

ВИПУСКНИКИ

природничого факультету
Полтавського національного
педагогічного університету
імені В.Г. Короленка —

НАУКОВЦІ УКРАЇНИ

До 100-річчя
природничого факультету

Полтава 2019

ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.Г. КОРОЛЕНКА

ВИПУСКНИКИ
ПРИРОДНИЧОГО ФАКУЛЬТЕТУ
ПОЛТАВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ В.Г. КОРОЛЕНКА – НАУКОВЦІ УКРАЇНИ

До 100-річчя природничого факультету

Полтава
2019

УДК 378.096.4.063:5(477.53) ПНПУ імені В.Г. Короленка
В 51

*Друкується за ухвалою вченої ради
Полтавського національного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка, протокол № 15 від 14 червня 2018 року*

Рецензенти:

Крикунова В. Ю. – завідувач кафедри загальної та біологічної хімії Полтавської державної аграрної академії, кандидат хімічних наук, доцент;

Стрижак С. В. – доцент кафедри хімії та методики викладання хімії Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, кандидат педагогічних наук, доцент.

В 51 **Випускники природничого факультету Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка – науковці України. До 100-річчя природничого факультету /** В. В. Буйдін, Г. Ф. Джурка, Н. І. Шиян, М. В. Гриньова, В. М. Закалюжний, С. П. Яланська / за ред. Н. І. Шиян. – Полтава : Сімон, 2019. – 243 с.

ISBN 978-966-2989-97-7

У виданні подано короткі відомості про життя і наукову чи науково-педагогічну діяльність випускників природничого факультету, які захистили кандидатські та докторські дисертації.

Видання адресоване широкому колу науковців, учителів, студентів.

УДК 378.096.4.063:5(477.53) ПНПУ імені В.Г. Короленка

ISBN 978-966-2989-97-7

© ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2019
© Буйдін В. В., Джурка Г. Ф., Шиян Н. І.,
Гриньова М. В., Закалюжний В. М.,
Яланська С. П., 2019
© Сімон, 2019

ПЕРЕДМОВА

2014 року свій віковий ювілей святкував Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка – потужний осередок збереження та примноження педагогічних традицій нашого краю. Він бере початок від учительського інституту, заснованого в Полтаві у 1914 році. Університет став початком шляху до вершин педагогічної досконалості всесвітньо відомих А. Макаренка і В. Сухомлинського. Духовну аuru педагогічного закладу створювали основоположник національної української педагогіки Г. Ващенко, історики Д. Багалій, І. Рибаків, Н. Мірза-Авакянц, філологи й етнографи М. Сумцов, В. Щепотьєв, Г. Майфет, математик В. Воропай, фізик Т. Победоносцев, хімік Й. Власенко, біолог О. Булдовський.

Одним із найстаріших факультетів Полтавського педагогічного є природничий факультет. Він з'явився в структурі вишу в 1919 р. у результаті реорганізаційних змін, які завершилися створенням педагогічного інституту з двома відділами (факультетами): основний (1 курс), словесно-історичний, природничий та фізико-математичний (2-4 курси).

Подальше реформування вищої школи в Україні привело до появи у квітні 1921 року в Полтаві інституту народної освіти (ІНО) з чотирирічним терміном навчання, який мав два відділи: природничо-математичний і словесно-історичний.

Чергова реформа педагогічної освіти в Україні змінила статус Полтавського ІНО. Заклад у кінці 1930 р. отримав назву Інституту соціального виховання (ІСВ) і завдання готувати учителів для семирічної школи. Термін навчання скоротився до 3-х років. Інститут соціального виховання мав два факультети: шкільний і дошкільний. У складі шкільного факультету були чотири відділи: соціально-економічний, техніко-математичний, мовно-літературний і агробіологічний.

Період 1932 року характеризувався розширенням спеціальностей, так як відбувся набір на математичне відділення більше норми, його розділили на техніко-математичне і агро-математичне відділення. Новоутворений факультет складався із трьох відділень: агробіологічного, техніко-математичного і агро-математичного.

У серпні 1933 року відбулася нова реорганізація – Полтавський інститут соціального виховання реорганізувався в педагогічний інститут з чотирирічним терміном навчання і з такими факультетами: фізико-математичний, природничо-географічний, історичний і мовно-літературний. Також функціонував дошкільний відділ.

У роки Великої Вітчизняної війни інститут був евакуйований у Тюмень, але як тільки було звільнено Полтаву від німецько-фашистських загарбників, відразу ж розпочалися відновлювальні роботи та підготовка до навчальних

занять. Уже 21 жовтня 1943 року Рада Народних Комісарів України прийняла постанову «Про відновлення роботи Полтавського та Сумського педагогічних інститутів». З того часу і донині факультет має назву природничий.

За свою 100-літню історію зусиллями кількох поколінь професорсько-викладацького складу та співробітників природничий факультет дав путівку у життя тисячам своїх випускників, які навчалися на стаціонарному та заочному відділеннях. Переважна більшість із них присвятили себе педагогічній професії, але не лише їй. Архівні джерела свідчать про те, що на природничо-математичному факультеті в 20-роки здобули освіту студенти, які в подальшому стали знаними в Україні і за її межами вченими. Це Сергій Олімпійович Іллічевський – флорист, ботанік-географ та фенолог, один з піонерів заповідної справи в Україні. У 1924 році інститут закінчив Яків Пантелеймонович Зубко – визнаний польовий зоолог та еколог, доцент кафедри зоології хребетних біологічного факультету Харківського університету. Випускник 1925 року Яків Павлович Складар – «Заслужений діяч науки УРСР», фахівець з фізіології шлунково-кишкового тракту та вищої нервової діяльності. Інститут народної освіти став *alma mater* для Ірини Іванівни Соколовської, яка закінчивши його у 1927 році, присвятила своє життя проблемам біології відтворення та штучного запліднення сільськогосподарських тварин. Світовим досягненням стало відкриття Іриною Іванівною можливості практично безкінечного збереження сперми тварин в глибоко замороженому стані. У 1929 році інститут закінчив Іван Ілліч Мазепа – громадський діяч, провідний учений в галузі методики викладання біології.

Природничий факультет може пишатися випускниками-науковцями і наступних років, серед яких чимало знаних в Україні і за її межами особистостей.

Зважаючи на те, що до цього часу не створено узагальнюючого нариса про випускників природничого факультету Полтавського педуніверситету, які залишили свій слід у науці, виникла необхідність у написанні цієї книги. На її сторінках можна познайомитися з короткими відомостями про життя, наукові здобутки 145 осіб, які мають ступінь кандидата чи доктора наук, їх перших учителів у науці. Автори видання розуміють, що ця цифра не повна, перш за все через скупість архівних даних довоєнних років, відсутність інформації про випускників, які після закінчення вишу поїхали працювати в усі куточки СРСР, недоступність потрібних інформаційних джерел тощо. Крім того до книги не включені ті випускники факультету, які стали кандидатами і докторами наук під час завершальної роботи над нею.

Будемо щиро вдячні всім, хто надасть нові матеріали, які доповнять сторінки наукових здобутків випускників природничого факультету Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка.

АНДРІЄНКО (ЦИБУЛЬСЬКА) ОЛЕНА ДМИТРІВНА

Кандидат біологічних наук, старший викладач

Олена Дмитрівна народилася 20 травня 1974 року в м. Умань Черкаської області. В 1980 році родина переїздить до м. Світловодськ, Кіровоградської області, де вона у 1991 році закінчує ЗОШ № 3. Цього ж року вступає на стаціонарне відділення природничого факультету.

Прагнення реалізувати себе у професії було головним чинником того, що під час здобуття вищої освіти, у 1994-1995 навчальному році, Олена Дмитрівна за сумісництвом працювала керівником гуртків Полтавського еколого-натуралістичного центру учнівської молоді та з вересня 1994 р. і до завершення навчання, на посаді лаборанта кафедри ботаніки рідного інституту.

Велика завантаженість не стала на заваді навчанню. У 1996 році Олена Дмитрівна закінчила інститут. Диплом з відзнакою та особисті якості сприяли її запрошенню на посаду асистента кафедри ботаніки, де вона у студентські роки вперше почала займатися науковою роботою, досліджуючи під керівництвом доц. В. В. Буйдіна дикоростучі красивооквітуючі рослини околиць м. Полтави.

Економічна ситуація 90-х років та загальне скорочення професорсько-викладацького складу інституту сприяли прийняттю кваліфікованого рішення і попрацювавши місяць, О. Д. Андрієнко вступає до стаціонарної аспірантури Черкаського державного університету імені Б. Хмельницького, де досліджувала особливості вищої нервової діяльності дітей і підлітків різного ступеня біологічної зрілості, які за рядом обставин не отримали логічного завершення.

У 2010 році Олена Дмитрівна повернулася до ботанічних досліджень, які завершилися захистом кандидатської дисертації на тему «Еколого-біологічні особливості видів роду *Amelanchier* Medik. в умовах інтродукції у Правобережному Лісостепу України». Захист відбувся у 2016 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Національного ботанічного саду імені М. М. Гришка НАН України. Науковий керівник – к.с.-г.н., професор, провідний науковий співробітник відділу генетики, селекції та репродуктивної біології рослин Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України А. І. Опалко.

В Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини О. Д. Андрієнко працює з лютого 1999 року; на тепер – на посаді старшого викладача кафедри біології та методики її навчання. Її професійна діяльність пов'язана із викладанням навчальних дисциплін «Ботаніка», «Фізіологія вищої нервової діяльності» та «Фізіологія людини і тварин».

У творчому доробку О. Д. Андрієнко 50 наукових та навчально-методичних публікацій.

БАЙБАРА ТЕТЯНА МИКОЛАЇВНА

Кандидат педагогічних наук, доцент, старший науковий співробітник

Тетяна Миколаївна народилася 11 березня 1954 року в селі Лизівка Машівського району Полтавської області у селянській родині.

Закінчила Кошманівську середню школу із золотою медаллю. На стаціонарному відділенні природничого факультету навчалася у 1971-1976 рр. Отримавши диплом з відзнакою, до 1979 року працювала вчителем біології та хімії Семенівської середньої школи.

У 1979 році доля повернула Тетяну Миколаївну до ПДП імені В. Г. Короленка. Вона стала асистентом кафедри педагогіки та методики початкового навчання педагогічного факультету.

У 1984 році була зарахована на стаціонарне відділення цільової аспірантури Науково-дослідного інституту педагогіки УРСР за спеціальністю «Теорія та історія педагогіки». Своїми глибокими знаннями, широким науковим світоглядом, ретельним ставленням до вирішення актуальних теоретико-педагогічних проблем вона заслужила честь бути аспіранткою знаного фахівця з дидактики початкової школи, доктора педагогічних наук, професора О. Я. Савченко.

Кандидатську дисертацію на тему «Дидактичні умови ефективного використання дослідницького методу в навчанні молодших школярів» захистила у 1988 році.

З листопада 1987 року Тетяна Миколаївна – старший викладач кафедри педагогіки та методики початкового навчання ПДП імені В. Г. Короленка. У 1991 році вона отримала наукове звання доцента цієї кафедри, а з 1992 року по 1993 рік її очолює.

Із 1993 року по 1996 рік навчалася в докторантурі Науково-дослідного інституту педагогіки України під керівництвом академіка О. Я. Савченко.

Із листопада 1996 року по липень 1998 року Тетяна Миколаївна знову працювала доцентом кафедри педагогіки та методики початкового навчання.

З 2000 року очолила лабораторію початкової освіти Інституту педагогіки АПН України. Під її науковим керівництвом лабораторія розробляла актуальні наукові теми «Зміст та методичне забезпечення державних стандартів початкової освіти», «Наукові засади методичного забезпечення навчально-виховного процесу в початковій школі», «Науково-методичне забезпечення контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів на засадах компетентнісного підходу».

Науково-методичний доробок Тетяни Миколаївни налічує 168 праць. Це – державні стандарти початкової освіти, підручники «Я і Україна», «Природознавство», зошити з природознавства для учнів початкової школи, які перекладені російською, польською, угорською, кримсько-татарськими мовами, методичні посібники з природознавства для вчителів, навчальні

програми, підручники для студентів педагогічних факультетів вищих навчальних закладів із методики навчання природознавства, численні публікації, уміщені у наукових збірниках, матеріалах наукових конференцій, періодичних виданнях. Більшість наукових праць ученої присвячені проблемам теорії та методики навчання природознавства, формуванню педагогічного мислення майбутніх учителів початкових класів, їхній професійній підготовці.

Тетяна Миколаївна мала значну кількість відзнак і нагород. У 2001 році нагороджена знаком «За наукові досягнення», почесною грамотою Міністерства освіти України. У 2002 році нагороджена знаком Міністерства освіти і науки України «Відмінник освіти України», подякою голови Київської міської державної адміністрації. У 2006 році нагороджена Почесним дипломом Дев'ятої міжнародної виставки навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні – 2006». У 2007 році нагороджена знаком Міністерства освіти і науки України «За наукові досягнення». У 2009 році нагороджена подякою Прем'єр-міністра України. У 2010 році нагороджена Почесною грамотою Верховної Ради України.

27 лютого 2011 року Тетяна Миколаївна, не здолавши важку хворобу, пішла з життя.

БАКЛАН ВОЛОДИМИР ФЕДОРОВИЧ

Кандидат хімічних наук, провідний науковий співробітник

Володимир Федорович народився 17 липня 1936 року в с. Судівка Новосанжарського р-ну Полтавської області у сім'ї колгоспників.

Середню освіту здобував спочатку в с. Судівка, потім в Новосанжарській середній школі, яку закінчив у 1954 р.

У 1954-1959 рр. навчався на природничому факультеті.

Науковою роботою почав займатися з першого курсу інституту під керівництвом кандидата хімічних наук А. П. Каришина. Його перші роботи були присвячені галогенопохідним нафталіміду.

У 1959 р. вступив до аспірантури Інституту органічної хімії АН УРСР. Там же у 1965 році захистив кандидатську дисертацію на тему «Полизамещённые производные адамантана». Науковим керівником дисертаційного дослідження був доктор хімічних наук, професор Ф. М. Степанов.

Варто зазначити, що Володимир Федорович вперше в СРСР отримав адамантан і дослідив перетворення його похідних в бромі. Потім працював над його гомологами, над фізіологічно активними похідними адамантана, займався синтезом асиметричних адамантанкарбонових кислот, проводив дослідження над їх розділенням на оптичні антиподи. Вивчав стереохімію симетричних похідних адамантану.

В. Ф. Баклан має 29 авторських свідоцтв, понад 50 наукових праць, опублікованих в основному в журналі «Органічна хімія».

В. Ф. Баклан був депутатом Київської міськради трьох скликань.

БАТАШОВА МАРІЯ ЄВГЕНІВНА

Кандидат біологічних наук, доцент

Марія Євгенівна народилась 3 квітня 1978 року в місті Полтава. Навчалася в загальноосвітній школі №28, яку закінчила в 1995 р. У тому ж році вступила на стаціонарне відділення природничого факультету, яке успішно закінчила в 2000 році. Науковою роботою, яка була присвячена вивченню нових форм гороху посівного (*Pisum sativum* L.), розпочала займатися ще в період навчання у виші під керівництвом доцента Д. М. Щербини.

Варто підкреслити, що велика заслуга в залученні до наукової діяльності Марії Євгенівни належить її дідові – видатному вченому М. М. Чекаліну, доктору біологічних наук, професору ПДАА, який займався розробкою нових методів добору на ранніх етапах селекції, методів адаптивної селекції. Він автор 4 сортів гороху, 2 сортів проса, 8 сортів пшениці, має більше 100 наукових праць (монографій, статей, рекомендацій, підручників), багатьох патентів та авторських свідоцтв. Саме він допоміг підібрати вихідний матеріал гороху, визначити напрями досліджень. Спільна робота з Миколою Михайловичем допомогла сформувати науковий світогляд майбутнього вченого.

Після здобуття диплому про вищу освіту, Марія Євгенівна успішно склала вступні іспити до аспірантури Інституту фізіології рослин та генетики НАН України, де вона під керівництвом доктора біологічних наук, академіка НАН України В. В. Моргуна виконала кандидатську дисертацію «Успадкування деяких маркерних ознак гороху та їх взаємозв'язок із продуктивністю», яка була захищена в 2005 році за спеціальністю 03.00.15 – генетика.

Сьогодні Марія Євгенівна працює доцентом кафедри селекції, насінництва і генетики Полтавської державної аграрної академії, а також веде селекційну програму із селекції гороху.

Творчому зростанню М. Є. Баташової в значній мірі посприяло п'ятимісячне стажування в лабораторії біотехнології Центру наукових досліджень в агрономії SARAH провінції Ено в Бельгії в 2005 та 2015 роках. Завдячуючи йому, вона стала фахівцем із сучасних методик дослідження сортів та селекційних ліній за молекулярними маркерами ДНК.

У 2012 році отримала стипендію Кабінету міністрів України для молодих учених.

Марія Євгенівна автор понад 10 статей, у тому числі й у фахових виданнях, співавтором навчального посібника «Селекція і генетика окремих культур», співавтором сортів гороху: Зіньківський, Мазепа, Професор Чекалін.

Викладає дисципліни «Основи біотехнології рослин», «Біотехнологія в рослинництві», «Біотехнологія в агросфері», «Спеціальна генетика».

БАШТОВЕНКО (ВОВК) ОКСАНА АНАТОЛІЇВНА

Кандидат біологічних наук, доцент

Оксана Анатоліївна народилася 1 жовтня 1966 року в м. Калінінград у родині освітян. Середню освіту отримала у середній школі № 29 м. Полтави. На стаціонарному відділенні природничого факультету навчалася у 1983-1988 рр. за спеціальністю «біологія і хімія».

Після закінчення інституту Оксана Анатоліївна – керівник гуртка Полтавської обласної станції юних натуралістів. З 1989 по 1994 р. працювала вчителем біології середньої школи № 8 м. Полтави.

З 1994 по 1998 р. – асистент кафедри нормальної фізіології Української медичної стоматологічної академії. Там же у 1995-1998 рр. О. А. Баштовенко навчалася в аспірантурі під науковим керівництвом доктора медичних наук, професора В. П. Міщенка. У 1999 році у Сімферопольському державному університеті імені М. В. Фрунзе захистила дисертацію на здобуття ученого ступеня кандидата біологічних наук на тему: «Пептидна регуляція захисних систем крові в умовах норми і в різні фази експериментального запалення».

У 1998-2002 рр. – науковий співробітник ЦНДЛ УМСА.

О. А. Баштовенко брала участь у виконанні науково-дослідних тем Української медичної стоматологічної академії «Імунні взаємодії в слизовій оболонці порожнини рота та їх роль в патогенезі стоматологічних захворювань» та «Створення лікарських біопрепаратів – вермілат, панкреолат, нефролат (тваринного походження) та організація їх промислового виробництва».

З 2002 року і донині Оксана Анатоліївна доцент кафедри фізичного виховання Ізмаїльського державного гуманітарного університету. У її творчому доробку близько п'ятдесяти друкованих праць, серед яких «Фізіологія людини. Навчально-методичний посібник» (2006 р.), «Фізіологічні основи формування рухових якостей дітей та підлітків. Методичні рекомендації» (2009 р.) та ін.

О. А. Баштовенко брала участь у розробці та є співавтором патенту: спосіб оцінки функціонального стану слизової оболонки порожнини рота (деклараційний патент України № 48519, 2002 р.).

БЕЗДУДНИЙ АНДРІЙ ВАСИЛЬОВИЧ

Кандидат хімічних наук, старший науковий співробітник

Андрій Васильович народився 14 квітня 1973 року у м. Гадяч Полтавської обл. у родині робітників. Середню освіту отримав у Гадяцькій СШ №1, яку закінчив у 1990 році з золотою медаллю. З 1990 по 1995 рік навчався на природничому факультеті за спеціальністю «учитель хімії та біології» (диплом з відзнакою).

Ще в студентські роки під керівництвом доц. Ю. В. Самусенка почав займатися науковою роботою, тому вступ одразу після закінчення вишу до аспірантури Інституту органічної хімії НАН України не був випадковим. Після завершення навчання в аспірантурі, Андрій Васильович залишається працювати в ІОХ спочатку на посаді інженера, згодом – молодшого наукового, наукового, старшого наукового співробітника.

У 2007 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «N-(трифторометилсульфоніл)імінопохідні сірчистої, трифторометансульфінової та сульфокислот» за спеціальністю 02.00.08 – хімія елементоорганічних сполук. Науковий керівник дисертаційного дослідження – заслужений діяч науки України, засновник української школи хімії фтору, доктор хімічних наук, професор Л. М. Ягупольський.

Наукові інтереси А. В. Бездудного пов'язані з хімією фторорганічних та елементоорганічних сполук.

Загальна кількість наукових публікацій – близько 40. Співавтор 12 авторських свідоцтв та патентів.

БЕСЕДА (ЛАДА) НАТАЛІЯ АНАТОЛІЇВНА

Кандидат педагогічних наук

Наталія Анатоліївна народилася 16 серпня 1978 р. в селі Сватки Гадяцького району Полтавської області в родині службовців.

Упродовж 1985-1993 рр. навчалася в Сватківській середній школі, а з 1993 до 1997 рр. – в Лохвицькому медичному училищі. Після його закінчення одержала диплом з відзнакою за спеціальністю «Лікувальна справа». З квітня до серпня 1997 р. працювала завідувачем Сватківського фельдшерсько-акушерського пункту.

У 1997 р. стала студенткою стаціонарного відділення природничого факультету. У 2002 р. успішно його закінчила, одержавши диплом із відзнакою зі спеціальності «Педагогіка і методика середньої освіти. Біологія, психологія» та здобула кваліфікацію вчителя біології, валеології та основ

екології, практичного психолога в закладах освіти.

Працювала в гімназії «Здоров'я» № 14 м. Полтави вчителем біології та валеології (2001-2003 рр.), у Полтавській загальноосвітній школі I-III ступенів № 11, педагогом-організатором (2003-2007 рр.) та практичним психологом (2007-2013 рр.).

Від 2008 р. до 2012 р. була здобувачем відділу інноваційних педагогічних технологій Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. У 2012 р. захистила кандидатську дисертацію з теми «Підготовка вчителя до застосування здоров'язбережувальних технологій у системі методичної роботи загальноосвітнього навчального закладу» за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. Науковий керівник доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітньої політики Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова В. І. Бобрицька.

З 2013 р. Н. А. Беседа працює старшим викладачем кафедри фізичного виховання, спорту та здоров'я людини Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка. Викладає такі навчальні дисципліни: «Фізіологія людини та фізіологічні основи фізичного виховання»; «Діагностика і моніторинг стану здоров'я»; «Масаж загальний, реабілітаційний і самомасаж»; «Медико-біологічний контроль у фізичному вихованні і спорті».

Наталія Анатоліївна є членом Міжнародної Академії культури безпеки, екології та здоров'я.

Н. А. Беседа має понад 50 друкованих праць, із них 20 статей у наукових фахових виданнях, 4 – у виданнях, внесених до міжнародних наукометричних баз даних, зокрема Index Copernicus, РИНЦ, 28 – у збірниках матеріалів всеукраїнських і міжнародних конференцій. Видано 2 навчально-методичні посібники.

БЕСЕДИНА (РОГОЗИНА) ІРИНА СЕРГІЙВНА

Кандидат біологічних наук, доцент

Ірина Сергіївна народилася 20 квітня 1955 р. у м. Полтава в родині службовців. Середню освіту отримала в школі №14, яку закінчила у 1972 р. З вересня цього ж року почала працювати на посаді препаратора кафедри ботаніки ПДП імені В. Г. Короленка, а через два роки стає студенткою природничого факультету.

Успішно закінчивши у 1979 р. інститут і отримавши кваліфікацію вчителя біології і хімії, повертається у рідну школу № 14, де працювала вихователем групи продовженого дня, учителем молодших класів, природознавства, географії, біології та хімії.

У 1986 р. Ірина Сергіївна стає старшим лаборантом кафедри вигодовування, морфології та фізіології сільськогосподарських тварин Полтавського сільськогосподарського інституту.

З 1988 року і до виходу на заслужений відпочинок у 2017 році, життя І. С. Беседіної пов'язане з Полтавським педагогічним інститутом, де вона пройшла шлях від асистента до доцента кафедри. Крім навчальної роботи значну увагу приділяла науковим дослідженням. У цьому Ірині Сергіївні неоціненну допомогу надавав її духовний наставник і науковий керівник кандидат біологічних наук, доцент Р. В. Ганжа. Саме завдяки його рекомендації вона у 1989 році вступила до очної цільової аспірантури Інституту ботаніки АН України імені М. Г. Холодного. За період навчання в аспірантурі під керівництвом члена-кореспондента АН України, доктора біологічних наук, професора, завідувача відділом споротив рослин Інституту ботаніки АН України С. П. Вассера було виконане дисертаційне дослідження на тему «Агарикоїдні базидіоміцети Придніпровської низовини (у межах Лівобережного лісостепу України)», яке завершилося у 1994 р. успішним захистом кандидатської дисертації за спеціальністю – мікологія.

Після закінчення аспірантури І. С. Беседіна повертається на кафедру ботаніки, де відбувається становлення її як викладача і науковця. Працюючи на посадах старшого викладача та доцента, викладала лекційні курси «Ботаніка. Систематика вищих та нижчих рослин», «Мікробіологія», «Основи соціоекології», постійно вела практичні заняття та польові практики.

У 2001 році, зі створенням кафедри екології та охорони довкілля, Ірину Сергіївну переводять з кафедри ботаніки на посаду доцента новоутвореної кафедри де вона читає лекції, веде практичні заняття з дисциплін біологічного і екологічного спрямування: «Біологія», «Основи соціоекології», «Основи екології», «Екологія», «Основи екології аграрного виробництва». Проводить різні види польових практик, розробляє і веде спецкурс із мікології.

З 2009 по 2017 рік професійна і наукова діяльність І. С. Беседіної пов'язана з кафедрою природничих і математичних дисциплін психолого-педагогічного факультету. Тут вона продовжує вести лекційні і практичні заняття з дисциплін біологічного циклу для студентів різного напрямку підготовки: «Екологія», «Основи екології», «Основи валеології», «Природознавство: землезнавство і краєзнавство», «Природознавство: ботаніка і зоологія», «Природознавство і суспільствознавство», «Основи біології та генетики людини», «Еволюція і анатомія нервової системи людини», проводить польову практику з природознавства.

Наукові інтереси І. С. Беседіної пов'язані з вивченням агарикоїдних грибів, їх біологічними та екологічними особливостями, особливостями розповсюдження по території Лівобережного Лісостепу України, питаннями їх охорони. У 1999 році вона брала участь у роботі комплексної міжнародної наукової експедиції з вивчення біорізноманіття на території Волинської області. Кожного року проводить моніторингові дослідження з вивчення видової різноманітності грибів та їх екологічних особливостей у різних фітоценозах на території Полтавської області. Ця робота здійснюється у рамках комплексних досліджень по вивченню біорізноманіття Полтавщини. Особлива увага приділяється вивченню мікобіоти заповідних територій. Постійно поповнюється новими знахідками створений нею науковий мікологічний гербарій університету, що сьогодні нараховує вже понад 3000 ексикатів.

Свій науковий досвід І. С. Беседіна вміє передавати молоді. Вона має багаторічний досвід керівництва учнівськими науковими роботами, які неодноразово перемагали на обласних та Всеукраїнських конкурсах. Під її керівництвом підготовлено понад 40 курсових, 11 дипломних та 5 магістерських робіт з мікології. Сьогодні її учениця – Яна Макаренко, займається вивченням базидіальних грибів у басейні річки Псел і готує до захисту своє дисертаційне дослідження.

І. С. Беседіна має понад 80 наукових та науково-методичних публікацій. Вона є одним із авторів колективної монографії «Збережи, де стоїш, де живеш» (1998 р.), науково-методичного видання «Червона книга Полтавщини. Види регіонального списку та їх охорона» (2013 р.). Результати проведених досліджень представлені у монографіях циклу «Флора грибів України»: «Аманитальные грибы» (Вассер, 1992), «Больбитиевые и коприновые грибы» (Придюк Н. П., 2015) та увійшли до обґрунтування доцільності створення регіональних парків «Гадяцький» і «Нижньоворсклянський».

БЕЛЯЄВА (ГОРОБЕЦЬ) НАТАЛІЯ ВЯЧЕСЛАВІВНА

Кандидат педагогічних наук

Наталія В'ячеславівна народилася 19 червня 1984 року у м. Полтава. Середню освіту здобула у ЗОШ I-III ступенів № 11 м. Полтави. На стаціонарному відділенні природничого факультету навчалася у 2001-2006 роках. Навчання завершила отриманням диплома спеціаліста з відзнакою та кваліфікації вчителя хімії, біології, основ екології та безпеки життєдіяльності. У 2007 році закінчила з відзнакою магістратуру природничого факультету за спеціальністю «Управління навчальним закладом» та здобула кваліфікацію керівника підприємства, установи та організації у сфері освіти та виробничого навчання.

Науковою роботою вперше почала займатися на другому курсі, будучи членом Студентського клубу педагогічного краєзнавства, під керівництвом доктора педагогічних наук, професора М. В. Гриньової.

Трудову діяльність розпочала у 2005 р. лаборантом кафедри педагогічної майстерності ПДПУ імені В. Г. Короленка, а з 2007 р. продовжила на посаді асистента цієї ж кафедри. З 2009 по 2015 рік навчалася в аспірантурі університету. З 2015 року – старший викладач кафедри педагогічної майстерності та менеджменту імені І. А. Зязюна.

30 червня 2015 року в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини захистила кандидатську дисертацію на тему «Виховання професійно-етичних якостей майбутніх менеджерів» за спеціальністю 13.00.07 – теорія та методика виховання, науковий керівник – М. В. Гриньова.

Наталія В'ячеславівна читає курси «Маркетинг інновацій», «Управлінська майстерність керівника закладу освіти», «Немовленнєві засоби управлінської комунікації», «Нормативно-правове забезпечення управління навчальним закладом», «Стратегічне управління інноваційним розвитком», «Управління інноваційною діяльністю», «Управління навчальним закладом», «Управління проектами».

Наукові інтереси Н. В. Беляєвої пов'язані з дослідженням професійних та особистісних характеристик менеджера.

Нагороджена Почесною грамотою Міністерства у справах сім'ї, молоді та спорту України (2009 р.)

Н. В. Беляєва автор 89 наукових та науково-методичних публікацій.

БЄЛЯЄВА ОЛЕНА ГЕОРГІЇВНА

Кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Олена Георгіївна народилася 22 лютого 1947 року в м. Полтава у робітничій родині. Середню освіту здобула в загальноосвітній школі № 6. На стаціонарному відділенні природничого факультету навчалася в 1965-1970 рр. З 1971 р., після проходження курсу спеціалізації при МДУ імені М. В. Ломоносова і одержання спеціальності цитолога, працювала молодшим науковим співробітником в лабораторії генетики відділку селекції кормових культур Полтавської сільськогосподарської дослідної станції. Під керівництвом кандидата біологічних наук, старшого наукового співробітника В. М. Помогайбо вивчала каріотиби диких і мутантних форм кормових буряків, гарбузів, багаторічних трав (люцерни, конюшини),

стерильність у чини танжерської.

З вересня 1975 р. навчалася в аспірантурі у Полтавському ордену Трудового Червоного прапора сільськогосподарському інституті і підготувала кандидатську дисертацію на тему: «Ідентифікація трансгресивних генотипів за фенотипом на ранніх етапах селекції озимої пшениці», яку захистила у квітні 1986 р. в Інституті рослинництва імені В. М. Юр'єва (м. Харків). Науковий керівник дисертаційного дослідження доктор біологічних наук, професор М. М. Чекалін. В результаті проведених досліджень О. Г. Беляєвою встановлено вплив екстремальних умов вирощування рослин пшениці на прояв генотипу. Цей внесок у теорію добору в подальшому був використаний науковцями в розробці теорії добору та створенні нових сортів.

Після закінчення аспірантури в 1978 році і до виходу на пенсію у квітні 2015 року працювала на кафедрі селекції, насінництва та генетики агрономічного факультету Полтавського сільськогосподарського інституту (з липня 2001 р. Полтавської державної аграрної академії). Читала курси «Селекція і насінництво польових культур», «Генетика», «Біотехнологія».

За більше ніж 45 років трудової діяльності Олена Георгіївна працювала над такими науковими темами: «Конкурентна спроможність рослин пшениці в залежності від способу посіву», «Використання біометрії в селекції генетичних методів зернових, зернобобових та круп'яних культур», «Вивчення впливу азотфіксуючих бактерій дикого типу та селекційних форм на продуктивність рослин та урожай гороху», «Одержання і вивчення мутантних форм кормових культур».

Олена Георгіївна автор та співавтор 97 наукових, науково-методичних і навчально-методичних робіт. Брала участь у 22 наукових і науково-методичних конференціях, з'їздах генетиків і селекціонерів країни.

Обиралася депутатом Київської районної ради м. Полтави I-го скликання (1991-1994 рр.). Впродовж 10 років була членом журі II етапу Всеукраїнської олімпіади з біології рослин.

О. Г. Беляєва за особистий внесок в розвиток аграрної науки та підготовку висококваліфікованих аграріїв нагороджена Почесними грамотами Полтавської обласної ради (1997 р.), Кабінету міністрів України (2000 р.), обласної профспілки працівників АПК (2010 р.), відзнакою «Відмінник освіти України» (2001 р.), та «Відмінник науки і освіти АПК» II ступеня (2009 р.).

БІЛАШ СЕРГІЙ МИХАЙЛОВИЧ

доктор біологічних наук, професор

Сергій Михайлович народився 13 лютого 1971 року в м. Кременчук Полтавської області в сім'ї робітників. Середню освіту здобув у ЗОШ № 18. Закінчив денне відділення природничого факультету у 1993 році за спеціальністю «біологія і хімія».

Наукову роботу розпочав у грудні 1993 року з навчання в очній аспірантурі на кафедрі оперативної хірургії та топографічної анатомії Української медичної стоматологічної академії, де під керівництвом заслуженого діяча науки та техніки України, доктора медичних наук, професора М. С. Скрипнікова працював над кандидатською дисертацією на тему «Кровообіг піднебіння людини в онтогенезі».

Успішний захист дисертації за спеціальністю 14.03.09 – гістологія, цитологія, ембріологія відбувся на засіданні спеціалізованої вченої ради Харківського державного медичного університету у 1997 році. Після захисту кандидатської дисертації з грудня 1997 по червень 1998 року працював на посаді асистента кафедри медико-біологічних дисциплін Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

З липня 1998 року прийнятий на посаду асистента кафедри гістології, цитології та ембріології Української медичної стоматологічної академії, а з жовтня 2004 року по липень 2014 року працював доцентом цієї ж кафедри.

У грудні 2013 р. С. М. Білаш захистив докторську дисертацію на тему: «Морфофункціональна характеристика структурних компонентів шлунку інтактних щурів та при введенні кріоконсервованої плаценти на тлі гострого експериментального запалення» за спеціальністю 14.03.01 – анатомія людини. Після захисту докторської дисертації продовжував працювати доцентом кафедри гістології, цитології та ембріології, а з липня 2014 переведений на посаду професора.

Після отримання звання професора, Сергій Михайлович працює завідувачем кафедри клінічної анатомії і оперативної хірургії ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія».

Свою наукову роботу С. М. Білаш поєднує з навчально-методичною. Проводить лекційні, практичні заняття з гістології, цитології та ембріології для студентів за напрямками підготовки «Стоматологія», «Лікувальна справа», «Педіатрія». На факультеті з підготовки іноземних студентів викладає навчальну дисципліну англійською мовою. Паралельно з роботою на кафедрі з 1999 року по 2010 рік працював заступником декана медичного факультету, а з 2010 по 2014 роки займав посаду координатора кредитно-модульної системи організації навчального процесу у ВДНЗУ «Українська медична

стоматологічна академія». З 2014 року і дотепер працює начальником відділу з науково-педагогічної роботи та організації навчально-наукового процесу академії. Він є співавтором Державних Стандартів підготовки магістрів за фахом «Стоматологія», «Лікувальна справа», «Педіатрія».

С. М. Білаш бере активну участь у написанні навчально-методичних праць. Є співавтором 45 навчальних посібників у тому числі 12 англійською мовою та 1 Національного підручника з оперативної хірургії та топографічної анатомії.

Сергій Михайлович постійно бере участь у роботі наукових, науково-методичних конференцій, симпозіумів, конгресів. Підготував 64 доповідей з наукової та організаційно-методичної тематики, про що має відповідні сертифікати. Виступав на міжнародних конференціях у містах Мюнхені, Стокгольмі, Празі, Торонто, Ганновері та Парижі з питань трансплантології, тканинної терапії та клінічної анатомії і оперативної хірургії.

У результаті наукових досліджень, проведених С. М. Білашем, впроваджені нові методи в лікуванні цукрового діабету, гіпертонічної хвороби, гастроентерологічних захворювань та кардіологічної патології. Установлені механізми розвитку ретинопатій різної етіології та вади розвитку зародка людини на різних етапах пренатального ембріогенезу.

Має 330 опублікованих праць, 16 патентів на винахід. На сьогодні є науковим керівником 3 кандидатських дисертацій, 1 магістерської роботи. В академії керує аспірантурою з фаху анатомія людини, опонує кандидатські та докторські дисертації.

Нагороджений Почесними грамотами Кабінету міністрів України, Верховної ради України, Міністерства охорони здоров'я України, Полтавської обласної ради. Має відзнаку Полтавського міського голови.

БІЛЕНЬКА ВАЛЕНТИНА ІВАНІВНА

Кандидат хімічних наук, науковий співробітник

Валентина Іванівна народилася 21 лютого 1974 р. у м. Полтава в робітничій родині. Середню освіту здобула у школі № 22. У 1997 році закінчила стаціонарне відділення природничого факультету за спеціальністю «хімія та біологія». У цьому ж році вступила до аспірантури в Інститут біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України. Після аспірантури залишилася в інституті, де спочатку працювала на посаді інженера I категорії, потім молодшого наукового співробітника та наукового співробітника.

Кандидатську дисертацію на тему «Створення дисперсних систем на основі фосфатидів рослинних олій та їх колоїдно-хімічні властивості» за спеціальністю «Колоїдна хімія» захистила у червні 2008 р. в Інституті біоколоїдної хімії імені Ф. Д. Овчаренка НАН України. Науковий керівник дисертаційної роботи – доктор хімічних наук, старший науковий співробітник Г. С. Поп.

Валентина Іванівна має більше 20 наукових праць, з них 6 патентів. Це патенти на спосіб одержання емульгатора-стабілізатора інвертних емульсій, реагент для інвертних емульсійних розчинів, склад для закриття і завершення будівництва свердловин тощо.

Із червня 2016 р. проживає в м. Торонто (Канада).

БОБРИЦЬКА (ГИРИЧ) ВАЛЕНТИНА ІВАНІВНА

Доктор педагогічних наук, професор

Валентина Іванівна народилася 23 квітня 1963 року в смт. Недригайлів Недригайлівського району Сумської області в родині військовослужбовця. Середню освіту отримала у Недригайлівській середній школі.

У 1980 році вступила на природничий факультет, який закінчила у 1985 році з відзнакою та здобула кваліфікацію «учителя біології і хімії».

З 1985 по 1986 рр. працювала вихователем дитячого садка № 1 м. Полтави.

У жовтні 1986 року Валентина Іванівна повертається до Полтавського педінституту, де спочатку працює науковим співробітником лабораторії А. С. Макаренка, з 1993 по 1996 рр. – асистентом кафедри педагогічної майстерності, а у 1996-2001 рр. – старшим викладачем, а потім і доцентом кафедри біології людини і тварин.

Під час роботи у лабораторії А. С. Макаренка ПДПУ імені В. Г. Короленка В. І. Бобрицька активно долучалася до дослідження педагогічної спадщини А. С. Макаренка (має архівні відкриття, про що відзначено в Україні і публікаціях науковців лабораторії «Макаренко-реферат» Марбурзького університету, ФРН). Вона є одним із авторів-розробників наукової експозиції Державного музею-заповідника А. С. Макаренка (с. Ковалівка, Полтавської обл.), за що нагороджена Подякою Міністерства освіти УРСР (1988 р.). З макаренкознавчої проблематики В. І. Бобрицька у 1996 р. успішно захистила у Інституті педагогіки АПН України дисертацію зі здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук (науковий керівник – Президент АПН України, доктор педагогічних наук, професор, академік М. Д. Ярмаченко).

За час роботи на природничому факультеті ПДПУ імені В. Г. Короленка В. І. Бобрицька активно долучалася до розроблення науково-методичного супроводу підготовки фахівців з нової для України спеціальності – вчитель валеології. За її редакцією було видано перший в Україні 2-х томний навчальний посібник «Валеологія» (Гриф МОН України, 1999 р.), де В. І. Бобрицька є провідним автором. За цим посібником дотепер здійснюється професійна підготовка майбутніх учителів з валеології в Україні. Результатом багаторічної роботи над розробленням теоретичних і практичних проблем упровадження здоров'язбережувальних освітніх технологій стала дисертація зі здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук з теми «Теоретичні і методичні основи формування здорового способу життя у майбутніх учителів у процесі вивчення природничих наук» за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти, яку В. І. Бобрицька успішно захистила у грудні 2006 р. в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України (науковий

консультант – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АПН України М. Д. Ярмаченко).

З березня 2006 р. і до листопада 2011 року В. І. Бобрицька працювала на різних посадах у Київському університеті імені Бориса Грінченка (доцентом кафедри анатомії і вікової фізіології; завідувачем кафедри теорії та історії педагогіки). Наукове звання професора кафедри теорії та історії педагогіки В. І. Бобрицька отримала у 2011 р.

З грудня 2011 р. і дотепер В. І. Бобрицька працює у Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова. Нині вона є професором кафедри соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики. Маючи більш ніж 30-річний досвід роботи в освіті, В. І. Бобрицька активно бере участь у наукових і прикладних дослідженнях проблем освітньої політики України і країн зарубіжжя. У 2015 р. вона пройшла стажування в секретаріаті Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, надавала експертну оцінку законопроектів з освіти. У 2016 р. увійшла до робочої групи Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти з підготовки проекту Закону України «Про освіту».

В. І. Бобрицька з квітня 2013 року є почесним академіком Міжнародної академії культури безпеки, екології та здоров'я, здійснює на громадських засадах діяльність з розроблення й реалізації наукових і практичних заходів зі збереження здоров'я молодого покоління.

В. І. Бобрицька має понад 290 публікацій, серед яких – навчальні посібники для вищих навчальних закладів, монографії, наукові статті. Бере участь у експертних комісіях МОН України з проведення ліцензійних експертиз. Має членство у редакційних колегіях фахових видань з педагогіки. Активно працювала й працює над підготовкою нової генерації вчених України як науковий керівник, член спеціалізованих учених рад із захисту кандидатських і докторських дисертацій у ІВО НАПН України (2006-2012 рр.), Київського університету імені Бориса Грінченка (2008-2012 рр.), НАУ (2011-2018 рр.).

Серед відзнак і нагород В. І. Бобрицької: Подяка міського голови за вагомий особистий внесок у розвиток освіти та з нагоди 130-річчя від дня народження Г. Ващенка (2008); Нагрудний знак НАН України «Почесна відзнака трудова слава за вагомий внесок у справу розбудови України та високий професіоналізм» (2009 р.), Нагрудний знак НАН України «Честь. Слава. Труд» у номінації за вагомий внесок у справу розбудови України та високий професіоналізм у сфері освіти та науки» (2011 р.), Ювілейна медаль «175-річчя НПУ імені М. П. Драгоманова» (2012 р.); Подяка Ректора за вагомий внесок у розвиток університету і досягнення показників у професійній діяльності (2013 р., НПУ імені М.П. Драгоманова); Грамота за значний особистий внесок у розвиток вищої освіти і науки (2015 р., НАУ); Почесна грамота за активну науково-просвітницьку діяльність, Товариство «Знання» України (04.2015 р.); Почесна Грамота МОН України (наказ № 630-к від 01.12.2016 р.); Медаль За наукові досягнення П. І. Орлика (2017 р.).

БОЛОВАЦЬКА ЮЛІЯ ІГОРІВНА

Кандидат педагогічних наук

Юлія Ігорівна народилася 19 жовтня 1986 року в м. Полтава. Закінчила Полтавську ЗОШ І-ІІІ ступенів № 25 Полтавської міської ради із золотою медаллю (2004 р.), природничий факультет Полтавського державного (нині – національного) педагогічного університету імені В. Г. Короленка (2009 р.) за напрямом «Педагогіка і методика середньої освіти. Біологія. Психологія» (із відзнакою). Цього ж року закінчила магістратуру за напрямом «Біологія». У 2010 році закінчила магістратуру за напрямом підготовки «Управління навчальним закладом» (із відзнакою).

Навчалася в аспірантурі Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (2010-2013 рр.) за спеціальністю 13.00.07 – теорія і методика виховання.

У жовтні 2015 року на засіданні спеціалізованої вченої ради К 64.051.19 Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна захистила дисертацію «Особистісно орієнтоване виховання студентів у культурно-дозвілєвій діяльності вищого педагогічного навчального закладу» на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.07 – теорія і методика виховання.

Із 2010 року працює в Полтавському державному (нині – національному) педагогічному університеті імені В. Г. Короленка асистентом кафедри педагогічної майстерності та менеджменту імені І. А. Зязюна.

Наукові інтереси фокусуються в площині виховної діяльності, дозвілєзнавства, особистісного розвитку студентів у культурно-дозвілєвій діяльності, гуманізації вищої освіти. Автор понад 60 праць.

Заступник декана із виховної роботи природничого факультету (2017 р.).

Протягом 2012-2015 років науковий співробітник фундаментального науково-дослідного проекту за державним замовленням «Виховний потенціал системи студентського самоврядування вищих навчальних закладів», з 2016 року – старший науковий співробітник прикладного науково-дослідного проекту за державним замовленням «Адаптація внутрішньо переміщених осіб до університетського середовища засобами студентського самоврядування».

З 2012 р. Ю. І. Боловацька тісно співпрацює з управлінням у справах сім'ї, молоді та спорту виконавчого комітету Полтавської міської ради у напрямі реалізації культурно-дозвілєвих, благодійних, екологічно-природоохоронних заходів.

Ю. І. Боловацька була режисером міських проектів та програм: традиційного благодійного балу «Допомогти так легко», щорічної церемонії нагородження переможців конкурсу «Молодь року», соціально-інформаційного благодійного проекту «Врятуй життя ближнього». При

реалізації вищеназваних культурно-мистецьких заходів були використані технологічні етапи конструювання культурно-дозвіллевих заходів, розроблені та науково обґрунтовані Ю. І. Боловацькою.

За плідну виховну діяльність серед територіальної громади студентів, активну навчальну та науково-дослідну діяльність нагороджена Почесною грамотою Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту (2009), Полтавської обласної ради (2008), Подяками міського голови (2010, 2013). Відзначена Грамотою Високопреосвященнішого архієпископа Полтавського і Миргородського Филипа (2014), Почесною грамотою виконавчого комітету Полтавської міської ради (2015), Почесною грамотою Полтавської обласної державної адміністрації (2016).

БОНДАРЕНКО ІЛОНА ВОЛОДИМИРІВНА

Кандидат сільськогосподарських наук, науковий співробітник

Ілона Володимирівна народилася 10 листопада 1988 року в селі Жовтневе Решетилівського району Полтавської області. Середню освіту з 1996 по 2006 роки здобула в Жовтневому навчально-виховному еколого-валеологічному комплексі за профілем «Біологія».

У 2006 році вступила на природничий факультет за напрямом підготовки 6.040102 Біологія та здобула кваліфікацію «Бакалавр педагогічної освіти, вчитель біології загальноосвітньої середньої школи» у 2010 році, одержавши диплом з відзнакою. З 2010 по 2011 роки продовжила здобувати вищу освіту в педагогічному університеті за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти. Біологія.

Психологія», здобувши кваліфікацію «Вчитель біології, валеології, основ екології, практичний психолог у закладах освіти» (диплом з відзнакою). У ці роки паралельно навчалася в магістратурі ПНПУ імені В. Г. Короленка за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти. Біологія», кваліфікація магістра педагогічної освіти, викладач біології (диплом з відзнакою).

У 2012 році працювала вчителем біології та хімії у Колотіївській загальноосвітній школі I-II ступенів Решетилівського району Полтавської області. У цей же рік вступає до аспірантури Інституту захисту рослин Національної академії аграрних наук України (м. Київ) за спеціальністю «Ентомологія». Продовжує навчання в аспірантурі до 2015 року в Лабораторії токсикології пестицидів ІЗР НААН України.

У період навчання в аспірантурі деякий час працювала на посаді молодшого наукового співробітника Лабораторії кормовиробництва та інтегрованого захисту рослин Полтавської державної сільськогосподарської дослідної станції ім. М. І. Вавилова Інституту свинарства і агропромислового виробництва НААН України. Пізніше перейшла до Лабораторії селекції, первинного та елітного насінництва Полтавської державної сільськогосподарської дослідної станції ім. М. І. Вавилова ІС і АПВ НААН України, виконуючи обов'язки старшого наукового співробітника до 2016 року.

У 2016 році 13 травня на засіданні спеціалізованої вченої ради Національного університету біоресурсів і природокористування України успішно захистила дисертаційну роботу на здобуття наукового ступеня кандидата сільськогосподарських наук за спеціальністю «Ентомологія» на тему: «Членистоногі-шкідники зерна колосових культур при зберіганні та заходи щодо регулювання їх чисельності в Лівобережному Лісостепу

України». Науковий керівник доктор сільськогосподарських наук, професор М. П. Секун.

З жовтня 2016 року працює в Українській лабораторії якості і безпеки продукції агропромислового комплексу Національного університету біоресурсів і природокористування України на посаді наукового співробітника науково-дослідного відділу екобіомоніторингу та моделювання біологічної безпеки. Основні напрями наукової діяльності: сільськогосподарська ентомологія, органічне рослинництво, популяційна екологія, розробка прийомів хімічного і біологічного захисту зернових запасів від членистоногих-фітофагів. На сьогодні її науковий доробок включає понад 40 наукових публікацій. Бондаренко Ілона Володимирівна регулярно публікується в науково-практичних аграрних виданнях України і закордону з питань захисту зернових запасів від фітофагів, приймає активну участь у Міжнародних та Всеукраїнських конференціях.

БУБЛИК ІВАН МИХАЙЛОВИЧ

Кандидат біологічних наук, доцент

Іван Михайлович народився 19 серпня 1912 року в м. Олександрія Кіровоградської обл. в родині робітника залізничного транспорту. У своєму рідному місті закінчив 7 класів трудової школи і педагогічний технікум. У 1931 році був направлений на роботу учителем Новгородківської трудової школи №3, що на Кіровоградщині.

Пропрацювавши один навчальний рік, переїхав на Дніпропетровщину, де працював спочатку учителем молодших класів Лозоватської трудової школи, а із серпня 1933 року по серпень 1935 року – учителем природознавства Пальмирівської семирічної трудової школи. У 1935 році вступив на стаціонарне відділення природничого факультету Полтавського педагогічного інституту, який закінчив у 1939 році.

Після закінчення вишу Іван Михайлович отримав направлення на посаду директора Косівської середньої школи на Кіровоградщині, але вже у жовтні 1939 року був призваний до лав Червоної Армії. Тут він зустрів початок другої світової війни, в якій брав участь спочатку як командир взводу, згодом – помічник командира батареї, командир батареї, а з 1945 року – помічник начальника штабу бригади. Був нагороджений орденом Вітчизняної війни, орденом Червоної Зірки і чотирма медалями. У серпні 1946 року був демобілізований у званні капітана запасу.

З вересня 1946 року Іван Михайлович прийнятий на посаду старшого лаборанта кафедри зоології Львівського державного педагогічного інституту. Через два роки став асистентом цієї ж кафедри. У лютому 1960 року у зв'язку з переводом природничого факультету педагогічного інституту до Львівського державного університету, отримав посаду асистента кафедри зоології безхребетних цього вишу. З вересня 1960 року виконував обов'язки доцента кафедри, у 1963-67 роках – старший викладач. З 1967 року і до виходу на пенсію в 1977 році Іван Михайлович – доцент кафедри зоології Львівського університету.

Наукові інтереси І. М. Бублика були пов'язані з шкідниками плодових культур, їхньою біологією і поширенням у Західній Україні. Він автор близько 30 наукових праць, серед яких «Шкідлива ентомофауна плодового саду західних областей України» (Наук. зап. ЛДП, 1956), «Поширення щитівок і псевдощитівок, шкідників плодових дерев у Львівській обл. та деяких інших районах західних областей УРСР» (Наук. зап. ЛДП, 1959), «Найголовніші комахи-шкідники саду Львівської області» (Київ, 1959).

Помер Іван Михайлович Бублик 30 березня 1996 року.

БУЙДІН ВАЛЕРІЙ ВАСИЛЬОВИЧ

Кандидат біологічних наук, доцент

Валерій Васильович народився 25 жовтня 1947 року у м. Козова Тернопільської області у родині військовослужбовця. Середню освіту отримав в Манжеліївській середній школі Глобинського району Полтавської області, яку закінчив у 1965 році з золотою медаллю. Того ж року вступив на природничий факультет за спеціальністю «Хімія і біологія».

До науково-дослідницької роботи долучився на III курсі, коли під керівництвом доц. Д. М. Щербини почав працювати над темою «Поліплоїдія в роді Люцерна». У травні 1969 року В. В. Буйдін брав участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт і одержав диплом I ступеня.

З 1 вересня 1970 року – аспірант Інституту молекулярної біології і генетики АН УРСР. У 1971-1972 роках служив у Радянській Армії. Після звільнення в запас продовжив навчання в аспірантурі.

Весною 1975 року Валерій Васильович повернувся в Полтавський педінститут на посаду асистента кафедри ботаніки. З 1977 року – старший викладач кафедри ботаніки.

У 1980 році на засіданні спеціалізованої ради Інституту молекулярної біології та генетики АН УРСР захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук за спеціальністю 03.00.15 – генетика на тему «Сравнительное изучение особенностей действия некоторых полиплоидогенных веществ». Науковим керівником роботи був видатний український генетик, член-кореспондент АН УРСР, доктор біологічних наук, професор В. П. Зосімович. Слід зазначити, що поліплоїдогенними речовинами, які В. В. Буйдін обрав для вивчення, були галогенопохідні аценафтену, вперше в світі синтезовані А. П. Каришиним. Завдячуючи проведеним дослідженням, також вперше було виявлено ряд нових поліплоїдогенів і встановлено, що деякі з них за своєю активністю переважають сам аценафтен.

У квітні 1981 року був обраний на посаду завідувача кафедри ботаніки. З жовтня 1987 р., після об'єднання кафедр зоології і ботаніки – доцент кафедри. Читав лекційні курси з дисциплін «Цитологія», «Генетика» та «Географія рослин». Проводив лабораторні та семінарські заняття з цих предметів, а також із систематики рослин, з якої вів і польову практику. У зв'язку з цим, Валерій Васильович тривалий час займався вивченням флори Полтавщини, рідкісних та зникаючих рослин. Він один із авторів науково-популярних видань «Щоб цвіли горицвіти» (1992) та «Збережи, де стоїш, де живеш» (1998).

Починаючи з 2000 року, в тісній співпраці з науковцями Полтавської аграрної академії, В. В. Буйдін працював над вивченням біологічної активності водних екстрактів представників роду Ехінацея. Спільно з науковцями Національного ботанічного саду НАН України імені М. М. Гришка займався

гібридизацією хризантеми дрібноквіткової. Передав у сортовивчення ряд цінних гібридів цієї рослини.

За роки праці у виші В. В. Буйдін керував виконанням багатьох курсових, дипломних та магістерських робіт, які отримали високу оцінку. Роботи його вихованців були нагороджені дипломами Республіканського та Всеукраїнського конкурсів студентських наукових робіт. Особливою гордістю викладача є його вихованці, у яких він був першим науковим керівником і студентські наукові роботи яких переросли в кандидатські дисертації. Це доктори біологічних наук О. М. Байрак і С. В. Гапон, кандидат біологічних наук Ю. В. Буйдін та кандидат с.-г. наук С. В. Нагорна (Шершова).

Допомагав здійснювати перші кроки в науці учням шкіл області. Під його керівництвом у 2015 році стала переможцем III етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України учениця Стасівської гімназії імені М. Башкирцевої Ярослава Ткачук.

Валерій Васильович був головою журі перших чотирнадцяти обласних конкурсів наукових робіт школярів, членів МАН та НТУ секції «Біологія».

Має близько 90 друкованих праць. Брав участь у розробці та є співавтором патентів на корисну модель:

- спосіб біотестування (деклараційний патент України № 76574, 2013 р.);
- спосіб використання надземної маси ехінацеї пурпурової (деклараційний патент України № 80540, 2013 р.).

Нагороджений нагрудним значком «Відмінник освіти».

З квітня 2015 р. перебуває на заслуженому відпочинку.

БУЙДІН ЮРІЙ ВАЛЕРІЙОВИЧ

Кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник

Юрій Валерійович народився 4 вересня 1978 р. у м. Полтава. У 1995 році закінчив середню школу № 23 і вступив на стаціонарне відділення природничого факультету за спеціальністю «біологія і екологія».

Науковою роботою почав займатися в студентські роки. Вибір об'єкту дослідження був не важкий, так як ще з дитинства захоплювався декоративними рослинами. Результатом досліджень стала дипломна робота на тему «Сортовивчення гладіолуса гібридного в умовах Полтавської області» (науковий керівник доц. В. В. Буйдін), яка отримала високу

оцінку науковців Національного ботанічного саду імені М. М. Гришка НАН України. Тому після закінчення з відзнакою у 2000 році вишу, Юрій Валерійович вступає до очної аспірантури цієї наукової установи. Науковий керівник дисертаційної роботи провідний науковий співробітник, кандидат біологічних наук В. Ф. Горобець запропонував для дослідження дуже декоративну рослину, але мало поширену в Україні – астильбу. Аспірант дав згоду і з ентузіазмом взявся за виконання поставлених завдань. У результаті за безпосередньої участі Юрія Валерійовича була зібрана колекція астильби з 125 сортів і 8 видів, яка є однією з найбільших у Східній Європі. У 2004 році на засіданні спеціалізованої ради у Національному ботанічному саду імені М. М. Гришка НАН України відбувся успішний захист кандидатської дисертації на тему «Біологічні особливості інтродукованих сортів астильби (*Astilbe* Buch.-Ham. ex D. Don) в Лісостепу України» за спеціальністю 03.00.05 – ботаніка.

Після закінчення аспірантури працював молодшим науковим співробітником, науковим співробітником, а з 2009 р. до сьогодні Ю. В. Буйдін – завідувач відділу квітничково-декоративних рослин Національного ботанічного саду імені М. М. Гришка НАН України. Він науковий куратор колекцій ірисів (налічує 450 сортів та 15 видів), астильби та ехінацеї.

Юрієм Валерійовичем уперше в Україні проведено комплексні дослідження біологічних особливостей, декоративних та господарсько-біологічних властивостей та онтоморфогенезу астильби. Розроблено рекомендації з вегетативного і насінного розмноження, комплексної сортооцінки посухостійкості представників роду астильба. У результаті проведених досліджень отримано науково обґрунтовані дані для удосконалення методів вирощування та селекції астильби.

Інтродукційне сортовивчення астильби і ірисів дало можливість відібрати найдекоративніші і найрентабельніші сорти, пристосовані до ґрунтово-

кліматичних умов Лісостепу і Полісся України, а також удосконалити і розширити промисловий асортимент цієї культури. Ю. В. Буйдін автор чотирьох вітчизняних сортів астильби (Анюта, Хурделиця, Лебідонька, Оченята) на які отримано авторські свідоцтва і патенти.

Опублікував 61 наукову та 12 науково-популярних праць. Брав участь у роботі більше 30 конференцій, більшість з яких є міжнародними.

Юрій Валерійович автор методики проведення експертизи сортів на відмінність, однорідність і стабільність астильби, на основі якої проходить державна реєстрація вітчизняних сортів цієї культури.

З 2004 по 2013 рік Юрій Валерійович очолював Раду молодих учених Національного ботанічного саду. З 2010 року він є членом Ученої ради НБС імені М. М. Гришка. Бере активну участь в організації експозицій Саду в щорічних тематичних виставках квітів.

Ю. В. Буйдін є лауреатом I премії другого конкурсу науково-технічних проєктів «Інтелектуальний потенціал молодих вчених – Києву» (2002 р.), стипендіатом «Стипендії президента України» (2006-2007 рр.). Постановою Президії НАН України від 8 вересня 2010 року нагороджений відзнакою Національної академії наук України для молодих учених «ТАЛАНТ, НАТХНЕННЯ, ПРАЦЯ». Лауреат Премії Верховної Ради України найталановитішим молодим ученим в галузі фундаментальних і прикладних досліджень та науково-технічних розробок за 2010 рік.

БУЙДІНА (МАРЧЕНКО) ОЛЕНА ОЛЕКСАНДРІВНА

Кандидат педагогічних наук

Олена Олександрівна народилася 13 грудня 1970 року в м. Кобеляки Полтавської області. У 1988 р. закінчила Зіньківську середню школу № 1 Полтавської області з відзнакою. Цього ж року вступила на стаціонарне відділення природничого факультету за спеціальністю «Біологія та хімія» і закінчила його у 1993 році.

З 1993 року О. О. Буйдіна працювала керівником гуртків Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді, а з 1997 по 2005 рік – учителем хімії Полтавської гімназії № 9. У 2002-2003 викладала хімію у Полтавській загальноосвітній школі № 26. Має звання «учитель-методист».

У 2005 році Олену Олександрівну запрошують на посаду методиста відділу природничо-математичних дисциплін Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського. Погодившись на це запрошення, вона ще впродовж восьми років за сумісництвом працювала учителем хімії в гімназії № 9, а у 2013-2015 рр. доцентом кафедри хімії та методики викладання хімії Полтавського національного університету імені В. Г. Короленка. У 2012-2014 рр. Олена Олександрівна обіймала посаду доцента кафедри методики змісту освіти ПОППО ім. М. В. Остроградського, а з 2014 р. – завідувача цієї кафедри.

О. О. Буйдіна у 2007-2011 рр. навчалася на заочному відділенні аспірантури в ПНПУ імені В. Г. Короленка. Кандидатська дисертація з теми «Організація самостійної роботи з хімії учнів основної школи з використанням засобів візуалізації знань» була виконана під керівництвом доктора педагогічних наук, професора Н. І. Шиян і захищена у червні 2012 року на засіданні спеціалізованої вченої ради К 26.053.11 у Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова.

Сьогодні в колі наукових інтересів Олени Олександрівни методологія, теорія і практика шкільної природничої освіти; проблеми методики навчання хімії в загальноосвітній школі, методичне забезпечення професійної підготовки вчителя хімії. Приділяє значну увагу підвищенню своєї кваліфікації, одним із важливих елементів якого є наукове стажування за міжнародними програмами серед яких:

– польсько-український проект «Leaders of Educational Initiatives» (2009-2011 рр.);

– європейський освітній проект «The innovative methods and technologies: the Newest in the european educational practice» (2016 р.);

– швейцарсько-український проект «Розвиток громадянських компетентностей в Україні – DOCCU» (2016 р.).

О. О. Буйдіна має близько 60 публікацій, у тому числі 2 монографії (у співавторстві), 5 навчально-методичних посібників (1 одноосібно і 4 у співавторстві), 12 статей у фахових виданнях.

Постійно бере участь у міжнародних, всеукраїнських, регіональних науково-практичних конференціях і семінарах.

Нагороджена Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України (2009 р.), грамотами Головного управління освіти і науки Полтавської облдержадміністрації (2010 р.), Національної академії педагогічних наук України (2013 р.), Департаменту освіти і науки Полтавської обласної державної адміністрації (2016 р.).

БУЛАВЕНКО (АНИСКИНА) РУСЛАНА ВІКТОРІВНА

Кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Руслана Вікторівна народилася 15 липня 1972 року в м. Полтава. У 1989 році зі срібною медаллю закінчила середню школу в с. Ковалівка Полтавського р-ну і вступила на стаціонарне відділення природничого факультету за спеціальністю «Біологія і хімія». У 1994 році, отримавши диплом з відзнакою, працювала вчителем біології та хімії Ковалівської середньої школи та викладачем-стажистом в Українській медичній стоматологічній академії.

У 1997-2000 рр. Руслана Вікторівна навчалася на денному відділенні аспірантури Українського науково-дослідного інституту свинарства (м. Полтава) за спеціальністю 03.00.13 – фізіологія людини і тварин.

Дисертаційну роботу «Взаємозв'язок між стадіями відтворювального циклу та процесами перекисного окислення ліпідів і антиоксидантного захисту у свиноматок» виконувала під керівництвом завідуючого лабораторією фізіології відтворення, доктора біологічних наук, академіка УАН В. Ф. Коваленка.

З серпня 2001 року Р. В. Булавенко – асистент кафедри екології Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка. У 2003 році, після захисту кандидатської дисертації стає старшим викладачем, а потім доцентом кафедри. Викладає курси «Біологія», «Основи гідробіології», «Основи біотехнології», «Екологія», «Землекористування», «Біологічні методи захисту довкілля» «Екологічна етика».

Має близько 50 друкованих праць, серед яких методичні посібники, підручники, методичні вказівки, статті, тези доповідей. Брала участь у написанні монографії «Физиологические аспекты метаболизма в системе мать-плацента-плод свиньи» (2012 р.), розробці «Регіональної програми охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки з урахуванням регіональних пріоритетів Полтавської області на 2012-2015 роки, «Регіональної цільової програми розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро у Полтавській області на період до 2021 року».

ВАСИЛЕВСЬКА (ШЕСТАКОВА) ОЛЕНА ВІКТОРІВНА

Кандидат сільськогосподарських наук

Олена Вікторівна народилася 26 жовтня 1967 року в с. Чистеньке Сімферопольського району Кримської обл. у сім'ї державних службовців.

Середню освіту отримала в школі № 2 м. Первомайська Харківської обл. Після закінчення школи вступила на природничий факультет, який закінчила з відзнакою у 1990 році.

Науковою роботою почала займатися на старших курсах під керівництвом доцентів Л. Д. Орлової та Д. М. Щербини. Результатом проведених досліджень стала дипломна роботи на тему «Фізіолого-генетичне вивчення сортів кормового буряка в зв'язку з плоідністю».

У 1991-1994 роках Олена Вікторівна аспірант лабораторії насінництва Всеросійського науково-дослідного інституту селекції і насінництва овочевих культур, де працювала з такою рідкісною для Європи рослиною як дайкон. Науковими керівниками дисертаційних досліджень були доктори сільськогосподарських наук Кононков П. Ф. та Бунін М. С. Після закінчення аспірантури працювала молодшим науковим співробітником лабораторії інтродукції і насінництва. У червні 1995 року на засіданні спеціалізованої вченої ради ВНДІ селекції і насінництва овочевих культур Олена Вікторівна захистила кандидатську дисертацію: «Интродукция дайкона в условиях Нечерноземной зоны России» за спеціальностями овочівництво і селекція та насінництво і отримала науковий ступінь кандидата сільськогосподарських наук.

Після захисту дисертації робота з дайконами продовжується, у результаті чого О. В. Василевська стає автором двох сортів дайкону – Дракон (1998 рік; АС №27937) і Фаворит (2001 рік; АС №34525). Іншою культурою, з якою успішно працювала Олена Вікторівна, був амарант овочевий. Вона автор сорту Валентина (1999 рік; АС №31748).

У 2000-2001 роках О. В. Василевська – старший науковий співробітник лабораторії столових коренеплодів. У 2001 році в зв'язку з економічною скрутою вона була змушена залишити інститут і зайняти посаду менеджера відділу реалізації продукції ЗАТ «Щелково Агрохим». З 2008 р. – асистент спеціаліста з розробки продуктів Науково-дослідницького центру ЗАТ «Мултон».

Має понад 20 наукових праць.

ВАЦЕНКО (БОДНАРЧУК) АНЖЕЛА ВОЛОДИМИРІВНА

Кандидат біологічних наук

Анжела Володимирівна народилася 21 серпня 1969 року у м. Івано-Франківськ у родині науковців. У 1974 році сім'я переїхала до м. Полтави де Анжела закінчила середню школу №29. Має дві вищі освіти. З 1986 по 1990 рік навчалася в Івано-Франківському державному педагогічному інституті імені В. Стефаніка за спеціальністю «педагогіка і методика початкового навчання», який закінчила із відзнакою. У 1992-1994 рр. А. В. Ваценко – студентка заочного відділення природничого факультету ПДПУ імені В. Г. Короленка (спеціальність «учитель біології»).

З 1990 року працювала на кафедрі медичної біології Української медичної стоматологічної академії. Спочатку старшим препаратором, а згодом асистентом. Наукову діяльність розпочала у 1992 році з вивчення питань функціональної морфології кровоносного русла легень під керівництвом видатного українського анатома, завідувача кафедри анатомії людини, доктора медичних наук, професора Ю. О. Максимука.

Дисертаційне дослідження на тему «Морфологічні особливості легеневої зв'язки собаки» А. В. Ваценко виконала під керівництвом доктора медичних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, ректора УМСА М. С. Скрипнікова. Захист дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук відбувся у 1998 році в Київському Національному університеті імені Тараса Шевченка.

З 2003 року Анжела Володимирівна – доцент кафедри медичної біології Вищого навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія» м. Полтава. Студентам перших-других курсів стоматологічного факультету, медичного факультету №1, 2, факультету підготовки іноземних студентів викладає дисципліни «Медична біологія» та елективний курс «Сучасні проблеми молекулярної біології». З 2004 року секретар Центральної методичної комісії ВДНЗУ «УМСА».

Її наукові інтереси пов'язані з дослідженням одонтологічних структур в еволюції хребетних тварин з позицій описової морфології та в еволюційно-функціональній динаміці.

Має понад 180 наукових праць, навчальних і навчально-методичних посібників. Основні публікації представлені в журналах «Медична освіта», «Актуальні проблеми сучасної медицини: вісник Української медичної стоматологічної академії», «Світ біології та медицини», «Вісник проблем біології та медицини». Вони присвячені проблемам вивчення карієсу як біологічного феномену та можливої функції зуба у філогенезі хребетних, висвітлюються деякі напрямки його біомодельовання, продовжується вивчення

альтернативної інтерпретації учених наукових шкіл у встановленні правильного визначення поняття «карієс» в стоматології, а також вивчення еволюції понять «карієсогенні фактори» та «карієсогенна ситуація».

Анжела Володимирівна має дві раціоналізаторські пропозиції, зокрема на спосіб фіксації цілісних препаратів (серозних оболонок) (РП №1780 від 18.01.1996 р., видане УМСА) та спосіб вивчення нервово-судинних відношень у дуплікатах оболонок (співавтор Д. М. Волобуєв), (РП №1822 від 23.04.1997 р., видане УМСА) та авторське право на твір (науковий твір «Коментар щодо уявлення основного ароморфозу хребетних / Зайцев А. В., Ваценко А. В. – № 59285, 15.04. 2015 р.).

Навчально-методичні публікації присвячені формуванню професійної компетентності майбутніх лікарів при вивченні медичної біології та інтеграції медичної біології із суміжними дисциплінами, питанням вдосконалення підготовки іноземних студентів, особливостям викладання медичної біології в умовах кредитно-модульної системи навчання, та сучасним проблемам навчання студентів-іноземців у мультикультурному просторі.

За вагомий особистий внесок у розвиток охорони здоров'я та високий професіоналізм А. В. Ваценко нагороджена Почесною грамотою Міністерства Охорони здоров'я України (2007 р.); за плідну науково-практичну діяльність на ниві охорони здоров'я, значний особистий внесок у підготовку висококваліфікованих медичних кадрів – Грамотою Полтавської обласної ради (2008 р.) та Почесною грамотою Виконавчого комітету Полтавської міської ради (2011 р.).

ВЕРЕЩАКА ІВАН ГРИГОРОВИЧ

Доктор технічних наук

Іван Григорович народився 11 жовтня 1935 року в с. Хомутець Миргородського району Полтавської області у сім'ї колгоспників. Середню освіту здобув у школах с. Хомутець та с. Зубівка. У 1960 році вступив на природничий факультет, де розпочав займатися науковою роботою.

Після закінчення інституту у 1965 році був направлений на роботу в Мякітську середню школу Хмельницької області. Через 2 роки за сімейними обставинами переїхав до Полтави, де керував тампонажною лабораторією у об'єднанні «Полтавагазгеологія».

Через деякий час Іван Григорович – співробітник Українського науково-дослідного геологорозвідувального інституту. Працюючи там, він займається надзвичайно важливою проблемою нафто-газовидобувної промисловості – розв'язанням завдань, пов'язаних із експлуатацією свердловин, технологією буріння. Особливо пошуку стабілізаторів – ефективних добавок до тампонажних розчинів на основі фурфуролу і рідкого скла, фурфуролу і нітролігніну, фурфуролу і гіпану. За результатами цих досліджень була підготовлена та успішно захищена у 1977 році на засіданні спеціалізованої вченої ради Харківського політехнічного інституту кандидатська дисертація «Исследование влияния некоторых стабилизаторов на свойства тампонажных цементитов» за спеціальністю 05.17.11. – «технологія силікатів та тугоплавких неметалічних матеріалів».

Упродовж наступних десяти років Іван Григорович продовжує працювати в науково-дослідному інституті і вивчати закономірності процесів формування фаз в баротермальних умовах при введенні в портландський або магнезійний цементі кислоти золи ГРЕС або молотої горілої породи із териконів вугільних шахт, над створенням наукових основ і способів управління процесами структуроутворення і дослідженням властивостей тампонажних розчинів. Робота виконувалась при консультації лауреата Державної премії СРСР, доктора технічних наук, професора В. І. Бабушкіна. У розробках брали участь працівники інституту В. В. Сачков, О. С. Серяков, О. З. Керцман. За результатами дослідження було захищено 14 авторських свідоцтв, розробки неодноразово демонструвались на виставці досягнень народного господарства СРСР та УРСР. Їх впровадження у виробництво давало щорічний економічний ефект більше шести мільйонів карбованців.

У 1988 році І. Г. Верещакою за результатами досліджень на засіданні спеціалізованої вченої ради Харківського політехнічного інституту була захищена докторська дисертація «Термостойкие тампонажные смеси гидрогранатного твердения» за спеціальністю 05.17.11. – «технологія силікатних і тугоплавких неметалічних матеріалів».

У 1990 році був обраний за конкурсом на посаду завідувача кафедри загальної та неорганічної хімії сільськогосподарського інституту м. Полтави.

Іван Григорович автор та співавтор більше 100 наукових робіт та понад 10 патентів на винаходи.

Пішов із життя 30 липня 1994 року.

ВЕРНИГОРОВА (БЕРНАЦЬКА) ЮЛІЯ ВАЛЕНТИНІВНА

Кандидат геологічних наук, старший науковий співробітник

Юлія Валентинівна народилася 25 березня 1972 року в м. Полтава у робітничій родині. На стаціонарному відділенні природничого факультету навчалася у 1989-1994 рр.

Протягом 1994-1997 років Ю. В. Вернигорова навчалася в аспірантурі Інституту геологічних наук НАН України в м. Києві зі спеціальності «Палеонтологія і стратиграфія» під керівництвом доктора геолого-мінералогічних наук Б. Ф. Зернецького.

Після завершення навчання в аспірантурі, Юлія Валентинівна працювала молодшим науковим співробітником відділу стратиграфії і палеонтології кайнозойських відкладів Інституту геологічних наук НАН України.

У листопаді 2002 року на засіданні спеціалізованої вченої ради Інституту геологічних наук НАН України Ю. В. Вернигорова успішно захистила кандидатську дисертацію на тему «Бентосні форамініфери Гвінейського шельфу Тропічної Атлантики, їх екологія та біостратиграфічне значення». З 2007 року Юлія Валентинівна працює старшим науковим співробітником відділу стратиграфії і палеонтології кайнозойських відкладів Інституту геологічних наук НАН України.

Наукові інтереси Ю. В. Вернигорової охоплюють сферу вивчення сучасних та викопних планктонних та бентосних форамініфер в аспектах палеонтології, стратиграфії, палеоекології. У її творчому доробку понад 40 наукових публікацій.

курс «Методологія наукового пізнання» для докторантів PhD-програм Докторської школи НаУКМА.

Через життєві обставини з 2011 року припинив активну викладацьку та наукову діяльність. У 2013-2016 роках працював у середніх навчальних закладах Києва, викладаючи біологію. Із жовтня 2017 року – доцент кафедри соціальної філософії та філософії освіти Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

Має 10 статей у фахових виданнях. Серед них такі цікаві філософські доробки як «Часові конструкції в біології», «Онтологічні засади концепції біологічного часу», «Генні технології як реалізація екзистенційних ризиків людства».

ВЛАСЕНКО (ОРЛОВА) НАТАЛІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА

Кандидат біологічних наук, асистент

Наталія Олександрівна народилася 18 січня 1983 року у м. Полтава. Середню освіту здобула у міській ЗОШ № 23. На стаціонарному відділенні природничого факультету навчалася у 2000-2005 роках. Отримавши диплом вчителя біології, валеології та основ екології, практичного психолога в закладах освіти, вступила до магістратури ПНПУ, де в 2006 році здобула кваліфікацію магістра педагогічної освіти, викладача біології.

Трудову діяльність розпочала у 2006 році на посаді асистента кафедри природничих і математичних дисциплін рідного вишу, де працювала до 2016 р. З 2016 і дотепер Наталія Олександрівна асистент кафедри початкової освіти, природничих і математичних дисциплін та методик їх викладання ПНПУ імені В.Г. Короленка.

Займатися науковими дослідженнями розпочала на другому курсі університету під керівництвом доц. Л. Д. Орлової. Працювала над темою «Чорновільхові ліси околиць міста Полтави».

У період 2007-2014 рр. Н. О. Власенко навчалася в аспірантурі Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара, де на кафедрі геоботаніки, ґрунтознавства та екології під керівництвом відомого ботаніка і ґрунтознавця, доктора біологічних наук, професора, член-кореспондента НАН України А. П. Травлеєва виконувала дисертаційне дослідження «Біоекологічні особливості лісів зеленої зони міста Полтави (біорізноманітність, відновлення, охорона)». Кандидатську дисертацію Наталія Олександрівна захистила у червні 2014 року на засіданні спеціалізованої ради Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара за спеціальністю 03.00.16 – екологія. Отримані результати знайдуть своє використання при розробленні та реалізації таких заходів як оптимізація природно-заповідної мережі Полтавської області, проектування регіональної екомережі, збереження й відтворення раритетної фіторізноманітності.

Сьогодні основними науковими напрямками роботи Н. О. Власенко є екологія та біогеоценологія, техногенна біогеоценологія, екологічне ґрунтознавство, степове лісознавство, лісова рекультивация порушених земель у степовій зоні України. Як викладач навчає студентів основам екології, анатомії та фізіології з основами генетики, антропології, методиці викладання природознавства, здійснює керівництво їх науково-дослідною роботою.

Наталія Олександрівна – автор та співавтор понад 50 наукових публікацій в галузі біоекологічних досліджень лісів Лісостепу і Степу України (біорізноманітність, відновлення, охорона) та підручника для вишів, написаного у співавторстві – «Основи антропогенезу» (К. : Академвидав, 2015. – 144 с. – (Серія «Альмаматер»).

ВЛАСЮК ІВАН ВІТАЛІЙОВИЧ

Кандидат сільськогосподарських наук

Іван Віталійович народився 7 липня 1971 року у с. Вереміївка Семенівського району Полтавської області.

З 1978 по 1988 рік навчався у Веселоподільській загальноосвітній школі.

У 1994 році закінчив природничий факультет ПДПУ імені В. Г. Короленка.

Науковою діяльністю І. В. Власюк почав займатися з 1996 року в Інституті цукрових буряків УААН, науковий керівник – Корнеєва Мирослава Олександрівна – кандидат біологічних наук, доктор філософії. Тема дисертаційної роботи «Генотипова структура мінливості елементів продуктивності гібридів цукрових буряків». Дисертацію захистив у лютому 2000 року в Інституті землеробства УААН.

І. В. Власюк на Веселоподільській ДСС працював над створенням ліній запилювачів, займався підтримкою вихідних популяцій багатонасінних цукрових буряків, він співавтор 14 ліній, зареєстрованих у Національному центрі генетичних ресурсів рослин України, а також співавтор гібриду цукрового буряку Іванівсько-Веселоподільський ЧС 84. І. В. Власюк був головою ради молодих учених Веселоподільської ДСС.

Іван Віталійович працював головним агрономом ділянок гібридизації кукурудзи департаменту виробництва насіння ЗАТ «Райз Максимко».

Нагороджений грамотою Інституту цукрових буряків УААН за здобутки в галузі селекції цукрових буряків.

І. В. Власюк автор 38 наукових публікацій у фахових виданнях.

Помер 10 червня 2012 року.

ВОЛОШКО (ГІЛЬ) ЛАРИСА БОРИСІВНА

Кандидат педагогічних наук, доцент

Лариса Борисівна народилася 20 грудня 1969 року в м. Полтава. У 1987 році закінчила школу-гімназію №33 із золотою медаллю і цього ж року вступила до Харківського державного фармацевтичного інституту. Через сімейні обставини після закінчення першого курсу перевелася на стаціонарне відділення природничого факультету ПДПІ імені В.Г. Короленка, де у 1992 році отримала диплом із відзнакою та здобула кваліфікацію вчителя біології та хімії.

Трудову діяльність розпочала у 1992 році на посаді вчителя хімії школи-гімназії № 33 м. Полтави. З 1 вересня 1993 р. по серпень 1997 року – викладач хімії та біології ПТУ № 46 м. Євпаторії. У 1997 році повернулася до Полтави, де до 2000 року працювала на посадах вчителя хімії ЗСШ № 14 та вчителя основ безпеки життєдіяльності школи-гімназії № 33. З 2001 по 2007 рік – викладач, старший викладач, доцент кафедри фізичної реабілітації і фізичного виховання Полтавського інституту економіки і права Університету «Україна», з вересня 2007 по серпень 2009 – завідувач цієї ж кафедри.

З 2009 по 2015 рік працювала доцентом кафедри безпеки життєдіяльності Полтавської державної аграрної академії. З 2015 року доцент кафедри фізичного виховання, спорту і здоров'я людини Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка.

У 2006 році захистила кандидатську дисертацію в Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. Тема кандидатської дисертації «Формування професійної компетентності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації у процесі вивчення медико-біологічних дисциплін». Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПН України Ярошенко Ольга Григорівна.

Лариса Борисівна автор понад 140 наукових праць, у тому числі навчально-методичних посібників. Співавтор монографії «Професіональна компетентність спеціалістів: критерии оценки» (2007 р.). Активний учасник Міжнародних, Всеукраїнських, регіональних науково-практичних конференцій.

ГАНЖА РОСТИСЛАВ ВАСИЛЬОВИЧ

Кандидат біологічних наук, доцент

Ростислав Васильович народився 21 січня 1924 року в селі Суха Маячка Новосанжарського району Полтавської області в сім'ї службовців. У зв'язку з роботою батька сім'я неодноразово змінювала місце проживання: Ленінградська, Новосибірська, Ворошиловградська області, Алтайський край, м. Полтава. Здобувати освіту довелося з перервами, більше самотужки за допомогою матері, яка була вчителькою.

Узимку 1941-1942 років разом зі своїми однокласниками працював на трудовому фронті. Декілька разів сім'я евакуйовувалася, але все ж таки була змушена повернутися в окуповану Полтаву. Після визволення міста у вересні 1943 року служив при штабі МППО мінером і брав участь у розмінуванні Полтави. Тут же, у 1945 році, закінчив 10 клас середньої школи № 4 зі срібною медаллю і без іспитів був прийнятий на перший курс природничого факультету, з яким пов'язав усе своє подальше життя.

Після успішного закінчення інституту в 1950 році спочатку вивчав флору покритонасінних рослин Полтавщини, а потім його подальша наукова робота була спрямована на вивчення мікобіоти. Ростислав Васильович став справжнім знавцем природи і в 1962 році блискуче захистив кандидатську дисертацію «К флоре грибів порядку *Agaricales* долини р. Ворсклы на Полтавщині». Його наукові дослідження мали вагомим значення в мікології та лісогосподарстві. Матеріали їх були використані при написанні ряду фундаментальних робіт: складанні п'ятитомного «Визначника грибів України», монографій з флори агарикальних, болетальних та амонітальних грибів, другого видання Червоної книги України. Завдяки його дослідженням виявлено 151 вид грибів, нових для України, а в 1993 році описано новий для науки вид – *Amanita olivaceobrunnea* Ganzha et Besed. Із 17 видів шапкових грибів, занесених до Червоної книги України, відомості про місцезнаходження 4 видів уперше подані ним.

Маючи півстолітній досвід дослідницької роботи в природі, Р. В. Ганжа багато сил та енергії віддав підготовці наукових і вчительських кадрів. Був науковим консультантом п'яти кандидатських робіт з мікології, брав активну участь у популяризації наукових знань про природу, виступаючи на радіо, у пресі. Р. В. Ганжа – автор ряду науково-популярних видань «Щоб росли горіцвіти», «Збережи, де стоїш, де живеш» та ін.

Як міколог, Р. В. Ганжа відомий далеко за межами країни. На Полтавщині його добре знають фахівці-біологи, учителі, працівники лісогосподарства, служби екобезпеки.

Після виходу на пенсію в 1984 році Ростислав Васильович не припинив своєї наукової та педагогічної діяльності: консультував, проводив польові

практики з ботаніки для студентів природничого факультету. Його багаторічні флористичні дослідження лягли в основу наукового гербарію кафедри ботаніки Полтавського педуніверситету (1500 гербарних аркушів).

У 1998 році за багаторічні наукові досягнення в галузі мікології, ботаніки, екології, созології, створення школи ботаніків-флористів, Р. В. Ганжа удостоєний звання «Почесний член Українського ботанічного товариства».

Помер 29 грудня 2008 року. Похований у м. Полтава на старому міському цвинтарі.

ГАПОН (ГОРБАНЬ) СВІТЛАНА ВАСИЛІВНА

Доктор біологічних наук, професор

Світлана Василівна народилася 30 січня 1958 року в с. Іванівка Семенівського району Полтавської області в родині агронома. Навчалася в Комишнянській середній школі Миргородського району та в Оболонській середній школі Семенівського району, яку закінчила в 1975 році з медаллю. У цьому ж році вступає на природничий факультет. Уже на другому курсі почала цікавитися науковою роботою, зокрема досліджувала видовий склад молочаїв околиць біостаціонару «Лучки». З третього курсу захопилася мохоподібними, яким і присвятила своє наукове життя. Результати досліджень лягли в основу курсової, а потім дипломної роботи «Мохоподібні Полтавської області» (науковий керівник доц. В. В. Буйдін).

У 1980 році, з відзнакою закінчивши педагогічний інститут, починає працювати за направленням учителем біології та німецької мови Милорадівської середньої школи Котелевського району. У цей час тісно співпрацює з відомим ученим-біологом із м. Львів, кандидатом біологічних наук К. О. Уличною (з якою познайомилася ще на 5 курсі), доктором біологічних наук О. Т. Демковим (які пізніше стануть її науковими керівниками), київськими ботаніками доктором біологічних наук Г. Ф. Бачуриною, кандидатом біологічних наук Л. Я. Партикою та викладачами кафедри ботаніки Полтавського педінституту – доцентом В. В. Буйдіним, доцентом Р. В. Ганжою.

З 1983 року працює препаратором, лаборантом, а з 1984 р. – асистентом кафедри ботаніки Полтавського педінституту; веде лабораторні заняття та польову практику з ботаніки. У цей же час досліджує мохоподібні Лівобережного Лісостепу України.

Протягом 1987-1990 рр. Світлана Василівна навчається в цільовій аспірантурі Інституту екології Карпат АН України. Велику увагу приділяє експедиційним дослідженням та підготовці кандидатської дисертації на тему «Мохоподібні Лівобережного Лісостепу України», яку захищає в Інституті ботаніки НАН України у 1993 р. З цього часу працює старшим викладачем, а з 1994 – доцентом кафедри. Розробляє та читає курси та спецкурси «Ботаніка. Систематика рослин», «Екологія», «Соціоекологія», «Флора і рослинність України», «Основи фітоценології».

З 1996 по 2006 рр. С. В. Гапон очолює кафедру ботаніки. Під час роботи на цій посаді значну увагу приділяє налагодженню наукових та методичних зв'язків з рядом ВНЗ України та ближнього зарубіжжя.

У 2007-2010 рр. Світлана Василівна – докторант кафедри ботаніки Навчально-наукового центру «Інститут біології» Київського національного

університету імені Тараса Шевченка та у відділі ліхенології і бріології Інституту ботаніки імені М. Г. Холодного НАН України. У грудні 2011 року на засіданні спеціалізованої вченої ради Інституту ботаніки імені М. Г. Холодного НАН України вона захистила докторську дисертацію на тему «Мохоподібні Лісостепу України (рослинність та флора)» зі спеціальності 03.00.05 – ботаніка. Науковий консультант досліджень – доктор біологічних наук, професор, завідувач відділу ліхенології та бріології Інституту ботаніки імені М. Г. Холодного НАН України С. Я. Кондратюк.

Захищена дисертація є піонерною роботою в Україні з вивчення бріоугруповань, а Світлана Василівна – перший і на сьогодні єдиний бріосинтаксономіст у нашій державі з класифікації мохової рослинності за методом Браун-Бланке.

У 2013 році С. В. Гапон отримала звання професора кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології. За її ініціативи при кафедрі відкрито лабораторію бріології (єдину в Україні у вищих навчальних закладах), а також аспірантуру за спеціальністю 03.00.05 – ботаніка. Вона виступає опонентом кандидатських дисертацій в галузі бріології, займається підготовкою аспірантів та продовжує роботу над вивченням та класифікацією мохових угруповань. Світлана Василівна – головний редактор предметного журналу «Біологія та екологія» та член редколегії фахового журналу «Світ медицини та біології».

Після об'єднання кафедри ботаніки з кафедрою екології професор С. В. Гапон опановує нові курси «Екологія рослин з основами фітоценології», «Заповідники і національні парки світу», «Екосистемологія», «Заповідна справа», а також «Геоботаніка», «Регіональна флористика», «Рослинність України».

С. В. Гапон опубліковано понад 200 наукових та навчально-методичних праць. Вона є одним із авторів колективних монографій «Безсудинні рослини Лівобережного Лісостепу України» (1988 р.), «Збережи, де стоїш, де живеш» (1998 р.), «Синтаксономія рослинності України» (Соломаха, 2008), «Конспект флори мохоподібних Лісостепу України (*Anthocerotophyta*, *Hepaticophyta*, *Bryophyta* (*Sphagnopsida*)). Частина I. (2016) та одноосібної «Синтаксономія мохової рослинності України (Лісостеп)» (2014), автором навчальних посібників «Семінарсько-практичні заняття з фітоценології» (2005 р.), «Ботаніка. Тестові завдання з нормативного курсу за ОКР «Бакалавр» (2012), «Геоботаніка» (2014), «Флора та рослинність України» (2014), програм спецкурсів «Бріологія» та «Основи фітоценології». Разом з колективом провідних учених Інституту ботаніки імені М. Г. Холодного НАН України бере участь у підготовці «Продромусу рослинності України» на основі методу Браун-Бланке.

Багаторічна сумлінна праця Світлани Василівни, її плідна науково-педагогічна діяльність та вагомий особистий внесок у підготовку висококваліфікованих спеціалістів відзначені почесними грамотами, нагрудним знаком «Відмінник освіти України» (1999 р.) та званням «Заслужений працівник освіти України» (2014 р.).

ГАРКОВИЧ ОЛЕКСІЙ ЛЕОНТІЙОВИЧ

Кандидат біологічних наук, доцент

Гаркович Олексій Леонтійович народився 18 січня 1974 року в місті Карлівка на Полтавщині. У 1981-1991 рр. навчався в Халтуринській середній школі Карлівського району Полтавської області. Трудову діяльність розпочав досить рано: у 10-му класі працював на посаді лаборанта кафедри хімії цієї ж школи. Після одержання атестату про середню освіту вступив на природничий факультет за спеціальністю вчитель хімії і біології, де навчався до 1996 року. Навчання поєднував із роботою на посаді лаборанта кафедри хімії.

Після закінчення інституту працював на посаді асистента кафедри хімії Полтавського державного педагогічного інституту імені В. Г. Короленка.

У грудні 1996 року О. Л. Гаркович вступив до цільової аспірантури Української медичної стоматологічної академії. У березні 2000 року захистив кандидатську дисертацію на тему «Фізіологічна активність пептидного комплексу печінки». Рішенням Вищої атестаційної комісії України йому присвоєно вчений ступінь кандидата біологічних наук.

Після закінчення аспірантури працював на посаді асистента кафедри хімії Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, а з 01.06.2001 року переведений на посаду доцента кафедри хімії.

У 2004 році вступив до докторантури Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

З 2007 року працює у Миколаївському національному університеті імені В. О. Сухомлинського доцентом кафедри хімії та біохімії, наразі суміщає з педагогічною діяльністю в Одеській національній академії харчових технологій (доцент кафедри екології та природоохоронних технологій).

Олексій Леонтійович керує науковою роботою студентів та різними видами практик. Очолює методичну раду біологічного факультету.

У своїй науковій роботі О. Л. Гаркович досліджує актуальні питання оновлення професійної природничо-наукової підготовки майбутнього вчителя природничих наук та розробляє нову модель підготовки вчителя у вигляді цілісної науково-методичної системи, яка включає концептуальні, змістово-структурні та організаційно-дидактичні основи.

О. Л. Гаркович автор і співавтором понад 100 друкованих праць, серед яких наукові та навчально-методичні посібники, статті у фахових та зарубіжних виданнях, тези доповідей.

ГОМЛЯ (РЕМІГА) ЛЮДМИЛА МИКОЛАЇВНА

Кандидат біологічних наук, доцент

Людмила Миколаївна народилася 17 лютого 1975 року у м. Полтава в родині робітників. У 1992 році зі срібною медаллю закінчила середню школу № 23 і вступила на природничий факультет (спеціальність «Хімія і біологія»), який закінчила з відзнакою. У 1995 р. стала першим Каришинським стипендіатом. Навчаючись на п'ятому курсі, Л. М. Гомля працювала лаборантом кафедри ботаніки, а з вересня 1997 – асистентом.

У 2000-2003 рр. навчалася в аспірантурі на кафедрі ботаніки Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Науковим керівником дисертаційного дослідження була кандидат біологічних наук, доцент Л. Г. Оляницька. У березні 2005 року на засіданні спеціалізованої вченої ради у Національному ботанічному саду імені М. М. Гришка захистила дисертацію на тему «Рослинність долини річки Хорол та її флористичні і соцологічні особливості» на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук зі спеціальності 03.00.05 – ботаніка.

Після повернення з аспірантури Людмила Миколаївна працює спочатку на посаді асистента, а з листопада 2004 р. по жовтень 2005 р. – старшого викладача кафедри ботаніки. З 2007 року і до сьогодні Л. М. Гомля – доцент кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології (таку назву кафедра отримала у лютому 2015 р.), у 2005-2015 рр. обіймала посаду заступника декана з навчальної роботи заочного відділення природничого факультету.

Основні навчальні курси, які веде Л. М. Гомля на стаціонарному та заочному відділенні природничого факультету: «Еволюційне вчення», «Ботаніка», «Біогеографія», «Заповідники і Національні парки світу».

Коло її наукових інтересів: ботаніка, екологія, гербарна справа. Людмила Миколаївна є куратором наукового гербарію кафедри. Має близько 250 публікацій наукового та навчально-методичного характеру. Вона один із авторів монографії «Флора вищих судинних рослин Полтавського району» (2017 р.).

Неодноразово відзначена подяками та грамотами обласних та міських органів виконавчої влади.

ГОРОБЕЦЬ ВАСИЛЬ ФЕДОРОВИЧ

Кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник

Василь Федорович народився 26 лютого 1945 р. в м. Лохвиця Полтавської обл. У 1962 році закінчив Лохвицьку середню школу № 2 і розпочав трудову діяльність на посаді старшого піонервожатого Свиридівської 8-річної школи Лохвицького р-ну, Полтавської обл.

У 1963-1968 рр. навчався на стаціонарному відділенні природничого факультету, де вже на другому курсі почав займатися науковою роботою. Першим науковим керівником був доктор біологічних наук, професор П. Є. Сосін.

Після закінчення інституту працював учителем біології і хімії середньої школи №2 м. Полтави (1968-1969), але зрозумівши, що його покликання наука, спочатку влаштувався на посаду старшого лаборанта відділу селекції Полтавської державної сільськогосподарської дослідної станції, а потім вступає до очної аспірантури Центрального республіканського ботанічного саду АН УРСР (нині Національний ботанічний сад імені М. М. Гришка НАН України), яку успішно закінчив у 1973 р. У 1975 році на засіданні спеціалізованої ради Національного ботанічного саду імені М. М. Гришка захистив кандидатську дисертацію на тему «Биологические особенности пионов (строение, развитие)» за спеціальністю ботаніка. Науковим керівником дисертаційної роботи був директор ботанічного саду академік НАН України Гродзинський Андрій Михайлович – засновник учення про хімічну взаємодію рослин (алелопатії).

Після закінчення аспірантури працював молодшим науковим співробітником, старшим науковим співробітником, завідувачем відділу квітничково-декоративних рослин (1987-1992 рр., 2004-2008 рр.), провідним науковим співробітником (по теперішній час) Національного ботанічного саду імені М. М. Гришка НАН України.

Починаючи з 1970 року, за безпосередньої участі В. Ф. Горобця, сформована колекція півонії трав'янистої, яка налічує 12 видів та 650 сортів і є найбільшою в Україні та однією з найбагатших серед країн ближнього зарубіжжя та Східної Європи. Розпорядженням Кабінету Міністрів України №299-р від 31 травня 2006 р. ця колекція отримала статус об'єкта, який становить Національне надбання України. У ній представлені всі садові групи півоній як в історичному плані, так і на рівні найсучасніших досягнень світової селекції. Вона служить базою для проведення різнопланових наукових досліджень та еталоном, на фоні якого проходить державне сортовипробування півонії. Вона також є джерелом поповнення колекцій регіональних ботанічних садів та базою вихідного посадкового матеріалу для збагачення та оновлення асортименту даної культури.

Вивчаючи морфо-біологічні особливості півоній, Василь Федорович уперше в Україні дослідив онтогенез, морфогенез монокарпічного пагону окремих видів і сортів, установив час формування вегетативних та генеративних органів зачаткового пагону в бруньках відновлення. Розробив і реалізував програму створення нових оригінальних за декоративними якостями високопродуктивних сортів, використовуючи широкий спектр виявленої ним різноманітності півоній за морфологічними, екологічними та фізіологічними властивостями.

Вагомий внесок В. Ф. Горобця в теорію і практику інтродукції та селекції квітникових рослин пов'язаний з вивченням ряду аспектів репродуктивної біології та розробкою окремих методичних питань селекції півонії, зокрема: на основі вивчення біології пилку розроблено умови збереження його життєздатності в процесі тривалого зберігання (більше року), встановлено терміни максимальної рецептивності гінецею, що в сукупності дає змогу здійснювати гібридизацію півоній різних строків цвітіння; проведено оригінальні дослідження з вивчення архітектоники квітки у зв'язку з гібридизацією і розроблено класифікацію сортів за критерієм махровості та ступенем розвитку генеративних органів; встановлено комбінаційну здатність в окремих видів і сортів та виявлено донорів суперраннього цвітіння і високого рівня махровості; збагачено селекційний фонд півонії створеними ним міжвидовими та інбредними гібридами з високою комбінаційною здатністю; уперше в Україні отримані гібридні сорти з суперраннім цвітінням і оригінальними за формою та забарвленням квітками.

В. Ф. Горобець, крім півонії, активно займався селекцією хризантеми дрібноквіткової, а в останні роки ще й флоксу волотистого. Як результат – на сьогоднішній день, він автор 90 сортів (44 сортів півонії, 41 сорту хризантеми дрібноквіткової і 5 сортів флоксу волотистого), що підтверджено авторськими свідоцтвами та включенням їх до Державного реєстру сортів рослин України.

Сорти півонії і хризантеми, виведені Василем Федоровичем, отримали визнання не лише в Україні, але й на світовому рівні. Вони районовані в ряді країн колишнього СРСР та Балтії, отримували неодноразові золоті та срібні нагороди ВДНГ СРСР та ВДНГ УРСР, а також призи та медалі спеціалізованих Міжнародних виставок, таких престижних як «Експо-90» (Японія), «Флоріана-92» (Голландія), «ІГА-93» (Німеччина).

У творчому доробку науковця більш як 100 наукових та науково-популярних праць, серед яких «Довідник квітникаря-любителя», «Советы по ведению приусадебного хозяйства», «Каталог цветочно-декоративных растений стран СНГ и Балтии», «Хризантемы», «Каталог растений Центрального ботанического сада им. Н.Н. Гришко», «Каталог декоративных растений для городского и пригородного озеленения Лесостепи и Полесья Украины», «Коллекционный фонд квітничково-декоративних рослин Національного ботанічного саду імені М. М. Гришка НАН України». Він автор методик проведення експертизи сортів на відмінність, однорідність і стабільність півонії та флокса волотистого, на основі яких проводиться державна реєстрація вітчизняних сортів цих культур. За підготовку і випуск книги «Пионы (биология, селекция, сорта)» В. Ф. Горобець у 2016 р. отримав Диплом переможця конкурсу на краще книжкове видання Національної

академії наук України у номінації «Науково-популярні видання, хіміко-біологічний напрям».

Неодноразово Василь Федорович був керівником курсових та дипломних робіт, виробничих практик студентів вишів м. Києва. Зараз Під його керівництвом 3 аспіранти захистили кандидатські дисертації. Його учень, кандидат біологічних наук Ю. В. Буйдін, завідувач відділу квітниково-декоративних рослин.

Упродовж багатьох років В. Ф. Горобець проводить значну просвітницьку роботу з питань квітництва серед фахівців, квітників-любителів і населення. Він читає лекції, виступає на телебаченні і радіо, залишається основним ініціатором та організатором виставок квітів, які регулярно проводить відділ квітниково-декоративних рослин. За останні роки він організував тематичні виставки півоній, на яких демонструвалось близько 200 сортів вітчизняної та зарубіжної селекції. Протягом багатьох років Василь Федорович бере активну участь в організації та оформленні експозиції Ботанічного саду на міській виставці квітів, присвяченій Дню незалежності України.

Багаторічну творчу працю вченого відзначено численними нагородами, зокрема у 1999 р. йому присуджено Премію імені Л. П. Симиренка НАН України, у 2001 р. – присвоєно звання «Кращий винахідник Національної академії наук України», у 2002 р. – нагороджено медаллю «Лауреат ВВЦ» Всеросійського виставкового центру (м. Москва), у 2006 р. – присуджено Премію імені академіка М. М. Гришка Ради ботанічних садів і дендропарків України за вагомі досягнення в галузі селекції рослин, у 2015 р. нагороджено медаллю НАН України «За професійні здобутки», а також нагороджено багатьма грамотами і дипломами за плідну працю з розвитку квітництва в Україні, популяризацію наукових знань і впровадження досягнень науки, за лекторську активність, значний уклад у справу охорони природи тощо.

ГОРОБЕЦЬ (ФРОЛОВА) СВІТЛАНА ОЛЕКСАНДРІВНА

Кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник

Світлана Олександрівна народилася 26 листопада 1943 р. у с. Перкіно Сосновського району Тамбовської області, Російська Федерація. Після закінчення семирічки у 1957-1961 рр., навчалася в Тамбовському сільськогосподарському технікумі, а з 1961 по 1963 рік працювала зоотехніком в Одеській області.

У 1963-1968 рр. навчалася на стаціонарному відділенні природничого факультету Полтавського державного педагогічного інституту. Уперше науковою роботою почала займатися в науковому студентському гуртку на кафедрі хімії інституту під керівництвом доцента А. П. Каришина.

У 1967-1969 рр. працювала на виборній посаді секретаря комсомольської організації Полтавського державного педагогічного інституту, потім лаборантом кафедри хімії.

У лютому 1971 р. була призначена старшим лаборантом, а невдовзі – старшим інженером відділу фізіології рослин Центрального республіканського ботанічного саду АН УРСР.

У 1977-1981 рр. навчалася заочно в аспірантурі і в 1982 році на засіданні спеціалізованої ради у Національному ботанічному саду імені М. М. Гришка захистила кандидатську дисертацію на тему «Фізіолого-біохімічні особливості овочевих рослин в умовах субстратовтоми» за спеціальністю 03.00.12 – фізіологія рослин. Науковим керівником дисертаційної роботи був директор ботанічного саду академік НАН України А. М. Гродзинський.

Із січня 1978 р. працювала молодшим науковим співробітником, з січня 1985 р. – старшим науковим співробітником відділу фізіології рослин (потім відділ алелопатії – хімічної взаємодії рослин). У 2005 році вийшла на пенсію.

Світлана Олександрівна автор колективної монографії «Экспериментальная аллелопатия» та методичного посібника «Методические указания по аллелопатическому исследованию почв». Загалом нею опубліковано 75 наукових праць.

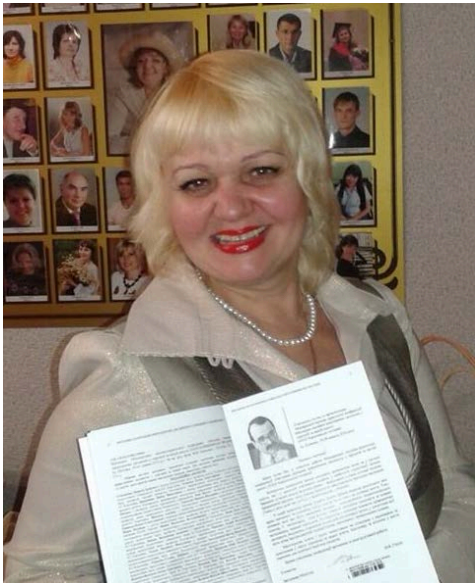
У 1985-1990 рр. обиралась депутатом Печерської районної ради в м. Києві (2 скликання).

Нагороджена грамотою Президії Верховної Ради Української РСР (1987).

ГРИНЬОВА МАРИНА ВІКТОРІВНА

Доктор педагогічних наук, професор

Марина Вікторівна народилася 10 березня 1961 року в місті Таллінн, куди за розподілом переїхали батьки. Після закінчення середньої школи № 6 м. Полтави у 1978 році стала студенткою природничого факультету.

Після закінчення інституту, за порадою ректора Івана Андрійовича Зязюна, пішла працювати у школу, щоб на практиці опанувати професію, теоретичні засади якої дав навчальний заклад. Із 1983 по 1986 роки Марина Вікторівна викладала біологію та хімію у середній школі № 30 міста Полтави.

У 1986 році Марина Вікторівна повернулася в рідний інститут працювати асистентом кафедри природничих і математичних дисциплін та почала викладати

курс «Вікова фізіологія і шкільна гігієна» на педагогічному факультеті, який очолювала Нінель Степанівна Литвиненко.

1991 року М. В. Гриньова в Науково-дослідному інституті педагогіки в Києві захистила кандидатську дисертацію на тему «Формування саморегуляції навчальних дій у молодших школярів». Відразу після цього почала працювати над докторською дисертацією на тему «Теоретико-методологічні основи формування саморегуляції навчальної діяльності школярів» зі спеціальності 13.00.01 – теорія та історія педагогіки. Успішний захист дисертації відбувся у 1998 році в спеціалізованій вченій раді Інституту педагогіки Академії педагогічних наук України. 1994 року їй було присвоєне вчене звання доцента кафедри педагогіки.

У 1995 році М. В. Гриньова працювала на посаді проректора з навчальної роботи, а з листопада 1995 року стала деканом природничого факультету.

У 2013 році Марина Вікторівна стала почесним членом «Международной макаренковской ассоциации», а в 2016 році її обрали член-кореспондентом Національної академії педагогічних наук України.

Напрямами наукової діяльності Марини Вікторівни є: теоретико-методологічні основи формування саморегуляції навчальної діяльності школярів; теоретико-методологічні засади підготовки майбутніх вчителів природничих дисциплін до професійної діяльності у профільній школі; теоретичні і методичні засади реалізації здоров'язберезувальних технологій у професійній діяльності майбутніх учителів біології; тенденції професійної підготовки майбутніх керівників навчальних закладів до інноваційного управління: теоретико-методологічний аспект; теоретичні та практичні основи підготовки менеджерів до маркетингової діяльності; система професійної підготовки магістрів з управління проектно-інноваційною діяльністю; дидактичні основи навчальної взаємодії викладача і студента у процесі

вивчення педагогічних дисциплін; професійний розвиток і саморозвиток особистості в творчій спадщині А. С. Макаренка; дидактичні основи ресурсно-орієнтованого навчання дисциплін комп'ютерного циклу студентів аграрних коледжів; теоретичні і методичні засади управління адаптивно-педагогічним проектуванням регіональних освітніх систем підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Як результат наукової діяльності є студентські перемоги, перші місця на обласних, всеукраїнських та міжнародних наукових конкурсах з напрямів «Педагогіка», «Менеджмент», «Інтелектуальна власність».

Під керівництвом М. В. Гриньової протягом 2013-2015 років виконувалося фундаментальне дослідження «Виховний потенціал системи студентського самоврядування вищих навчальних закладів України». У 2016-2018 роках виконується фундаментальне дослідження «Адаптація внутрішньо переміщених осіб до університетського середовища засобами студентського самоврядування».

Марина Вікторівна Гриньова створила власну потужну наукову школу «Саморегуляція як основа успішної педагогічної діяльності», під її керівництвом науковці захистили 11 докторських та 51 кандидатських дисертацій. Інноваційна робота школи спрямована на відпрацювання трьох основних пріоритетів: учень – вчитель – освітнє середовище, де саморегуляція є вищим ступенем діяльності, озброює умінням учитися впродовж життя.

Результатом розвитку діяльності наукової школи є видання збірника наукових праць «Витоки педагогічної майстерності», ліцензованого Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України як фахове наукове періодичне видання та індексовано в наукометричній базі Index Copernicus.

Дослідження виконані разом із співробітниками дозволили створити в Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка мережу наукових музеїв: еволюційної зоології; загальної та регіональної геології імені В. І. Вернадського; життя і діяльності А. С. Макаренка; меморіальна аудиторія-музей І. А. Зязюна; Центр Макаренкознавства, науковий центр «Школа «Лідер майбутнього». Під її керівництвом нове життя отримав Ботанічний сад – наукова база для відкриття нових спеціальностей: біології, екології, основ аграрного виробництва, здоров'я людини. Для їхнього функціонування було відкрито музей Українського садівництва і квітникарства під відкритим небом, Зелений клас, рокарій, сирінгарій, дендропарк, створено нові колекції рослин у закритому і відкритому ґрунті, відкрито пам'ятну стелу українському вченому-ботаніку, академіку М. М. Гришку. Марина Вікторівна була організатором близько 90 міжнародних, всеукраїнських і регіональних конференцій та семінарів із природничих та педагогічних наук, присвячених актуальним питанням розвитку та впровадження інноваційних засад педагогічної майстерності, освітнього менеджменту, управління проектами та інноваціями, біоетики, збереження природного біорізноманіття та здоров'я людини.

Професор М. В. Гриньова – голова журі обласної олімпіади з біології, очолює журі обласної олімпіади з педагогіки і психології та журі обласного етапу конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України, є головою журі обласного етапу конкурсу «Класний керівник року», член конкурсної комісії конкурсу всеукраїнських студентських

наукових робіт в галузі «Інтелектуальна діяльність», голова організаційного комітету Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з біології, член науково-методичної ради МОН України (сектор вищої освіти).

Значну увагу М. В. Гриньова приділяє діяльності кафедри педагогічної майстерності та менеджменту імені І. А. Зязюна, яку очолювала з 2002 по 2015 рік. З її ініціативи відкрито магістратуру зі спеціальності «073 Менеджмент» за трьома спеціалізаціями: «Управління навчальним закладом», «Управління проектами» та «Управління інноваційною діяльністю».

Професор Марина Гриньова – автор понад 650 наукових праць. Серед них – підручник «Біологія-10» (2010 р.), довідник для абітурієнтів та школярів «Хімія» (2011 р.), навчально-методичні посібники «Саморегуляція» (2012 р.), «Педагогічні технології: теорія та практика» (2006, 2007, 2012 рр.), «Менеджмент загальноосвітніх навчальних закладів» (2014 р.), «Управління навчально-виховним процесом» (2014 р.), «Основи сучасного виховання» (2015 р.), «Управління навчально-виховним процесом» (2016 р.).

Винахідницька діяльність Марини Вікторівни Гриньової включає 15 авторських свідоцтв та патентів на винахід. У 2012 році Марина Вікторівна стала лауреатом державної премії України в галузі науки і техніки, за роботу «Реалізація стратегії інноваційного розвитку на основі новітніх алгоритмів управління».

Багаторічну творчу працю вченого відзначено численними нагородами, зокрема: Почесна грамота Міністерства освіти України (1997 р.), Знак «Відмінник народної освіти» (1999 р.), Почесна грамота з нагрудним знаком Кабінету Міністрів України (2000 р.), Заслужений працівник освіти України (2004 р.), Почесна грамота виконавчого комітету полтавської міської ради (2005 р., 2009 р.), Грамота Української асоціації імені Василя Сухомлинського (2006 р.), Почесна грамота з врученням нагрудного знаку Полтавської обласної ради (2008 р.), Грамота керуючого Полтавською Єпархією Української Православної Церкви – Високопреосвященнішого Филипа, Архієпископа Полтавського і Миргородського (2009 р.), Почесна грамота з врученням нагрудного знаку виконавчого комітету Полтавської міської ради (2009 р.), Грамота Національної академії педагогічних наук України (2010 р.), Грамота Верховної Ради України (2010 р.), Подяка міського голови (2011 р.), знак НАПН України «Ушинський К. Д.» (2014р.), знак «200 років з дня народження Тараса Григоровича Шевченка» (2014 р.), почесна Грамота Малої академії наук України (2014 р.), подяка Полтавської обласної ради (2015 р.).

Її ім'я занесене до книг «Жінки України», «Славетні жінки України», «Державні нагороди та нагороджені в Україні», «Науковці країни – еліта держави», «Портрет успішної жінки», «Літописи сучасної освіти і науки України «Інститут педагогіки НАПН України: 90 років історії і звершень», «Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка: 100 років на освітньому олімпі», «Національна академія педагогічних наук України – 25 років».

Марина Вікторівна була лауреатом щорічної міської премії імені В. Г. Короленка (2016 р.) та лауреатом Полтавської обласної премії імені А. С. Макаренка (2017 р.). У 2013 р. М. В. Гриньова стала лауреатом Державної премії України в галузі науки і техніки.

ГУМЕНЮК (СКАЛОЗУБ) ВІКТОРІЯ ОЛЕКСІЇВНА

Кандидат педагогічних наук

Вікторія Олексіївна народилася 30 вересня 1975 року в селі Чернечий Яр Диканського району Полтавської області.

Закінчила Диканську середню школу I-III ступенів імені М. В. Гоголя. Випускниця стаціонарного відділення природничого факультету за спеціальністю «Біологія і хімія» 1998 року. У 1999-2008 рр. працювала лаборантом кафедри хімії Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

У 2009-2011 рр. навчалася у Слов'янському державному педагогічному університеті на дефектологічному факультеті і отримала другу вищу освіту за спеціальністю «Дефектологія» та здобула кваліфікацію «Учитель дітей з вадами розумового розвитку. Корекційний психо-педагог дошкільних навчальних закладів».

З 2008 року і по даний час працює в Михайлівській спеціальній загальноосвітній школі-інтернаті Диканського району Полтавської обласної ради спочатку на посаді соціального педагога та вчителя хімії, біології, а з вересня 2013 року на посаді заступника директора з навчально-виховної роботи.

Діяльність за сумісництвом: 2003-2008 рр. – викладач практичних занять гуртка «Юний хімік» Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді; 2010-2013 рр. – учитель біології Диканської гімназії імені М. В. Гоголя.

Без відриву від роботи із 2000 р. по 2005 р. навчалася у заочній аспірантурі Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. Публічний захист дисертації «Формування у майбутніх учителів природничих дисциплін умінь оцінювати навчальні досягнення учнів основної школи» на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук відбувся 23 листопада 2011 року (м. Полтава) за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор Л. О. Хомич.

Коло наукових інтересів – формування у майбутніх вчителів загальних умінь оцінювати навчальні досягнення учнів основної школи; організація навчання дітей з особливими освітніми потребами (психолого-педагогічна корекція).

В. О. Гуменюк автор понад 20 наукових та науково-методичних праць, серед яких 7 фахових, 2 навчально-методичних посібники.

ДАВИДОВА (СЕВРЮК) ОКСАНА ВОЛОДИМИРІВНА

Кандидат психологічних наук, асистент

Оксана Володимирівна народилася в 1971 році в селі Бобрівник Зіньківського району Полтавської області. Середню освіту здобула у Зіньківській середній школі № 1, яку закінчила у 1988 р. Цього ж року вступила на стаціонарне відділення природничого факультету, де навчалася за спеціальністю «біологія і хімія» до липня 1991 року, після чого перейшла на заочну форму навчання. У 1993 р. завершила навчання, здобувши кваліфікацію «учитель біології». Ще одну спеціальність – «практичний психолог», О. В. Давидова отримала у 2006 році після навчання на заочному відділенні психолого-педагогічного факультету ПНПУ імені В. Г. Короленка.

У 1994-2005 рр. Оксана Володимирівна проходила службу за контрактом у Збройних силах України.

З 2006 по 2018 рік працювала на посаді практичного психолога в Кременчуцькому ліцеї № 30 імені Н. М. Шевченко (колишня назва – ліцей інформаційних технологій № 30 імені Н. М. Шевченко).

З 2018 р – асистент кафедри психології, педагогіки та філософії Кременчуцького національного університету ім. М. Остроградського.

У 2012-2017 рр. О. В. Давидова – здобувач Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти» НАПН України. Працює над дисертаційним дослідженням «Психологічні особливості впливу педагогічних стереотипів на професійну діяльність учителя» на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук зі спеціальності 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія. Науковий керівник – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології та особистісного розвитку Державного вищого навчального закладу «Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук України П. В. Лушин.

Успішний захист роботи відбувся 28 листопада 2017 р. в спеціалізованій вченій раді К 26.133.04 Київського університету імені Бориса Грінченка. Оксаною Володимирівною виокремлено ряд наукових положень стосовно особливостей впливу педагогічних стереотипів і процесів стереотипізації на професійну діяльність учителя; обґрунтовано авторський підхід щодо розуміння педагогічних стереотипів через позначення їх профіцитарного аспекту; висвітлено психологічний механізм прогресивної трансформації педагогічних стереотипів за умов спонтанності.

О. В. Давидова – член Української асоціації екологічної психологічної допомоги. Її науковий доробок налічує 20 опублікованих праць в галузі психології у фахових виданнях України та за кордоном. Вона учасник багатьох

міжнародних, всеукраїнських, міжрегіональних, міжвузівських науково-практичних конференцій.

За сумлінну працю, високий професіоналізм, вагомий особистий внесок у справу навчання і виховання учнівської молоді О. В. Давидова нагороджувалася грамотами та дипломами виконкому Кременчуцької міської ради (2010, 2011, 2015, 2017 рр.) та управління освіти Кременчука (2007, 2008, 2009, 2011 рр.).

ДАВИДОВ ДЕНИС АНАТОЛІЙОВИЧ

Кандидат біологічних наук, науковий співробітник

Денис Анатолійович народився 16 листопада 1986 року у селищі Кегичівка Харківської області. Середню освіту здобув у Полтавській загальноосвітній школі I-III ступенів № 34. З 2003 р. навчався на стаціонарному відділенні природничого факультету ПДПУ імені В. Г. Короленка (спеціальність «хімія та біологія»), яке закінчив у 2008 р., отримавши диплом спеціаліста. Вже під час навчання розпочав займатися науковою діяльністю під керівництвом доцента кафедри ботаніки Л. М. Гомлі. Основні результати студентських наукових робіт пов'язані з вивченням флори судинних рослин околиць міста Полтави та Полтавського району. Вони стали основою курсових і дипломної робіт, а згодом були

опубліковані у вигляді монографії «Флора вищих судинних рослин Полтавського району» (2008 р.).

У 2008-2011 рр. навчався в аспірантурі Інституту ботаніки імені М. Г. Холодного НАН України. Трудову діяльність розпочав у цій же установі: з 2009 по 2013 рік – провідний інженер відділу геоботаніки, у 2013-2015 рр. – молодший науковий співробітник, з 2016 р. і дотепер – науковий співробітник відділу геоботаніки та екології. Кандидатську дисертацію «Лісова рослинність Роменсько-Полтавського геоботанічного округу (Україна): синтаксономія, антропогенні зміни та охорона» захистив у 2013 році. Науковий керівник – доктор біологічних наук, провідний науковий співробітник відділу геоботаніки Інституту ботаніки імені М. Г. Холодного НАН України П. М. Устименко. Наукові здобутки за цей період пов'язані з комплексним вивченням флори та рослинності лісів Роменсько-Полтавського геоботанічного округу, розробленням класифікаційної схеми рослинності на домінантній та еколого-флористичній основі, дослідженням антропогенних змін рослинного покриву та з'ясуванням стану охорони лісів даного регіону.

З 2016 р. працює над підготовкою докторської дисертації (тема: «Рослинний покрив Лівобережного Лісостепу України: структура, розвиток, охорона»). Наукова діяльність нині спрямована переважно на критико-таксономічні та критико-синтаксономічні дослідження флори та рослинності України, з'ясування питань динаміки та еволюції природних угруповань і розроблення стратегії їх збереження.

У 2014-2015 рр. Денис Анатолійович був стипендіатом Президента України для молодих вчених, з 2015 року є заступником голови Ради молодих вчених Інституту ботаніки та виконує обов'язки секретаря Українського ботанічного товариства. Автор проекту «Ботанічний Блог» (davydovbotany.blogspot.com).

Д. А. Давидов автор та співавтор понад 50 наукових публікацій, у тому числі монографії «Екомережа степової зони України: принципи створення, структура, елементи» (2013 р.).

ДАНИЛЮК ТАМАРА ПАВЛІВНА

Кандидат біологічних наук, доцент

Тамара Павлівна народилася 15 березня 1940 року в м. Полтава у сім'ї робітника. У 1948-1958 рр. навчалась у середній школі № 24.

Мрія бути вчителем ніколи не покидала її, а тому після закінчення школи вступала до Полтавського педагогічного інституту на історико-філологічний факультет, але не пройшла по конкурсу. Упродовж двох років працювала старшою піонервожатою в своїй рідній школі. Місце для роботи їй відвели в лаборантській і часто доводилось допомагати лаборанту в підготовці лабораторних робіт з хімії та біології. Ось саме тоді, очевидно, й зародилася думка про те, щоб навчатися на природничому факультеті, студенткою якою вона і стала у 1960 році.

«Мені дуже пощастило в житті – я довгий час студенткою, асистентом, старшим викладачем, доцентом працювала поряд з унікальною людиною – А. П. Каришиним. У нього я навчилася любити хімію, розуміти її, саме Андрій Потапович навчив мене мислити науково, бачити наукові проблеми. Ми, студенти, і ми, викладачі, ставилися до нього з глибокою повагою», – розповідає Тамара Павлівна.

У 1969 році Т. П. Данилюк вступила до аспірантури Інституту біохімії АН УРСР, де працювала над темою «Вивчення взаємозв'язку амінокислот у процесі біосинтезу білка». Під керівництвом академіка М. Ф. Гулого за три роки перебування в аспірантурі вона провела необхідні дослідження, написала кандидатську дисертацію та успішно пройшла попередній захист, а через 2 місяці потому захистила її і стала кандидатом біологічних наук зі спеціальності «біохімія».

Після закінчення аспірантури, Тамара Павлівна повернулася на кафедру хімії Полтавського педінституту. На той час А. П. Каришин працював над синтезом речовин, які при попередньому дослідженні в Інституті органічної хімії АН УРСР, виявляли властивості регуляторів росту рослин. Найбільш перспективними були 2,4-дихлор- та 2,4-дибромнафтостирол оцтової кислоти. Андрій Потапович назвав їх Полтавськими стимуляторами росту, а скорочено ПС-1 та ПС-2. Тамарі Павлівні було доручено встановити оптимальні дози, які стимулюють ріст та розвиток рослин. Після завершення цієї роботи стимулятори пройшли випробування на різних дослідних станціях Полтавської обл., а при проведенні державних випробувань – Радянського Союзу. Були одержані позитивні результати відносно обох речовин, але активнішим виявився ПС-2. Дослідження регулятора росту рослин, якому була дана назва ДИНУК, припинилися з розпадом СРСР.

Наукова робота Т. П. Данилюк весь час була пов'язана з вивченням механізмів впливу препарату ДИНУК на процеси обміну речовин у

сільськогосподарських рослин, зокрема кукурудзи, ячменю, вівса, гороху. З цієї тематики під її керівництвом було виконано ряд дипломних робіт, опубліковано 12 наукових статей та тез у матеріалах Всесоюзного біохімічного з'їзду (м. Ленінград) та Всесоюзної конференції з проблем регуляторів росту (м. Баку).

Тамара Павлівна читала курс «Біологічна хімія», розробила два спецкурси «Основи біофізики» та «Біохімія білків і нуклеїнових кислот».

На сьогоднішній день Т. П. Данилюк знаходиться на заслуженому відпочинку.

ДВІРНА ТЕТЯНА СЕРГІЇВНА

Кандидат біологічних наук

Тетяна Сергіївна народилася 8 червня 1985 р. у с. Лелюхівка Новосанжарського району Полтавської області. Випускниця Новосанжарського навчально-виховного комплексу 2002 року. На стаціонарному відділенні природничого факультету навчалася у 2002-2008 рр., де отримала диплом з відзнакою за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти. Біологія» та здобула кваліфікацію магістра педагогічної освіти, викладача біології. Цього ж року розпочала працювати асистентом кафедри екології та охорони довкілля рідного вишу.

Науковою роботою почала займатися ще у студентські роки, коли активно вивчала лучні рослини околиць селища Нові Санжари під керівництвом доцента Л. Д. Орлової.

Протягом 2010-2013 рр. навчалася в аспірантурі у відділі систематики та флористики судинних рослин Інституту ботаніки імені М. Г. Холодного НАНУ. З 1 листопада 2013 р. зарахована на посаду провідного інженера лабораторії ботанічного ресурсознавства при відділі систематики та флористики судинних рослин Інституту. З 2015 р. – молодший науковий співробітник, у цьому ж році за конкурсом переведена на посаду наукового співробітника.

У 2015 р. захистила дисертацію на тему «Адвентивна фракція флори Роменсько-Полтавського геоботанічного округу та її інвазійний потенціал» і здобула науковий ступінь кандидата біологічних наук за спеціальністю 03.00.05 – ботаніка. Захист відбувся на засіданні спеціалізованої вченої ради Д.26.211.01 Інституту ботаніки. Науковий керівник – кандидат біологічних наук, провідний науковий співробітник відділу систематики та флористики судинних рослин Інституту ботаніки імені М. Г. Холодного НАН України М.В. Шевера.

Двірна Т. С. – кваліфікований фахівець у галузі ботаніки, зокрема з питань флористичних та популяційних досліджень (адвентивізація флори, вивчення інвазійних видів рослин). Варто зазначити, що вона вперше в Україні визначила вплив інвазійних та потенційно інвазійних видів рослин на фіторізноманіття в умовах досліджуваного регіону, цим підтвердила важливу роль у діагностиці флористичної ситуації, оцінки впливу видів адвентивної флори на ресурсний потенціал території. Результати таких досліджень є важливими для проведення подальшого моніторингу інвазійних та потенційно інвазійних видів і розробки заходів їх контролю та стримування.

Тетяна Сергіївна має широкий науковий світогляд, що не обмежується лише флористичними дослідженнями; вона цікавиться також іншими

розділами ботаніки та екології, бере участь у вітчизняних та міжнародних конференціях і семінарах. Працюючи в Інституті вдало поєднує наукову діяльність з організаційною роботою – була секретарем II Всеукраїнської наукової конференції «Синантропізація рослинного покриву України», член Українського ботанічного товариства, виконує обов'язки вченого секретаря відділу систематики та флористики судинних рослин.

З 2013 р. Т. С. Двірна працює за контрактом асистентом кафедри фармакогнозії та ботаніки Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. Викладає такі навчальні дисципліни, як «Pharmaceutical botany / Фармацевтична ботаніка», «Study of medicinal plants resources / Ботанічне ресурсознавство» для студентів іноземного відділення денної та заочної форм навчання.

Т. С. Двірна автор та співавтор 28 наукових праць, зокрема 13 статей у фахових виданнях, 12 публікацій матеріалів доповідей на наукових форумах та 3 навчально-методичних посібників.

ДЕНИСОВЕЦЬ (ЖОВТА) ТАМАРА МИХАЙЛІВНА

Кандидат педагогічних наук, доцент

Тамара Михайлівна народилася 1 квітня 1964 року в селі Крута Балка Новосанжарського району Полтавської області у родині селян.

У 1981 році закінчила Крутобалківську середню школу і цього ж року вступила на стаціонарне відділення природничого факультету. У 1986 році закінчила інститут, отримавши кваліфікацію «учитель біології і хімії».

Свою трудову діяльність розпочала на посаді вчителя географії у середній школі №16 міста Полтави. З листопада 1986 року Тамара Михайлівна – старший лаборант кафедри ботаніки Полтавського педінституту. У 1987 році її переводять на посаду лаборанта кафедри основ медичних знань. На цій же кафедрі у 2001 році, яка вже мала назву кафедри медико-біологічних основ фізичного виховання, Тамара Михайлівна стала викладачем, а з 2013 р. – доцентом.

У 2005 році Т. М. Денисовець під керівництвом доктора педагогічних наук М. В. Гриньової почала працювати над дисертаційним дослідженням на тему: «Виховання здорового способу життя соціально занедбаних дітей в умовах шкіл-інтернатів». Захист дисертації відбувся у 2011 році на засіданні спеціалізованої вченої ради у Східноукраїнському національному університеті імені Володимира Даля.

Сьогодні Т. М. Денисовець працює на посаді доцента кафедри медико-біологічних дисциплін і фізичного виховання ПНПУ імені В. Г. Короленка, бере участь у організації і проведенні науково-практичних конференцій, які проходять у межах університету, керує студентськими та учнівськими науково-дослідницькими роботами, є головою журі I та II етапів Всеукраїнського конкурсу захисту наукових робіт учнів-членів МАН секції біологія людини.

У 2017 році Тамара Михайлівна пройшла Міжнародне стажування в європейських університетах Австрії, Словаччини та Угорщини на тему: «Інновації у вищій освіті: світові тенденції та регіональний досвід».

Рішенням президії Української технологічної академії від 12 грудня 2017 року Т. М. Денисовець обрана дійсним членом академії по відділенню «Соціально-гуманітарні технології» з присвоєнням звання академіка.

Тамара Михайлівна має понад 140 наукових праць та навчально-методичних посібників.

Нагороджена подякою Міністерства освіти і науки України та вищою нагородою Товариства Червоного Хреста України «Почесна відзнака».

ДЕРЕВ'ЯНКО (ПАНАСЕНКО) ТЕТЯНА ВАСИЛІВНА

Кандидат біологічних наук, доцент

Тетяна Василівна народилася 19 жовтня 1980 року в с. Шенгури Кобеляцького району Полтавської області, де у 1997 році закінчила загальноосвітню школу I-III ступенів. У цьому ж році вступила на денне відділення природничого факультету, після закінчення якого здобула кваліфікацію вчителя біології, основ сільськогосподарського виробництва, валеології та основ екології, а пізніше – магістра педагогічної освіти, викладача біології (2003 р.).

З 2003 по 2006 роки навчалася в аспірантурі на кафедрі екології та охорони довкілля Полтавського державного педагогічного університету зі спеціальності «Ботаніка». За сумісництвом, на цій же кафедрі, працювала

асистентом. Дисертацію з теми «Дендрофлора парків Полтавщини: сучасний стан, шляхи збереження та розвитку» Т. В. Дерев'янка захистила 25 травня 2007 року в спеціалізованій вченій раді Національного ботанічного саду імені М. М. Гришка НАН України зі спеціальності 03.00.05 – ботаніка. Науковий керівник – доктор біологічних наук, професор О. М. Смоляр (Байрак).

5 листопада 2007 року переведена на посаду старшого викладача кафедри екології та охорони довкілля, а з 1 вересня 2008 року – доцента кафедри ботаніки. У 2009-2013 рр. – заступник декана з навчальної роботи денного відділення природничого факультету.

Основні навчальні курси, які веде Тетяна Василівна на денному та заочному відділеннях природничого факультету: «Радіобіологія», «Лікарські рослини (фітонцидологія)», «Загальна екологія та неоекологія», «Біоіндикація», «Біологія». Керує курсовими та дипломними роботами з дисциплін природничого спрямування.

Була членом журі II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту учнівських науково-дослідницьких робіт із біології, членом журі обласної учнівської олімпіади з біології та екології, здійснює керівництво науковими учнівськими роботами з ботаніки та екології.

Тетяна Василівна брала участь у програмах держбюджетної та госпдогвірної тематики з таких тем: «Розробка наукового обґрунтування зміни заповідного статусу парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва «Криворудський» (Семенівський р-н) на отримання статусу дендропарка загальнодержавного рівня», «Розробка Проекту реконструкції зелених насаджень та структурних елементів парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва «Зарізький» (Оржицький р-н)». Вона є керівником та виконавцем НДР за ініціативною тематикою, зокрема бере участь в розробці проекту реконструкції зелених насаджень території села Мар'янівка Гребінківського

району Полтавської області та науковому обґрунтуванні необхідності зміни меж ботанічної пам'ятки природи місцевого значення «Парк обласної лікарні».

Тетяна Василівна обрана членом-кореспондентом Міжнародної академії наук педагогічної освіти (2.03.2010 р.). Нагороджена почесною грамотою Управління освіти виконкому Полтавської міської ради «За підготовку переможця I етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України та вагомий внесок у розвиток і підтримку обдарованої молоді» (2010 р.), Почесними грамотами обласних органів виконавчої влади (2009, 2010, 2012 рр.).

Т. В. Дерев'янку має понад 115 публікацій наукового та навчально-методичного характеру, у тому числі 11 у фахових, 4 – у наукометричних виданнях. Проводить дослідження дендрофлори паркових насаджень Полтавщини. Вивчає сучасний стан парків, зелених насаджень населених пунктів із метою їх оптимізації. Вона один із авторів монографії «Парки Полтавщини: історія створення, сучасний стан дендрофлори, шляхи збереження і розвитку» (2007 р.) та краєзнавчої книги «Стежинами заповідних парків Полтавщини» (2009 р.).

ДЖУРКА ГРИГОРІЙ ФЕДОРОВИЧ

Кандидат хімічних наук, доцент

Григорій Федорович народився 19 вересня 1942 року в селі Кротовщина Великобагачанського району Полтавської області у сім'ї селянина. Батько загинув на фронтах Великої Вітчизняної війни. Мати працювала в колгоспі.

У 1949 р. вступив до першого класу Лукашівської початкової школи, а в 1953 р. продовжив навчання в Кротовщинській середній школі, яку закінчив у 1959 р. із золотою медаллю.

У шкільні роки брав активну участь у шкільних і районних олімпіадах з фізики, математики та хімії. Після закінчення школи обрав спеціальність учителя хімії й у 1959 р. вступив на природничий факультет, який закінчив із відзнакою в 1964 році.

За час навчання в інституті особливу увагу приділяв науковій роботі, якою з самого початку керував завідувач кафедри, кандидат хімічних наук, доцент А. П. Каришин. Будучи студентом другого курсу, Г. Ф. Джурка очолив студентське наукове товариство, виступав ініціатором проведення студентських наукових конференцій. Його наукові роботи були відзначені призами на республіканському конкурсі, на з'їзді молодих учених у м. Києві у Академії наук УРСР.

На четвертому курсі навчання поєднував з педагогічною роботою в Будеразькій середній школі Здолбунівського району Рівненської області. Після завершення навчання в інституті, Г. Ф. Джурка стає асистентом кафедри хімії. На цій посаді читає лекції з дисциплін «Аналітична хімія» та «Хімічна технологія», проводить лабораторні заняття, готуючись до вступу в аспірантуру складає екзамени кандидатського мінімуму.

У 1969 р. Григорій Федорович вступив до аспірантури кафедри хімії Харківського державного педагогічного інституту імені Г. С. Сковороди за спеціальністю «органічна хімія». Згодом з'ясувалося, що у виші немає потрібного наукового керівника і його довелося шукати в інших інститутах. Врешті решт ним став доктор хімічних наук, професор, завідувач кафедри органічної хімії Українського заочного політехнічного інституту В. Д. Безуглий. Експериментальна частина роботи виконувалася в одній із лабораторій Всесоюзного науково-дослідного інституту «Монокристал».

У квітні 1973 року Г. Ф. Джурка на засіданні спеціалізованої вченої ради хімічного факультету Харківського державного університету успішно захистив дисертаційну роботу на тему «Синтез і полярографічне дослідження галогенопохідних нафтостирилу».

Після закінчення аспірантури він повернувся на кафедру хімії Полтавського державного педагогічного інституту і продовжив працювати на

посаді старшого викладача. Невдовзі йому присвоїли вчене звання доцента кафедри хімії.

З 1997 р. по 2005 р. Г. Ф. Джурка працював завідувачем кафедри хімії. Нині він читає лекційні курси з дисциплін: «Хімічна технологія», «Хімія полімерів», «Історія хімії» та «Основи хімізації сільського господарства», проводить лабораторні та семінарські заняття з цих дисциплін.

Доцент Г. Ф. Джурка більше десяти років працює з учнями 9-11 класів середніх шкіл міста Полтави та області, ведучи науково-дослідний гурток «Юний хімік». Багато його членів брали участь у конкурсах наукових робіт секції «Хімія» Полтавського відділення Малої академії наук України. Їх переможці, як правило, вступають до вищих навчальних закладів, тому більше 20 з них стали студентами ВНЗ України.

Багато уваги Григорій Федорович приділяє індивідуальній роботі зі студентами, які під його керівництвом виконують курсові та дипломні роботи, публікують матеріали наукових досліджень, беруть участь у різних конференціях.

Двадцять шість років Григорій Федорович очолював науково-дослідний сектор інституту, де щорічно виконувалося більше 30-ти госпдоговірних робіт різного профілю.

За час роботи на кафедрі сам і в співавторстві опублікував понад 250 друкованих праць, серед яких навчальні посібники, наукові статті. Чимало серед них видань, які присвячені історії хімічної науки, зокрема, «Видатні хіміки Полтавщини» (2005), «Вступ до історії хімії та хімічної науки (періоди, факти, фрагменти)» (2006), «І. І. Китайгородський, до 120-річчя від дня народження» (2008), «Видатні хіміки України» (2009), «Чичибабін Олексій Євгенійович (до 140-річчя від дня народження)» (2010) та ін.

За вагомі результати у навчальній та виховній роботі, науковій діяльності Григорій Федорович неодноразово нагороджувався Почесними грамотами Міністерства освіти УРСР та Міністерства освіти і науки України, Полтавської обласної державної адміністрації, виконавчого комітету Полтавської міської ради, Полтавського обласного управління народної освіти, Полтавського державного педагогічного інституту (університету).

Серед його нагород Грамота Національного еколого-натуралістичного центру МОН України, Диплом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України, Почесна Грамота Полтавського міського навчально-дослідницького центру учнівської молоді «Юний хімік» Малої Академії Наук України.

У травні 2000 р. нагороджений нагрудним знаком «Відмінник освіти України».

ДИКАНЬ КОСТЯНТИН ВОЛОДИМИРОВИЧ

Кандидат геолого-мінералогічних наук

Костянтин Володимирович народився 2 березня 1959 року в м. Полтава у родині службовців.

На стаціонарному відділенні природничого факультету, яке закінчив з відзнакою, навчався впродовж 1976-1981 рр.

У 1981-1986 роках навчався в аспірантурі Інституту геологічних наук НАН України під керівництвом професора Д.Є. Макаренка. У 1983-1985 роках служив у лавах Радянської Армії.

У 1987 році в Інституті геологічних наук НАН України захистив кандидатську дисертацію на тему «Верхньоюрські двостулкові молюски північно-західних околиць Донбасу та їх стратиграфічне значення». Після закінчення аспірантури в 1986-1992 роках Костянтин Володимирович працював на посадах молодшого наукового та наукового співробітника відділу стратиграфії і палеонтології мезозойських відкладів Інституту геологічних наук НАН України. З 1981 року – дійсний член Українського палеонтологічного товариства.

У 1993 року К. В. Дикань перейшов на роботу в Київську міську державну адміністрацію, де працював завідувачем відділу зв'язків з об'єднаннями громадян, заступником начальника гуманітарного управління. Одночасно в 1995-1996 роках він навчався в Українській академії державного управління при Президентові України. Завершивши навчання в УАДУ, успішно захистив магістерську дисертацію. У 1996-1999 роках К. В. Дикань працював на різних посадах в Кабінеті Міністрів України: головний спеціаліст, завідувач сектору, заступник завідувача відділу взаємодії з громадсько-політичними організаціями. Починаючи з листопада 1999 року працює керуючим справами контрольно-ревізійної комісії Народно-демократичної партії (НДП).

Костянтин Володимирович автор понад двох десятків наукових і двох сотень публіцистичних статей, серед яких необхідно назвати монографію «Двустворчатые и брюхоногие моллюски верхней юры Днепровско-Донецкой впадины» (1990, співавтор Д. Є. Макаренко) та інтернет-монографію «Десять років по тому від УГС до... Історія новітнього партійного будівництва».

У 1999 році нагороджений орденом Святого архістратига Божого Михаїла (УПЦ КП). З вересня 2011 року він ведучий експерт Центру Розумкова. З 2015 року Костянтин Володимирович працює директором ГО «Інституту проблем радикалізму».

ДМИТРЕНКО ВІКТОРІЯ ІВАНІВНА

Кандидат технічних наук, доцент

Вікторія Іванівна народилася 3 серпня 1981 року в м. Полтава у родині службовців. Середню освіту отримала в навчально-виховному комплексі № 32.

У 2003 р. з відзнакою закінчила стаціонарне відділення природничого факультету за спеціальністю «хімія і біологія». Уже на студентській лаві почала займатися науковою роботою під керівництвом доцента Ю. В. Самусенко.

У 2003 році вступила до магістратури на кафедру хімії ПДПУ імені В. Г. Короленка, після закінчення якої отримала диплом з відзнакою за фахом «магістр педагогіки, викладач хімії».

Трудову діяльність розпочала у 2004 р. на посаді асистента кафедри хімії Полтавського університету споживчої кооперації України.

Кандидатську дисертацію на тему «Підвищення надійності експлуатації газоконденсатних родовищ в умовах вуглекислотної корозії і гідратуутворення із застосуванням комплексного інгібітору на основі бішофіту» захистила у грудні 2009 р. в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу. Керівник дисертаційного дослідження І. Г. Зезекало – доктор технічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, заступник директора з наукової роботи Полтавського відділення Українського державного геологорозвідувального інституту.

З 2011 року В. І. Дмитренко – доцент кафедри хімії Полтавського університету економіки та торгівлі. Викладає курси «Аналітична хімія», «Органічна хімія», «Фізична і колоїдна хімія», «Товарознавство: теоретичні основи: методи дослідження товарів». Займається науковою роботою зі студентами. Під її керівництвом підготовлено більше 25 студентських наукових робіт.

Дмитренко Вікторія Іванівна автор 65 наукових праць, 24 методичних статей та тез, співавтор 15 методичних видань для самостійної і індивідуальної роботи студентів з вивчення хімічних дисциплін. Крім того вона має свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір (навчальний посібник з грифом МОН України), автор одного та співавтором двох патентів України на корисну модель: «Спосіб підготовки та приготування комплексного інгібітору гідратуутворення та корозії OV-07 (Патент №32753 від 30.01.2008р.)», «Спосіб антигідратного та антикорозійного захисту обладнання газових та газоконденсатних свердловин (Патент № 32435 від 30.01.2008р.)», «Комплексний інгібітор гідратуутворення та корозії OV-07 (Патент № 32436 від 30.01.2008р.)».

Нагороджена дипломом за кращу доповідь на III Міжнародній науково-технічній конференції студентів, аспірантів та молодих учених «Хімія і сучасні технології» (м. Дніпропетровськ, 22-24 травня 2007р.), III премією за кращу доповідь на II Міжнародній науково-технічній конференції молодих учених

«Проблеми енергоефективності в нафтогазовому комплексі» (м. Гурзуф, 24-27 вересня 2007р.), відзнакою за кращу доповідь на міжнародній науково-технічній конференції ГЕОПЕТРОЛЬ-2008 «Наука, техника и технологии в развитии поисков и добычи углеводородов на суше и море» (м. Закопане, Польща, 15-18 вересня 2008 р.).

ДУДАР (ГРЕБЕННІКОВА) ВАЛЕНТИНА ПИЛИПІВНА

Кандидат біологічних наук

Валентина Пилипівна народилась 18 листопада 1941 року в багатодітній робітничій родині.

Після закінчення середньої школи № 24 м. Полтави, вступила на природничий факультет, який закінчила в 1964 році.

Трудову діяльність розпочала учителем біології і хімії Великопавлівської середньої школи Зінківського району Полтавської області. З 1966 року, після проходження перепідготовки, працювала в клінічних медичних лабораторіях.

У 1971-1973 рр. була відкомандирована Полтавським міським військовим комісаріатом на посаду завідувача лабораторії у військовий шпиталь на території східної Німеччини.

З 1977 р. Валентина Пилипівна – старший лаборант кафедри біохімії Полтавського медичного стоматологічного інституту. Згодом її обирають асистентом, а потім старшим викладачем цієї ж кафедри. Працює над кандидатською дисертацією на тему «Епітеліальний перенос окремих амінокислот моноцукрів в тонкому кишечнику при частковому перекритті протоку підшлункової залози та надлишку фториду натрію». Науковий керівник дисертаційного дослідження – доктор медичних наук, професор Бачинський П. П.

Захистила кандидатську дисертацію за спеціальністю 03.00.04 – біологічна хімія у січні 1990 року в Харківському державному університеті імені В. Н. Каразіна.

У 1993 році Валентина Пилипівна отримала вищу категорію лікаря-лаборанта з клінічної біохімії.

В. П. Дудар – автор та співавтор більше 40 наукових праць та чотирьох раціоналізаторських пропозицій, посвідчення на які були видані Полтавським медичним стоматологічним інститутом. Серед них раціоналізаторські пропозиції на метод взяття крові у щурів при тривалих експериментальних дослідженнях (Посвідчення №1134 від 29.12.85 р.), компаратор для дослідження карбоангідрази (Посвідчення № 1186 від 15.01.86 р.) та прилад для насичення води вугільною кислотою і її охолодження (Посвідчення № 1182 від 15.01.86 р.)

ДЯЧЕНКО-БОГУН МАРИНА МИКОЛАЇВНА

Доктор педагогічних наук, доцент

Марина Миколаївна народилася 25 серпня 1972 року у селищі міського типу Нові Санжари Полтавської області. Середню освіту отримала у 1989 році у школі № 27 м. Полтави. У цей період цікавилася хімією та біологією, активно займалася спортом.

Упродовж 1989-1994 рр. навчалася на стаціонарному відділенні природничого факультету за спеціальністю «Хімія» та здобула кваліфікацію вчителя хімії та біології. Набуті під час навчання знання і досвід від кращих викладачів інституту, дозволили впевнено розпочати свою трудову діяльність у рідній школі № 27, де з вересня 1996 року по грудень 2007 року працювала на посаді вчителя хімії та біології. Отриманий практичний досвід роботи за фахом із учнями різного віку дали

можливість відкрити різні аспекти методики викладання біології в школі.

Із січня 2008 року і по цей час працює в Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка спочатку на посаді асистента кафедри екології та охорони довкілля, а згодом – доцента. Забезпечує викладання лекційних курсів «Теорія та практика екологічної освіти», «Моніторинг довкілля», «Методика викладання біології», «Основи аграрного виробництва», «Технологія та екологія харчових виробництв», «Екологічна етика» та ін.

У 2011 р. Марина Миколаївна захистила кандидатську дисертацію на тему «Педагогічні умови природоохоронного виховання старшокласників» у спеціалізованій вченій раді Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди за спеціальністю 13.00.07 – теорія та методика виховання. Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор М. В. Гриньова.

З 2013 р. М. М. Дяченко-Богун доцент кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології. Викладає дисципліни: «Моніторинг довкілля», «Теорія і практика екологічної освіти», «Популяційна екологія» та ін.

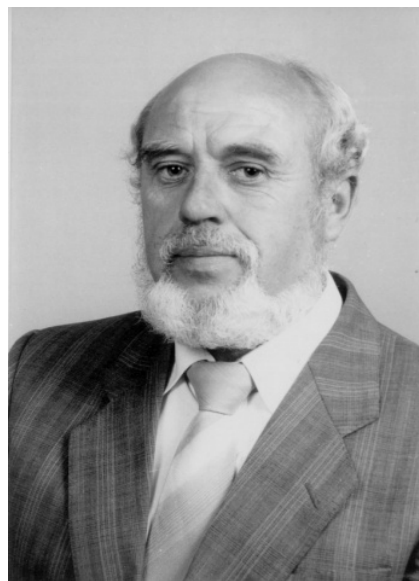
У жовтні 2016 року у спеціалізованій вченій раді Д 74.053.01 Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини Марина Миколаївна захистила докторську дисертацію на тему: «Теоретичні і методичні засади реалізації здоров'язбережувальних технологій у професійній діяльності майбутніх учителів біології» зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. Науковий консультант – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України М. В. Гриньова.

М. М. Дяченко-Богун – автор близько 70 публікацій, серед яких монографія «Здоров'язбережувальні технології у професійній діяльності майбутніх учителів біології» (2015 р.).

ЗАКАЛЮЖНИЙ ВІКТОР МАРКОВИЧ

Кандидат геолого-мінералогічних наук, доцент

Віктор Маркович народився 8 жовтня 1951 року у м. Полтава у робітничій родині. Упродовж 1959-1969 років навчався в середній школі № 27. У шкільні роки цікавився поглибленим вивченням природничих (біологія, хімія, географія) та історичних наук, тому вступ на природничий факультет у 1969 році був цілком прогнозованим кроком. У студентські роки був активним членом студентського наукового гуртка на кафедрі зоології.

З 1974 року, після закінчення інституту з відзнакою, працював учителем біології і хімії Михайлівської середньої школи Машівського району Полтавської області. У 1976-1977 навчальному році – керівник гуртків «Юних зоологів» та методист обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді.

З липня 1977 року і до сьогодні життя Віктора Марковича тісно пов'язане з Полтавським педагогічним інститутом, де він пройшов шлях від асистента до доцента і завідувача кафедри біології людини і тварин (2000-2011 рр.).

У 1981-1984 роках навчався в аспірантурі Одеського національного університету імені І. І. Мечникова на геолого-географічному факультеті за спеціальністю 04.00.09 – палеонтологія та стратиграфія. У 1994 році в Інституті геологічних наук НАН України захистив дисертацію на здобуття ученого ступеня кандидата геолого-мінералогічних наук на тему «Прісноводна малакофауна та умови формування антропогенових алювіальних відкладів Дніпровсько-Донецької западини» під керівництвом доктора геолого-мінералогічних наук, професора С. А. Мороза.

В. М. Закалюжний здійснює значний обсяг навчально-методичної, наукової та громадської діяльності. За його активної участі створено ряд навчальних музеїв на факультеті (еволюційної зоології, загальної і регіональної геології, палеозоології хребетних тварин). На факультеті за його участю організовано і тривалий час діяв тераріум рідкісних екзотичних тварин, організовуються і проводяться Всеукраїнські науково-практичні конференції на біологічну тематику. Віктор Маркович здійснює керівництво студентськими курсовими, дипломними та магістерськими роботами. Його вихованці неодноразово були призерами Всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт (Лядський І. К., Надєєн В. В., Кравченко Л. В.).

Віктор Маркович керує науково-дослідницькою роботою школярів-членів МАН, 15 років поспіль був членом журі обласного конкурсу-захисту учнівських науково-дослідницьких робіт, викладає в очно-заочній біологічній школі при ОБЛЕНЦУМ.

Наукові інтереси: геологія і палеонтологія антропогенових товщ України і Полтавщини; антропогенова прісноводна малакофауна; історія розвитку геологічної та біологічної наук, історії Українського козацтва. Він автор та співавтор понад 150 навчально-методичних, наукових та науково-популярних публікацій. Серед яких монографічні видання: «Полтавська область. Геолого-географічний нарис» (співавт. Джурка Г. Ф.) (2000 р.), «Полтавці – відомі геологи і географи» (2007 р.)», «Козаки Полтавщини. Біографо-історичні нариси про козаків Полтавщини XVII-XX століть» (2009 р.)» Історія розвитку нафтової та газової галузі Полтавщини» (співавт. Каменський В. П.) (2010 р.), «Валентин Каменський – геолог від Бога» (2012 р.), «Нафтогазова галузь України: виникнення, розвиток та становлення» (співавт. Каменський В. П.) (2014 р.), «Полтавці – відомі зоологи» (2017 р.). У 2011 році за книгу «Козаки Полтавщини» В. М. Закалюжний номінований лауреатом премії козацького літописця Самійла Величка.

За багаторічну сумлінну працю та вагомий особистий внесок у підготовку висококваліфікованих спеціалістів, плідну науково-педагогічну діяльність відзначений відомчими грамотами, серед яких Почесна грамота МОН України (2006 р.), Почесні грамоти Полтавської облдержадміністрації (1999 р., 2002 р., 2009 р., 2010 р.).

ЗАМУЛКО (ДОНЧЕНКО) КАТЕРИНА АНАТОЛІЇВНА

Кандидат хімічних наук, асистент кафедри

Катерина Анатоліївна народилася 12 грудня 1991 року у смт. Нові Санжари, а пізніше разом з батьками переїхала у м. Полтава. У 2008 році закінчила Полтавську спеціалізовану школу № 5 з відзнакою та вступила на природничий факультет.

Під час навчання у школі активно брала участь у роботі Малої академії наук, була активним учасником шкільних олімпіад з хімії. Паралельно з навчанням в університеті працювала лаборантом кафедри хімії та методики викладання хімії. Важливим поштовхом до наукової роботи стало написання магістерської роботи під керівництвом Самусенка Ю. В., яка була присвячена похідним 3-гідроксипіридину.

У 2013 році закінчила з відзнакою магістратуру ПНПУ імені В. Г. Короленка та здобула кваліфікацію «Хімік. Викладач хімії». Цього ж року вступила до аспірантури в Інститут органічної хімії НАН України (м. Київ) у відділ хімії елементоорганічних сполук. Науковим керівником призначили завідувача відділу, професора, доктора хімічних наук Ониська П. П. У грудні 2017 року на засіданні спеціалізованої вченої ради ІОХ НАН України відбувся успішний захист кандидатської дисертації на тему: «*N*-Ацилполігалогеналканіміни» за спеціальністю 02.00.03 – органічна хімія.

З 2017 року К. А. Замулко працює асистентом кафедри хімії та методики викладання хімії ПНПУ імені В. Г. Короленка.

ЗВЯГОЛЬСЬКА (ПЕДЧЕНКО) ІРИНА МИКОЛАЇВНА

Кандидат біологічних наук, доцент

Ірина Миколаївна народилася 12 липня 1950 р. у м. Полтава. У 1968 р. закінчила середню загальноосвітню школу № 25 із срібною медаллю і вступила на стаціонарне відділення природничого факультету.

Пошук себе як науковця розпочала на II курсі із наукового студентського гуртка з хімії. Невдовзі, зрозумівши що це не її стежина, зупинилася на вивченні грибів Полтавщини під керівництвом доцента Р. В. Ганжі. Поряд з цим відвідувала гурток з фізіології тварин і людини, яким керував доцент М. Т. Шевченко.

У 1973 році з відзнакою закінчила інститут за спеціальністю «біологія і хімія» і отримала кваліфікацію учителя хімії та біології.

З 1974 по 1988 рік – асистент кафедри медичної біології, генетики та паразитології Полтавського державного медичного інституту. У цьому ж інституті в 1982-1985 рр. навчалася в аспірантурі на кафедрі нормальної фізіології.

Дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата біологічних наук на тему «Состояние микроциркуляторного гемостаза у здоровых людей в различные сезоны года» Ірина Миколаївна захистила 7 лютого 1986 р. в Харківському державному університеті імені О. М. Горького (нині Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. Керівником роботи був відомий вчений, завідувач кафедри нормальної фізіології Полтавського державного медичного інституту, доктор медичних наук, професор В. П. Міщенко.

З 1988 року І. М. Звягольська – старший викладач, а з 1992 р. – доцент кафедри мікробіології, вірусології та імунології, за виключенням років перебування на посаді старшого наукового співробітника Центральної науково-дослідної лабораторії Української медичної стоматологічної академії (1995-1997 рр.).

Крім навчально-педагогічної діяльності як викладача курсу «Мікробіологія», Ірина Миколаївна постійно займається науковими дослідженнями. Починаючи з 1974 по 1981 р. брала участь у вивченні проліферативної активності клітин епітелію слизової оболонки ротової порожнини щурів за умов дії різних чинників. З 1981 по 1990 р., спільно з науковцями кафедри нормальної фізіології, вивчала питання стану гемостазу у людей і тварин. З 1990 по 1994 рік досліджувала антагоністичну активність лактобацил порожнини рота. У 1995-2002 рр. під керівництвом професора І. П. Кайдашева, брала участь у виконанні теми «Органні пептидні біорегулятори та їх роль у забезпеченні адаптивних процесів за умов дії на організм людини несприятливих факторів довкілля».

З 2002 р. головними напрямками її наукової роботи є вивчення мікрофлори порожнини рота людини за умов впливу променів апарата «Люкс Дент», транслокацій кишкової палички у людини з урологічною патологією, формування біоценотичних взаємовідносин між мікоплазмами і герпесвірусами у людини.

І. М. Звягольська опублікувала більше 230 друкованих робіт із яких 125 є науковими. Вона автор ряду навчальних посібників, серед яких «Загальна генетика: збірник задач і вправ» (1999 р.) та співавтором монографій «Герпес. Роль в патології человека. Противовирусные препараты» (2014), «Модернізація туризмознавства: теорія і практика партнерства» (2015) та двох посібників англійською мовою до практичних занять іноземних студентів стоматологічного (2013) та медичного факультетів (2015); посібника для практичних занять для студентів стоматологічного факультету «Мікробіологія, вірусологія та імунологія» (2016).

Ірина Миколаївна брала участь у розробці та є співавтором патентів на корисну модель:

– спосіб діагностики поєднаної мікоплазمو-герпесвірусної інфекції у хворих на не госпітальну пневмонію (деклараційний патент України № 83654 (2013 р.); нововведення до патенту № 83654 (2014 р.);

– спосіб діагностики поєднаної мікоплазмо-герпесвірусної інфекції у дорослих хворих на не госпітальну пневмонію (деклараційний патент України №104186 (2016 р.);

– спосіб діагностики поєднаної мікоплазмо-герпесвірусної негоспітальної пневмонії у дорослих хворих, обумовленої *Mycoplasma pneumoniae* та герпесвірусом людини 6-го типу (деклараційний патент України №114551 (2017 р.).

Брала активну участь у роботі наукових конференцій, з'їздів і конгресів обласного, республіканського, державного і міжнародного рівнів.

ЗІНОВ'ЄВ СЕРГІЙ ГЕОРГІЙОВИЧ

Кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник

Сергій Георгійович народився 9 травня 1979 року в м. Полтава у родині науковців. У зв'язку з переїздом родини на нове місце проживання середню освіту здобував у школах № 14, № 37, № 17. У 1996 ж році вступив на природничий факультет, який з відзнакою закінчив у 2001 році, отримавши кваліфікацію «учитель хімії, біології, екології та основ безпеки життєдіяльності». З жовтня 1998 р. по травень 1999 р. працював учителем хімії за сумісництвом в авторській національній школі № 37 м. Полтави.

Інтерес до наукової діяльності проявив уже з 2 курсу інституту, коли виконував курсову роботу присвячену вивченню специфічних властивостей амінокислот. Науковими керівниками курсової, а потім і дипломної робіт були провідний науковий співробітник інституту фармакології та токсикології АМН України, доктор біологічних наук Л. Б. Бондаренко та доцент кафедри хімії Г. Ф. Джурка.

З грудня 2001 року Сергій Георгійович – аспірант Інституту свинарства імені О. В. Квасницького УААН за спеціальністю 03.00.13 – фізіологія людини і тварин. Дисертаційна робота виконувалась під керівництвом відомого українського науковця, доктора біологічних наук, професора, академіка УААН В. Ф. Коваленка. За час навчання в аспірантурі опублікував 13 наукових статей та отримав патент на винахід. По закінченню терміну аспірантури з 15 грудня 2004 року був зарахований на посаду старшого лаборанта лабораторії фізіології. За період роботи в установі проявив себе ретельним і вдумливим співробітником, старанним та акуратним в роботі. Отримував стипендію Кабінету Міністрів України для молодих вчених. У березні 2005 року був переведений на посаду молодшого наукового співробітника сектору травлення, а 5 травня 2005 року в Інституті свинарства імені О. В. Квасницького УААН успішно захистив дисертаційну роботу на тему: «Вплив мікробіологічної ферментації кормів на співвідношення вільних амінокислот крові поросят та їх фізіологічний стан».

З 2005 по 2013 рік С. Г. Зінов'єв займав посади молодшого наукового співробітника, наукового співробітника та старшого наукового співробітника сектору травлення де займався дослідженнями фізіолого-біохімічних закономірностей дії на організм свині біопрепаратів та нетрадиційних кормових добавок, спрямованих на підвищення конверсії корму, а також розробкою і впровадженням новітніх способів технології штучного осіменіння свиней та трансплантації ембріонів в умовах промислової технології. Брав активну участь у розробці Національних стандартів України ДСТУ «Свині. Сперма кнурів розбавлена. Технічні умови», ДСТУ «Свині. Сперма кнурів

заморожена. Технічні умови», ДСТУ «Спермосан-3. Технічні умови» та ДСТУ «Свині. Методи штучного осіменіння».

У 2013 році разом з іншими співробітниками сектору травлення був переведений до лабораторії годівлі Інституту свинарства і АПВ НААН, а у 2016 році очолив її. Як завідувач лабораторії відповідає за дослідження з нормованої годівлі свиней в умовах застосування різних технологій і програм годівлі з урахуванням об'єктивних змін у сировинній базі комбікормів та особливостей метаболізму сучасних високопродуктивних генотипів тварин, для покращення конкурентоздатності виробництва свинини за показниками конверсії корму та продуктивності. Займається розробкою кормових добавок для свиней та ВРХ. Як особисто, так і у співпраці з іншими науковими установами займається дослідженнями впливу біологічно активних речовин різного походження на фізіологію травлення та відтворення, а також якість продукції свиней.

С. Г. Зінов'єв підготував до захисту докторську дисертацію «Фізіологічні особливості організму свині залежно від факторів живлення». Науковий консультант – доктор біологічних наук, професор А. М. Шостя.

Бере активну участь в рецензуванні наукових робіт, надає консультації аспірантам, науковцям, сільськогосподарським підприємствам різних розмірів і форм власності з питань ведення екологічно безпечного господарювання, використання нетрадиційних кормів у годівлі та відтворення поголів'я свиней.

За період наукової діяльності Сергієм Георгійовичем опубліковано понад 107 друкованих праць, з яких 1 підручник, також брав активну участь у розробці 6 державних стандартів та одних технічних умов.

С. Г. Зінов'єв є співавтором 18 патентів та науково-методичних рекомендацій серед яких:

– спосіб приготування сухої кормової добавки з використанням ефективних мікроорганізмів (Патент на корисну модель №38132 U, від 25.12.2008 р.);

– спосіб визначення функціонального стану сперми кнурів (Патент на корисну модель № 350553 U, від 10.06.2010 р.);

– спосіб осциляторної годівлі тварин (Патент на корисну модель № UA 80911 U від 10.06.2013 р.);

– спосіб визначення вмісту гістидин-вмісних дипептидів у м'ясі та м'ясних продуктах. (Патент на корисну модель UA 112608 U від 26.12.2016 р.);

– спосіб визначення вмісту загального холестеролу у м'ясі, яйцях та інших продуктах тваринництва. (Патент на корисну модель UA 112608 U від 26.12.2016 р.).

– теоретичні та практичні аспекти використання генетично модифікованих організмів у свинарстві. Методичні рекомендації (Затверджено технічною радою МінАПК, 15 грудня 2015 року).

ЗУБКО ЯКІВ ПАНТЕЛЕЙМОНОВИЧ

Кандидат біологічних наук, доцент

Яків Пантелеймонович народився 27 жовтня 1899 р. в місті Гадяч, що на Полтавщині, у сім'ї коваля. У Гадячі закінчив 4-класну приходську школу, потім 4-класне вище початкове училище. У 1917 р., закінчивши дворічні педагогічні курси при цьому училищі, отримав кваліфікацію вчителя початкової школи. Після закінчення педагогічних курсів два роки працював учителем у Гадячі й одночасно продовжував навчатися у вечірній реальній гімназії, після закінчення якої у 1919 році здобув освіту за шість гімназичних класів.

У 1920 р. Яків Пантелеймонович вступив на природниче відділення Полтавського педагогічного інституту, яке закінчив у 1924 р. Будучи студентом, він суміщав навчання з роботою вчителя в трудовій школі, пізніше – лаборанта кафедри зоології в інституті.

У 1926 р. Я. П. Зубко став аспірантом кафедри зоології Харківського науково-дослідного зоолого-біологічного інституту народної освіти. Одночасно з проходженням аспірантури викладав біологію на робітфаку. У 1930 р., після закінчення аспірантури, Якову Пантелеймоновичу присвоєно кваліфікацію науковця. За рік до того (1929 р.) Інститут народної освіти було реорганізовано, і на його базі створено два вузи – педінститут і педуніверситет. Яків Пантелеймонович залишився працювати в першому з них (нині – Харківський педагогічний університет). Тут він продовжив роботу на посаді завідувача кафедри зоології та декана факультету.

У 1937 р., після захисту дисертації «Ссавці фауни Нижнього Дніпра», йому присуджено науковий ступінь кандидата біологічних наук, а в 1939 р. – звання доцента.

З початком війни, Я. П. Зубко евакуювався з сім'єю у м. Китаб Бухарської області (Середня Азія), де завідував дитячим будинком. У березні 1942 р., після повернення радянських військ у східну Україну «Мінпрос» відкликав його у Ворошиловградський педінститут, що тоді відновив роботу. Але у серпні того ж року внаслідок змін обстановки на фронті, інститут закрили, евакуація зірвалася, всі потрапили в оточення і протягом півроку Яків Пантелеймонович переховувався в с. Червоний Яр на Луганщині, працюючи комірником у лісництві. Після звільнення Луганська повернувся на колишню роботу до педінституту, де працював доцентом і завідувачем кафедрою. Відновлював матеріальну базу, брав участь в оборонних роботах. Скоро знову довелося евакуюватися, а восени 1943-го він знову повернувся в Луганськ.

У грудні 1943 р. Я. П. Зубко був відкликаний Міносвіти України в Харків для роботи в педінституті на посаді доцента, завідувача кафедрою зоології,

потім заступника директора з наукової роботи. У 1948 р. він став деканом природничо-географічного факультету.

З властивою йому енергією відновлював втрачене, створював базу практик, організовував дальні студентські експедиції-практики. Зоолог і педагог, Яків Пантелеймонович ясно розумів, що «робити» вчителя-біолога тільки в аудиторії – означає випускати у світ людину з обмеженими кругозором і знаннями. От чому він дуже ревно відносився до проведення навчальних практик. Із захватом колишні студенти Якова Пантелеймоновича згадують про дальні піші походи через кавказькі перевали, зоряні ночі в горах, цікаві зоологічні екскурсії, про рідкісних гірських птахів і звірів. У фондах Харківського музею Природи зберігаються експонати (птахи і ссавці), зібрані під час цих студентських експедицій. Він був ініціатором і організатором будівництва відомого в Україні і за її межами біостанціону в околицях с. Гайдари, що у Зміївському районі на Харківщині.

У 1956 році рішенням Міносвіти, у зв'язку з передбачуваним надлишком учителів-природників, в Харківському педінституті було ліквідовано природничий факультет. Студентів трьох курсів і викладачів влили до складу біологічного факультету Харківського університету, де Яків Пантелеймонович був доцентом кафедри зоології хребетних. Читав лекції з багатьох біологічних курсів, зокрема, «Порівняльна анатомія», «Екологія», «Зоогеографія».

Яків Пантелеймонович займався дослідницькою роботою, керував дипломними роботами. Його перу належать роботи про ссавців Полтавщини та південних теренів України. Вивчав фауну кажанів, землерийок і гризунів, описав кілька нових підвидів дрібних ссавців, у тому числі сліпушків та мідичь. Разом із вивченням своєї «головної» групи – гризунів-полівок, ряд праць він присвятив питанням екології і зоогеографії.

Визнаний польовий зоолог та еколог, він був учасником різноманітних конференцій і з'їздів. Ним опубліковано багато методичних посібників, програми з навчальних дисциплін «Загальна біологія», «Зоологія», «Екологія», «Зоогеографія», «Еволюційне вчення».

Більшу частину життя Яків Пантелеймонович віддав викладацькій роботі у вищій школі. Свої знання, любов до природи, свою організованість у роботі він передавав молоді, і багато хто з його вихованців із вдячністю схиляє голову перед пам'яттю цієї людини.

Помер Яків Пантелеймонович Зубко 23 грудня 1968 року після важкої хвороби, залишивши роботу за станом здоров'я тільки за місяць до своєї смерті.

ІВАЩЕНКО (СИДОРОВА) ОЛЕНА ДМИТРІВНА

Кандидат хімічних наук, доцент

Олена Дмитрівна народилась 14 квітня 1951 року в м. Конотоп Сумської області. Середню освіту одержала в школі №6 м. Полтави. У 1973 році закінчила стаціонарне відділення природничого факультету за спеціальністю «біологія і хімія». Науковою роботою вперше почала займатися на 3 курсі інституту під керівництвом кандидата медичних наук, доцента М. О. Северченка.

У червні 1998 р. в Інституті хімії високомолекулярних сполук НАН України захистила кандидатську дисертацію «Окиснювальна полімеризація композицій вінілових олігомерів і алілового етеру». Керівником дисертаційного дослідження був доктор хімічних наук, професор С. М. Салістий.

Іващенко О. Д. більше 17 років очолювала кафедру хімії Полтавського університету економіки і торгівлі, а з листопада 2017 року була переведена в Українську медичну стоматологічну академію на посаду завідувача кафедри медичної хімії, де працює і до тепер.

О. Д. Іващенко підготовлено і видано понад 130 наукових і навчально-методичних праць, зокрема монографія «Дослідження плівкотвірної здатності вінілового олігомера», навчальний посібник з грифом Міністерства освіти і науки України «Хімія і методи дослідження сировини і матеріалів», «Експертиза наркотичних, отруйних та вибухових речовин: навчально-методичний посібник» та ін., одержано 3 патенти і авторське свідоцтво. Вона була учасником багатьох міжнародних та регіональних конференцій.

Нагороджена: бронзовою медаллю на міжнародному ярмарку винаходів для георесурсів (Румунія, Петросані), нагрудним знаком «Відмінник освіти України», відзнакою «Подяка» Правління Центральної спілки споживчих товариств України (розпорядження Правління Укоопспілки).

ІЛЛІЧЕВСЬКИЙ СЕРГІЙ ОЛІМПІЙОВИЧ

Кандидат біологічних наук, професор

Сергій Олімпійович народився 17 вересня 1895 р. в м. Усмані Тамбовської губернії (зараз Липецька область Російської Федерації) у родині знаного діяча агрономії та освіти, ґрунтознавця, уродженця Кіровоградщини Олімпія Олександровича Іллічевського. У 1899 р. родина Іллічевських переїздить на Полтавщину, спочатку до Костянтинограду (нині Красноград Харківської області), а згодом до Полтави, де у 1915 році Сергій закінчив Першу Полтавську чоловічу гімназію і вступив на природниче відділення фізико-математичного факультету Київського університету. Але у 1917 р. через матеріальну скруту він повернувся до Полтави, де продовжив навчання на природничо-математичному відділенні Полтавського інституту народної освіти, який закінчив у 1923 р.

Перебуваючи на студентській лаві, С. О. Іллічевський розпочав систематичне вивчення флори околиць Полтави, вів фенологічні спостереження, збирав українські народні назви рослин. Пізніше він спробував класифікувати їх етноназви за походженням та старовинністю, вивчити етимологію. Підсумком цієї роботи стала дуже цікава й актуальна донині доповідь «Українські назви рослин, їх походження та класифікація», з якою він виступив у січні 1925 р. у Харкові на Всеукраїнському з'їзді з вивчення продукційних сил країни.

Протягом навчання в інституті і після його закінчення С. О. Іллічевський працював техніком-інструктором із лікарського рослинництва, практикантом відділу бур'янів Полтавської сільськогосподарської дослідної станції, асистентом кабінету ботаніки Полтавського агро-кооперативного технікуму. У 1920 році, за дорученням дирекції Лубенської дослідної станції лікарських рослин, зробив обстеження рудеральної рослинності. У 1923 році досліджував унікальні степові ділянки Костянтиноградщини, а у 1928 році в складі експедиції – ґрунти Прилуччини. Усе це сприяло різнобічному вивченню флори Полтавщини, збору гербаріїв і виданню якісних публікацій.

У січні 1926 р. С. О. Іллічевський у Москві, на засіданні секції геоботаніки Всесоюзного ботанічного з'їзду, представив свою роботу «Зональний розподіл рослинності в околицях м. Полтави»

У 1927-1928 рр. він, після опрацювання гербарію Полтавського державного музею імені В. Г. Короленка та на основі своїх багаторічних досліджень, подав повний список флори Полтавщини, в якому було 20 видів судинних спорових і біля 1270 квіткових рослин.

У 1928-1932 рр. С. О. Іллічевський викладав ботаніку в Чернігівському інституті народної освіти, де в 1931 році отримав звання професора ботаніки.

Із 1932 року, через погіршення стану здоров'я, Сергій Олімпійович працював ботаніком спочатку у Асканії-Новій, а потім в Голій Пристані, де вивчав не тільки вищі рослини, а й гриби-паразити Чорноморського заповідника.

У 1936 році він повернувся до Полтави, де, працюючи завідувачем відділу природи Полтавського державного музею імені В. Г. Короленка, проявив себе як непересічний фахівець із заповідної справи. С. О. Іллічевський стає членом Українського комітету з охорони природи, багато публікується у різних виданнях, у тому числі закордонних, бо читав і писав англійською, знав німецьку та французьку. Усе це не залишилося непоміченим і 15 травня 1937 року, за рішенням Президії АН СРСР, йому за сукупністю наукових робіт було присвоєно ступінь кандидата біологічних наук.

Уже через рік Сергій Олімпійович зайняв престижну посаду завідувача відділу природної флори Нікітського ботанічного саду, але невдовзі через смерть матері й сестри повертається до Полтави, де потребував опіки 74-річний батько.

У 1939-1940 рр. він працював агрометеорологом Полтавської агрометеорологічної станції, а у 1940-1941 рр. – доцентом ботанічного саду педагогічного інституту. У ці роки С. О. Іллічевський збирав гербарій в околицях м. Полтави та проводив камеральну обробку гербарію флори Криму, вивчав стан заповідних об'єктів, продовжував фенологічні спостереження та займався акліматизацією південних культур, досліджував вплив метеорологічних умов на початок цвітіння дикорослої та культурної флор.

Майже 30 наукових праць С. О. Іллічевського, написаних до Великої Вітчизняної війни, присвячені фенології. На основі багаторічних спостережень за сезонними змінами в рослинному світі, а також підрахунків статистичного характеру, учений сформулював узагальнення, відоме у ботаніці під назвою «закону Мініо-Іллічевського».

У роки війни С. О. Іллічевський перебував у Полтаві, опікуючись хворим батьком, евакуювати якого не було змоги. В окупованому місті він завідував ботанічним садом та займався науковою діяльністю. У газеті «Голос Полтавщини» за 1942-1943 рр., у якій Сергій Олімпієвич вів рубрику фенологічних спостережень, можна знайти його статті про ботанічний сад та нові південні культури, акліматизовані в Полтаві, про роль голонасінних рослин в озелененні міста тощо. Управлінню парками і садами Полтави він допомагав підібрати асортимент дерев і чагарників для відновлення зеленого вбрання обласного центру.

Після війни С. О. Іллічевський спочатку працював старшим науковим співробітником відділу флори та рослинності Ботанічного саду АН УРСР (1948 р.), потім переїхав в Асканію-Нову, а в 1955-1959 рр. – в Умань, де бере участь у створенні паркових композицій у дендропарку «Софіївка».

С. О. Іллічевський автор понад 80 наукових праць, які опубліковані українською, російською, німецькою та англійською мовами. Гербарій квіткових рослин, зібраний ученим, зберігається в Інституті ботаніки імені М. Г. Холодного НАН України. Місця знаходження рослин, указані в ньому, були включені у дванадцятитомник «Флора УРСР» (1936-1965).

За неперевіреними даними земне життя С. О. Іллічевського закінчилося у 1961 році. Де покоїться прах талановитого флориста, ботаніка-географа та фенолога, одного з піонерів заповідної справи в Україні, достеменно не відомо.

ІЛЬЧЕНКО (ОВЧАРЕНКО) ОЛЕНА ЮРІЇВНА

Доктор педагогічних наук, доцент

Олена Юріївна народилася 27 вересня 1976 р. в м. Потсдам (НДР, нині Німеччина) у родині військового. Середню освіту одержала у школі-ліцеї м. Лубни. На стаціонарному відділенні природничого факультету навчалася у 1993-1998 рр. На випускному курсі розпочала педагогічну діяльність на посаді вчителя хімії школи-ліцею № 6 м. Лубни Полтавської області. Там же, після отримання диплому вчителя хімії та біології, продовжувала працювати до вересня 2001 р., коли Олена Юріївна повернулася до рідного вишу і стала асистентом кафедри педагогіки. З січня 2007 р. – доцент цієї ж кафедри.

У жовтні 2000 р. вступила до аспірантури Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка на заочне відділення за спеціальністю «загальна педагогіка та історія педагогіки». Під керівництвом доктора педагогічних наук, професора, член-кореспондента НАПН України А. М. Бойко працювала над кандидатською дисертацією «Виховання дітей-безпритульників на Полтавщині у 20-30-і рр. ХХ століття», успішний захист якої відбувся у квітні 2006 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 64.053.04. у Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди.

З листопада 2009 р. по листопад 2012 р. навчалася в докторантурі Полтавського педагогічного університету. Під консультуванням доктора педагогічних наук А. М. Бойко нею виконано ґрунтовне історико-педагогічне дослідження на тему «Благодійна діяльність жінок у галузі освіти України (XVII-XVIII ст.)». Захист відбувся 14 жовтня 2014 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.456.02 в Інституті вищої освіти НАПН України, м. Київ.

З червня 2015 р. Олена Юріївна працює на посаді завідувача, професора кафедри загальної педагогіки та андрагогіки Полтавського педуніверситету. Проводить лекційні, семінарські й практичні заняття з курсів «Педагогіка. Інтегрований курс теорії та історії педагогіки», «Методика виховної роботи», «Педагогіка вищої школи», «Персоналії в історії української педагогіки», «Підготовка до літньої практики».

Коло наукових інтересів дослідника: «Гендерний підхід у педагогічній науці: проблеми і перспективи розвитку», «Феномен педагогічного благодійництва жінок в Україні». О. Ю. Ільченко автор понад 100 праць в сучасних наукових та навчально-методичних вітчизняних і зарубіжних виданнях. Вона автор монографії «Благодійна діяльність жінок в освіті України (XVII-XVIII ст.)» (Полтава, 2013. – 374 с.), навчально-методичного

посібника «Педагогічне благодійництво жінок: ретродосвід і перспективи розвитку» (Полтава, 2013. – 208 с.), авторського спецкурсу «Духовно-моральний аспект у змісті благодійних практик жінок в освіті України XVII-XVIII ст.» (Полтава, 2013. – 38 с.).

Постійна учасниця конференцій регіонального, всеукраїнського та міжнародного рівнів. З 2001 р. Олена Юрїївна взяла участь у 58 наукових зібраннях, як в Україні, так і поза її межами.

З 2010 р. Олена Юрїївна уведена до складу спеціалізованої вченої ради Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка К 44.053.01., де упродовж 2010-2011 рр. неодноразово була членом експертних комісій з попереднього розгляду дисертацій, виступала в якості офіційного опонента. За час роботи на кафедрі Олена Юрїївна була відповідальною за видавництво збірника наукових праць «Педагогічні науки», ліцензованого ВАК України, кафедрального часопису «Дидаскал», відповідала за наукову та науково-методичну роботу кафедри.

О. Ю. Ільченко має подяку Полтавської обласної ради за плідну науково-педагогічну діяльність, вагомий особистий внесок у розвиток вищої освіти на Полтавщині, підготовку висококваліфікованих спеціалістів і наукових кадрів (2014 р.).

ИЩЕНКО ВОЛОДИМИР ІВАНОВИЧ

Кандидат педагогічних наук, доцент

Володимир Іванович народився 28 травня 1979 року в с. Ключниківка Миргородського району Полтавської області. Середню освіту отримав на Миргородщині в Гаркушинській загальноосвітній школі.

На стаціонарному відділенні природничого факультету навчався у 1996-2001 рр. за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти, біологія і основи сільськогосподарського виробництва». Тут же у 2001-2002 роках отримав кваліфікацію магістра педагогічної освіти, викладача біології і був прийнятий на посаду керівника студентського бюро естетичного виховання педуніверситету.

У 2005-2007 рр. Володимир Іванович працював за сумісництвом на посаді асистента кафедри ботаніки. З 2007 року ця посада стала для нього основним місцем роботи. Викладав предмети сільськогосподарського циклу. З 2010 р. – доцент кафедри.

У 2013 р. В. І. Іщенко стає заступником декана з навчальної роботи денного відділення природничого факультету.

Перші кроки в науці Володимир Іванович зробив у студентські роки, досліджуючи медоносні рослини під керівництвом доцента кафедри ботаніки Н. П. Коваленко. Пізніше його зацікавила педагогіка і упродовж 2004-2007 років В. І. Іщенко – аспірант стаціонарної форми навчання кафедри початкової і дошкільної освіти ПДПУ імені В. Г. Короленка. У вересні 2009 року на засіданні спеціалізованої вченої ради в Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького захистив дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата педагогічних наук на тему «Підготовка майбутнього вчителя природничих дисциплін до самоосвітньої діяльності». Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор Л. О. Хомич – заступник директора з науково-експериментальної роботи Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України.

Володимир Іванович має понад 85 наукових та навчально-методичних публікацій.

КАПУСТІН ЄВГЕН ГЕОРГІЙОВИЧ

Кандидат хімічних наук

Євген Георгійович народився 12 жовтня 1974 р. у місті Маріуполь.

Стационарне відділення природничого факультету закінчив у 1997 р., здобувши кваліфікацію «вчитель хімії та біології».

Науковою роботою уперше почав займатися в студентські роки під керівництвом доцента А. С. Редчука. З 1997 р. навчався в аспірантурі Інституту органічної хімії НАН України. Там же у березні 2001 р. захистив кандидатську дисертацію «Просторова та електронна будова арилових, вінілових та ацетиленових етерів, тіоетерів та селеноетерів». Науковий керівник – В. М. Бжезовський – кандидат хімічних наук, провідний науковий співробітник відділу фізико-хімічних методів

досліджень ІОХ НАН України. Дисертаційна робота присвячена дослідженню просторової й електронної будови молекул, які містять атоми O, S і Se, що зв'язані з ароматичним фрагментом, вінільною та ацетиленовою групами за допомогою неемпіричних квантовохімічних методів та методів, що базуються на теорії функціонала електронної густини (DFT).

Євгеном Георгійовичем опубліковано понад 25 наукових публікацій у фахових виданнях.

КАРИШИН АНДРІЙ ПОТАПОВИЧ

Кандидат хімічних наук, доцент

Андрій Потапович Каришин народився 15 серпня 1912 року в с. Шишаки Гоголівського (тепер Шишацького) району Полтавської області в сім'ї селянина-бідняка. Після закінчення чотирикласної школи працював у господарстві батьків, а потім у колгоспі. У 1931 році за рекомендацією райкому комсомолу він вступає на вечірній робітфак у с. Сорочинці, а після закінчення його, у 1932 році, у Харківський інститут педпрофосвіти. Хвороба на тиф, яка спіткала його в перші ж дні, перериває навчання. Після видужання, у жовтні 1932 року, Андрій Потапович продовжує навчання вже у Полтавському педагогічному інституті на хімічному відділенні природничого факультету. Не зважаючи на відносно слабку підготовку, він добре навчається. Особливо його цікавить хімічна наука. Коли у 1934 році завідувачем кафедри став М. М. Дашевський, він залучив студента А. П. Каришина до наукових досліджень в галузі хімії аценафтену. Разом вони досліджували процес окиснення аценафтену до аценафтенхінону. У 1936 році, після успішного завершення навчання в інституті, А. П. Каришин короткий час працює лаборантом кафедри хімії, а з жовтня 1936 року по вересень 1939 року – асистентом цієї ж кафедри. Під керівництвом М. М. Дашевського Андрій Потапович продовжує дослідження в галузі хімії аценафтену. У 1936 році в журналі «Промышленность органической химии» вийшла їх перша спільна наукова стаття «Окисление аценафтена в аценафтенхинон».

Не зважаючи на відносно слабку підготовку, він добре навчається. Особливо його цікавить хімічна наука. Коли у 1934 році завідувачем кафедри став М. М. Дашевський, він залучив студента А. П. Каришина до наукових досліджень в галузі хімії аценафтену. Разом вони досліджували процес окиснення аценафтену до аценафтенхінону. У 1936 році, після успішного завершення навчання в інституті, А. П. Каришин короткий час працює лаборантом кафедри хімії, а з жовтня 1936 року по вересень 1939 року – асистентом цієї ж кафедри. Під керівництвом М. М. Дашевського Андрій Потапович продовжує дослідження в галузі хімії аценафтену. У 1936 році в журналі «Промышленность органической химии» вийшла їх перша спільна наукова стаття «Окисление аценафтена в аценафтенхинон».

У вересні 1939 року А. П. Каришин став старшим викладачем, а з січня 1940 року – виконуючим обов'язки завідувача кафедри. На цей час він уже мав п'ять наукових праць у галузі хімії аценафтену. Плідну наукову роботу перервала Велика Вітчизняна війна. У вересні 1941 року А. П. Каришин разом із сім'єю евакуюється на Урал, потім в Башкирію, де працював учителем хімії Каменської середньої школи. З січня 1942 року він у складі Радянської Армії брав участь у боротьбі з фашистськими загарбниками. За роки війни Андрій Потапович пройшов шлях від рядового до помічника начальника батальйону зв'язку, був нагороджений бойовим орденом і медалями.

У грудні 1945 року, після демобілізації, А. П. Каришин повернувся в Полтавський педінститут, якому присвятив усе своє життя. З 1946 по 1948, і з 1950 по 1978 роки він очолював кафедру хімії.

У 1950 році Андрій Потапович успішно захистив кандидатську дисертацію. Науковим консультантом у нього був відомий український учений, директор Інституту органічної хімії АН України, академік А. І. Кіпріанов. До кінця свого життя А. П. Каришин зберіг почуття глибокої поваги і любові до цієї людини.

З 1947 по 1950, з 1955 по 1958 і з 1959 та до останніх днів свого життя А. П. Каришин був деканом природничого факультету. Деякий час (1951-1955 рр.) йому довелося працювати заступником директора інституту з навчальної і наукової роботи, а з травня по листопад 1953 року він виконував обов'язки директора Полтавського державного педагогічного інституту. У тому, що з вересня 1953 року студенти одержали можливість навчатися у нормальних умовах (уведено у дію навчальний корпус, побудований новий гуртожиток для студентів), – велика заслуга А. П. Каришина.

На посаді декана Андрій Потапович багато зробив для зміцнення матеріальної бази природничого факультету. Багато уваги він приділяв створенню та обладнанню агробіостанції (тепер – ботанічного саду) інституту.

Кожну вільну від адміністративної і викладацької роботи хвилину він працював у хімічній лабораторії, проводячи дослідження в галузі органічної хімії. Біля нього і під його керівництвом завжди працювали молоді колеги і студенти. Згодом склалася ціла Каришинська школа хіміків-органіків, вихованці якої продовжували дослідження в галузі аценафтена і нафтостирила. Серед них: Д. М. Кустол, Н. Г. Кривошапка, Г. А. Печка, Г. Ф. Джурка, В. О. Стороженко, Т. Ф. Дряниця, В. Ф. Баклан, Ю. В. Самусенко, В. І. Магда, В. І. Шинкаренко та інші. Більшість із них сьогодні мають учені ступені і звання, очолюють кафедри хімії в різних ВНЗ або ведуть там викладацьку і наукову роботу. Дехто з його учнів пройшли навчання в аспірантурі системи Академії наук чи провідних університетів України, але завжди вважали себе учнями А. П. Каришина.

Андрій Потапович був не тільки викладачем і адміністратором, але й справжнім ученим. Подвижником науки назвав його доктор хімічних наук, професор Л. М. Ягупольський на засіданні Вченої ради Інституту органічної хімії АН України. Не зважаючи на важкі матеріальні умови провінціального педагогічного ВНЗ, він зробив суттєвий внесок у розвиток хімії аценафтена. Ним у співавторстві зі своїми учнями було синтезовано велику кількість (більше п'ятисот!) різних галогенопохідних аценафтену і продуктів його окиснення, несиметричних індигоїдних, хіноксалінових, антантронових та інших барвників. При цьому не тільки розроблялися методи синтезу цих речовин, але й вирішувалися складні теоретичні питання взаємозалежності між кольором і молекулярною будовою органічної речовини, вивчалися люмінісцентні властивості багатьох одержаних ним барвників.

Наукова стаття А. П. Каришина у співавторстві з Д. М. Кустолом «К вопросу о синтезе нафталымиды и его производных», що була надрукована в «Журнале общей химии» АН СРСР у 1958 році, викликала великий інтерес у практиків. Через деякий час на Рубіжанському хімічному комбінаті було запущено лінію з виробництва нафталіміду за методом полтавських учених, що дало великий економічний ефект.

У 1966 році дослідженнями А. П. Каришина у галузі синтезу антантронових барвників зацікавилися американські науковці з лабораторії органічної хімії м. Філадельфія. Вони звернулися з проханням до нього вислати зразки барвників для проведення фізико-хімічних досліджень. Згодом А. П. Каришин одержав із США ІЧ- і ЯМР-спектри дванадцяти антантронових барвників, що були синтезовані ним разом із своїми учнями.

З 1973 року А. П. Каришин активно займається синтезом фізіологічно активних речовин. Деякі з них проявили себе як досить ефективні регулятори росту сільськогосподарських рослин. Застосування лише одного з них (препарат ДИНУК) дає можливість підвищити врожайність зерна кукурудзи на 8-11 ц/га, сої – на 3-4 ц/га, вівса і ячменю – на 2-4 ц/га. Цей препарат пройшов Всесоюзні випробування, але з розпадом Радянського Союзу ці дослідження практично припинилися.

Андрій Потапович Каришин неодноразово брав участь у роботі наукових конференцій різного рівня, публікував свої праці в журналах АН СРСР, АН України, АН Латвії. Посилання на роботи А. П. Каришина можна побачити в багатьох наукових статтях і монографіях.

За свою самовіддану працю Андрій Потапович був нагороджений у мирний час орденами Жовтневої революції, «Знак пошани», медалями, значком «Відмінник народної освіти УРСР», грамотами Міністерства освіти України та управління освіти Полтавської області.

У Полтавському національному педагогічному університеті імені В.Г. Короленка створено музейну кімнату А. П. Каришина, куди кожного першого вересня приводять студентів-першокурсників і розповідають їм про цю чудову людину. Існує такий музей і в с. Шишаки.

Учні А. П. Каришина продовжують зараз його справу. У цьому є гарантія того, що пам'ять про Вчителя ще довго житиме в серцях його чисельних вихованців.

КАЧАРОВА (КУЧЕВСЬКА) ЛІЛІЯ МИКОЛАЇВНА

Кандидат хімічних наук

Лілія Миколаївна народилася 9 березня 1974 р. в м. Полтава в учительській родині. Середню освіту здобула в школі № 38. У 1997 році закінчила стаціонарне відділення природничого факультету за спеціальністю «хімія та біологія».

Науковою роботою почала займатися, виконуючи курсові та дипломну роботи, під курівництвом доцента Г. Ф. Джурки.

Закінчила аспірантуру в Інституті біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України. Там же у грудні 2002 року захистила кандидатську дисертацію на тему «Альфа-галогенозаміщені бета-алкоксивініл (поліфторалкіл) кетони в синтезах гетероциклічних фторовмісних

біорегуляторів». Науковим керівником дисертаційного дослідження був кандидат хімічних наук, старший науковий співробітник відділу тонкого органічного синтезу І. І. Герус.

Після захисту кандидатської дисертації Лілія Миколаївна поїхала працювати науковим співробітником у Мінесотський університет в США (м. Дулут, штат Мінесота). Тематика досліджень, у яких вона брала участь, стосувалася синтезу потенційних біологічно активних тритерпенів ряду лупана.

Згодом дослідження Л. М. Качарової були направлені на синтез противорокових речовин на основі тритерпенів, природних сполук, які входять в екстракт березової кори. Тритерпени проявляють противорокову, противірусну, протигрибкову, протизапальну та цитотоксичну активність. У результаті досліджень, у проведенні яких брала активну участь і Лілія Миколаївна, виявлено, що отримані кватерні солі, є сильними мітохондріальними токсинами, які діють вибірково на ракові клітини, але при цьому нормальні клітини залишаються непошкодженими. Іншим важливим відкриттям стало з'ясування того, що аміни тритерпенового ряду доволі сильно впливають на лізосомну систему трансформованих (ракових) клітин, і приводять до зміни автофагової активності цих клітин. Мітохондріальний і лізосомний (автофагосомний) механізми є дуже важливими шляхами в лікуванні різних стадій ракових хвороб, у тому числі і метастазів.

У 2016 році Лілія Миколаївна працювала в компанії Twin Ports Testing у місті Superior (штат Вісконсин). Займалася хімічним аналізом альтернативних та відновлювальних видів біопального.

З 2017 вона року працює дослідником у Мінесотському університеті (м. Дулут) в центрі новітніх матеріалів (Advanced Materials Center), який стимулює інноваційні дослідження, навчання студентів і партнерство

зацікавлених сторін в новій галузі матеріалознавства, де даний університет вже зарекомендував себе в якості регіонального лідера. Advanced Materials Center тісно співпрацює з компанією Tundra, яка спеціалізується в галузі досліджень, розробки та виробництва унікальних полімерних матеріалів. На основі технології, розробленої співробітником факультету Робертом Карлсоном і його колегами, композитний відділ Tundra створює композити, які використовуються в будівельній галузі та машинобудуванні. Одним з провідних продуктів, розроблених в даному центрі є композит, що служить заміном металу і має частково полімерну і частково комплексну природу. Він використовується для балансування автомобільних коліс замість свинцевих важків. Зараз цей композит швидко витісняє свинець в автомобілях.

Л. М. Качарова автор біля 10 наукових публікацій у фахових виданнях.

КВАК ОЛЬГА ВІКТОРІВНА

Кандидат біологічних наук, доцент

Ольга Вікторівна народилася 30 травня 1974 року в селі Світлогірське Кобеляцького району Полтавської області у родині службовців. У 1991 році закінчила Світлогірську середню школу і вступила на стаціонарне відділення природничого факультету.

Науковою роботою почала займатися з 1996 року, коли після завершення навчання працювала лаборантом на кафедрі медико-біологічних дисциплін факультету фізичного виховання. Науковим керівником був доктор медичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, проректор з наукової роботи Української медичної стоматологічної академії І. П. Кайдашев.

Кандидатська дисертація на тему «Вплив пептидного комплексу нирок на процеси секреції та реабсорбції в цьому органі» була захищена у 2001 році на біологічному факультеті Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

З 2003 року і до нині Ольга Вікторівна працює на посаді доцента кафедри медико-біологічних дисциплін та фізичного виховання на факультеті фізичного виховання. Серед її наукових інтересів спортивна фізіологія, складові здорового способу життя студентів, вплив фізичної культури на організм учня.

О. В. Квак автор та співавтор понад 60 друкованих праць. Серед них колективна монографія «Регуляція активності мембрани та процесів апоптозу лімфоїдних клітин тканинними пептидами» (2004 р.).

Нагороджена грамотами Полтавської міської ради, Полтавської обласної ради та облдержадміністрації.

КЛЕНЧУ (СИЗОНЕНКО) АЛІНА МИКОЛАЇВНА

Кандидат психологічних наук, старший викладач

Аліна Миколаївна народилася 14 лютого 1979 року в м. Лагодехі, Грузія. Середню освіту отримала в школі-гімназії № 21 м. Полтави. На стаціонарне відділення природничого факультету вступила у 1996 році і впродовж десяти років її життя було пов'язано з Полтавським державним педагогічним університетом імені В. Г. Короленка. Зокрема, після отримання диплома вчителя біології та практичного психолога, у 2001-2002 рр. Аліна Миколаївна навчалася у магістратурі за спеціальністю «Психологія». Після закінчення навчання працювала асистентом кафедри психології.

Науковою роботою почала займатися у роки студентства. Під керівництвом кандидата психологічних наук, доцента кафедри психології Л. Г. Перетятко виконала магістерську роботу на тему «Вплив білінгвізму на розвиток мислення молодшого школяра».

У 2006-2010 рр. навчалася в очній аспірантурі Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського (м. Одеса), де у червні 2011 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради захистила кандидатську дисертацію за спеціальністю 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія на тему «Емоційно-комунікативні особливості атрактивності та їх корекція у дівчат старшого юнацького віку». Науковий керівник – доктор психологічних наук, професор, дійсний член АПН України О. Я. Чебикін.

Здобутками наукової роботи Аліна Миколаївна є використання як у наукових, так і у практичних цілях розробленого комплексу психодіагностичного інструментарію для дослідження особливостей атрактивності у дівчат; упровадження в роботу психологічної служби та в психолого-педагогічну практику отриманих даних про систему психологічної корекції атрактивності у студенток – майбутніх психологів.

З 2009 року А. М. Кленчу – старший викладач кафедри теорії і методики практичної психології ПНПУ імені К. Д. Ушинського.

Має більше 10 наукових публікацій, 5 з яких надруковані у фахових виданнях, затверджених ВАК України. Аліна Миколаївна є співавторкою монографії «Психологія атрактивності дівчини».

З квітня 2016 року проживає в Нідерландах.

КОВАЛЕНКО (ГРИЦАЙ) ІРИНА АНАТОЛІЇВНА

Кандидат біологічних наук, доцент

Ірина Анатоліївна народилася 23 листопада 1977 року в селищі Чорнухи на Полтавщині в учительській родині. У 1985-1993 роках навчалася у Войнихівській середній школі Лубенського району Полтавської області. У 1993 році вступила до Лубенського медичного училища на відділення «сестринська справа», яке з відзнакою закінчила у 1996 році. Трудову діяльність розпочала на Лубенській станції швидкої медичної допомоги, де працювала до 2000 року.

Упродовж 2000-2005 рр. навчалася на заочному відділенні природничого факультету, після закінчення якого отримала диплом з відзнакою за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти. Біологія. Психологія» та здобула кваліфікацію вчителя біології, валеології та основ екології, практичного психолога у закладах освіти. Одночасно, у 2001-2005 рр. працювала вчителем біології Войнихівської ЗОШ I-III ступенів.

Науковою роботою, яка була присвячена вивченню видового складу рослин ландшафтного заказника «Балка Мангаревщина» (Чорнухинський район), Ірина Анатоліївна почала займатися, виконуючи курсову роботу під керівництвом доцента С. В. Гапон. Наступним кроком у її становленні як науковця був вступ у жовтні 2005 р. в аспірантуру кафедри екології та охорони довкілля ПДПУ імені В. Г. Короленка, яку закінчила восени 2008 року. Навчаючись в аспірантурі, з жовтня 2006 року І. А. Грицай почала працювати на посаді асистента цієї ж кафедри за сумісництвом. Із грудня 2008 року – це основне місце її роботи. У жовтні 2009 р. Ірина Анатоліївна стала старшим викладачем і викладала лекційні курси «Біосферологія», «Популяційна екологія», «Моніторинг довкілля».

У 2010 році захистила кандидатську дисертацію на тему: «Рід *Scilla* L. у флорі рівнинної частини України (таксономія, географічні, еколого-ценотичні та біоморфологічні особливості, популяційна структура і стратегія)» за спеціальністю 03.00.05 – ботаніка. Захист відбувся на засіданні спеціалізованої вченої ради у Національному ботанічному саду імені М. М. Гришка НАН України. Науковий керівник доктор біологічних наук, професор О. М. Байрак – директор Центру заповідної справи Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління.

З вересня 2011 року І. А. Грицай працює на посаді доцента кафедри рослинництва Луганського національного аграрного університету, де викладає курс «Рослинництво».

Ірина Анатоліївна автор понад 40 наукових та навчально-методичних публікацій. Вона співавтор двох монографій «Ботанічний заказник «Драбинівка» (2006 р.) та «Круп'яні культури» (2012 р.).

КОВАЛЕНКО (ПОСТОЛЬНИК) НІНЕЛЬ ПАВЛІВНА

Кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Нінель Павлівна народилася 3 травня 1961 року в м. Полтава в родині службовців. Середню освіту отримала в школі № 16. З 1978 по 1980 рр. навчалася на денному відділенні Полтавського технікуму радянської торгівлі, після закінчення якого працювала за спеціальністю.

З лютого 1984 р. і впродовж десяти років трудова діяльність Нінель Павлівни пов'язана з факультетом загальнотехнічних дисциплін і праці Полтавського педінституту, де вона спочатку працювала на посаді секретаря-друкарки, з квітня 1986 року – методиста заочного відділення, а з вересня 1993 р. – лаборанта кафедри загальнотехнічних дисциплін.

У 1985-1990 рр. Н. П. Коваленко навчається на заочному відділенні природничого факультету. У 1996 році отримала другу вищу освіту за спеціальністю «Загальнотехнічні дисципліни і праця». На природничому факультеті вперше почала займатися науковою роботою, працюючи під керівництвом доц. В. В. Буйдіна над вивченням цитогенетичної активності поліплоїдогенів, синтезованих на кафедрі хімії педінституту. Результатом цих досліджень стала дипломна робота «Порівняльне вивчення цитогенетичної активності галогенпохідних аценафтену».

У 1994-1996 рр. Нінель Павлівна – асистент кафедри ботаніки.

У вересні 1996 р. вона вступає до цільової аспірантури Інституту землеробства УААН (м. Київ) за спеціальністю 06.01.01 – загальне землеробство і вже в жовтні 1997 року захищає дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата сільськогосподарських наук на тему «Історичний досвід реформування галузі землеробства Полтавщини (на прикладі реформи 1861 р.)». Науковий керівник – кандидат сільськогосподарських наук В. А. Вергунов (нині академік Національної академії аграрних наук України, доктор сільськогосподарських наук, професор, знаний науковець історії сільськогосподарської науки).

З січня 1998 р. продовжує працювати спочатку асистентом, а з червня 1999 р. доцентом кафедри ботаніки. У цьому ж році з лютого по вересень працювала заступником декана природничого факультету.

Читала курс мікробіології та вела дисципліни сільськогосподарського циклу.

З вересня 2005 р. працює на посаді доцента кафедри технології та організації ресторанного господарства Полтавського університету економіки і торгівлі, де викладає курси «Мікробіологія», «Технічна мікробіологія» та інші. Цього ж року отримала диплом доктора філософії.

З вересня 2013 р. по теперішній час працює в Полтавській державній аграрній академії на посаді доцента кафедри екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування. Викладає дисципліни «Урбоекологія», «Екологічна токсикологія», «Фітосанітарний моніторинг», «Методологія та організація наукових досліджень в екології», «Ботаніка». Голова науково-методичної ради факультету агротехнологій та екології спеціальності «Екологія».

Має понад 70 друкованих праць, серед яких монографія, методичні посібники, статті, тези доповідей.

Брала участь у розробці та є співавтором патентів:

– композиція інсектициду для боротьби з колорадським жуком та іншими комахами (декларційний патент України № 119546, 2017 р.);

– спосіб приготування настою для соусу (декларційний патент України № 119548, 2017 р.).

КОВАЛЬЧУК (ДИВОНЯК) ЮЛІЯ ІГОРІВНА

Кандидат технічних наук, доцент

Юлія Ігорівна народилася 17 березня 1983 року у с. Засулля Лубенського району Полтавської області в родині робітників. Середню освіту здобула у Засульській ЗОШ, яку закінчила у 2000 році з відзнакою. Після завершення школи працювала керівником гуртка «Юний ботанік» центру дитячої та юнацької творчості в м. Лубни.

У 2001 році вступила на стаціонарне відділення природничого факультету, де у 2007 році отримала диплом про повну вищу освіту за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти. Хімія» та здобула кваліфікацію магістра педагогічної освіти, викладача хімії.

Під час навчання в університеті Ю. І. Ковальчук за сумісництвом працювала старшим лаборантом кафедри хімії, де і розпочала свою наукову діяльність під керівництвом доцента кафедри Ю. В. Самусенка. Займалася органічним синтезом, зокрема синтезувала антантронові барвники на основі N-етилтіонафтостерилу.

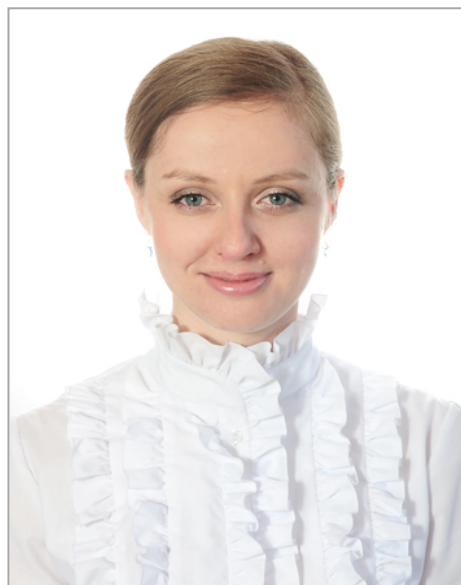
Після закінчення вишу продовжила свою трудову діяльність в Полтавському університеті економіки і торгівлі викладачем кафедри хімії. Поряд з тим за сумісництвом працювала хіміком-технологом в лабораторії дослідно-промислової експлуатації свердловин Полтавського відділення УкрДГРІ.

У 2011-2014 роках була здобувачем в УкрНДІгазу (м. Харків), де виконувала кандидатську дисертацію на тему «Підвищення продуктивності нафтових і газових свердловин обробленням привибійної зони конденсованими дегідратаційними системами» під керівництвом доктора технічних наук, професора, академіка Академії гірничих наук України В. М. Світлицького.

У липні 2014 року на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 20.052.02 в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу захистила дисертацію та отримала науковий ступінь кандидата технічних наук за спеціальністю 05.15.06 – розробка нафтових та газових родовищ.

У 2016 році Юлія Ігорівна переїхала до м. Києва, де працює доцентом кафедри хімії Київського національного університету будівництва і архітектури, а також очолює науково-дослідну лабораторію промивальних рідин ПрАТ «Науково-дослідне і конструкторське бюро бурового інструменту».

Ю. І. Ковальчук активно продовжує займатися науковою діяльністю. Основними сферами її інтересів є вивчення процесів, які відбуваються у покладах горючих копалин, вирішення проблем, пов'язаних з підвищенням продуктивності свердловин нафтових і газових родовищ за допомогою

конденсованих систем. На теперішній час досліджує технології створення та застосування промивальних рідин. Наукові здобутки впроваджені і впроваджуються на нафтових, газових і газоконденсатних родовищах України.

Юлія Ігорівна автор та співавтор декількох навчальних посібників до практичних занять з хімії та більше 20 публікацій з методики викладання. За напрямком діяльності «Підвищення продуктивності нафтових і газових свердловин» опубліковано 25 наукових праць, також брала участь у розробці та є співавтором 7 патентів на корисну модель:

- гідрофобізуючий склад для обробки ПЗП (деклараційний патент України № 52648, 2009 р.);

- спосіб обробки привибійної зони продуктивного пласта (деклараційний патент України №59956, 2011 р.);

- склад для обробки ПЗП (деклараційний патент України №74014, 2012 р.);

- установка для дослідження фільтраційних властивостей продуктивних пластів (деклараційний патент України №77702, 2013);

- склад для оброблення привибійної зони пласта карбонатних колекторів (дегідратаційний фосфокомплекс-ДФК-12К) (деклараційний патент України №77701 Україна, 2013 р.);

- установка для дослідження водопроникності текстильних матеріалів (деклараційний патент України №106125 Україна, 2016 р.);

- склад для кріплення нестійких порід-колекторів (деклараційний патент України №113026 Україна, 2017 р.).

КОЗЕТОВА ЛЮБОВ ГРИГОРІВНА

Кандидат педагогічних наук, доцент

Любов Григорівна народилася 10 жовтня 1925 року в м. Кременчук Полтавської області в родині робітників. Середню освіту отримала в школах № 1 та № 9.

У 1944-1949 р працювала на Південній залізниці – службовцем.

У 1947 році вступила на заочне відділення Полтавського учительського інституту на природничо-географічний факультет, який закінчила в 1949 році. Викладала біологію у середній школі № 3 м. Кременчука і навчалася заочно в Київському педагогічному інституті на хіміко-біологічному факультеті. Після закінчення інституту в 1953 році вступила до аспірантури в НДІ педагогіки у відділ методики біології.

У 1956 році закінчила аспірантуру і була призначена на роботу в Полтавський педінститут, де викладала методику ботаніки і сільськогосподарських дисциплін.

1966 рік в життя Любові Григорівни вніс ряд важливих змін. Зокрема, на засіданні Вченої ради Ленінградського педагогічного інституту імені О. М. Герцена вона захистила кандидатську дисертацію на тему «Связь обучения с жизнью в процессе преподавания ботаники» (Науковий керівник – завідувач кафедри методики природознавства Ленінградського педінституту, професор П. І. Боровицький). У цьому ж році Л. Г. Козетова починає працювати на посаді старшого наукового працівника НДІ педагогіки України і стає делегатом XVIII Міжнародного психологічного конгресу в м. Москва. Працюючи в науково-дослідному інституті, вона брала безпосередню участь у підготовці, організації і проведенні Республіканських педагогічних конференцій в містах Одесі, Дніпропетровську, Івано-Франківську, Чернігові, Житомирі, де виступала з доповідями, що були присвячені питанням формування біологічних понять, зв'язку теорії з практикою на уроках ботаніки, змісту, організації і проведення практичних занять на шкільній навчально-дослідній ділянці тощо. Неодноразово виступала з доповідями на Всесоюзних конференціях, була відповідальним редактором збірників «Природознавство в школі», «Методика викладання біології і хімії в середній школі». Працювала над різними проблемами шкільної освіти, зокрема «Якість знань учнів з біології», «Трудове виховання», «Активізація навчальної діяльності учнів», «Екологічне виховання в процесі вивчення біології» та ін.

У 1976 році Любові Григорівна була обрана на посаду доцента Київського педагогічного інституту імені О. М. Горького, де вона окрім викладацької роботи продовжувала працювати над науковими проблемами з питань шкільної освіти.

Л. Г. Козетова має понад 100 друкованих праць. Серед них книги: для юного натураліста – «Отруйні рослини» (1971), для вчителя – «Формування біологічних понять у курсі ботаніки» (1974).

Свої знання і любов до природи реалізує у сфері поезії. Має надруковані збірники віршів.

Любов Григорівна – учасник Великої Вітчизняної війни. Нагороджена медалями «Захиснику Вітчизни», «50 лет Победы в Великой Отечественной войне 1941–1945 гг.», «60 лет Победы в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг.».

За сумлінну багаторічну працю на педагогічній ниві нагороджена медаллю «Ветеран труда» і за внесок в економічний і соціально-культурний розвиток міста Києва медаллю «В память 1500-летия Киева».

КОЗУБ-ПТИЦЯ (ПТИЦЯ) ВІКТОРІЯ ВІКТОРІВНА

Кандидат біологічних наук, науковий співробітник

Вікторія Вікторівна народилася 5 вересня 1979 року в с. Лигівка Сахновщинського р-ну Харківської області в робітничій родині. У 1997 році закінчила Лигівську середню школу з золотою медаллю і стала студенткою стаціонарного відділення природничого факультету за спеціальністю «Біологія та практична психологія». У 2002 р., після закінчення Полтавського державного педагогічного університету з відзнакою, Вікторія Вікторівна вступає до аспірантури Донецького ботанічного саду. З листопада 2005 р. по жовтень 2007 р. працювала на посаді інженера, згодом – молодшого наукового співробітника, а з 2011 року – на посаді наукового співробітника відділу флори. Була куратором реінтродукційного розсадника та колекції «Лікарських рослин Донецького ботанічного саду». Займалась питанням реінтродукції раритетних видів рослин південного сходу України.

З жовтня 2015 року до грудня 2016 року займала посаду вченого секретаря Донецького ботанічного саду, з січня 2017 року і дотепер – науковий співробітник лабораторії інтродукції культурних рослин відділу інтродукції деревних та трав'янистих рослин. Є куратором колекцій кормових та технічних рослин. Кандидатська дисертація «Біологічні особливості збереження раритетних видів рослин *ex situ* на південному сході України» захищена на засіданні спеціалізованої вченої ради у Національному ботанічному саду імені М. М. Гришка НАН України в березні 2008 р. Науковий керівник дисертаційного дослідження – О. З. Глухов – директор Донецького ботанічного саду НАН України, завідувач відділу фітоекології, член-кореспондент НАН України, доктор біологічних наук, професор.

Під час виконання дисертаційного дослідження Вікторією Вікторівною вперше на південному сході України було проведено реінтродукцію п'яти раритетних видів рослин: *Inula helenium* L., *Origanum puberulum* (G.Beck) Klokov, *Paeonia tenuifolia* L., *Pulsatilla nigricans* Störck, *Valeriana officinalis* L. s.l., здійснено охоронну інтродукцію *Astragalus dasyanthus* Pall у природні місцезростання. Виявлено біологічні, морфологічні та еколого-ценотичні особливості восьми раритетних видів рослин, досліджених в природі і в культурі. Обґрунтовано створення реінтродукційних популяцій раритетних видів рослин у відповідності до їх еколого-ценотичних вимог. Виділено послідовні етапи реінтродукції видів рослин. Створено функціонуючий колекційно-експериментальний реінтродукційний розсадник раритетних видів рослин у Донецькому ботанічному саду. Запропоновані графічні моделі конструювання реінтродукційних популяцій досліджених раритетних видів рослин та оригінальна система оцінювання їх реінтродукції можуть бути

використані при реінтродукції різних видів рослин. Розроблено методичні рекомендації реінтродукції рідкісних та зникаючих рослин на південному сході України. Коло її наукових інтересів – охорона видів рослин *ex situ* та *in situ*, онтогенез раритетних видів рослин *ex situ* у зв'язку з перспективами їх реінтродукції, методичні питання та підходи реінтродукції рослин, відновлення та оптимізація деградованих земель шляхом створення багатокомпонентних трав'янистих фітоценозів.

З 2005 року В. В. Козуб-Птиця є базовим керівником учбово-виробничої практики з фармакогнозії студентів III курсу фармацевтичного факультету ДНМУ імені М. Горького. З 2015 року є членом редакційної колегії збірника наукових праць «Промислова ботаніка».

Вікторія Вікторівна має 47 опублікованих наукових робіт, серед яких монографія «Реінтродукція раритетних видів флори південного сходу України» (2008 р.) Вона є одним із авторів інформаційно-довідкового видання «Червона книга Донецької області: рослинний світ», також є співавтором патенту на корисну модель:

– спосіб формування локусів реінтродукційних популяцій рідкісних та зникаючих видів рослин (декларативний патент України №79852 (2013 р.).

КОЛЕСНІКОВА (БУТ) ЛАРИСА АНАТОЛІЇВНА

Кандидат сільськогосподарських наук

Лариса Анатоліївна народилася 5 вересня 1973 року у селі Мала Перещепина Новосанжарського району Полтавської області в родині службовців. Середню освіту здобула в Малоперещепинській середній школі.

На стаціонарному відділенні природничого факультету за спеціальністю «Біологія і хімія» навчалася в 1992-1997 рр.

Трудову діяльність розпочала на посаді вчителя біології та хімії СШ №27 м. Полтави. З 2002 р. Лариса Анатоліївна асистент кафедри загальної та біологічної хімії Полтавської державної аграрної академії, з 2014 р. – старший викладач.

У 2007 році вступила на заочне відділення аспірантури академії, де під науковим керівництвом доктора сільськогосподарських наук, професора, завідувача кафедри землеробства і агрохімії імені В. І. Сазанова П. В. Писаренка працювала над темою кандидатської дисертації «Агроекологічне обґрунтування допустимого рівня нафтового забруднення ґрунтів (на прикладі Полтавської області)» за спеціальністю 03.00.16 – екологія. У березні 2014 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 08.804.02 у Дніпропетровському державному аграрно-економічному університеті відбувся її успішний захист.

З 2018 р. Лариса Анатоліївна доцент кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля ПДАА. Читає лекційні курси «Основи екологічної хімії», «Екологічна гідрохімія», «Методи вимірювання параметрів навколишнього середовища», «Екологічна експертиза в агропромисловому комплексі».

Л. А. Колесніковою опубліковано понад 40 друкованих праць, зокрема у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз, рекомендованих МОН. Вона має свідоцтво про надання авторського права на науковий твір: «Визначення параметрів листової пластинки з використанням гомотопних геометричних моделей» (свідоцтво №37634 від 28.03.2011 р.).

КОРІННИЙ СЕРГІЙ МИКОЛАЙОВИЧ

Кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник

Сергій Миколайович народився 20 лютого 1973 року у м. Полтава у родині службовців. Після закінчення середньої школи №10 у 1991 році вступив на стаціонарне відділення природничого факультету. У 1996 році, отримавши диплом учителя біології та хімії, впродовж трьох років працював за спеціальністю в Солониській ЗОШ I-III ступенів в с. Солонича, Козельщинського р-ну, Полтавської області.

Працюючи на посаді вчителя, відчував постійний потяг до наукової роботи, ази якої отримав в студентські роки під час польової практики з зоології хребетних під керівництвом М. Т. Шевченка. Тому рішення про вступ у грудні 1999 року до аспірантури Інституту свинарства імені О. В. Квасницького Української академії

аграрних наук за спеціальністю «селекція і розведення тварин» не було випадковим. Працював над кандидатською дисертацією «Популяційно-генетична характеристика великої білої породи свиней за різними типами молекулярно-генетичних маркерів» під керівництвом кандидата біологічних наук, старшого наукового співробітника, завідувача лабораторії генетики В. М. Балацького.

Після закінчення аспірантури у 2002 р. Сергій Миколайович залишився в Інституті свинарства, де працює і сьогодні. Спочатку обіймав посаду головного спеціаліста з охорони праці. З 2007 по 2009 р. – молодший науковий співробітник сектора м'ясних генотипів свиней, у 2009-2011 рр. – науковий співробітник лабораторії генетики, з 2011 р. по теперішній час – старший науковий співробітник цієї ж лабораторії.

Кандидатську дисертацію захистив 21 квітня 2011 року у спеціалізованій вченій раді Д 27.355.01 Інституту розведення і генетики тварин Національної академії аграрних наук України за спеціальністю 03.00.15 – генетика.

С. М. Корінний є співавтором патентів на корисні моделі та винаходи:

– спосіб оптимізації умов розвитку трансплантованих трансцервікально ембріонів свиней (декларційний патент України UA 4709, Кл.А61 D19/00, (2005 р.);

– спосіб контролю екологічної безпеки кормів та гною за використання трансгенної сої (RR, GTS 40/3/2) (декларційний патент України №89792, (2014 р.);

– спосіб генотипування свиней на основі мікросателітних маркерів з тетрануклеотидними повторами (декларційний патент України №114145 (2017 р.).

Сергій Миколайович у 2014 році проходив стажування в Університеті Західної Англії (UWE). Має досвід роботи з різними техніками та методами

молекулярно-генетичного аналізу: імуногенетичного аналізу (визначення груп крові), ПЛР-ПДРФ, мікросателітний аналіз, RAPD, ISSR, різні методи виділення ДНК і електрофорезу в нативних і денатуруючих умовах програмами для популяційного аналізу, а саме: BIOSYS, GenAlEx, Tree, PHYLIP, MEGA-4, Fast-PCR, GELSTAT та інші.

З 2013 року С. М. Корінний – член Українського товариства генетиків і селекціонерів імені М. І. Вавилова.

Ним опубліковано понад 35 наукових праць. Брав активну участь у розробці інструкції з геномного типування в свинарстві для проведення генетичних досліджень за ДНК-маркерами та Національних стандартів України: ДСТУ «Метод забору зразків крові для проведення генетичних експертиз», ДСТУ «Метод визначення походження тварин за довжиною ампліфікованих фрагментів», ДСТУ «Метод генетичної паспортизації порід і споріднених груп із застосуванням ISSR маркерів».

КОРОТЧЕНКО ІРИНА АНДРІЇВНА

Кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник

Ірина Андріївна народилася 12 травня 1973 року у м. Полтава. У 1990 році із золотою медаллю закінчила середню школу № 20. У 1990-1995 рр. навчалася на стаціонарному відділенні природничого факультету за спеціальністю «біологія та хімія». З 1992 року почала займатися науковою роботою по дослідженню орхідних на території Полтавської області під керівництвом кандидата біологічних наук Л. Д. Орлової. Згодом (1993-1995 рр.), брала участь у роботі по оптимізації природно-заповідного фонду Полтавської області, яка проводилася Міжвідомчою комплексною лабораторією наукових основ

заповідної справи під керівництвом доктора біологічних наук Т. Л. Андрієнко.

З серпня по жовтень 1995 року, після закінчення інституту з відзнакою, Ірина Андріївна працювала асистентом кафедри ботаніки природничого факультету ПДПУ імені В. Г. Короленка. З жовтня 1995 року по жовтень 1998 року навчалася в аспірантурі відділу екології фітосистем Інституту ботаніки імені М. Г. Холодного НАН України. Працювала над кандидатською дисертацією на тему «Диференціація рослинного покриву степів південної частини Лівобережного Лісостепу України», яку успішно захистила у 1999 році. Науковий керівник дисертаційного дослідження Дідух Я. П. – доктор біологічних наук, професор, член-кореспондент НАН України, завідувач відділу геоботаніки та екології Інституту ботаніки імені М. Г. Холодного НАН України.

З жовтня 1998 року по січень 2012 року працювала у відділі екології фітосистем Інституту ботаніки імені М. Г. Холодного НАН України спочатку інженером першої категорії, у 1999-по 2000 рр. – молодшим науковим співробітником, 2001-2003 рр. – науковим співробітником, 2004-2012 рр. – старшим науковим співробітником.

З лютого 2012 р. по теперішній час Ірина Андріївна працює завідувачем лабораторії охорони фіторізноманіття та рослинних ресурсів відділу систематики та флористики судинних рослин Інституту ботаніки імені М. Г. Холодного.

У 2006 році рішенням Вищої атестаційної комісії України І. А. Коротченко присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника зі спеціальності ботаніка.

З 2000 року Ірина Андріївна за сумісництвом працює в Національному університеті «Киево-Могилянська академія» на факультеті природничих наук. У 2000-2005 рр. – на посаді старшого викладача, 2006-2018 рр. – доцента. Викладає спецкурс: «Ботаніка».

Сфера наукових досліджень І. А. Коротченко: охорона фіторізноманіття, екологія рослин, степова рослинність, класифікація біотопів, екофлора України, фітоіндикація, Червона книга України, Зелена книга України. Вона брала участь у дослідженні рослинного покриву степів лісостепової зони України, встановленні їх флористичної, ценотичної та екологічної специфіки, визначенні раритетної компоненти флори та рослинності. Для заповідників та національних природних парків розроблено методику ценотичних досліджень, проведено дослідження 30-кілометрових зон Хмельницької та Рівненської атомних електростанцій, встановлено особливості їх рослинного покриву та складено картосхеми поширення рослинних угруповань. Ірина Андріївна брала участь у підготовці багатотомного видання «Екофлора України», де нею охарактеризовано біоморфологічні, еколого-ценотичні особливості видів різних таксономічних груп; розроблено класифікаційну схему степових біотопів лісостепової зони та наведена характеристика виділених одиниць, участь у підготовці другого видання «Зеленої книги України» та третього видання «Червоної книги України» (відповідальний секретар видання «Червона книга України. Рослинний світ»). Є членом редколегії Українського ботанічного журналу, секретарем Секції з питань охорони рослинного світу Національної комісії з питань Червоної книги України.

І. А. Коротченко автор та співавтор понад 140 наукових праць, підручників, навчальних посібників. Серед них: «Порівняльна оцінка фіторізноманітності заповідних степових екосистем України з метою оптимізації режимів її охорони» (1998) «Екофлора України. Том 1» (2001), «Літопис природи для заповідників та національних природних парків» (2002), «Екофлора України. Том 2» (2004), «Екологічна енциклопедія: У 3 т» (2006-2008), «Екофлора України. Том 5» (2007), «Червона книга України. Рослинний світ» (2009), «Зелена книга України» (2009), «Природно-заповідний фонд України: території та об'єкти загальнодержавного значення» (2009), «Острів Зміїний та шельф: просторово-часова динаміка геоекологічного стану» (2009), «Екофлора України. Том 6» (2010), «Інститут ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України (1921-2011). Віхи історії та сучасність» (2011), «Біотопи лісової та лісостепової зон України» (2011), «Eurasian Steppes. Ecological Problems and Livelihoods in a Changing World» (2012).

КРАЩЕНКО ЮРІЙ ПЕТРОВИЧ

Кандидат педагогічних наук, доцент

Юрій Петрович народився 18 квітня 1985 року в селі Гожули Полтавського району Полтавської області.

У 2002 році закінчив Полтавську загальноосвітню школу №11 з золотою медаллю. Протягом 2002-2007 рр. навчався на природничому факультеті, здобув кваліфікацію «Учитель хімії та основ інформатики», отримавши диплом з відзнакою. Протягом 2007-2008 рр. навчався в двох магістратурах зі спеціальностей «Хімія» та «Управління навчальним закладом» та отримав відповідні дипломи з відзнаками. Упродовж 2008-2011 рр. навчався в аспірантурі. Наприкінці 2012 року Ю. П. Кращенко успішно захистив в спеціалізованій вченій раді Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук «Виховання лідерських якостей майбутніх учителів у системі студентського самоврядування». У 2015 році рішенням Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України Ю. П. Кращенко присвоєне вчене звання доцента.

Студентські та аспірантські роки Ю. П. Кращенко присвятив себе активній науковій, громадській, організаторській діяльності. Так, він є фундатором системи студентського самоврядування в Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка: у 2006 році – співзасновник та голова студентського наукового товариства університету, в 2007 – співзасновник та голова студентської ради університету. Протягом 2006-2008 рр. був першим заступником голови Студентської ради м. Полтава при виконавчому комітеті Полтавської міської ради, протягом 2008-2011 рр. – віце-президент з організаційних питань Національного студентського союзу, з 2011 року – заступник голови наглядової ради Національного студентського союзу.

Протягом 2004-2008 рр. Ю. П. Кращенко – переможець (дипломи I ступеня) Всеукраїнських студентських олімпіад з хімії серед студентів класичних і педагогічних університетів. З 2008 року працює на кафедрі педагогічної майстерності та менеджменту Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка на посаді асистента, з 2011 року – на посаді старшого викладача, з 2014 – доцента.

Протягом 2012-2015 рр. – заступник декана з наукової роботи природничого факультету. За цей час почало активно функціонувати студентське наукове товариство факультету, розроблена та впроваджується система роботи з обдарованими студентами. Студенти, під його керівництвом, стають переможцями обласних та всеукраїнських конкурсів наукових робіт.

Вісім років поспіль Ю. П. Кращенко протягом 2009-2016 рр. був співавтором та співорганізатором Полтавського молодіжного проекту «Школа місцевого та студентського самоврядування», яка тривала вісім місяців щороку й здійснювалася за підтримки Полтавської міської ради. За сім попередніх випусків Школи її закінчило близько 400 молодих осіб. Нині більшість випускників проекту успішно діють в органах студентського самоврядування закладів вищої і середньої освіти, обласному молодіжному центрі, молодіжних громадських організаціях, стали молодими підприємцями, помічниками депутатів, державними службовцями тощо.

Ю. П. Кращенко – автор та співавтор понад 145 наукових публікацій, зокрема – 5-ти підручників та навчальних посібників. Протягом 2012-2015 рр. був відповідальним виконавцем фундаментального науково-дослідного проекту за державним замовленням «Виховний потенціал системи студентського самоврядування вищих навчальних закладів» (державний реєстраційний номер 0113U00365), протягом 2016-2017 рр. – відповідальний виконавець прикладного науково-дослідного проекту за державним замовленням «Адаптація внутрішньо переміщених осіб до університетського середовища засобами студентського самоврядування» (державний реєстраційний номер 0116U002579).

Проходив наукові стажування в Сполучених Штатах Америки, Республіці Польща, Федеративній Республіці Німеччина, Королівстві Норвегія.

З 2009 року й по теперішній час – керівник секції хімії Полтавської обласної Малої академії наук України та керівник гуртка органічної хімії Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді. Вихованці Ю. П. Кращенка мають високі здобутки на обласних та всеукраїнських олімпіадах з хімії та конкурсах-захистах науково-дослідницьких робіт. У 2017-2018 рр. – керівник секції хімії Міжнародної зеленої школи, яка базується в високогірному селі Космач Івано-Франківської області.

Протягом 2005-2016 рр. своє педагогічне покликання Ю. П. Кращенко реалізує також улітку – з вихованцями Дитячого оздоровчого центру «Орлятко» імені В. М. Садового Державної фіскальної служби в Полтавській області на посаді старшого вихователя. Організована під його керівництвом на високому рівні виховна, оздоровча, культурно-дозвіллева, історично-краєзнавча діяльність дала змогу якісного літнього відпочинку понад 2500 тис. школярів.

Протягом чотирьох років Ю. П. Кращенко очолює Раду молодих учених при Міністерстві освіти і науки України. У 2014-2016 рр. Ю. П. Кращенко внесено пакет концептуальних пропозицій до проектів Законів України «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про освіту». Відтак, вдалося унормувати правовий статус аспірантів і докторантів, вікові межі молодого вченого, передбачити інституціоналізацію рад молодих учених (стаття 22), удосконалити механізм надання наукових відряджень та стажувань, передбачити грантову підтримку наукової і науково-технічної діяльності молодих учених, аспірантів, ад'юнктів, докторантів. У Законі України «Про освіту» спільно з Фондом «Відкрита політика» закладено основи спеціалізованих видів освіти (наукової, мистецької, спортивної).

За ініціативи та активної участі Ю. П. Краценка Радою молодих учених при МОН спільно з Міністерством освіти і науки України в 2016-2017 роках засновано та проведено конкурс наукових проектів серед молодих учених та здійснено відбір експертів серед молодих учених вищих навчальних закладів і наукових установ України для участі в рецензуванні наукових проектів (відібрано 302 експерти з 950 претендентів). У 2016 р. на конкурс подано 439 проектів команд молодих учених вищих навчальних закладів, з них переможцями та отримувачами перших державних грантів для молодих учених стали 79 молодих наукових колективів з різних куточків України, у 2017 році – подано 362 проекти, переможців – 123. Стратегічна мета, яка була покладена в основу започаткованого конкурсу, – інвестування в розробку інноваційної ідеї для подальшої участі в програмі Горизонт-2020 чи інших міжнародних конкурсах, буде досягнута.

У червні 2016 року Ю. П. Краценком докладено значних зусиль для проведення трьохденного Літнього Форуму молодих учених у м. Одеса, який нараховував понад 150 учасників з України та ближнього зарубіжжя. Форум став майданчиком для обговорення та прийняття рішень щодо шляхів реалізації державної політики щодо молодих учених.

За ініціативи та активної участі Ю. П. Краценка в 2016 році Полтавською міською радою засновано 10 річних іменних стипендій Полтавського міського голови для молодих учених в місячному розмірі 1500 грн., що стало одним із факторів підтримки місцевим муніципалітетом молодіжної наукової громади м. Полтави.

Протягом 2016-2018 рр. Ю. П. Краценко активний учасник робочої групи із стратегічного планування розвитку м. Полтави, член координаційної ради з національно-патріотичного виховання при Полтавській обласній державній адміністрації.

Протягом 8-14 травня 2016 року Ю. П. Краценко в рамках програми «Study Tours to Poland» організував візит 14-ти освітян і науковців м. Полтави і Полтавської області до м. Катовіц Сілезького воєводства Республіки Польщі з метою вивчення досвіду прийняття управлінських рішень і реформування системи освіти і науки в контексті децентралізації й розвитку місцевого самоврядування. Це дало новий імпульс розвитку освітнім ініціатив в місті Полтава та Полтавській області.

За активну науково-дослідну та громадську діяльність Ю. П. Краценко нагороджений відзнаками органів центральної державної влади та місцевого самоврядування. Лауреат Премії Верховної Ради України за внесок молоді у розвиток парламентаризму, місцевого самоврядування (2015 р.), Лауреат Премії Кабінету Міністрів України за особливі досягнення молоді у розбудові України (2017).

КРИВОРУЧКО АЛІНА ВАЛЕРІЇВНА

Кандидат педагогічних наук

Аліна Валеріївна народилася 6 листопада 1982 року в с. Дейнеківка Диканського району Полтавської області в робітничій родині. Закінчила Балясненську ЗОШ (2000 р.), природничий факультет (2006 р.) за напрямом 6.040101 Педагогіка і методика середньої освіти. Хімія (з відзнакою).

Навчалася в аспірантурі Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (2007-2010 рр.) за спеціальністю 13.00.02 – теорія та методика навчання (хімія). У грудні 2015 року на засіданні спеціалізованої вченої ради К 26.053.11 Інституту вищої освіти НАПН України захистила дисертацію «Підготовка майбутнього вчителя хімії до оцінювання навчальних досягнень учнів» на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.02 – теорія та методика навчання (хімія) (науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор Надія Іванівна Шиян).

Упродовж 2006-2016 років працювала в Полтавському державному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка старшим лаборантом кафедри хімії та методики викладання хімії й асистентом цієї ж кафедри за сумісництвом. Із 2016 року працює в Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка старшим викладачем кафедри хімії та методики викладання хімії.

У колі наукових інтересів – методика оцінювання навчальних досягнень учнів і студентів, сучасні форми та методи оцінювання, портфоліо навчальних досягнень, проектна технологія навчання хімії.

Узяла участь у роботі понад 30 наукових та науково-практичних конференцій різного рівня. Наукова географія дослідниці охоплює українські (Вінниця, Київ, Полтава, Суми) й закордонні (Астрахань, Краснодар, Санкт-Петербург, Росія) фахові видання. Автор понад 50 наукових статей.

Учасник круглих столів м. Полтави. Керівник науково-дослідної роботи студентів природничого факультету (проблемно-пошукова група «Сучасні форми та методи оцінювання навчальних досягнень учнів та студентів», курсові проекти, наукові публікації).

Викладає дисципліни «Екологічна хімія», «Методи аналізу об'єктів довкілля», «Проектна технологія навчання хімії», «Актуальні питання хімії».

Відповідає за наукову роботу на кафедрі хімії та методики викладання хімії, член оргкомітету III етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з хімії (2010-2018 рр.), член оргкомітету XI науково-практичної конференції «Менделєєвські читання» (2018 рр.), виконавець науково-дослідного проекту

за ініціативною тематикою кафедри хімії та методики викладання хімії Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка «Шляхи підвищення ефективності навчально-виховного процесу з хімії у вищій та загальноосвітній школі» (державний реєстраційний № 0116U002586).

Має нагороди: Подяка Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені М. В. Остроградського (2011 р.), Грамота Департаменту освіти і науки Полтавської обласної державної адміністрації (2017 р.).

КРИВОШАПКО (ОБРИЗАН) НЕОНІЛА ГРИГОРІВНА

Кандидат хімічних наук, доцент

Неоніла Григорівна народилася 25 червня 1936 року в м. Полтава у сім'ї робітників. У липні 1941 року родина була евакуйована до м. Саратова. У Полтаву повернулися у квітні 1944 р. і вже у вересні Неоніла стає ученицею школи № 12, яку закінчила з відзнакою в 1951 році. Продовжила навчання в середній жіночій школі № 5, яку закінчила в 1954 році із золотою медаллю. У цьому ж році вступила на перший курс природничого факультету.

Після закінчення інституту з відзнакою в 1959 році, працювала вчителем хімії в Чутівському районі Полтавської області. Потім асистентом кафедри хімії Полтавського сільськогосподарського інституту, а з жовтня 1962 року, теж асистентом, але вже кафедри хімії Полтавського державного педагогічного інституту імені В. Г. Короленка.

У 1964 році Неоніла Григорівна стає старшим викладачем кафедри. Під керівництвом А. П. Каришина вона займається синтезом несиметричних індигоїдних барвників на основі галогенопохідних аценафтенхінону. За результатами цих робіт Н. Г. Кривошاپко у 1973 році захистила кандидатську дисертацію в Харківському політехнічному інституті й у цьому ж році була переведена на посаду доцента кафедри хімії, на якій працювала до виходу на пенсію у 1999 році.

З 1964 року Неоніла Григорівна викладала курс «Неорганічна хімія». Її ерудиція, вимогливість імпонувала більшості студентів факультету. Поряд з викладацькою і науковою діяльністю Н. Г. Кривошاپко займалася й громадською роботою. Протягом двадцяти років вона була членом журі обласного етапу учнівської олімпіади з хімії.

Має близько 50 науково-методичних праць. Неодноразово брала участь як делегат у з'їздах хіміків.

Нагороджена знаком «Відмінник народної освіти УРСР» та медаллю «Ветеран праці». Обиралась депутатом Октябрської районної ради народних депутатів 25-28 скликань.

Померла Ніла Григорівна Кривошاپко 6 червня 2007 року.

КРИКУНОВА (МАКАРЕНКО) ВАЛЕНТИНА ЮХИМІВНА

Кандидат хімічних наук, доцент

Валентина Юхимівна народилася 27 липня 1956 року в селі Дейкалівка Зіньківського району Полтавської області в родині службовців. Середню освіту здобула в Дейкалівській середній школі.

На стаціонарному відділенні природничого факультету за спеціальністю «Біологія і хімія» навчалася в 1974-1979 рр.

Займатися науковими дослідженнями розпочала, працюючи в Полтавському університеті споживчої кооперації на кафедрі технології консервування.

У 1992 році вступила на заочне відділення аспірантури у Науково-дослідному фізико-хімічному інституті імені Л. Я. Карпова (м. Москва) за спеціальністю «хімія високомолекулярних сполук», яку закінчила в 1996 році. Першим науковим

керівником був доктор хімічних наук, професор М. М. Барашков, під керівництвом якого Валентина Юхимівна працювала над темою «Дослідження спектральних характеристик структурно-модифікованих полімерів, отриманих методом введення хромофорних груп у полімерні ланцюги».

Згодом була розпочата робота над іншою темою, яка стала темою кандидатської дисертації – «Особливості агрегації пірену». Керівником роботи став кандидат фізико-математичних наук, старший науковий співробітник Філіалу Київського військового інституту управління та зв'язку О. А. Хахель. У березні 2000 року на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 064.051.14 Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна відбувся її успішний захист.

З 2000 року до 2018 року Валентина Юхимівна працювала в Полтавській державній аграрній академії на посаді завідувача кафедри загальної та біологічної хімії. У зв'язку з реорганізацією кафедри та об'єднанням її, на сьогоднішній день працює на посаді професора кафедри землеробства і агрохімії ім. В. І. Сазанова.

Валентиною Юхимівною опубліковано понад 90 наукових і навчально-методичних праць, зокрема навчальний посібник «Основи біохімії та особливості обміну речовин», одержано 4 патенти; має друковані праці у фахових наукових журналах, збірниках наукових праць, що індексуються міжнародними наукометричними базами даних (Scopus, Scopus International та ін.).

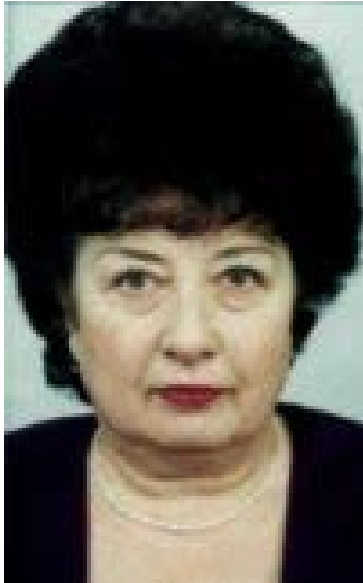
За сукупністю патентів у співавторстві взяла активну участь в оформленні наукової роботи на конкурс: «Способи приготування водно-спиртових настоїв для харчової промисловості». Робота була представлена на Міжнародній виставці наукових винаходів і отримала золоту медаль (Румунія, 19-21 червня 2013 р.).

Крикунова В. Ю. була керівником госпдоговірної тематики: «Аналіз якості змішування на однорідність преміксів з використанням мікротрейсерів», договір № 21 (Товариство «Інбел», NOVAKORA) та ініціативної тематики: «Мікротрейсери – індикатори однорідності та безпеки кормів для сільськогосподарських тварин» (державний реєстр тематики 0116U007733).

Валентина Юхимівна була учасником багатьох міжнародних та регіональних конференцій; нагороджена нагрудним знаком «Відмінник освіти України», має численні подяки та грамоти Полтавської державної аграрної академії.

КУДРИК (КАРЛІНСЬКА) МАРГАРИТА АРНОЛЬДІВНА

Кандидат біологічних наук, доцент

Маргарита Арнольдівна народилася 28 листопада 1934 року у м. Харків. Середню освіту отримала в Полтавській середній школі №10. У 1953 році вступила на стаціонарне відділення природничого факультету за спеціальністю «Біологія, хімія та основи сільськогосподарського виробництва».

Після закінчення інституту у 1958 році поїхала на роботу за направленням в Чечелівську середню школу Петровського району Кіровоградської області, де працювала вчителем хімії та основ с/г виробництва.

У 1960 році після одруження переїхала до Львова, де працювала у Науково-дослідному інституті фізіології та біохімії сільськогосподарських тварин спочатку на посаді старшого лаборанта, а потім наукового співробітника.

З 1963 по 1972 рік – співробітник лабораторії зоохіманалізу та біохімії Полтавського науково-дослідного інституту свинарства. У лабораторії біохімії в 1967-1970 рр. навчалась в очній аспірантурі. У 1971 році захистила кандидатську дисертацію на тему «Вплив рівня лізину в раціоні на показники обміну речовин у свиней». Захист відбувся на засіданні спеціалізованої вченої ради у Львівському зооветінституті. Науковий керівник дисертаційного дослідження – доктор біологічних наук, професор Львівського НДІ фізіології та біохімії сільськогосподарських тварин В. М. Головач.

З 1972 року почала працювати на кафедрі хімії Полтавського навчально-консультаційного пункту філіалу Львівського торгово-економічного інституту (нині Полтавський університет економіки і торгівлі) спочатку асистентом, а потім старшим викладачем і виконуючим обов'язки доцента. У 1981 році отримала вчене звання доцента по кафедрі хімії.

Має 136 друкованих наукових та науково-методичних праць.

КУЗНЕЦОВА ТЕТЯНА ЮРІЇВНА

Кандидат хімічних наук

Тетяна Юріївна народилася 19 травня 1975 року в м. Полтава. У 1992 році після закінчення школи-гімназії № 32 вступила на стаціонарне відділення природничого факультету, де здобула кваліфікацію учителя хімії і біології.

Свою трудову діяльність розпочала в 1998 році у Полтавському національному технічному університеті імені Юрія Кондратюка, куди прийшла після річного пошуку роботи. Працювала на кафедрі екології на посадах старшого лаборанта, завідувача лабораторії, асистента, старшого викладача. З вересня 2012 року – старший викладач, а з 2013 року і дотепер – доцент кафедри фізики.

До активних наукових досліджень Т. Ю. Кузнецова долучилася у 2007 році, коли вступила на заочну форму навчання в аспірантуру на кафедру фізики ПолтНТУ імені Юрія Кондратюка. Тут під керівництвом доктора хімічних наук, професора В. В. Соловійова виконувала дисертаційну роботу на тему «Антирадикальна активність мелатоніну і глутатіону за результатами квантовохімічних та електрохімічних досліджень». Проводилося вивчення механізму взаємодії молекул антиоксидантів з вільними радикалами за допомогою квантовохімічних розрахунків у поєднанні з електрохімічними дослідженнями, що дозволило обґрунтувати та встановлювати особливості і відмінності антирадикальної активності біомолекул деяких класів при взаємодії з вільними радикалами з метою прогнозування шляхів створення нових лікарських препаратів.

Успішний захист кандидатської дисертації за спеціальністю 02.00.04 – фізична хімія відбувся у грудні 2013 року на засіданні спеціалізованої вченої ради Інституту хімії поверхні імені О. О. Чуйка НАН України.

Тетяною Юріївною опублікувала 45 наукових робіт у фахових наукових журналах, збірниках наукових праць, що індексуються міжнародними наукометричними базами даних (Scopus, Web of Sciences, e.LIBRARY.RU (РИНЦ), Index Copernicus International та ін).

ЛИСАЧЕНКО (КУЗУБ) ОЛЬГА ДМИТРІВНА

Кандидат біологічних наук, доцент

Ольга Дмитрівна народилася 23 липня 1964 року в с. Березняки Хорольського району Полтавської області. Там же здобула середню освіту. У 1982-1987 рр. навчалася на стаціонарному відділенні природничого факультету за спеціальністю «Біологія і хімія».

Після декретної відпустки та п'яти років роботи вихователем в дитячому садку у 1995 році прийшла працювати старшим лаборантом кафедри гістології, цитології та ембріології в Полтавський медичний стоматологічний інститут (теперішній ВДНЗУ «УМСА»). Тут і розпочала займатися науковою роботою під керівництвом доктора біологічних наук Г. Є. Загоруйка. Результатом цієї роботи став захист у 2002 році на

засіданні спеціалізованої вченої ради у Національному медичному університеті імені О. О. Богомольця кандидатської дисертації на тему: «Зміни структури міокарда передсердь при фізичних навантаженнях та у відновлювальному періоді». У дисертації представлені результати вивчення морфофункціональних особливостей будови міокарду лівого передсердя щурів при адаптації тварин до динамічних фізичних навантажень і у відновлювальному періоді. Цього ж року переведена на посаду викладача кафедри гістології, цитології та ембріології, в 2005 році – на посаду старшого викладача, а через рік – на посаду доцента. Вчене звання доцента отримала 2008 року.

З 2006 року – завідувачка навчальною частиною кафедри гістології, цитології та ембріології Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія». Ольга Дмитрівна веде методичну документацію, проводить практичні заняття, читає лекції з дисципліни гістологія, цитологія, ембріологія для вітчизняних та іноземних студентів. Вона член організаційно-методичної комісії та циклових методичних комісій академії.

Педагогічну діяльність поєднує з науковою роботою. Виконувала фрагмент роботи Центральної науково-дослідної лабораторії (ЦНДЛ) УМСА на тему «Зміни структури підшлункової залози при аутоімунному цукровому діабеті». На сьогоднішній день бере активну участь у виконанні науково-дослідницької роботи кафедри «Експериментально-морфологічне вивчення дії трансплантатів кріоконсервованої плаценти на морфофункціональний стан внутрішніх органів». Входила до складу організаційних комітетів науково-практичних конференцій, симпозіумів, конгресів, які проходили в ВДНЗУ «УМСА». Була учасником понад 50 вітчизняних та зарубіжних конференцій.

О. Д. Лисаченко автор та співавтор понад 230 друкованих робіт, у тому числі 60 навчально-методичних посібників українською та англійською

мовами: 48 з яких затверджені ЦМК академії, 12 – затверджені ЦМК з вищої медичної освіти Міністерства охорони здоров'я та МОН України. Вона є співавтором національного підручника з гістології, який виходить з друку в 2017 році.

Ольга Дмитрівна за сумлінну працю має відзнаки Полтавського міського голови.

ЛОБЧЕНКО ВІКТОР ОЛЕКСІЙОВИЧ

Кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник

Віктор Олексійович народився 15 лютого 1953 року в м. Полтава у родині лікарів. Закінчивши середню школу № 3, працював лаборантом лабораторії зоохіманалізу НДІ свинарства (1970 р.). У 1971 році вступив на природничий факультет, який закінчив у 1976 році за спеціальністю «біологія і хімія». За направленням працював у Семенівській восьмирічній школі Великобагачанського району Полтавської області, де викладав природничі науки. З 1980 року працював викладачем хімії на підготовчому відділенні для іноземних громадян Полтавського сільськогосподарського інституту.

У 1982 році Віктор Олексійович вступив в аспірантуру НДІ свинарства (науковий керівник професор Н. А. Мартиненко) за спеціальністю «фізіологія людини і тварин». У 1991 році захистив кандидатську дисертацію на тему «Вплив фізіологічних факторів на якість ооцитів свині та їх дозрівання поза організмом» у Науково-дослідному Інституті Тваринництва Лісостепу і Полісся України (м. Харків).

Із 1991 року В. О. Лобченко працював на посаді наукового, а з 1995 р. – старшого наукового співробітника лабораторії фізіології НДІ свинарства. У 1996 році йому присвоєно звання старшого наукового співробітника.

У сфері наукових інтересів Віктора Олексійовича – дозрівання яйцеклітини в природних умовах та поза організмом, запліднення поза організмом, трансплантація ембріонів. Його основні наукові здобутки – виявлення ознаки існування специфічних індукторів мейозу в фолікулярній рідині та фактору зрілості ооцит-кумулясного комплексу; установлення існування субкумулясних комплексів у кумулюсній масі ооцита та процесу трансклітинної міграції мітохондрій із клітин кумулюсу в ооцит на завершальній стадії його дозрівання; розробка методів одержання фолікулярної рідини, культивування ооцитів поза організмом, термічної фіксації та швидкого приготування тотального препарату яйцеклітини і тотального нативного препарату з ооцит-кумулясного комплексу. Він автор гіпотези активної участі яйцеклітини в процесі проникнення сперматозоїда через блискучу оболонку.

ЛУШАКОВА АЛЛА МИКОЛАЇВНА

Кандидат мистецтвознавства, доцент

Алла Миколаївна народилася 22 жовтня 1949 року в м. Кременчук Полтавської області у робітничій родині. Середню освіту здобула в середній школі № 7, яку закінчила із золотою медаллю у 1966 р.

У 1966-1971 рр. навчалася на стаціонарному відділенні природничого факультету.

Виробничу діяльність розпочала в 1971 році лаборантом хімічної експрес-лабораторії Кременчуцького заводу литва і штампування. З лютого 1972 р. до вересня 1998 р. працювала в Кременчуцькому історико-краєзнавчому (пізніше краєзнавчому) музеї на посадах молодшого наукового, старшого наукового співробітника та завідуючого відділом природи, заступником директора з наукової роботи та директором.

У 1973-1977 рр. навчалася на заочному відділенні факультету теорії та історії мистецтва Ленінградського ордена Трудового Червоного Прапора інституту живопису, скульптури і архітектури імені І. Ю. Рєпіна, який, як і природничий факультет, закінчила з відзнакою.

Науковою роботою почала займатися з 1972 р. на посаді молодшого наукового працівника Кременчуцького історико-краєзнавчого музею. Першим науковим керівником був доктор архітектури професор Ленінградського інституту живопису, скульптури і архітектури А. Л. Пунін.

Кандидатську дисертацію на тему: «Особливості формування архітектури Кременчука середини XVI – початку XX століття» Алла Миколаївна виконувала під керівництвом доктора мистецтвознавства В. І. Тимофієнко, провідного спеціаліста з історії архітектури Південної України. Успішний захист дисертації відбувся 24 грудня 1996 р. в Українській академії мистецтв (м. Київ).

З вересня 1998 р. перейшла на посаду доцента кафедри соціально-політичних наук Кременчуцького державного політехнічного інституту (з 2000 р. Кременчуцький державний політехнічний університет, з 2010 р. Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського).

З 2001 р. Алла Миколаївна працює на знову створеній кафедрі українознавства, де викладає дисципліни «Теорія та історія мистецтв», «Українська та зарубіжна культура», «Історія української культури».

Має близько 100 друкованих праць. Серед них такі монографії як «Улицями старого Кременчуга» (у співавторстві з Л. І. Євселевським) (1997 р.), «Кременчуг финансовый 1571-1941» (у співавторстві з А. К. Литвиненком) (1999 р.), «Кременчуг. Городской сад» (2004 р.), «Почесні громадяни міста Кременчука» (у співавторстві з О. І. Осташком і О. П. Шаблієм) (2005 р.), та ін.

А. М. Лушакова нагороджена знаком «Відмінник освіти України» та почесним знаком «За заслуги перед містом».

ЛЮТЕНКО НАТАЛІЯ ВАСИЛІВНА

Кандидат хімічних наук, молодший науковий співробітник

Наталія Василівна народилася 9 лютого 1975 р. в м. Полтава. Мати – Лютенко В. Г. – учитель-методист початкових класів середньої школи № 28 м. Полтави, батько – В. Є. Лютенко кандидат технічних наук, доцент Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка.

Після закінчення середньої школи № 28 у 1992 році вступила на стаціонарне відділення природничого факультету за спеціальністю «Хімія та біологія», яке закінчила з відзнакою у 1997 році. Навчаючись на старших курсах, працювала на посаді вчителя хімії та біології в загальноосвітній школі № 3 м. Полтави.

Науковою роботою почала займатися в студентські роки під керівництвом доцента Ю. В. Самусенка. Навчалася в аспірантурі Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України. У цьому ж інституті у 2004 році захистила кандидатську дисертацію на тему «Синтез потенційно біоактивних сполук на основі електрофільних реакцій β -аміновініл(трифторо-метил)кетонів». Керівник дисертаційного дослідження І. І. Герус – кандидат хімічних наук, провідний науковий співробітник відділу тонкого органічного синтезу.

Після захисту кандидатської дисертації проходила стажування (постдокторантура) в Міннесотському університеті у м. Дулут, що у штаті Міннесота (тема досліджень включала синтез потенційних біологічно активних тритерпеноїдів ряду лупана) та Клемсонівському університеті, м. Клемсон, штат Південна Кароліна, США (тема досліджень – синтез традиційних та нетрадиційних каннабіноїдів – селективних агоністів CB1 та CB2 рецепторів).

Нині Наталія Василівна – науковий співробітник у компанії ENAMINE Ltd – приватної Східно-Європейської контрактно-дослідницької організації, що діє в усьому світі в галузі медичної хімії, тонкого органічного синтезу й пов'язаних з ними послуг.

Автор понад 15 наукових публікацій у фахових виданнях.

ЛЯДСЬКИЙ ІГОР КОСТЯНТИНОВИЧ

Кандидат сільськогосподарських наук

Народився 10 грудня 1984 року в місті Полтава у родині робітників. З 1992 по 2002 роки навчався в ЗОШ № 4, яку закінчив із двома золотими медалями (одна стандартна, а іншу виготовила та вручила вчитель біології). За роки навчання у школі багаторазово ставав переможцем та призером обласних етапів Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України, на обласній олімпіаді з біології та інших змаганнях. З дитинства захоплювався палеонтологією. Під керівництвом кандидата геолого-мінералогічних наук, доцента В. М. Закалюжного підготував ряд наукових робіт, присвячених таким викопним істотам, як шерстистий носоріг (*Coelodonta antiquitatis*), шерстистий мамонт (*Mammuthus primigenius*), первісний бізон (*Bison priscus*) та первісний бик (*Bos primigenius*), які населяли наші землі у пізньому плейстоцені.

Після школи вступив на природничий факультет, який закінчив у 2007 році з відзнакою і здобув кваліфікацію вчителя біології, основ сільськогосподарського виробництва, валеології та основ екології. У студентські роки зацікавився генетикою та з другого курсу навчання проходив практику в Інституті свинарства імені О.В. Квасницького УААН, де познайомився із кандидатом біологічних наук К. Ф. Почерняєвим, який і став у подальшому науковим керівником його дисертаційної роботи. Своєрідною перехідною ланкою між палеонтологією та ДНК-технологіями були їх спільні публікації на тему вдосконалення методу виділення ДНК з фосілій вищих викопних ссавців та визначення придатності викопних кісток, знайдених на території України, для аналізу ДНК. Отримував академічну стипендію Кабінету Міністрів України та стипендію імені А.П. Каришина за перемоги на Всеукраїнських студентських олімпіадах з біології.

Трудову діяльність розпочав із четвертого курсу, влаштувавшись лаборантом, а потім менеджером зі зв'язків з громадськістю, у приватну медичну лабораторію ТОВ «Гентріс». Після отримання вищої освіти, у 2007 році, перейшов на посаду асистента кафедри біології людини і тварин природничого факультету Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка. Паралельно з цим вступив до аспірантури у лабораторію генетики Інституту свинарства імені О. В. Квасницького УААН за спеціальністю 06.02.01. – розведення і селекція тварин, яку закінчив у 2010 році. Тема дисертаційної роботи: «Зв'язок продуктивних ознак свиней великої білої породи з поліморфізмами генів *mc4r*, *ctsl* та *hmgal*». Захист дисертації відбувся у лютому 2015 року в Інституті розведення і генетики

тварин імені М.В. Зубця НААН України за спеціальністю 03.00.15 – генетика. Високий рівень досліджень підтверджено схвальними відгуками, одержаними від колег із Великобританії (UWE Bristol) та Іспанії (University of Lleida).

Окрім дослідницької роботи, Ігор Костянтинович велику увагу приділяє і популяризації науки серед широкого загалу, співпрацюючи з різноманітними друкованими виданнями України, такими як «Наука и техника», «Очевидное и невероятное», «Открытие и гипотезы», «Науковий світ» та навіть глянцевиими журналами Playboy, EGO, XXL, Б-52.

Після завершення аспірантури залишився працювати в Інституті свинарства і агропромислового виробництва НААН, спершу на посаді наукового співробітника лабораторії генетики, а потім наукового співробітника лабораторії наукових досліджень з питань інтелектуальної власності та маркетингу інновацій.

У 2016 році у зв'язку із нестабільною ситуацією у вітчизняній науці, перейшов на посаду директора з маркетингу до великого промислового підприємства ПрАТ «Полтавський вентиляторний завод» та паралельно зайнявся політичною діяльністю, ставши заступником керівника обласної організації однієї із національних партій. При цьому не забуває і свого викладацького покликання, періодично проводячи тренінги з таких перспективних напрямів діяльності як Time-менеджмент, PR-технології та підвищення рівня креативності. Розробив власний авторський курс під назвою «Ефективна мультифункціональність», що сприяє різнобічному розвитку особистості, тим самим підвищуючи її творчий потенціал.

Автор 70 наукових та науково-популярних публікацій, більше сотні статей у газетах та сайтах мережі Інтернет, співавтор науково-методичного посібника, призначеного для підготовки учнівської та студентської молоді до біологічних змагань. Має авторське свідоцтво. Нагороджений Почесною грамотою виконавчого комітету Полтавської міської ради (2004 рік) та грамотою Національної академії наук України (2005 рік).

МАГДА ВІКТОР ІВАНОВИЧ

Кандидат хімічних наук, доцент

Віктор Іванович народився 24 вересня 1950 року в селі Броварки Глобинського району Полтавської області у сім'ї вчителів. Там же у 1967 році закінчив із золотою медаллю середню школу і вирішив вступати до Вінницького державного медичного інституту. Не пройшовши за конкурсом, повернувся в рідне село й працював муляром у Градиському будівельному управлінні № 4 «Облміжколгоспбуд».

У 1968 році В. І. Магда вступив на перший курс природничого факультету, який закінчив з відзнакою у 1973 році. У 1969 році брав участь у роботі Зльоту студентів-активістів вищих навчальних закладів УРСР. Починаючи з другого курсу займався науковою роботою під керівництвом доцента А. П. Каришина. На момент закінчення інституту мав дві наукові публікації. Починаючи з четвертого курсу, працював старшим лаборантом кафедри хімії з наукової роботи. Після завершення навчання в інституті, В. І. Магду залишили працювати на кафедрі хімії старшим лаборантом. Виконання обов'язків лаборанта він поєднував з науковими дослідженнями в галузі хімії аценафтену.

У листопаді 1973 року Віктор Іванович був призваний до лав Радянської Армії. Після закінчення служби у листопаді 1974 року повернувся працювати старшим лаборантом кафедри хімії. З 1 вересня 1979 р. – асистент кафедри.

У квітні 1980 року В. І. Магда в Харківському державному університеті імені М. Горького захистив кандидатську дисертацію на тему «Синтез і дослідження аценафтенону і його галогенопохідних». Науковим керівником роботи був видатний учений, заслужений діяч науки і техніки України, доктор хімічних наук, професор В. Д. Безуглий. Віктор Іванович під керівництвом професора Безуглого В.Д. займався полярографічними дослідженнями похідних аценафтенону.

У 1984 році обраний на посаду доцента кафедри хімії ПДП, на якій працював до 2017 року, викладаючи дисципліни «Фізична хімія» і «Колоїдна хімія».

Має понад 100 друкованих наукових та науково-методичних праць.

МАЗЕПА ІВАН ІЛЛІЧ

Кандидат педагогічних наук, професор

Іван Ілліч народився 7 червня 1906 року в селі Рябухи Чернігівської області у селянській родині. Після закінчення Блутницької трудової школи (1923 р.) вступив у сільськогосподарську школу м. Ромни, яку закінчив у 1925 році. Прагнення до вищої освіти привело його до Полтавського інституту народної освіти, який успішно закінчив у 1929 році і був залишений на кафедрі зоології для підготовки до науково-педагогічної діяльності.

В інституті Іван Ілліч працював до Великої Вітчизняної війни і пройшов шлях від асистента до завідуючого кафедрою зоології, декана природничого факультету і заступника директора з навчальної і виховної роботи. У вересні 1941 року разом з інститутом був евакуйований до м. Тюмені.

З початком звільнення території України від німецьких загарбників, І. І. Мазепа – на партійній та державній роботі. Він працював секретарем Полтавського (1943-1944 рр.) і Львівського (1944-1948 рр.) обкомів Комуністичної партії України, завідуючим відділом науки і культури ЦК КП України (1948-1949 рр.), заступником голови Республіканського правління товариства «Знання» (1949-1951 рр.), міністром кінематографії і міністром культури УРСР (1951-1955 рр.).

Поряд з цією відповідальною роботою він продовжував наукову роботу. У 1949 році захистив дисертацію на ступінь кандидата педагогічних наук. У 1956 році працював у Київському державному університеті спочатку доцентом, з 1965 року виконував обов'язки професора кафедри зоології безхребетних, а з 1972 року – деканом біологічного факультету. На цьому посту він працював до останнього дня свого життя й зробив значний внесок в організацію наукової і виховної роботи факультету.

Іван Ілліч був досвідченим педагогом з широкою ерудицією в галузі біологічних наук. Полум'яний любитель природи і чудовий знавець її, він завжди з захопленням проводив літню практику, прищеплюючи студентам любов до природи й прагнення до її вивчення та збереження.

Завдяки великому педагогічному досвіду й глибокому знанню середньої і вищої школи І. І. Мазепа виріс в одного з провідних учених в галузі методики викладання біології. Зокрема, добре відомі його праці, що стосувалися активації навчання зоології, методики навчального кіно, практичних (лабораторних) робіт з зоології, роботи куточка живої природи та інших питань методики навчання зоології, працював над вивченням шкідників лісу, здебільшого п'ядунів.

Ним опубліковано близько 100 праць як з методики навчання зоології у вищій та середній школі, так і з зоології, серед яких 15 підручників, навчальних посібників і монографій. Серед них «Куток живої природи в

середній школі» (1949 р.) (у співавт.), «Навчально-дослідна робота в кутку живої природи (1958 р.) (у співавторстві), «Навчальне кіно на уроках біології (1956 р.).

Помер 12 вересня 1974 року. Похований у м. Києві на Байковому цвинтарі.

МАЛАКАНОВА (ВІВЧАРЕНКО) ЛАРИСА ВАСИЛІВНА

Кандидат педагогічних наук, доцент

Лариса Василівна народилася 27 листопада 1955 року в с. Орлове Углегорського району Сахалінської області у родині військового.

Закінчила середню школу № 32 ЦГВ у Чехословаччині.

На стаціонарному відділенні природничого факультету зі спеціальності «біологія та хімія» навчалася у 1973-1978 рр.

Навчально-педагогічна діяльність Лариси Василівни розпочалася в 1978 році спочатку на посаді вихователя в школі-інтернаті № 1, а вже через рік – учителя хімії в СШ №32 м. Полтави. Оскільки СШ № 32 була базовою школою Полтавського державного педагогічного інституту імені В. Г. Короленка вона постійно працювала зі студентами. Талановиту вчительку запримітили

викладачі інституту і з 1989 року і дотепер Л. В. Малаканова працює на кафедрі педагогічної майстерності, яка зараз називається кафедра педагогічної майстерності та менеджменту імені І. А. Зязюна. Викладає курси «Основи педагогічної майстерності», «Педагогічні технології: теорія і практика» «Методика педагогічного експерименту». Після відкриття на кафедрі магістратури «Управління навчальними закладами» та «Управління проектами» також читає дисципліни «Теорія і практика управління навчальним закладом», «Управління навчально-виховним процесом».

Науковою роботою вперше почала займатися на V курсі під керівництвом доцента кафедри ботаніки Д. М. Щербини. У подальшому її науковим керівником стає Н. М. Тарасевич – кандидат педагогічних наук, професор, перша завідувачка кафедри педагогічної майстерності ПДПУ імені В. Г. Короленка. Результатом цієї співпраці стає кандидатська дисертація «Оцінювання професійного становлення майбутнього вчителя у процесі вивчення курсу «Основи педагогічної майстерності», яка була захищена у січні 2001 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради в Харківському державному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди.

Лариса Василівна брала участь у виконанні наукової госпдоговірної тематики, в організації та проведенні Міжнародних, Всеукраїнських, регіональних науково-методичних конференцій і семінарів. Головними здобутками в її науковій діяльності вона вважає створення навчально-методичного комплексу «Пропедевтична практика» та власних проектів – «Професіональна культура вчителя», та «Виховання: теорія і практика», які теж реалізовані у відповідних навчально-методичних комплексах.

Лариса Василівна автор понад 150 наукових та навчально-методичних праць.

У 1986 році нагороджена відзнакою «Відмінник народної освіти».

МАМОНТОВА (КОВАЛЬ) ТЕТЯНА ВАСИЛІВНА

Кандидат біологічних наук

Тетяна Василівна народилася 1 квітня 1977 року в м. Абакан, Росія. Батько – військовослужбовець, мати – вихователь дитячого садка.

Середню освіту здобула у середній школі № 3 м. Полтави з поглибленим вивченням англійської мови.

Закінчила стаціонарне відділення природничого факультету у 2000 році за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти, хімія і біологія» та здобула кваліфікацію вчителя хімії, біології, основ екології та безпеки життєдіяльності.

Уперше почала займатись науковими дослідженнями під час виконання дипломної роботи під керівництвом викладача кафедри хімії С. Г. Левченка.

Значний вплив на становлення та розвиток її як науковця здійснив науковий керівник дисертаційної роботи, видатний учений, проректор з наукової роботи, доктор медичних наук, професор Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія» І. П. Кайдашев.

Тетяна Василівна захистила у 2009 році в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка кандидатську дисертацію на тему «Апоптоз мононуклеарів периферичної крові при atopічній бронхіальній астмі» за спеціальністю 03.00.09 – імунологія.

Т. В. Мамонтова – науковий співробітник Науково-дослідного інституту генетичних та імунологічних основ розвитку патології та фармакогенетики (НДІ ГІОРПФ) Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія». З 2015 року по теперішній час працює на посаді викладача кафедри гістології, цитології та ембріології (за сумісництвом).

Здобула звання спеціаліста за спеціальністю «Клінічна біохімія» при Харківській медичній академії післядипломної освіти (2002 р.) та «Лабораторна імунологія» при Національній медичній академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика МОЗ України (2009 р.).

Тетяна Василівна – член Союзу імунологів та алергологів СНД і Європейської Академії Алергології та Клінічної Імунології (ЕААСІ). Активно займається науковою роботою, бере участь у вітчизняних та закордонних наукових конференціях, конгресах та з'їздах. Вона автор 88 наукових робіт, 17 деклараційних патентів на винаходи, 6 нововведень, 5 інформаційних листів.

Т. В. Мамонтова неодноразовий переможець міжнародних та вітчизняних конкурсів молодих учених (2007 р., Москва, Росія; 2008 р., Полтава; 2009 р.

Варшава, Польща, 2010 р., Полтава). Отримувала гранти для участі у XXVIII Конгресі Європейської Академії Алергології та Клінічної Імунології для молодих учених (2009, Варшава, Польща) та у роботі літньої школи Європейської Академії Алергології та Клінічної Імунології (2011, Единбург, Англія).

МАНЖОС (РЕЗВЕЦОВА) СВІТЛАНА БОРИСІВНА

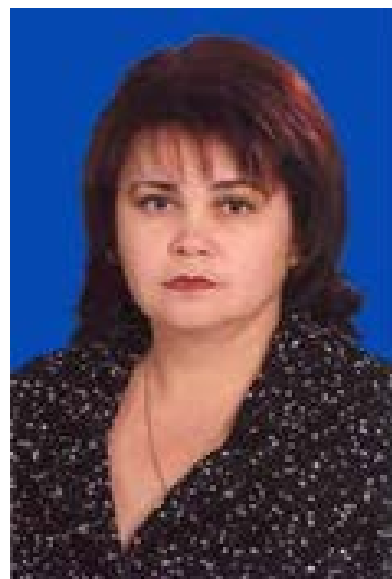
Кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Світлана Борисівна народилася 6 жовтня 1970 року в місті Кременчук Полтавської області в сім'ї службовців. Середню освіту отримала у школі № 18, яку закінчила у 1988 році із золотою медаллю. У цьому ж році вступила на стаціонарне відділення природничого факультету. Після закінчення вишу з відзнакою спочатку була прийнята на посаду лаборанта, а з вересня 1996 року – асистента кафедри ботаніки.

У 1997-2000 рр. С. Б. Манжос навчалася у цільовій очній аспірантурі на кафедрі землеробства та агрохімії Полтавського державного сільськогосподарського інституту. У 2002 році захистила дисертацію на тему «Обґрунтування заходів боротьби з чорнощиром нетреболистим на необроблюваних землях Лівобережного Лісостепу України» на здобуття наукового ступеня кандидата сільськогосподарських наук. Науковий керівник – доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник Інституту зернового господарства УААН, завідувач лабораторії боротьби з бур'янами Л. П. Матюха.

З червня 2001 року Світлана Борисівна – старший викладач кафедри ботаніки ПДПУ імені В. Г. Короленка. У вересні 2003 року обирається на посаду доцента кафедри. Читала лекційні курси та вела лабораторні та практичні заняття з генетики, біотехнології, селекційної справи.

У листопаді 2005 року звільнилася за власним бажанням і перейшла працювати у Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка. Нині доцент кафедри фінансів, банківської справи та державного управління.

МЕЛЬНИЧУК (КЕЦ) ВАЛЕРІЯ АНТОНІВНА

Кандидат біологічних наук, доцент

Валерія Антонівна народилася 24 жовтня 1938 року у м. Вітебську (Білорусь) у родині службовців. З 1944 року мешкає у місті Києві. На природничому факультеті Полтавського державного педагогічного інституту навчалася у 1955-1958 рр.

Науковою роботою зацікавилася в студентські роки. Перші кроки в становленні як майбутнього орнітолога Валерія зробила під керівництвом відомого вченого М. І. Гавриленка.

У 1958-1961 роках продовжила навчання у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, де її науковим керівником був професор О. Б. Кістяківський. Після закінчення навчання своє життя пов'язала з біологічним факультетом Київського університету, де пройшла

шлях від співробітника музею до доцента кафедри зоології. Викладала курси зоології хребетних, орнітології, зоогеографії (на біологічному та географічному факультетах університету), охорони природи, основ зоологічного картографування, анатомії людини (курс нормальної анатомії людини вивчала на базі Київського медичного університету).

Тема кандидатської дисертації: «Изменение орнитофауны при образовании Киевского водохранилища». Основний напрям наукових досліджень – вивчення змін в орнітофауні під впливом господарчої діяльності людини та пошук шляхів нейтралізації її негативного втручання в життя водно-болотних птахів. Валерія Антонівна розробила методику приваблювання водоплавної дичини в угіддя з нестабільним рівнем води. Вивчала зміни в орнітофауні на території Українського Полісся, які пов'язані з його ландшафтними перетвореннями. Приділяла увагу зоогеографічним та морфо-екологічним дослідженням, вивчала значення вестибулярного апарату в орієнтації птахів тощо. У 1980-х роках посилено вивчала водно-болотні угіддя Київщини з метою охорони місць концентрації орнітокомплексів зволожений земель. У 1990-х роках плідно співпрацювала з Лабораторією наукових основ заповідної справи Мінекобезпеки та Інституту зоології імені І. І. Шмальгаузена НАН України, брала участь у складанні кадастрів водно-болотних угідь та заповідників України.

В. А. Мельничук – член українських орнітологічних спілок та Міжнародної робочої групи з вивчення птахів внутрішніх водойм.

Значний педагогічний та експедиційний досвід, спостереження за життям птахів у різних куточках колишнього Радянського Союзу (від Баренцового моря до Чорного і Каспійського морів, від Прибалтики до Центральної Азії, від Байкалу до Приморського краю) і велика власноручно складена слайдотека дали Валерії Антонівні останнім часом приділити більше уваги популяризації природоохоронних ідей та знань про птахів (у журналах «Жизнь

птиц», «Птах», «Мисливець та рибалка», «Лісовий та мисливський журнал», «Хімія і біологія в школі», «Пульсар», «Паросток»). Наразі вона також займається узагальненням наукових досліджень, яким було віддано усе життя.

Автор понад 200 наукових, методичних та науково-популярних праць, активний учасник багатьох наукових конференцій.

МИРОНЕНКО (ЗАРИТОВСЬКА) СВІТЛАНА ГЕОРГІЇВНА

Кандидат біологічних наук, доцент

Світлана Георгіївна народилася 14 липня 1978 році у м. Полтава в родині службовців. У 1995 році закінчила школу-гімназію № 31 і вступила на стаціонарне відділення природничого факультету за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти, біологія і валеологія».

У 2000 році, отримавши диплом з відзнакою, почала працювати асистентом кафедри теорії і методики фізичного виховання, а згодом – викладачем кафедри біологічних основ фізичного виховання. З 2005 року Світлана Георгіївна – старший викладач цієї ж кафедри, а ще через три роки – доцент. У її навчальному навантаженні такі дисципліни як «Фізична реабілітація», «Методика викладання фізичного виховання у спеціальних медичних групах», «Інструментальні методи

дослідження у фізкультурі і спорті».

Із 2000 року С. Г. Мироненко – аспірантка лабораторії фізіології Інституту свинарства. Під керівництвом видатного вченого-біолога, академіка В. Ф. Коваленка підготувала кандидатську дисертацію на тему «Історико-науковий аналіз становлення і розвитку основних напрямів фізіології репродукції тварин в Україні» зі спеціальності 03.00.23 – історія біології. Захист дисертації відбувся у 2007 році на засіданні спеціалізованої ради у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.

Брала участь у роботі міжнародних, всеукраїнських та регіональних наукових конференцій і семінарів. У творчому доробку Світлани Георгіївни понад 40 публікацій, із них понад 30 – наукових.

МІРОШНИЧЕНКО ВАЛЕРІЙ ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Кандидат сільськогосподарських наук

Валерій Олександрович народився 25 січня 1962 року в м. Краматорськ Донецької обл. Батько Мірошніченко Олександр Михайлович – водій, мати – Мірошніченко Олександра Михайлівна – бухгалтер. Середню освіту отримав у ЗОШ № 20 м. Полтави, яку закінчив у 1979 році. У цьому ж році вступив на стаціонарне відділення природничого факультету за спеціальністю «біологія та хімія», яке закінчив у 1984 році. Науковою роботою почав займатися на старших курсах інституту. Поштовхом до цього стало вивчення курсу генетики і знайомство з Д. М. Щербиною – першим науковим керівником Валерія. Результатом цієї співпраці стала дипломна робота «Селекція на якість Стоколосу безостого».

Після закінчення інституту пішов працювати вихователем у школу-інтернат № 2 в м. Полтава, але невдовзі був призваний до лав Радянської Армії. Після повернення з армії до 1987 року продовжував працювати вихователем в школі-інтернаті, але мріяв про дослідження в галузі селекції рослин. Доволі швидко мрія здійснилася. З 1987 року Валерій Олександрович – молодший науковий співробітник відділу селекції Полтавської дослідної станції. Заняття любимого справою вже скоро принесло свої перші плоди. У 1990 році він разом з групою вчених отримав авторське свідоцтво за № 274 на сорт кормових буряків Полтавський 71.

У 1992 році вступив до аспірантури у відділ генетики Інституту землеробства УААН, де під керівництвом кандидата біологічних наук Д. А. Рибак працював над темою кандидатської дисертації «Мінливість і генетична структура господарсько-цінних ознак однонасінних кормових буряків та шляхи їх селекційного покращення». На час закінчення аспірантури робота була завершена і у жовтні 1995 року на засіданні спеціалізованої вченої ради Інституту землеробства УААН успішно захищена.

Ставши кандидатом сільськогосподарських наук, В. О. Мірошніченко продовжив працювати у Полтавській дослідній станції, але з часом, у зв'язку з реорганізацією і скороченням персоналу станції, змушений був шукати іншу роботу, яка виявилася зовсім не тією, про яку мріяв і на яку сподівався молодий учений.

МОМОТ ЮЛІЯ ВІКТОРІВНА

Кандидат педагогічних наук

Юлія Вікторівна народилася 14 березня 1979 р. у м. Полтава у родині робітників. У 1996 р. закінчила середню школу № 17 м. Полтави і вступила на природничий факультет за спеціальністю «хімія та біологія».

У 2001 році здобула повну вищу освіту і розпочала трудову діяльність учителем хімії у рідній школі. У цей же час продовжила навчання у магістратурі ПДПУ за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти. Хімія». Виконання магістерської роботи під керівництвом професора Н. І. Шиян стало поштовхом до подальшої творчої та наукової співпраці з талановитим педагогом. Спочатку це була аспірантура, у якій Юлія Вікторівна навчалася

із 2003 по 2008 рік, а у 2010 році – успішний захист в НПУ імені М. П. Драгоманова кандидатської дисертації на тему «Проектна технологія організації позаурочної роботи з хімії учнів загальноосвітніх навчальних закладів» за спеціальністю 13.00.02 – теорія та методика навчання (хімія).

З 2007 по 2017 роки Ю. В. Момот працювала старшим викладачем кафедри хімії ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». Викладала дисципліни: «Загальна та неорганічна хімія», «Біохімія», «Органічна хімія», «Харчова хімія», «Хімія і методи дослідження сировини та матеріалів». З вересня 2017 року Юлія Вікторівна працює доцентом кафедри біологічної та біоорганічної хімії Української медичної стоматологічної академії, м. Полтава.

У науковому здобутку Юлії Вікторівни понад 40 наукових праць. Серед них монографія «Організація проектно-дослідницької діяльності з хімічних дисциплін у загальноосвітніх та вищих навчальних закладах» (Полтава, 2008), 2 методичні посібники, 20 статей у фахових виданнях.

НАГОРНА (ШЕРШОВА) СВІТЛАНА ВІКТОРІВНА

Кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Світлана Вікторівна народилася 5 травня 1986 року у м. Полтава. Середню освіту здобула в школі-гімназії № 21. На стаціонарному відділенні природничого факультету навчалася у 2003-2009 рр., де отримала диплом з відзнакою за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти. Біологія» та здобула кваліфікацію магістра педагогічної освіти, викладача біології.

Свої перші експериментальні дослідження провела в студентські роки, коли під керівництвом кандидата біологічних наук В. В. Буйдіна розпочала вивчати біологічну активність витяжок ехінацеї пурпурової. Ця робота завершилася не лише успішним захистом дипломної роботи на тему: «Біотехнологічні аспекти конверсії відходів вирощування представників роду *Echinacea* Moench», а і визначила напрямок її подальших наукових пошуків.

З жовтня 2009 року по грудень 2012 року навчалася в аспірантурі кафедри землеробства і агрохімії імені В. І. Сазанова Полтавської державної аграрної академії. Працювала над кандидатською дисертацією на тему «Обґрунтування агроекологічного застосування екстрактів представників роду Ехінацея (*Echinacea* Moench)», яку успішно захистила на засіданні спеціалізованої вченої ради Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету у квітні 2014 року. Науковий керівник дисертаційного дослідження кандидат сільськогосподарських наук, професор кафедри землеробства і агрохімії ПДАА С. В. Поспелов.

З 2012 року до сьогодні С. В. Нагорна працює в Полтавській державній аграрній академії на посаді доцента кафедри землеробства і агрохімії. З вересня 2016 року – заступник декана факультету агротехнологій та екології, з спеціальності «Екологія», Полтавської державної аграрної академії

Світланою Вікторівною опубліковано понад 35 друкованих праць. Вона має у співавторстві ряд патентів, зокрема:

- спосіб визначення біологічної активності лектинів та лектинвмісних екстрактів (декларативний патент України № 72014, 2012 р.);
- спосіб добору ехінацеї блідої за продуктивністю кореневої системи (декларативний патент України №75242, 2012 р.);
- спосіб оцінки посівних якостей насіння ехінацеї блідої (декларативний патент України № 77391, 2013 р.);
- спосіб оцінки біологічної активності екстрактів ехінацеї (декларативний патент України № 80541, 2013 р.);

- спосіб використання надземної маси ехінацеї пурпурової (деклараційний патент України № 80540, 2013 р.);
- спосіб стимуляції росту пилкових трубок *in vitro* (деклараційний патент України № 84842, 2013 р.);
- середовище для пророщування пилку (деклараційний патент України №84843, 2013 р.);
- живильне середовище для пророщування пилку (деклараційний патент України № 84844, 2013 р.).

НІЖНІЧЕНКО ДМИТРО ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент

Дмитро Олександрович народився 21 квітня 1974 року в м. Полтава у сім'ї робітників. У 1991 році закінчив середню школу № 22. У цьому ж році вступив на стаціонарне відділення природничого факультету Полтавського державного педагогічного інституту ім. В. Г. Короленка. Закінчив інститут у 1996 році, здобувши кваліфікацію вчителя біології та фізичного виховання.

З 1995 року почав тренерську роботу у тренажерному залі палацу спорту «Спартак». З 1998 року і до 2016 р. працював на кафедрі фізичного виховання і спорту Полтавської державної аграрної академії.

Науковою роботою почав займатися з 2000 року. Кандидатська дисертація на тему «Корекція тренувального процесу в пауерліфтингу з використанням засобів швидко-силової спрямованості на етапі попередньої базової підготовки» захистив 3 березня 2010 року на засіданні спеціалізованої вченої ради Харківської державної академії фізичної культури. Керував дисертаційним дослідженням заслужений тренер України з пауерліфтингу, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри важкої атлетики та боксу ХДАФК В. Ф. Пилипко.

Має 23 наукові публікації, серед яких статті у фахових виданнях України, методичні посібники.

За час роботи в аграрній академії вмів поєднувати роботу викладача фізичного виховання і тренера з пауерліфтингу. Завдяки впровадженню наукових доробок у практику тренерської роботи підготував майстра спорту міжнародного класу, майстра спорту України, двадцять кандидатів у майстри спорту з пауерліфтингу. Його вихованці неодноразово посідали найвищі сходинки п'єдесталу пошани чемпіонату України з пауерліфтингу.

З червня 2016 року живе і працює в м. Нью-Йорк (США).

НІКОЗЯТЬ (ДАЦУН) ЮЛІЯ БОРИСІВНА

Кандидат хімічних наук, доцент

Юлія Борисівна народилася 28 березня 1973 року у м. Полтава в робітничій родині. У 1990 році, після закінчення середньої школи № 14, вступила на стаціонарне відділення природничого факультету. Два роки перебувала в академічній відпустці по догляду за дитиною, а тому диплом учителя біології і хімії отримала у 1997 році. З влаштуванням на роботу проблем не було, так як ще на п'ятому курсі добре зарекомендувала себе на посаді учителя хімії ЗОШ № 3 м. Полтави.

З 2000 по 2007 р. Ю. Б. Нікозять – асистент кафедри хімії Полтавського кооперативного інституту.

У 2000 році під керівництвом доктора хімічних наук, професора Сумського державного університету Л. М. Миронович почала працювати над науково-дослідною темою, присвяченою проблемам полімеризації вінілових олігомерів. У 2006 році в Інституті хімії високомолекулярних сполук НАН України захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата хімічних наук на тему: «Полімеризація α,ω -біс(вініл-о-фталатетиленоксид) етилену у присутності β -дикетонатів перехідних металів, активованих УФ-опромінюванням».

З 2007 р. Юлія Борисівна – доцент кафедри хімії Полтавського університету економіки і торгівлі. Читала предмети «Хімія і методи дослідження сировини та матеріалів», «Харчова хімія», «Поглиблене вивчення харчової хімії» для студентів товарознавчо-комерційного факультету та факультету харчових технологій, готельно-ресторанного і туристичного бізнесу. Керувала науковими дослідженнями студентів, результати досліджень доповідались на міжнародних конференціях молодих науковців.

Ю. Б. Нікозять брала участь у розробці науково-дослідних тем ПУЕТ:

- створення екологічно чистих покриттів на основі олігомерів вінілового типу (Рацпропозиція «Матеріал для захисту гіпсових моделей» РП № 0005);
- екологічна оцінка вмісту ксенобіотиків в продуктах харчування.

У творчому доробку 2 авторські свідоцтва, більше ста друкованих праць, серед яких у співавторстві монографія «Дослідження плівкотвірної здатності вінілового олігомера» та навчальний посібник з грифом МОН України «Хімія і методи дослідження сировини та матеріалів», Патент України на корисну модель.

З жовтня 2017 року працює доцентом кафедри медичної хімії Української медичної стоматологічної академії, м. Полтава.

Сфера наукових та практичних інтересів полягає у напрямі дослідження якості продуктів харчування на наявність чужерідних речовин, які становить загрозу здоров'ю людини.

НОВОПИСЬМЕННИЙ СЕРГІЙ АНАТОЛІЙОВИЧ

Кандидат педагогічних наук

Сергій Анатолійович народився 3 квітня 1978 р. в селі Лучки Кобеляцького району Полтавської області.

У 1995 р. закінчив Світлогірську загальноосвітню школу. Цього ж року вступив на денне відділення природничого факультету за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти, біологія і валеологія», яке закінчив у 2000 р., здобувши кваліфікацію вчителя біології, валеології та основ екології.

З 2007 р. – асистент кафедри біології та основ здоров'я людини Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

У 2016 р. у Кіровоградському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка захистив кандидатську дисертацію на тему «Формування базових компетентностей майбутніх учителів з основ здоров'я у процесі вивчення професійно орієнтованих дисциплін» зі спеціальності 13.00.09 – теорія навчання. Науковий керівник доктор педагогічних наук, професор М. В. Гриньова.

Сергій Анатолійович має понад 19 друкованих праць наукового і навчально-методичного напрямку, брав участь у роботі чотирьох Міжнародних і дев'яти Всеукраїнських конференцій.

НОР ВІКТОР ЮРІЙОВИЧ

Кандидат сільськогосподарських наук, науковий співробітник

Віктор Юрійович народився 22 грудня 1985 року в м. Хорол Полтавської області. У 2003 році закінчив зі срібною медаллю гімназію № 21 м. Полтави, після чого вступив на стаціонарне відділення природничого факультету. У 2008 році отримав диплом з відзнакою, здобувши кваліфікацію «вчитель біології, екології та основ валеології. Практичний психолог в закладах освіти» та був прийнятий на посаду асистента кафедри ботаніки Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Починаючи з другого року навчання під керівництвом доцента кафедри ботаніки В. В. Буйдіна працював над науково-дослідницькою темою «Біологічна активність екстрактів з представників роду *Echinacea* Moench», яка стала призером на Всеукраїнському підсумковому конкурсі-захисті студентських наукових робіт.

У грудні 2009 року Віктор Юрійович був зарахований на денну форму навчання до аспірантури Інституту свинарства імені О. В. Квасницького УААН за спеціальністю «розведення та селекція тварин». У 2012 році, після завершення навчання, залишився працювати на посаді молодшого наукового співробітника лабораторії генетики Інституту.

У 2015 році у спеціалізованій вченій раді Інституту розведення і генетики тварин імені М. В. Зубця НААН України захистив кандидатську дисертацію на тему «Поліморфізм кандидатних генів фертильності та продуктивності у свиней різних порід України» за спеціальністю 03.00.15 – генетика. Віктор Юрійович разом з доктором сільськогосподарських наук, старшим науковим співробітником, завідуючою лабораторії генетики Інституту розведення і генетики тварин О. І. Метлицькою, яка була керівником його дисертаційного дослідження, запропонував систему ранньої комплексної молекулярно-генетичної оцінки кнурів для племінних господарств, елеверів та станцій штучного осіменіння високим потенціалом репродуктивних та м'ясних якостей.

В. Ю. Нор автор 27 наукових праць, присвячених молекулярно-генетичним основам селекції та розведення свиней. Має відзнаки та нагороди конкурсів доповідей молодих учених різних рівнів.

Віктор Юрійович нині працює на посаді наукового співробітника лабораторії генетики Інституту свинарства і агропромислового виробництва НААН України. З 2013 року – член Українського товариства генетиків і селекціонерів імені М. І. Вавилова.

ОМЕЛЯН (ТВЕРДОХЛЄБ) ВАЛЕНТИНА ІВАНІВНА

Кандидат хімічних наук, доцент

Валентина Іванівна народилася 3 травня 1941 р. у с. Ревушино Кобеляцького району Полтавської області. Середню освіту здобула в Дашківській середній школі.

У 1966 році закінчила заочне відділення природничого факультету за спеціальністю «біологія і хімія».

Тема кандидатської дисертації «Синтез (25-100⁰ С) из водных растворов двойных гидратированных нитратов иттербия со щелочными металлами, алюминием и магнием». Науковий керівник дисертаційного дослідження доктор хімічних наук, професор В. Г. Шевчук.

Доцент кафедри хімії Полтавського університету споживчої кооперації України.

Валентина Іванівна автор близько 100 науково-методичних праць, статей, тез, методичної літератури. Учасник багатьох регіональних конференцій.

ОНІПКО (СТРАШКО) ВАЛЕНТИНА ВОЛОДИМИРІВНА

**Доктор педагогічних наук, кандидат сільськогосподарських наук,
професор**

Валентина Володимирівна народилася 12 січня 1971 року в м. Полтава, де навчалася в школах № 22 та № 21. Одразу після закінчення школи працювала помічником вихователя в ясла-садочку. У 1988 році вступила на стаціонарне відділення природничого факультету, де навчалася до 1994 року і здобула кваліфікацію «Учитель біології та хімії» та «Практичний психолог в закладах освіти».

З 1992 по 1994 рік поєднувала навчання із роботою в середній школі №21 на посаді вчителя біології.

Після закінчення інституту працювала асистентом кафедри ботаніки.

Науковою роботою розпочала займатися в студентські роки, коли під керівництвом доцента

Л. Д. Орлової працювала над темою «Біологічні особливості рослин-барвників»

У вересні 1995 року В.В. Оніпко вступила до цільової аспірантури Полтавського державного сільськогосподарського інституту. 10 квітня 2002 року захистила кандидатську дисертацію на тему «Біологічні особливості амброзії полинолистої та заходи боротьби з нею в агроценозах польових культур лівобережного Лісостепу України» зі спеціальності 06.01.01 – загальне землеробство. Наукові керівники – кандидат сільськогосподарських наук, професор П. М. Чапко та доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник Л. П. Матюха.

З 2002 року – доцент кафедри ботаніки Полтавського педуніверситету, з 1 листопада 2005 року – завідувач кафедри ботаніки. Викладає навчальні дисципліни «Методика навчання біології», «Основи сільського господарства», «Ґрунтознавство», «Шкільна навчально-дослідна ділянка та гуртки юних біологів», «Рослинництво з основами плодоовочівництва».

У грудні 2012 року Валентина Володимирівна в спеціалізованій ученій раді Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького захистила докторську дисертацію на тему «Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх учителів природничих дисциплін до професійної діяльності у профільній школі» зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. Науковий консультант М. В. Гриньова.

В. В. Оніпко – автор та співавтор понад 200 публікацій, з-поміж яких 149 наукових і 15 навчально-методичного характеру (49 у фахових виданнях). Серед її доробок монографія «Професійна підготовка вчителя природничих дисциплін до роботи у профільній школі» (2011 р.).

Валентина Володимирівна розробляє авторську систему професійної підготовки майбутніх учителів природничих дисциплін до роботи в

профільній школі, обґрунтовує організаційно-функціональну модель такої підготовки, вдосконалює технологічні засади й науково-методичне забезпечення системи підготовки майбутніх учителів природничих дисциплін (на прикладі біотехнологічного профілю навчання учнів) в освітньому процесі ВНЗ III-IV рівнів акредитації педагогічного спрямування та співавтором ряду методичних посібників.

За сумлінну працю відзначена грамотами Полтавських міської та обласної ради (2009, 2006, 2016 рр.), та подякою МОН України (2014 р.).

ПАВЛЕНКО-БАРИШЕВА (БАРИШЕВА) ВАЛЕРІЯ СЕРГІЇВНА

Кандидат біологічних наук, молодший науковий співробітник

Валерія Сергіївна народилася 20 січня 1988 р. у м. Полтава у сім'ї робітників. Середню освіту здобула у полтавській гімназії № 28. Із старшої школи зацікавилася біологією та хімією. Неодноразово брала участь у шкільних олімпіадах із біології і була переможцем міських та обласних етапів. У 2005 році вступила на стаціонарне відділення природничого факультету за спеціальністю «Біологія та практична психологія».

Перші кроки в науці зробила в університеті, працюючи над вивченням впливу нафтопродуктів на організм під керівництвом доцента О. Г. Сердюка. Згодом зацікавилася рослинністю околиць м. Полтави і захистила дипломну роботу із цієї тематики.

Після закінчення вишу у 2010 році та декількох місяців роботи викладачем загальної біології у кооперативному технікумі м. Полтави, Валерія Сергіївна зрозуміла, що ботанічна наука – це її покликання, тому вирішила вступити до аспірантури Інституту ботаніки імені М. Г. Холодного у відділ систематики і флористики вищих судинних рослин. Тут під керівництвом доктора біологічних наук, професора, член-кореспондента НАН України С. Л. Мосякіна нею для дослідження були обрані роди нечуйвітер та нечуйвітерець, зважаючи на те, що вони із таксономічної точки зору мають неоднозначну позицію і залишають велику кількість відкритих питань. Процеси мікроеволюції та міжвидової гібридизації значно ускладнюють розуміння поняття «вид» в даних родах, тому для кандидатської роботи необхідна була невелика і виокремлена територія із автентичною флорою. Ідеально для цього стала територія півострова Крим. Неодноразові поїздки до Криму, збори і опрацювання гербарного матеріалу, осмислення отриманих результатів завершилися захистом у 2015 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Інституту ботаніки кандидатської дисертації на тему «Роди *Hieracium* L. та *Pilosella* Vail. флори Криму: морфологія, таксономія, екологія» за спеціальністю 03.00.05 – ботаніка.

Після захисту кандидатської дисертації Валерія Сергіївна працювала у відділі геоботаніки та екології, де допомагала готувати до видання «Біотопи гірського Криму». З 2016 року повернулася у відділ систематики та флористики вищих судинних рослин у лабораторію мікроморфології та палінології під керівництвом кандидата біологічних наук З. М. Цимбалюк і розпочала працювати над мікроморфологією листка родини *Sambucaceae*.

В. С. Павленко-Баришева має 18 наукових публікацій. Ряд робіт присвячений мікроморфологічним дослідженням нечуйвітрів, які для території Криму були проведені вперше. Окрім того, декілька статей присвячені типовим зразкам ендемічних кримських видів, які були виділені та досліджені автором.

ПЕТРЕНКО АНДРІЙ АНДРІЙОВИЧ

Кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник

Андрій Андрійович народився 12 квітня 1944 року в с. Нижні Рівні Чутівського району Полтавської області в сім'ї колгоспників. У цьому ж селі в 1951 році пішов до початкової школи. Семирічну освіту здобував у сусідньому селі Черняківка, а середню – в районному центрі, селищі Чутове. Після завершення навчання в школі Андрій вступав до Харківського політехнічного інституту, але не пройшов за конкурсом. Повернувшись до рідної домівки впродовж двох років працював водієм у селі.

На стаціонарному відділенні природничого факультету (спеціальність учитель біології і хімії) навчався в 1964-1969 рр. З 1969 по 1972 рік А. А. Петренко – аспірант Інституту зоології АН УРСР (нині Інститут зоології імені І. І. Шмальгаузена НАН України). Після завершення навчання в аспірантурі його залишають в інституті на посаді в. о. молодшого наукового співробітника у відділі ентомології. У вересні 1973 р. Андрій Андрійович – молодший науковий співробітник, а з квітня 1979 р. і до цього часу – старший науковий співробітник згаданого відділу (нині відділ загальної та прикладної ентомології). Звання «старший науковий співробітник» зі спеціальності «ентомологія» йому присуджено в 2006 р.

Кандидатську дисертаційну роботу на тему «Коротконадкрылые жуки, или стафилиниды (Coleoptera, Staphylinidae) Среднего Приднепровья (эколого-фаунистическая характеристика)» захистив у 1974 році. Науковий керівник – доктор біологічних наук В. Г. Пучков.

Основним напрямом наукової діяльності Петренка А. А. є вивчення закономірностей життєдіяльності найчисельнішої родини хижих жуків – стафілінід фауни України та сусідніх регіонів, особливо їхньої фауни, екології, морфології, систематики, зоогеографії та філогенії. Приділяє увагу природоохоронним питанням, зокрема видам, які підлягають особливій охороні на території м. Києва, бере участь в організації РЛП «Дніпровські острови», вивчає стафілінід та інших безхребетних – мешканців прибережних смуг внутрішніх водойм м. Києва.

За роки роботи побував в експедиціях в Криму, Карпатах, інших куточках нашої держави, а також в Росії, Казахстані, країнах Кавказу та Закавказзя. Внаслідок багаторічних досліджень створив у відділі фондову систематичну колекцію стафілінід (понад 1000 видів), яку постійно доповнює та є її куратором; склав ще об'ємнішу видову картотеку, яка включає представників фауни України, Палеарктики та інших територій.

Андрій Андрійович опублікував понад 100 наукових праць серед яких колективна монографія «Карпатський національний природний парк»

(2009 р.), статті в провідних фауністичних журналах, тези ентомологічних з'їздів та конференцій, нариси для Української енциклопедії та Червоної книги України.

У 1982 році А. А. Петренко нагороджений медаллю «В пам'ять 1500-летия Києва», у 1990 році медаллю «Ветеран труда», у 2005 році – отримав подяку від міського голови м. Києва до 75-річчя Інституту.

ПЕТРЕНКО ГЕННАДІЙ ПАВЛОВИЧ

Кандидат хімічних наук, доцент

Геннадій Павлович народився 5 січня 1919 р. в с. Нові Санжари Полтавської області в сім'ї сільського учителя. Без батьків залишився в дитячі роки і виховувався в родині матері. У шкільні роки ним опікувався дядько, який працював робітником на Полтавському паровозоремонтному заводі.

Школу закінчив у Нових Санжарах і у 1935 р. вступив до Полтавського державного педагогічного інституту на природничий факультет. В інституті був стараним студентом, відмінником навчання і активістом громадської роботи, неодноразово одержував грошові винагороди за значні досягнення в науково-дослідній роботі. Науковими дослідження розпочав займатися студентом першого курсу під керівництвом завідувача кафедри хімії М. М. Дашевського.

У той час в інституті працювало багато технічних гуртків з вивчення автомобіля і мотоцикла, студенти також добровільно проходили початкову військову підготовку. За відмінне оволодіння мотоциклом ряду студентів, було оголошено подяку, серед них був і випускник природничого факультету Г. П. Петренко (Наказ № 30 від 30.04.1939 р.).

У 1939 р. Геннадій Павлович закінчує з відзнакою повний курс Полтавського державного педагогічного інституту зі спеціальності «природознавство». Рішенням державної екзаменаційної комісії від 27 червня 1939 р. йому присвоєно кваліфікацію учителя природознавства середньої школи.

З 1939 р. до початку Великої Вітчизняної війни Г. П. Петренко працював старшим лаборантом кафедри хімії в Одеському інституті радянської кооперативної торгівлі. У 1941 р. він призивається в ряди Радянської Армії, де служить на посаді хіміка-інструктора 25 гаубічного арт-полку. У грудні 1945 р. Геннадій Павлович демобілізується, а із січня 1946 року працює старшим лаборантом кафедри аналітичної хімії Одеського державного університету. Через рік, у 1947 р., Геннадій Павлович переходить працювати старшим лаборантом кафедри органічної та аналітичної хімії Одеського політехнічного інституту.

Після закінчення Великої Вітчизняної війни до Одеси повертається М. М. Дашевський, який до 1939 р. очолював кафедру хімії Полтавського державного педагогічного інституту і був знайомий із колишнім студентом Г. П. Петренком. У ці роки між М. М. Дашевським, Г. П. Петренком та А. П. Каришиним, який з 1939 р. почав очолювати кафедру хімії ПДІІ, зав'язалася тісна дружба. Г. П. Петренко часто бував у Полтаві, і навпаки, А. П. Каришин – в Одесі. Продовжувалися, започатковані ще з 1934 р. в

педагогічному інституті, дослідження в галузі хімії аценафтена та його похідних. Було виконано і опубліковано ряд спільних наукових робіт.

Г. П. Петренко активно займається науково-дослідною роботою під керівництвом М. М. Дашевського і 9 грудня 1961 р. успішно захищає дисертацію «Парафазне окислення аценафтена» на здобуття наукового ступеня кандидата хімічних наук. У 1964 р. Геннадію Павловичу присвоєно вчене звання доцента. Одночасно він продовжує педагогічну роботу на кафедрі органічної та аналітичної хімії ОП, працюючи на посаді асистента, доцента.

З 1964 р. Г. П. Петренко працює доцентом кафедри загальної та неорганічної хімії, де читає лекції, проводить лабораторно-практичні заняття, здійснював керівництво виробничою практикою, курсовими і дипломними проектами. Під його керівництвом захищено 4 кандидатські дисертації. Геннадієм Павловичем опубліковано понад 80 наукових робіт, завершено підготовку докторської дисертації. Він часто виступав офіційним опонентом на захисті кандидатських дисертацій. Слід відмітити, що він був офіційним опонентом на захисті дисертації викладача кафедри хімії ПДП Н. Г. Кривошакко на тему «Дослідження в галузі синтезу, будови і властивостей деяких індигоїдних фарбників, одержаних на основі галогенпохідних аценафтенхінона», захист якої успішно відбувся 14 червня 1973 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради факультету технології органічних речовин Харківського політехнічного інституту.

Геннадій Павлович був творчою, винахідливою людиною. Його винаходи знайшли втілення в одержаних ним авторських заявках і патентах.

Брав активну участь у громадському житті інституту, факультету, кафедри. Довгий час очолював факультетський комітет добровільного товариства СААФ, що обуло започатковано ще в студентські роки під час навчання.

За сумлінну працю неодноразово одержував подяки від різних державних і громадських структур, нагороджений медаллю «За доблесний труд».

Геннадій Павлович творчо відносився до всіх нових починань в галузі освіти, освоював їх та впроваджував у практику навчального процесу.

У безмежну вічність Геннадій Павлович відійшов 5 вересня 2000 р., але назавжди залишиться в пам'яті своєї рідної Альма Матір.

ПЕТРИК МИКИТА ІВАНОВИЧ

Кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Микита Іванович народився 10 вересня 1897 року в селі Великі Сорочинці Миргородського повіту Полтавської губернії в родині селянина-бідняка.

Мальовничі краєвиди побіля Псла відіграли значну роль у формуванні Микити Івановича як майбутнього природознавця, народного вчителя. Після двохрічної церковно-приходської школи у 1916 році успішно закінчив Великосорочинську учительську семінарію. У розпалі Першої світової війни 19-річного юнака мобілізували до царської армії. Після Великої Жовтневої соціалістичної революції молодий солдат повернувся в рідні місця, де працював народним учителем.

Бажаючи підвищити свою кваліфікацію, він у 1920 році вступив до Полтавського інституту народної освіти на природниче відділення. Після закінчення інституту в 1924 році 10 років працював учителем природознавства в школах та технікумі на Дніпропетровщині. У 1934 році М. І. Петрик став аспірантом Науково-дослідного інституту соціалістичного землеробства в м. Харкові. Тематика його наукових пошуків досить актуальна на ті часи – вивчення шкідників зернових культур і боротьба з ними. Після аспірантури, попрацювавши рік науковим співробітником, Микита Іванович знову повернувся на освітянську ниву. З 1937 року він працював завідувачем кафедри Лубенського учительського інституту. У 1939 році він успішно захистив кандидатську дисертацію. Влітку 1941 року вчений вступає бійцем винищувального батальйону, щоб захистити рідну Миргородщину від фашистської навали.

Війну М. І. Петрик закінчив у званні старшого сержанта з бойовими нагородами. Після демобілізації в 1945 році Міністерство освіти УРСР направило його на посаду завідувача кафедри зоології Полтавського державного педагогічного інституту, де він і працював майже 25 років до виходу на пенсію.

У творчому доробку М. І. Петрика понад 20 наукових публікацій.

Помер у 1997 році, не доживши трьох років до свого вікового ювілею.

ПИЛИПЕНКО СЕРГІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ

Доктор біологічних наук, доцент

Сергій Володимирович народився 2 березня 1977 року у селищі Варва Варвинського р-ну Чернігівської області. У 1994 році закінчив Великобагачанську середню школу Полтавської області. Мріяв стати лікарем, тому після закінчення школи рік працював санітаром у районній лікарні, щоб здобути стаж роботи для вступу до медичного вишу, але вступив до Полтавського державного педагогічного інституту.

З вересня 1995 р. С. В. Пилипенко – студент стаціонарного відділення природничого факультету. Як пригадує Сергій Володимирович, через три роки він зрозумів, що його покликання – бути вчителем. Допомогла йому в цьому доцент кафедри педагогічної майстерності Н. М. Пивовар, під керівництвом якої була виконана перша курсова робота.

Після закінчення магістратури у 2001 році залишився працювати асистентом на щойно відкритій кафедрі екології та охорони довкілля, звідки у 2003 році вступив до аспірантури Інституту свинарства імені О. В. Квасницького УААН. У жовтні 2006 року на засіданні спеціалізованої вченої ради цього інституту захистив кандидатську дисертацію зі спеціальності 03.00.13 – фізіологія людини і тварин на тему «Фізіологічне обґрунтування та удосконалення внутрішньоматкового осіменіння свиней», яку виконав під керівництвом доктора біологічних наук, професора, академіка УААН В. Ф. Коваленка.

Після захисту дисертації працював асистентом, а потім доцентом кафедри товарознавства та експертизи продовольчих товарів Полтавського університету споживчої кооперації України. У 2007-2010 рр. – старший викладач кафедри технологій та інтелектуальної власності ПНПУ імені В.Г. Короленка.

З 2010 р. – доцент кафедри виробничо-інформаційних технологій та безпеки життєдіяльності Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Наукові інтереси С. В. Пилипенка пов'язані з вивченням механізмів запальних процесів у шлунково-кишковому тракті, викликаних гіпоцидністю. Опублікував близько 130 наукових та методичних праць, отримав 8 деклараційних патентів та свідоцтво про винахід. У травні 2015 року в Київському національному університеті захистив докторську дисертацію на тему «Моторна функція шлунково-кишкового тракту в умовах тривалої гіпоцидності шлункового соку та її корекція» (науковий консультант доктор біологічних наук, професор Т. В. Берегова). У червні 2016 року обраний на посаду завідувача кафедри біології та основ здоров'я людини

ПНПУ. З появою на кафедрі Сергія Володимировича активізувався біолого-медичний аспект наукових досліджень. У червні 2017 року було організовано і проведено Міжнародну науково-практичну конференцію «Актуальні проблеми біології та медицини» за участю провідних фахівців у галузі фізіології, медицини та охорони здоров'я з Києва, Харкова, Дніпра, Львова, Чернівців, Полтави.

ПІЩАЛЕНКО МАРИНА АНАТОЛІЇВНА

Кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Марина Анатоліївна народилася 22 січня 1965 року у м. Полтава в родині службовців. У 1982 році закінчила середню школу № 27 і вступила на стаціонарне відділення природничого факультету. Навчаючись на 5-му курсі, почала працювати в школі гімназії № 32 м. Полтави, де після закінчення вишу продовжила свою роботу на посаді вчителя хімії і біології. Отримала звання старший учитель та вищу категорію.

У 1995 році Марина Анатоліївна стає старшим викладачем кафедри зоології Полтавського державного педагогічного інституту. Наступного року обіймає таку ж посаду, але вже на кафедрі екології та ботаніки Полтавського державного сільськогосподарського інституту (з 2001 року Полтавська державна аграрна академія).

У 1996 році вступила до аспірантури Полтавського сільськогосподарського інституту за спеціальністю 03.00.09 – ентомологія, де під керівництвом доктора сільськогосподарських наук, професора В. М. Писаренка працювала над дисертаційним дослідженням на тему «Аналого-статистичний метод прогнозу розмноження основних шкідників пшениці в Полтавській області». Успішний захист дисертації відбувся у березні 2000 році на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 64.803.02 у Харківському державному аграрному університеті імені В. В. Докучаєва.

У 2008 році Марині Анатоліївні присвоєно вчене звання доцента кафедри екології та ботаніки (сьогодні кафедра екології, охорони навколишнього природного середовища та збалансованого природокористування). Викладає дисципліни: «Загальна ентомологія», «Ентомологія і бджільництво», «Фізіологія рослин», «Екологія та радіобіологія», «Загальна екологія та неоекологія», «Екологія у ветеринарній медицині», «Екологія людини», «Наземні екосистеми та методи біомоніторингу», «Біологія», «Екологія біологічних систем».

М. А. Піщаленко постійно працює над підвищенням свого освітньо-наукового рівня; у 2011 р. вона отримала диплом зі спеціальності «Фінанси і кредит», а у 2015 р. – «Агрономія». Має ступінь доктора філософії. З 2016 року Марина Анатоліївна є здобувачем ступеня доктора наук; працює над дисертаційним дослідженням «Агротехнологічні засади формування сталих ентомологічних комплексів органічного землеробства» під керівництвом доктора сільськогосподарських наук, професора В. М. Писаренка.

Брала участь в міжнародних проектах та проходила стажування в Австрії, Польщі, Німеччині.

Марина Анатоліївна автор та співавтор понад 80 друкованих праць, ряду патентів.

ПОПЕЛЬНЮХ ВІКТОР ВАСИЛЬОВИЧ

Кандидат біологічних наук, доцент

Віктор Васильович народився 9 серпня 1962 року в смт. Котельва Полтавської області в родині службовців. Після закінчення Котелевської СШ № 1 імені С.А. Ковпака у 1979 році вступив на природничий факультет. Ще учнем захопився орнітологією, а тому одразу після вступу до інституту продовжив наукові дослідження під керівництвом доцента Полтавського сільськогосподарського інституту (нині Полтавської державної аграрної академії) кандидата біологічних наук Б. О. Голова. Упродовж чотирьох польових сезонів Віктор проводив збір наукового матеріалу для дипломної роботи «Орнітофауна пониззя р. Ворскла», яка успішно була захищена у 1984 році. Неодноразово брав участь у наукових конференціях та семінарах різних рівнів.

Після закінчення вишу у 1984 році Віктор Васильович служив у Збройних Силах у Забайкаллі. Після демобілізації у званні лейтенанта запасу навесні 1984 року за запрошенням адміністрації Нижньосвірського державного природного заповідника (Росія) працював науковим співробітником. У 1987 році був учасником міжнародного орнітологічного конгресу, який проходив у м. Ленінград. У цей час коло його інтересів концентрувалося навколо вивчення міграцій птахів. Він брав участь у здійсненні масових відловів та кільцюванні птахів. Щорічно на орнітологічній станції, на якій працювали орнітологи з Росії, Карелії, Болгарії, Німеччини, Прибалтики, відловлювали та кільцювали понад 25 тисяч особин 150 видів птахів. Був співавтором атласу міграцій птахів Ленінградської області за даними кільцювання, який був опублікований у 1995 році. Працюючи науковцем, Віктор Васильович багато фотографував тварин. Його фотороботами ілюстровані книги, зокрема із серії – «Заповідники Росії», буклети та обкладинки журналів як вітчизняних, так і зарубіжних видань.

У 1994-1997 роках В. В. Попельнюх – аспірант Карельського наукового центру Російської Академії Наук. Після завершення навчання захистив кандидатську дисертацію на тему «Екологія камышевок рода *Acrocephalus* в Юго-Восточном Приладожье». Керівник дисертаційного дослідження – В. Б. Зимін, головний науковий співробітник Карельського наукового центру РАН, доктор біологічних наук, професор. Згодом дисертація була опублікована у вигляді монографії у працях С.-Петербурзького товариства природодослідників, декілька екземплярів якої товариство відіслало до бібліотеки Конгресу США.

Наприкінці 2002 року Віктор Васильович відгукнувся на запрошення науковців кафедри екології та охорони довкілля Полтавського педуніверситету

працювати викладачем кафедри та очолити регіональний ландшафтний парк «Нижньоворсклянський». Тому з 10 січня 2003 року він спочатку асистент, а з листопада цього ж року – доцент кафедри. З 1 березня 2003 року Кобеляцька районна рада своїм рішенням призначила В. В. Попельнюха директором парку.

У 2005 році В. В. Попельнюх пройшов переатестацію і за рішенням спеціалізованої вченої ради Інституту зоології імені І. І. Шмальгаузена НАН України йому присуджено науковий ступінь кандидата біологічних наук зі спеціальності 03.00.08 – зоологія. За результатами захисту він отримав запрошення на роботу до Інституту зоології та в докторантуру, але відмовився від цієї пропозиції.

Очолюючи впродовж семи років ландшафтний парк «Нижньоворсклянський», Віктор Васильович активно займався науковою, природоохоронною та еколого-просвітницькою роботою. Він є одним із ініціаторів створення першого на Полтавщині еколого-просвітницького центру на території парку, який розпочав розбудовуватися під його керівництвом у 2009 році за сприяння Фонду місцевого самоврядування.

У квітні 2011 року Віктор Васильович переведений на посаду доцента кафедри біології людини і тварин, яка з 1 вересня 2011 р. перейменована на кафедру біології та основ здоров'я людини.

Віктор Васильович – автор та співавтор понад 50 наукових, природоохоронних, еколого-просвітницьких, методичних публікацій та декількох монографій. Серед останніх (написані у співавторстві) «Нижне-Свирский заповедник» (2001 р.) і «Экология камышевок рода *Acrocephalus* в Юго-Восточном Приладожье» (2002 р.).

РАЙДА ОЛЕНА ВОЛОДИМИРІВНА

Кандидат біологічних наук, науковий співробітник

Олена Володимирівна народилася 25 травня 1979 року у с. Томіліно Люберецького р-ну Московської обл. у родині інженерів. У 1980 році разом з батьками повернулася до Полтави.

Середню освіту отримала в ЗОШ № 17 м. Полтави, яку закінчила у 1996 р. і цього ж року вступила на природничий факультет. Після отримання диплому учителя хімії та біології у 2001 р. працювала асистентом кафедри екології та охорони довкілля рідного вишу.

Перші наукові дослідження розпочала на студентській лаві під керівництвом тоді ще доцента О. М. Смоляр. Вивчала екологічні особливості приворсклянських широколистяних лісів.

У листопаді 2002 року вступила до цільової аспірантури на кафедру ботаніки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Дисертаційне дослідження виконувала під керівництвом доктора біологічних наук, професора Харківського національного університету, завідувача кафедри ботаніки та екології рослин Т. В. Догадіної.

У березні 2013 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Інституту ботаніки імені М. Г. Холодного НАН України Олена Володимирівна захистила кандидатську дисертацію на тему «Водорості водойм регіонального ландшафтного парку «Нижньоворсклянський» (Україна)» за спеціальністю 00.03.05 – ботаніка.

Після закінчення навчання в аспірантурі залишилася працювати в університеті асистентом кафедри ботаніки та екології рослин. Проводила лабораторні та практичні заняття з систематики нижчих та вищих рослин.

У 2012 році О. В. Райда переїхала до Києва і почала працювати в Інституті ботаніки імені М. Г. Холодного на посаді молодшого наукового співробітника відділу фікології. Наступного року за результатами конкурсу вона була переведена на посаду наукового співробітника, яку обіймає і донині. Олена Володимирівна займається критико-систематичним та морфолого-флористичним опрацюванням представників відділу *Ochrophyta*, зокрема його двома класами *Chrysophyceae* та *Xanthophyceae*. Її головне завдання як науковця – сформуванню сучасне зведення цих організмів різних типів водойм нашої країни та її морської акваторії, розробити систематику даних груп з залученням молекулярно-біологічних методів дослідження та критичного аналізу здобутих результатів, встановити еколого-географічні та хорологічні особливості цих водоростей альгофлори України.

О. В. Райда – автор та співавтор 27 наукових публікацій.

РИБАЛКА (ПОНОМАРЕНКО) ОЛЕНА ЯКІВНА

Кандидат педагогічних наук, доцент

Олена Яківна народилася 9 вересня 1951 року в с. Безсали Лохвицького району Полтавської області в родині колгоспників. Навчалася у Червоно-Слобідській початковій та Хейлівщинській восьмирічній школах. Середню освіту здобула в Лохвицькому медичному училищі, яке закінчила в 1969 році.

З 1969 р. по 1973 р. працювала медичною сестрою в Дейкалівській дільничній лікарні Зінківського району Полтавської області. У 1973-1978 рр. Олена Яківна – хірургічна медсестра в Полтавському гарнізонному шпиталі. Із вересня 1978 по серпень 1979 р. – працювала шкільною медсестрою в СШ №13 м. Полтави.

У вересні 1979 року О. Я. Рибалка починає працювати в Полтавському державному педагогічному інституті імені В. Г. Короленка. Спочатку на посаді лаборанта кафедри цивільної оборони і підготовки медичних сестер запасу, а після закінчення у 1986 році заочного відділення природничого факультету – викладачем цієї кафедри, з 1988 року – старшим викладачем.

Науковою роботою О. Я. Рибалка почала займатися з 1996 року під керівництвом завідувача кафедри психології, кандидата психологічних наук, доцента В. Ф. Моргуна. Науковим керівником дисертаційного дослідження на тему «Формування готовності студентів біологічних факультетів до виховання у підлітків культури міжстатевих стосунків» була доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогічної майстерності М. В. Гриньова. Успішний захист дисертації відбувся у лютому 2005 року в Кіровоградському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка.

У 2001 році Олена Яківна переходить працювати на новостворену кафедру екології та охорони довкілля спочатку старшим викладачем, а після захисту кандидатської дисертації – доцентом. Викладає лекційні курси «Валеологія», «Екологія людини», «Основи медичних знань», «Вікова фізіологія та валеологія», «Технологія та екологія харчових виробництв». Керує підготовкою магістерських, дипломних і курсових робіт, а також учнівських (по лінії МАН) наукових робіт.

Наукові дослідження О. Я. Рибалки мали валеологічне спрямування. Вони були присвячені статевому вихованню підростаючого покоління, формуванню здорового способу життя серед студентської та учнівської молоді, профілактиці девіантної поведінки, вихованню культури міжстатевих стосунків підлітків та молоді, профілактиці ВІЛ/СНІДу. Завдячуючи їм Олена Яківна стала членом асоціації валеологів України та провідним валеологом Полтавщини.

Вона автор понад 86 друкованих праць.

Нагороджена вищою нагородою Товариства Червоного Хреста України «Почесна відзнака».

РИБАЛКО ЛІНА МИКОЛАЇВНА

Доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник

Народилася Ліна Миколаївна 6 серпня 1975 р. у м. Кобеляки Полтавської області в родині службовців. У 1982-1992 рр. навчалася у Кобеляцькій середній школі № 2, яку закінчила зі срібною медаллю.

Свою трудову діяльність Ліна Миколаївна розпочала в Кіровській неповній середній школі Кобеляцького району Полтавської області, де працювала старшою піонервожатою у 1992-1993 рр. На стаціонарному відділенні природничого факультету за спеціальністю «Біологія та хімія» навчалася у 1993-1998 роках.

Після закінчення вишу з відзнакою, працювала асистентом кафедри зоології Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. У 1999 році до її обов'язків ввійшла робота методиста-куратора заочної форми навчання студентів природничого факультету.

З 2000 року, працюючи науковим співробітником лабораторії інтеграції змісту шкільної освіти Інституту педагогіки АПН України, почала свою наукову роботу з дослідження технологій інтеграції шкільної біологічної освіти. У 2008 році у Інституті педагогіки АПН України (м. Київ) захистила кандидатську дисертацію на тему «Наступність у формуванні цілісних знань про живу природу в учнів 5-7 класів» за спеціальністю 13.00.09 – теорія навчання. Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, директор Науково-методичного центру інтеграції змісту освіти НАПН України, завідувача лабораторією інтеграції змісту освіти Інституту педагогіки В. Р. Ільченко.

У 2009 році Ліна Миколаївна призначена на посаду старшого наукового співробітника лабораторії інтеграції змісту освіти Інституту педагогіки НАПН України.

У 2012 р. вступила до докторантури Інституту педагогіки НАПН України, яку закінчила достроково, успішно захистивши 2.07.2015 р. докторську дисертацію на тему «Дидактичні основи навчання природничих предметів на засадах еколого-еволюційного підходу в загальноосвітніх навчальних закладах» за спеціальністю 13.00.09 – теорія навчання. Науковий консультант – О. М. Топузов, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, заслужений діяч науки і техніки України, директор Інституту педагогіки НАПН України.

Після захисту дисертації працювала провідним науковим співробітником відділу біологічної, хімічної та фізичної освіти Інституту педагогіки НАПН України (за основним місцем роботи), де продовжує працювати за сумісництвом. Зараз Ліна Миколаївна – професор кафедри фізичного

виховання, спорту та здоров'я людини Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка.

За активну та плідну наукову діяльність у 2006-2008 рр. Л. М. Рибалко була удостоєна іменної стипендії Кабінету Міністрів України як молодий учений. Нагороджена Почесною грамотою Національної академії педагогічних наук України (2011 р.), подякою Національного центру «Мала академія наук України» МОН України (2013 р.), Почесною грамотою Інституту педагогіки НАПН України (2014 р.), подякою Управління інфраструктури та туризму Полтавської обласної державної адміністрації (2017 р.).

Ліна Миколаївна член спеціалізованої вченої ради Інституту педагогіки НАПН України (К 26.452.05) по захисту кандидатських дисертацій зі спеціальності 13.00.02 – теорія і методика навчання хімії, географії, біології. Також вона входить до складу редакційної колегії міжнародного наукового журналу «The unity of Science: International scientific professional journal» (Австрія, Вена), міжнародного журналу «European Journal of Education and Applied Psychology» (Австрія, Вена) і міжнародного наукового журналу «International scientific journal» (Україна, Київ).

Л. М. Рибалко автор та співавтор понад 200 наукових праць, серед яких 3 монографії, 10 підручників з біології для учнів 6-11 класів та з природознавства для учнів 6 кл. і 10 кл. (3 – мають гриф МОН України), 10 навчальних посібників з біології та природознавства для учнів 7-10 класів (2 – мають гриф МОН України) і 3 методичні посібники для вчителів, 72 статті у фахових наукових виданнях України, 12 статей у наукових періодичних виданнях інших держав (Чехії, Австрії, Росії).

РОГОЖА МИХАЙЛО МИКОЛАЙОВИЧ

Доктор історичних наук, професор

Михайло Миколайович народився 29 листопада 1948 року в с. Красноставка Маньківського району Київської області (після 7 січня 1954 року – це територія Черкаської області).

Середню освіту здобув у 1966 році в Добрянській середній школі, оскільки у рідному селі була лише початкова школа, отримавши відмінні знання, особливо з природничих дисциплін. Однак основні начала розуміння світу природи, людей та книг закладені батьком, який добре знав і розумів природу, багато читав, любов до книги передав своїм дітям.

У 1976 році закінчив Черкаський педагогічний інститут (стаціонарне відділення), куди за сімейними обставинами перевівся на навчання після чотирьох курсів у Полтавському педагогічному інституті. Вважає себе вихованцем природничого факультету Полтавського державного педагогічного інституту. Саме останньому завдячує ґрунтовними біологічними знаннями та практичною підготовкою до освітньої діяльності.

Начала науково-дослідницької роботи закладені у зоологічному гуртку згаданого факультету та отримали подальший розвиток під час великого зоологічного практикуму під керівництвом професора І. Д. Іваненка. Достатньо велика перерва у наукових дослідженнях зумовлена тривалою практичною учительською й управлінською роботою у системі загальної середньої освіти Полтавської області.

Переїзд до м. Києва у 2002 році та початок роботи у вищому навчальному закладі створили сприятливі умови для відновлення наукової роботи під керівництвом доктора біологічних наук, професора О. Я. Пилипчика, званого в Україні історика біологічної науки. Уважає його своїм першим науковим керівником, у подальшому – науковим консультантом. Саме завдяки йому відкрився шлях у надзвичайно цікавий світ історії біологічної науки, що дозволило істотно розширити не тільки світоглядні уявлення, але й детально вивчити історичні передумови та причинно-наслідкові зв'язки основних відкриттів у вітчизняній біологічній науці. Спільно з О. Я. Пилипчуком було вироблено напрям дисертаційного дослідження, що стосувався життєвого шляху та наукової діяльності видатного українського вченого-зоолога, академіка УАН Олександра Михайловича Нікольського. Відтак, тема дисертації «Діяльність академіка О. М. Нікольського (1858-1942 рр.) в контексті розвитку біологічної науки», захищена в Київському університеті економіки і технологій транспорту в 2007 році, стала логічним завершенням певного етапу наукових досліджень.

У подальшому коло наукових інтересів розширилося. Вибудовано концепцію дослідження певного напрямку історії української зоологічної науки, сформовано основні орієнтири та перспективні лінії наукового пошуку. Одночасно продовжував працювати доцентом кафедри екології та безпеки життєдіяльності Державного економіко-технологічного університету транспорту.

Після захисту дисертації Рогожа М. М. працює на посаді професора кафедри гуманітарних і суспільно-економічних наук Київського інституту декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука.

Після захисту опубліковано 20 наукових праць, основні положення опублікованих матеріалів оприлюднено на 14 міжнародних, всеукраїнських наукових, науково-практичних і науково-методичних конференціях. Опубліковано 1 монографію та два науково-методичні посібники. У 2016 році Михайло Миколайович захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора історичних наук на тему «Становлення та розвиток зоогеографічної науки в Україні (1859-1941): орнітологічний аспект». З 2017 року він головний науковий співробітник відділу науково-методичної роботи та реферування Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН.

Нагороджений грамотами Полтавського обласного управління освіти, Полтавської обласної ради, грамотою та Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України, нагрудними знаками «Відмінник народної освіти УРСР» (1992), «Відмінник освіти України» (1998), «За наукові та освітні досягнення» (2014).

САЛІЄНКО ВАСИЛЬ СЕРГІЙОВИЧ

Кандидат педагогічних наук, учитель вищої категорії, учитель-методист

Василь Сергійович народився 18 лютого 1952 року в с. Макушиха Варвинського р-ну Чернігівської обл. у родині колгоспників.

У 1971 р. закінчив Кременчуцьке педагогічне училище, одержавши кваліфікацію «вчитель початкових класів». У 1972-1977 рр. навчався на стаціонарному відділенні природничого факультету.

У 1978 році вступив у аспірантуру Науково-дослідного інституту педагогіки АПН України (м. Київ). Під керівництвом завідувача сектором педагогічної соціології, старшого наукового співробітника М. Ф. Панченко працював над кандидатською дисертацією «Спільна робота школи і колгоспного трудового колективу по формуванню в учнів 6-8 класів ціннісних орієнтацій на працю в сільському господарстві». Успішний захист дисертації відбувся в НДІ педагогіки України у 1986 році.

Після закінчення аспірантури працював у школах Полтавщини та Чернігівщини вчителем початкових класів, хімії та біології, заступником директора школи.

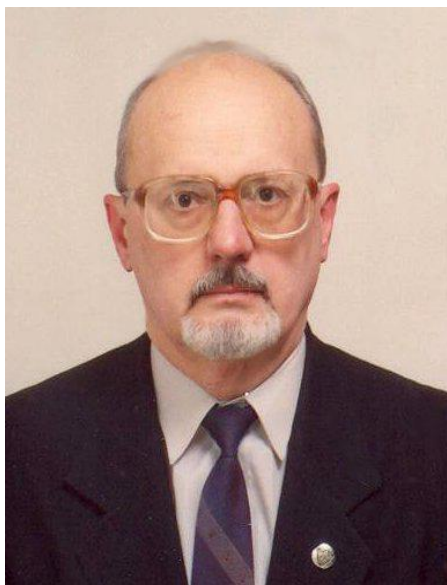
Василь Сергійович – автор технології випереджаючого навчання рідної мови першокласників на основі використання зошитів в одну лінію та впровадження принципу поліпедагогічної дії в навчальному процесі учнів молодших класів та старшокласників.

У доробку В. С. Салієнка 16 наукових робіт у науково-педагогічних виданнях «Рідна школа», «Початкова школа», «Постметодика».

Нагороджений Почесною грамотою Міністерства освіти України, Грамотами та дипломами районного та обласного управлінь освіти.

САМУСЕНКО ЮРІЙ ВАСИЛЬОВИЧ

Кандидат хімічних наук, доцент

Юрій Васильович народився у 1945 році в м. Ленінграді у сім'ї військовослужбовця. У 1957 році родина переїхала в Полтаву. Тут він пішов у 5-й клас СШ № 6. Навчання давалося йому легко. Хімією захопився з перших уроків, і коли при Полтавському педінституті відкрили Школу юного хіміка, він був серед перших її учнів.

Восени 1963 року завідувач кафедри хімії педінституту, доцент А. П. Каришин запропонував Ю. В. Самусенку займатися органічною хімією. Так органічна хімія увійшла в його життя. Проробивши всі передбачені програмою досліди з органічного синтезу, які звичайно виконували студенти старших курсів, він під керівництвом А. П. Каришина розпочав

дослідження у галузі хімії аценафтена. Ще будучи учнем, він виконав роботу, результати якої у співавторстві з А. П. Каришином були надруковані у щойно створеному «Журнале органической химии» АН СРСР. Наукова стаття називалася «О конденсации аценафтенхинона и его галогенпроизводных с псевдотиогадантоином». Весною 1964 року Ю. В. Самусенко займає перше місце на обласній олімпіаді з хімії і бере участь у I-й Республіканській хімічній олімпіаді школярів, після чого одержує від ректорату Дніпропетровського хіміко-технологічного інституту запрошення до вступу в цей виш. Але залишившись вірним своєму вчителю – А. П. Каришину, після закінчення школи з золотою медаллю у 1964 році, він вступає на природничий факультет.

Будучи студентом першого курсу, Ю. В. Самусенко в травні 1965 року бере участь у Республіканській нараді молодих учених України. Ще не за заслугами, а як наймолодшого, його запросили до президії цього з'їзду, де під час перерв він знайомиться з такими видатними вченими, як академік В. М. Глушков, академік М. П. Дубінін, член-кореспондент АМН УРСР М. М. Амосов, член-кореспондент АН УРСР О. К. Антонов. Протягом навчання в інституті Ю. В. Самусенко разом зі своїм учителем опублікували ще п'ять наукових статей в журналах АН СРСР, АН Латвійської РСР. Усі вони були присвячені хімії аценафтенхінона і нафтостирила. У 1966 році вийшла монографія М. М. Дашевського «Аценафтен», у якій автор приводить, як один з прикладів, результати досліджень Ю. В. Самусенка і А. П. Каришина.

Під час навчання в інституті Ю. В. Самусенко, був головою Студентського наукового товариства інституту. За успіхи в навчанні, науковій роботі і громадському житті Ю. В. Самусенко починаючи з третього курсу і до закінчення навчання, одержував Ленінську стипендію. Восени 1968 року за рекомендацією А. П. Каришина поїхавши у м. Київ в Інститут органічної хімії (ІОХ) АН УРСР протягом півтора місяця працює в лабораторії відділу

фторорганічних сполук під керівництвом професора Л. М. Ягупольського, який невдовзі надсилав ректору Полтавського педінституту листа з проханням направити Ю. В. Самусенка після закінчення інституту на навчання в аспірантуру в ІОХ АН УРСР.

У лютому 1969 року Ю. В. Самусенко у складі делегації Полтавського педінституту брав участь у роботі Зльоту студентів-активістів вищих навчальних закладів УРСР, де йому було вручено Почесну грамоту Міністерства освіти УРСР і ЦК ЛКСМУ «За відмінні успіхи у навчанні та активну участь у громадській та науковій роботі».

У травні 1969 року Ю. В. Самусенко брав участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, який проводився на базі Харківського державного педагогічного інституту, і одержав диплом I ступеня. Це вже другий такий диплом, перший він одержав ще в 1967 році.

У липні цього ж року він не лише успішно завершив навчання в інституті і разом з дипломом з відзнакою одержує направлення в цільову аспірантуру у ІОХ АН УРСР, але й брав участь у роботі П'ятого Міжнародного симпозіуму з хімії фтору, який проводився в Московському університеті. До початку вступних іспитів його залишають на кафедрі хімії на посаді старшого лаборанта.

У жовтні цього року він успішно склав вступні іспити і з першого листопада був зарахований до аспірантури, але з 18 листопада перервав свої заняття у зв'язку з призовом до лав Радянської Армії, де за добросовісну службу його нагороджено медаллю «За воинскую доблесть».

У листопаді 1970 року Юрій Васильович повернувся в Київ і продовжив заняття в аспірантурі. Його дисертаційною роботою, виконанням якої керував Л. М. Ягупольський, стала розробка методів синтезу і дослідження властивостей ненасичених сульфонів, що містять фтор. Протягом трьох років він оволодівав найсучаснішими методами дослідження органічних речовин, брав участь у роботі наукового семінару відділу фторорганічних речовин, мав можливість безпосередньо спілкуватися з видатними хіміками-органіками України.

Після закінчення аспірантури Ю. В. Самусенко повертається у Полтаву на посаду асистента кафедри хімії. У березні 1975 року на засіданні спеціалізованої вченої ради ІОХ АН УРСР він успішно захищає кандидатську дисертацію на тему « α,β -Ненасыщенные сульфоны, содержащие фтор». У липні цього ж року він став старшим викладачем, а через рік – виконуючий обов'язки доцента кафедри хімії Полтавського педінституту.

У травні 1978 року його призначили завідувачем кафедри хімії, а в липні цього ж року обрали секретарем первинної партійної організації інституту. П'ять років він суміщав ці дві відповідальні ділянки роботи. У ці роки, зосередивши свою увагу на проблемах підвищення якості підготовки учительських кадрів в інституті, на вирішенні численних поточних проблем громадського життя колективу, Ю. В. Самусенко менше уваги приділяв дослідженням в галузі органічної хімії. Лише з листопада 1983 року знову почалися активні дослідження в галузі хімії аценафтену і нафтостирилу.

Як керівник кафедри, він створював усі умови для наукового росту своїх колег. У цей період кандидатські дисертації захищають В. І. Магда, В. І. Шинкаренко, одержує рекомендацію в аспірантуру Н. І. Шиян. Шість

випускників природничого факультету, що були студентами Ю. В. Самусенка, обирають шлях хіміка-органіка і проходять наукову школу в ІОХ АН України.

Восени 1997 року він подав заяву про звільнення його з посади завідувача кафедри. З цього часу Ю. В. Самусенко працює доцентом кафедри, читає курс «Органічна хімія», зосереджуючи свою увагу на удосконаленні навчального процесу і наукових дослідженнях. На замовлення ТОВ «Біополімер», наприклад, він розробив технологію виробництва синтетичного біоабсорбуючого шовного матеріалу, для фірми «Євразія» досліджував властивості природного полімеру – хітозану. Ці дослідження завершилися створенням лікарського препарату «Хітозан-Гента». При цьому не припиняються дослідження в галузі хімії нафтостирилу.

Визнанням високого професіоналізму Ю. В. Самусенка є той факт, що протягом багатьох років він був членом журі I і II етапів Всеукраїнської олімпіади з хімії студентів класичних і педагогічних університетів та учнівських хімічних олімпіад обласного та республіканського рівнів.

Юрій Васильович має понад 260 друкованих праць, серед яких – Патент СРСР, Патент РФ, 2 наукові монографії, статті в академічних журналах, навчальні посібники, довідники, збірники задач, практикуми та інші.

За сумлінну працю Ю. В. Самусенко був двічі нагороджений Почесними грамотами Міністерства освіти УРСР (1986 р., і 1987 р.), Державного комітету СРСР по народній освіті (1989 р.). У 1984 він нагороджений знаком «Відмінник народної освіти УРСР», а в 1994 році – знаком «Відмінник народної освіти України».

СЕРЕДИНСЬКА (КОЗАК) НАТАЛІЯ ГРИГОРІВНА

Кандидат педагогічних наук

Наталія Григорівна народилася 1 січня 1989 року в м. Полтава. У 2011 році закінчила природничий факультет за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти. Біологія. Психологія» та магістратуру за спеціальністю «Управління навчальним закладом». З 2011 по 2014 рр. – аспірантка кафедри дошкільного виховання та початкової освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Трудову діяльність розпочала в 2009 році на посаді вчителя біології Нижньомлинської ЗОШ І-ІІІ ст. Полтавського району. З 2011 року –

методист центру практичної психології і соціальної роботи Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського з питань психологічного супроводу навчально-виховного процесу у загальноосвітніх (у тому числі спеціалізованих інтернатах), дошкільних та позашкільних закладах, міжшкільних навчально-виробничих комбінатах, проблем профілізації та обдарованості. З 2014 року – методист відділу методики виховання Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського.

У 2016 році у Східноукраїнському національному університеті імені Володимира Даля захистила кандидатську дисертацію на тему «Здоров'язберігаюче виховання підлітків основної школи в навчально-виховному процесі» за спеціальністю 13.00.07 – теорія і методика виховання. Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор Єжова Ольга Олександрівна.

З 2016 року – старший викладач кафедри педагогічної майстерності, а з 2018 року – доцент кафедри методики змісту освіти Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського.

Н. Г. Серединська автор 25 наукових та науково-методичних публікацій.

СІРА (ПАПРОЦЬКА) НАТАЛІЯ ВАСИЛІВНА

Кандидат геологічних наук

Наталія Василівна народилася 3 жовтня 1973 року в селищі міського типу Олесько Буського району Львівської області. Там же отримала середню освіту. На стаціонарному відділенні природничого факультету навчалася у 1990-1995 рр.

Свою трудову діяльність розпочала у 1995 році на посаді вчителя хімії в ЗОШ № 11 м. Полтави. З лютого 2005 року працювала хіміком в лабораторії ДП НАК «Надра України» «Український геологічний науково-виробничий центр» (до грудня 2011 року ДП «Полтавське нафтогазове регіональне геологічне підприємство»). З 2012 року – начальник комплексної аналітичної лабораторії ДП НАК «Надра України» «Український геологічний

науково-виробничий центр».

Науковою роботою Наталія Василівна почала займатися з 2007 року під керівництвом доктора технічних наук, професора, Заслуженого діяча науки і техніки І. Г. Зезекала. Результати наукових досліджень апробовані на засіданні науково-технічної ради ДП НАК «Надра України» Полтавського нафтогазового регіонального геологічного підприємства 3 грудня 2009 р. у м. Полтаві; науково-технічній конференції «Підвищення ефективності буріння свердловин та інтенсифікації нафтогазвидобутку на родовищах України» (16-18 листопада 2010 р., м. Івано-Франківськ); ІХ Міжнародній конференції «Азово-Чорноморський полігон вивчення геодинаміки і флюїодинаміки формування родовищ нафти і газу» (12-16 вересня 2011 р., м. Ялта); міжнародній науковій конференції «Геологія горючих копалин: досягнення та перспективи» (2-4 вересня 2015 р., м. Київ) та ін.

Результати досліджень були оформлені у вигляді кандидатської дисертації «Розробка та застосування комплексних геолого-геохімічних методів прогнозування обводнення газоконденсатних покладів» за спеціальністю 04.00.17 – геологія нафти і газу. Наукове керівництво здійснював завідувач відділу геології вугільних родовищ Інституту геологічних наук НАН України доктор геологічних наук, професор М. І. Євдошук. У цьому ж інституті в листопаді 2015 року відбувся її успішний захист.

Н. В. Сірою опубліковано 14 наукових праць у наукових фахових виданнях України та міжнародних виданнях, у матеріалах міжнародних та всеукраїнських наукових конференцій.

Брала участь у розробці та є співавтором деклараційного патенту на корисну модель: спосіб контролю за обводненням газоконденсатних родовищ (деклараційний патент України № 94706, 2014 р.).

СКЛЯРОВ ЯКІВ ПАВЛОВИЧ

Доктор медичних наук, професор

Яків Павлович народився 22 жовтня 1901 р. в с. Довгалівка Великобагачанської волості Полтавської губернії у родині, що походила із запорозьких козаків. Батько Якова Павловича був матросом, а мати – економкою у графській сім'ї Капністів.

У 1922 році вступив на біологічний факультет Полтавського інституту народної освіти. Після закінчення інституту був мобілізований у Червону Армію, де служив до 1927 року. У 1927 році він вирішив продовжувати вчитися і вступає на лікувальний факультет 1-го Харківського медичного інституту. Уже під час навчання він підготував підручники «Неорганічна природа» (1932) і «Фізіологія людини» (1933), які було рекомендовано для учнів робфаків та середніх шкіл.

Молодого науковця помітив завідувач кафедри нормальної фізіології, учень І. П. Павлова – Г. В. Фольборт. Завдяки співпраці з цим видатним ученим Яків Скляров виріс як науковець та як особистість.

Після закінчення вишу у 1932 р. Яків Павлович – асистент кафедри нормальної фізіології, а у 1936 році захищає кандидатську дисертацію на тему «Односторонние условные рефлексы и их анализ». У цьому ж році стає доцентом кафедри.

Під час Другої світової війни Яків Павлович – начальник Головного польового евакопункту та головний терапевт 10-ої гвардійської армії. Після демобілізації у 1946 році він став завідувачем кафедри нормальної фізіології та деканом медичного факультету Чернівецького медичного інституту, де розпочав самостійну роботу з організації наукової школи. У той період учений досліджував процеси вищої нервової діяльності, вивчав односторонні умовні рефлекси та взаємодію півкуль головного мозку. Під керівництвом Якова Павловича, який тоді ще не мав ступеня доктора медичних наук, було захищено понад десять кандидатських дисертацій.

Захист докторської дисертації на тему «Материалы к анализу секреторной деятельности желудочных желез» відбувся у 1950 році. У 1951 році Я. П. Скляров отримав звання професора.

З 1952 року Яків Павлович – професор Львівського медичного інституту, очолював кафедру нормальної фізіології до 1974 року. Протягом 1954-1970 років був проректором медінституту з наукової роботи.

З ініціативи професора Я. П. Склярова почалися дослідження трускавецьких вод. Саме це посприяло тому, щоб Міністерство охорони здоров'я СРСР зініціювало виділення коштів на розбудову трускавецького курортного комплексу.

Протягом усієї наукової діяльності Я. П. Скларовим було підготовлено 32 кандидати наук та 12 докторів наук. Автор близько 150 наукових і навчально-методичних праць, підручника. З-під його пера вийшло п'ять монографій, які присвячені питанням фізіології шлунково-кишкового тракту та вищої нервової діяльності. Це такі як: «Желудочная секреция» (1954, 1961; 2 вид.), «Физиология высшей нервной деятельности» (1955 (пер. япон. 1958), «Секреторная работоспособность главных пищеварительных желез» (1958), «Всасывательная работоспособность тонкого кишечника» (1966).

У 1966 році Я. П. Скларову присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки УРСР».

Помер Яків Павлович 1 липня 1992 року.

СМОЛЯР (БАЙРАК) ОЛЕНА МИКОЛАЇВНА

Доктор біологічних наук, професор

Народилася 7 серпня 1957 р. у м. Полтава. Середню освіту отримала в СШ № 2, яку закінчила у 1975 році. На природничому факультеті навчалася у 1976-1981 рр. Брала активну участь у студентському житті факультету як культорг, була організатором і керівником трьох художньо-самодіяльних колективів.

Із 1978 року вивчала лишайники лісів Полтавщини. Дипломна робота «Лишайники соснових лісів Полтавської області» (науковий керівник – В. В. Буйдін) була відмічена дипломом I ступеня республіканського конкурсу студентських наукових робіт.

У 1981 році з відзнакою закінчила інститут і стала асистентом кафедри ботаніки: вела лабораторні заняття з систематики вищих і нижчих рослин, польову практику з морфології та систематики рослин, здійснювала ліхенологічні дослідження.

Упродовж 1984-1987 рр. навчалася в цільовій аспірантурі в Інституті ботаніки імені М. Г. Холодного АН України (м. Київ, науковий керівник – кандидат біологічних наук О. Б. Блюм). Улітку 1985-1987 років вела польову практику з морфології та систематики рослин для студентів природничого факультету на Лучківському біостаціонарі у перерві між експедиціями з вивчення лишайників у Полтавській, Сумській, Чернігівській, Київській областях.

Після закінчення аспірантури успішно захистила кандидатську дисертацію (1987 р.) на тему «Лишайники Лівобережного Лісостепу України» і повернулася на кафедру ботаніки Полтавського педагогічного інституту, де працювала спочатку старшим викладачем, згодом (1989 р.) – доцентом: викладала систематику рослин, вела польову практику на біостаціонарі.

Олена Миколаївна стала активним учасником ботанічних та природоохоронних конференцій у різних наукових закладах України, Карелії, Прибалтики, Кавказу (Київ, Тарту, Саратов, Петрозаводськ, Луганськ та ін.). У 1989 році разом зі студентами була учасником експедиції у тундру на півострів Ямал (Ямало-Ненецький автономний округ РФСР), де вивчала роль лишайників у рекультивациі порушених ґрунтів.

Працюючи доцентом кафедри ботаніки, Олена Миколаївна була активним членом Полтавської обласної організації Українського товариства охорони природи: пропагувала досвід створення екологічних стежин у Полтавській області.

Із 1988 р. у межах виконання наукової теми кафедри, вивчала поширення рідкісних рослин на Полтавщині. Вона один із авторів першої колективної

природоохоронної монографії на кафедрі «Щоб росли горицвіти» (1992 р.), ініціювала підготовку видання «В гаю заграли проліски» (1993 р.).

Із 1990 р. активно співпрацює з Міжвідомчою лабораторією наукових основ заповідної справи Інституту ботаніки АН України та Мінекобезпеки України м. Києва (під керівництвом доктора біологічних наук, професора Т. Л. Андрієнко).

Упродовж 1993-1998 рр. наукові дослідження фіторізноманіття Лівобережного Придніпров'я здійснює як докторант відділу екології фітосистем Інституту ботаніки імені М. Г. Холодного (науковий консультант – доктор біологічних наук Я. П. Дідух). Результати вивчення флори і рослинності регіону висвітлила у монографіях («Заповідна краса Полтавщини», «Конспект флори Лівобережного Придніпров'я», «Безсудинні рослини Лівобережного Лісостепу України» та у численних статтях.

Навчаючись у докторантурі, викладала систематику рослин, спецкурс із фітоіндикації, вела польову практику з ботаніки, екології рослин у Києво-Могилянській академії, Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, Соломоновому університеті.

Після закінчення докторантури (жовтень 1998) повернулася на кафедру ботаніки Полтавського педуніверситету. Викладала навчальні дисципліни «Еволюційне вчення», «Географія рослин», «Проблеми сучасної біології», «Заповідна справа». Розробила маршрути навчальних екскурсій еколого-натуралістичної практик до природно-заповідних територій (заповідники «Кам'яні могили», «Канівський», дендропарки «Устимівський», «Софіївка», регіональний ландшафтний парк «Диканський» та ін.). Десятки курсових, дипломних робіт виконано студентами під керівництвом доцента О. М. Байрак за актуальною тематикою досліджень рослинного світу Полтавщини.

У 2001 р. Олена Миколаївна захистила докторську дисертацію на тему «Фіторізноманітність Лівобережного Придніпров'я».

Обґрунтувала доцільність створення кафедри екології та охорони довкілля на природничому факультеті, яку очолювала упродовж 5 років (із вересня 2001 р. по серпень 2006 р.).

У 2003 р. Олена Миколаївна отримала наукове звання професора. Очолює і забезпечує виконання трьох фундаментальних тем кафедри:

«Дослідження біорізноманітності Лівобережного Придніпров'я» (розділи: оцінка біологічної та ландшафтної різноманітності існуючих і проєктованих заповідних територій; вивчення стану популяцій рідкісних рослин Полтавської області);

«Сучасний стан природно-заповідної мережі Полтавської області та її оптимізація» (оптимізація природно-заповідної мережі Лохвицького, Чутівського, Шишацького, Машівського та ін. районів Полтавської області; розробка проєкту регіонального ландшафтного парку «Нижньоворсклянський»);

«Розробка проєкту перспективної регіональної екологічної мережі Лівобережного Придніпров'я».

У 2002 р. Олена Миколаївна ініціювала створення регіонального ландшафтного парку «Нижньоворсклянський». Розробила концепцію та очолила перші етапи розбудови дендропарку на території біостаціонару. Сприяла створенню музею «Природа і мистецтво». Щороку організовує наукові експедиції по території існуючих та проєктованих заповідних об'єктів.

Є постійним консультантом із питань заповідної справи Держуправління охорони навколишнього природного середовища в Полтавській області, ініціатором і автором проспектів, колективних монографій «Еталони природи Полтавщини» (2003 р.), «Атлас рідкісних рослин України» (2005 р.), «Ботанічний заказник «Драбинівка» (2006 р.). Творчо співпрацює понад 10 років із полтавським видавництвом «Верстка».

Із 2003 р. О. М. Смоляр на кафедрі очолювала роботу аспірантури із фахів «Ботаніка» та «Екологія». П'ять аспірантів (Т. Панасенко, М. Ворцепньова, Т. Криворучко, І. Грицай, Ю. Антипова) виконували дисертаційні роботи за актуальними для регіону темами досліджень, зокрема: дендрофлора парків Полтавщини, урбанофлора м. Полтави, рідкісні степові ефемероїди, стратегія популяцій видів роду проліска, рослинний покрив кар'єрів та відвалів Кременчуцького Придніпров'я.

Із 2001 р. здійснювала редакторську діяльність із підготовки «Збірника наукових праць Полтавського педагогічного університету» – Серія «Екологія. Біологічні науки», який із 2003 р. є фаховим виданням. Редагувала збірки матеріалів науково-практичних семінарів. Щороку виступала з доповідями на міжнародних, всеукраїнських наукових конференціях, з'їздах, симпозіумах у різних містах України. Була організатором в університеті міжнародної наукової конференції, 4 всеукраїнських науково-практичних семінарів, конференцій, які здебільшого проходили у педагогічному університеті та на біостаніонарі ПДПУ.

Із 2001 р. Олена Миколаївна очолила секцію «Природно-заповідні території» Полтавської організації Українського товариства охорони природи, яка щороку сприяла проведенню науково-практичних семінарів для вчителів біології, працівників еколого-натуралістичних центрів, екологічних структур та виданню природоохоронної літератури (книг, збірок, буклетів, календарів).

Започаткувала традицію – проведення презентацій нових природоохоронних видань у Полтавському краєзнавчому музеї.

У 2006 р. О. М. Смоляр переїхала до м. Києва, але продовжила працювати професором кафедри екології та охорони довкілля – керувала роботою аспірантів, для магістрів забезпечувала викладання навчального курсу «Сучасні погляди на еволюцію органічного світу».

Упродовж 2006-2007 рр. працювала старшим науковим співробітником відділу ландшафтного будівництва Національного ботанічного саду імені М. М. Гришка, з 2007 по 2010 р. – заступником із наукової роботи у Науковому центрі екомоніторингу та біорізноманіття мегаполісу НАН України (м. Київ).

З вересня 2010 р. працювала директором Центру заповідної справи, рекреації та екотуризму, з 2012 р. – завідувачем кафедри заповідної справи Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління Мінприроди (м. Київ).

З 2004 р. активно займалася питаннями паркознавства та дендрології, вивчала стан дендропарків та парків-пам'яток садово-паркового мистецтва Полтавщини та України (результати наведені у монографіях «Парки Полтавщини», 2007 р., «Стежинами заповідних парків Полтавщини», 2009 р.). Сприяла поповненню колекцій дендропарків «Криворудський», «Устимівський», «Березоворудський», була ініціатором, організатором і

науковим координатором проекту створення нового дендропарку «Івушка» (Кременчуцький р-н, с. Омельник). З 2008 р. очолила довгостроковий Всеукраїнський науково-освітній проект «Оптимізація озеленення територій навчальних закладів України». З 2009 р. вивчала стан дендропарків загальнодержавного значення (результати висвітлено у проспекті «Заповідні дендропарки України», 2014 р.). З 2010 р. організовувала проведення щорічних Всеукраїнських науково-практичних семінарів-експедицій на базі дендропарків загальнодержавного і місцевого значення. У 2010 р. ініціювала підвищення статусу Криворудського дендропарку до загальнодержавного значення. Історія розвитку та сучасного стану дендрофлори парку висвітлено у монографії «Парк, посаджений з любов'ю» (2016 р.).

З 2010 р. О. М. Смоляр була науковим керівником проектів зі створення Національних природних парків України та розробки структури Національної та регіональних екомереж України. Організувала підготовку монографії «Регіональна екомережа Полтавщини» (2010 р.). Продовжувала здійснювати моніторинг заповідних територій Полтавщини, результати яких висвітлювала у монографіях (зокрема, «Заповідні стежини Лохвицького краю», 2012), публікаціях, доповідях на конференціях.

Під науковим керівництвом О. М. Смоляр захищено 8 кандидатських дисертацій, з них чотири з фаху ботаніка, чотири – з екології.

Вона була автором понад 300 наукових та понад 50 навчально-методичних публікацій, у т.ч. 15 монографій, підручника «Біологія» (для студентів вищих навчальних закладів), навчальних програм та посібників, статей у фахових виданнях, у збірниках матеріалів конференцій, буклетів.

З 2011 р. Олена Миколаївна засновник серії науково-популярних видань «Видатні дослідники та природоохоронці України» (підготовлено 5 видань, присвячених відомим вченим В. М. Самородову – 2011 р., Т. Л. Андрієнко – 2013 р., Т. М. Черевченко – 2014 р., Л. П. Царику – 2015 р., І. С. Косенку – 2016 р.), з 2012 р. – серії «Національна екомережа і природно-заповідний фонд України» (6 видань, у т.ч. «Степові перлини Полтавщини», «Устимівський дендропарк» та ін.).

Олена Миколаївна автор понад 10 відеофільмів про заповідні території Полтавщини і України, а також пісень про природу (понад 50).

О. М. Смоляр була членом спецради при Національному ботанічному саду імені М. М. Гришка НАН України, заступником голови спецради у Державній екологічній академії післядипломної освіти та управління.

Виступала рецензентом підручників, посібників, монографій, статей Українського ботанічного журналу, опонувала на захистах кандидатських та докторських дисертацій, була членом ради ботанічних садів і дендропарків України, членом наукової ради Всеукраїнської екологічної ліги.

Загинула 3 лютого 2018 року після трагічної аварії в засніжених Карпатах.

СМОЛЯР (СТЕЦЮК) НАТАЛІЯ ОЛЕКСІЇВНА

Кандидат біологічних наук, доцент

Народилася Наталія Олексіївна 29 липня 1969 року у с. Великий Кобелячок Новосанжарського району Полтавської області у сім'ї агрономів.

Навчалася у Демидівській восьмирічній школі Решетилівського району Полтавської області, а пізніше – у Головачанській середній школі Полтавського району, яку закінчила у 1986 році зі срібною медаллю. Змалечку виявляла інтерес до біології, любила із батьками бувати у природі, подорожувати, що й обумовило вибір майбутнього фаху.

У 1986 році вступила на природничий факультет за спеціальністю «Біологія і хімія». Ще на першому курсі зацікавилася ботанікою. Коло наукових інтересів було широким – флористика, систематика, созологія.

За роки навчання Наталя Олексіївна виявила себе здібною студенткою, активною у громадському житті факультету, брала участь у наукових конференціях. Особливою подією студентських років була наукова експедиція у 1989 році в тундру на півострів Ямал (Ямало-Ненецький автономний округ РСФСР) під керівництвом О. М. Байрак з метою дослідження ролі лишайників у рекультиватії тундрових ґрунтів. Усі подальші студентські роки була активним членом ботанічного гуртка і працювала в студентській науковій групі під керівництвом кандидата біологічних наук О. М. Байрак. Після другого курсу брала участь у науковій експедиції по природно-заповідних територіях Полтавщини. Результати експедиції лягли в основу звіту, який був відзначений журі республіканського конкурсу «Рік пам'яток природи» у 1989 р. і посів II місце в Україні. За участю Н. О. Смоляр у 1990 році створюються і урочисто відкриваються перші екологічні стежки – одна в Полтаві на території Комсомольського лісопарку (район Інститутської гори), друга – на території об'єднання «Миргород-Курорт» (м. Миргород). Досвід створення екологічних стежок у Полтавській області був відображений у перших методичних рекомендаціях, виданих у 1990 р. у співавторстві з О. М. Байрак та у дипломній роботі.

У 1991 році Наталя Олексіївна закінчила інститут із відзнакою і, отримавши кваліфікацію вчителя біології та хімії, була залишена на посаді асистента кафедри ботаніки. Забезпечувала викладання практичних курсів із основ соціоекології, систематики рослин, екології. Під час проведення польової практики з систематики рослин на біостаціонарі «Лучки» окреслюються завдання щодо комплексного дослідження рослинного світу пониззя р. Ворскла. Саме це лягло в основу обґрунтування теми наукового дисертаційного дослідження Н. О. Смоляр.

У 1993 році Наталя Олексіївна була направлена у стаціонарну аспірантуру Інституту ботаніки НАН України у відділ екології фітосистем (науковий керівник

– доктор біологічних наук, професор Т. Л. Андрієнко). У складі наукової групи досліджувала рослинний світ Полтавщини, проводила роботи з оптимізації природно-заповідної мережі Полтавщини, склала список флори та рослинних угруповань пониззя р. Ворскли, брала участь у створенні регіональних ландшафтних парків Полтавщини – Нижньоворсклянського та Диканського. Аспірантуру закінчила успішно у 1997 р. і повернулася на кафедру ботаніки. Цього ж року захистила кандидатську дисертацію на тему «Флористична та ценотична характеристика пониззя р. Ворскли» й отримала науковий ступінь кандидата біологічних наук за спеціальністю 03.00.05 – ботаніка. Результати наукових досліджень дозволили значно поповнити флористичний список вищих судинних рослин пониззя Ворскли й околиць біостаціонару, створити ряд нових природно-заповідних об'єктів на островах Дніпродзержинського водосховища – ландшафтних («Пелехи», «Вишняки», «Крамарева», «Вільхуватський») та ботанічного («Вишняки») заказників, ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Лучківський». Дещо пізніше (у 2001 р.) це стало вагомим аргументом для створення регіонального ландшафтного парку «Нижньоворсклянський».

У цей період брала участь у створенні колективних монографій «В гаю заграли проліски» (1993), «Заповідна краса Полтавщини» (1996), «Збережи, де стоїш, де живеш» (1998).

Із 1997 по 2000 роки працювала провідним інженером відділу забезпечення життєдіяльності військової частини А-1400 (м. Ічня Чернігівської області). Створила службу екологічного забезпечення військової частини та підготувала пакет документів для контролю екологічного забезпечення військових частин Збройних Сил України.

У 2001 році працювала викладачем Полтавського військового інституту зв'язку, де розробила і викладала курс «Основи екології» для курсантів та студентів, у співавторстві підготувала лабораторний практикум із екології та навчальний посібник «Основи військової екології», брала участь у створенні служби екологічного забезпечення.

У вересні 2001 р. повернулася у Полтавський державний педагогічний університет імені В. Г. Короленка на новостворену кафедру екології та охорони довкілля, де працювала старшим викладачем, згодом – доцентом, а з 2006 року – завідувачем кафедри.

Забезпечувала викладання лекційних курсів «Екологія», «Основи екології», «Загальна екологія та неоекологія», «Біогеографія», «Екологія рослин», «Проблеми сучасної біології» та інші дисципліни екологічного спрямування, здійснювала наукове керівництво магістерськими, дипломними, курсовими роботами, студентськими науковими роботами та екологічними проектами, більшість із яких відзначені дипломами зі ступенями та нагородами.

Із 2007 року кафедра екології та охорони довкілля стала випусковою в університеті для студентів екологів (напрямок підготовки 6.040106 Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування), і діяльність із ліцензування, акредитації та розвитку цього напрямку підготовки визначило пріоритети організаційної та методичної роботи Наталії Олексіївни.

Н. О. Смоляр доклала чимало зусиль для того, щоб кафедра була визнана координаційним центром дослідження біорізноманітності в полтавському регіоні, розвитку заповідної справи та організації екологічного просвітництва. На

кафедри із 2007 по 2012 рік під керівництвом Наталії Олексіївни було виконано дві державні наукові теми, що стосувалися оптимізації природно-заповідної мережі Полтавської області та соціологічної оцінки структурних елементів регіональної екомережі Лівобережного Придніпров'я. Практичними результатами цієї роботи стало вироблення регіональних підходів до реалізації сучасних природоохоронних концепцій, створення ряду об'єктів природно-заповідного фонду, зокрема й регіонального ландшафтного парку «Гадяцький».

Найвагомішим доробком природоохоронної діяльності Наталії Олексіївни є участь у створенні понад 150 природно-заповідних об'єктів, насамперед, регіонального ландшафтного парку «Нижньоворсклянський» (обґрунтування доцільності створення, дослідження фіторізноманітності, розробка концепції). Зі створенням парку (2002 р.) забезпечує наукову та рекреаційну діяльність в парку: проведення моніторингових наукових досліджень біорізноманітності, організацію та проведення ботанічних та екологічних екскурсій для відвідувачів парку, польових біологічних та екологічних практик студентської та учнівської молоді, бере участь у розбудові дендропарку (із 2005 р.) та фруктового саду (із 2004 р.), створенні музею (із 2004 р.), є одним із розробників концепції створення еколого-просвітницького центру (2006 р.) та еколого-просвітницької діяльності в парку. Із 2010 р. є головою Полтавської обласної організації Українського товариства охорони природи – громадської природоохоронної організації.

Постійно співпрацює із вчителями області щодо діяльності Малої Академії Наук (секції «біологія» та «екологія»), викладає в Очно-заочній біологічній школі Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді.

Смоляр Н.О. автор понад 200 наукових, методичних та науково-популярних праць, серед яких вісім монографій у співавторстві («Заповідна краса Полтавщини» (1996 р.), «Збережи, де стоїш де живеш. По сторінках Червоної книги Полтавщини. Рослинний світ» (1998 р.), «В гаю заграли проліски» (2001 р.), «Еталони природи Полтавщини. Розповіді про заповідні території» (2003 р.), «Атлас рідкісних і зникаючих рослин Полтавщини» (2005 р.), «Конспект флори Полтавщини» (2008 р.), «Регіональна екомережа Полтавщини» (2010 р.), «Довкілля Полтавщини» (2014 р.).

Наталія Олексіївна нагороджена нагрудним знаком «Відмінник освіти України». Її наукова, природоохоронна та педагогічна робота відзначена грамотами Міністерства освіти й науки України, Міністерства екології та природних ресурсів, Полтавської облдержадміністрації, Департаменту екології та природних ресурсів Полтавської ОДА, Департаменту освіти та науки Полтавської ОДА та ін.

Із 2014 року Наталія Олексіївна перебуває в докторантурі Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

СОГОКОНЬ (ПОГРЕБНЯК) ОЛЕНА АНАТОЛІЇВНА

Кандидат педагогічних наук, доцент

Олена Анатоліївна народилася 26 серпня 1977 року у м. Полтава. Середню освіту здобула у середній школі № 6. На стаціонарному відділенні природничого факультету навчалася в 1994-1999 рр., де отримала кваліфікацію вчителя біології і фізичного виховання. Після закінчення вишу працювала викладачем фізичного виховання в Полтавському кооперативному технікумі.

З 2002 року О. А. Согоконь працює на кафедрі фізичної культури та здоров'я ПНПУ імені В. Г. Короленка.

Науковою роботою почала займатися з 2003 року. У 2004 році вступила до заочної аспірантури на кафедру соціальної роботи Черкаського національного університету імені Б. Хмельницького, де під керівництвом доктора педагогічних наук, професора В. П. Шпак виконувала кандидатську дисертацію на тему «Педагогічні засади корекції моральної поведінки студентської молоді засобами фізичного виховання і спорту». Захист дисертації з спеціальності «теорія виховання» відбувся у Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди в 2012 році.

Согоконь О. А. автор понад 55 статей у фахових виданнях та матеріалах вітчизняних конференцій, навчально-методичного посібника та методичних рекомендацій.

СОКОЛЕНКО ВАЛЕНТИНА МИКОЛАЇВНА

Кандидат біологічних наук, доцент

Валентина Миколаївна народилася 10 серпня 1966 року в м. Полтава у робітничій родині. У 1983 році з відзнакою закінчила середню школу № 21, а ще через шість років, і теж з відзнакою – стаціонарне відділення природничого факультету за спеціальністю «біологія і хімія».

Науковою роботою почала займатися ще в студентські роки, спочатку в гуртку з фізіології людини під керівництвом доцента М. О. Северченка, а потім працюючи над дипломною роботою з біохімії. Керівником дипломного проекту була доцент кафедри хімії Т. П. Данилюк.

Після закінчення вишу Валентина Миколаївна працювала на посаді старшого лаборанта кафедри хімії Полтавського інженерно-будівельного інституту, а з лютого 1990 року і по даний час її робота пов'язана з Українською медичною стоматологічною академією (м. Полтава). Спочатку працювала в ЦНДЛ на посаді старшого лаборанта, молодшого наукового співробітника, наукового співробітника, а потім старшого наукового співробітника. У 1994 році перейшла на посаду асистента кафедри нормальної фізіології, а у 2003 році обрана на посаду доцента цієї кафедри.

Кандидатську дисертацію на тему «Роль поліпептидів слинної залози в регуляції вільнорадикального окислення, фізіологічної антиоксидантної системи і гемостазу у тварин» за спеціальністю 03.00.13 – фізіологія тварин і людини, захистила в лютому 1994 року на засіданні спеціалізованої вченої ради в Сімферопольському державному університеті. Наукове керівництво виконанням дисертаційного дослідження здійснював тоді ще кандидат, а сьогодні доктор медичних наук, професор Ю. І. Силенко.

Завдяки результатам досліджень В. М. Соколенко вперше було розкрито основи пептидної регуляції фізіологічних функцій слинних залоз тварин, участь процесів вільнорадикального окислення ліпідів та зсідання крові в забезпеченні їх функціонування. Важливим результатом роботи було отримання підстав для застосування пептидного комплексу слинних залоз для відновлення їх функціонального стану при травматичних, запальних, стресових, токсичних порушеннях в експерименті.

Сьогодні Валентина Миколаївна доцент кафедри нормальної фізіології. Читає лекції та проводить практичні заняття за фахом «фізіологія», веде активну наукову, науково-методичну, організаційну та виховну роботу.

Має понад 120 друкованих праць, серед яких методичні посібники, статті, тези доповідей. За її редакцією видано «Посібник з експериментально-

клінічних досліджень в біології та медицині». Вона є одним з авторів таких навчальних посібників як «Физиология системы пищеварения», «Методи клінічних та експериментальних досліджень в медицині», «Нормальная физиология», «Фізіологія», «Фізіологія серцево-судинної системи», практикума для студентів «Фізіологія» та ін.

У 2001 році В. М. Соколенко одержала патент на спосіб отримання речовини для лікування захворювань щитовидної залози (Деклараційний патент на винахід №99105891).

СОКОЛОВ АНДРІЙ БОРИСОВИЧ

Кандидат геолого-мінералогічних наук, доцент

Андрій Борисович народився 27 січня 1963 року в м. Орську Оренбурзької області у родині вчителів.

Середню освіту отримав, навчаючись впродовж 1970-1980 років в середній школі № 2 м. Полтави.

У 1980 році вступив на природничий факультет, який закінчив з відзнакою у 1985 році, отримавши кваліфікацію «учитель біології і хімії».

Трудовий шлях розпочав учителем біології середньої школи № 2 м. Полтави. У 1985-1987 роках перебував у лавах Радянської Армії. Після демобілізації знову працював учителем хімії та трудового навчання в СШ №1 м. Полтави.

Ще у студентські роки Андрій Борисович почав займатися науковою роботою під керівництвом завідувача кафедрою зоології доцента І. Б. Люріна. Щоб продовжити свої дослідження, він у 1988 році вступає до аспірантури відділу мезозою Інституту геологічних наук АН УРСР. У 1991 році на засіданні спеціалізованої вченої ради ІГН АН УРСР А. Б. Соколов успішно захистив кандидатську дисертацію на тему «Верхньокрейдові форамініфери Правобережної частини Дніпровсько-Донецької западини», яку він виконав під керівництвом доктора геолого-мінералогічних наук, професора Д. Є. Макаренка. У цьому ж році розпочав працювати викладачем та доцентом кафедри зоології ПДП імені В. Г. Короленка, де викладав навчальні дисципліни «Геологія», «Зоологія безхребетних», «Охорона природи».

Як молодий перспективний науковець у грудні 1992 році А.Б. Соколов вступає в докторантуру ІГН НАНУ.

У творчому доробку Андрія Борисовича більше 30 наукових публікацій на геолого-палеонтологічну тематику.

На даний час А. Б. Соколов займається підприємницькою діяльністю, є власником ТРЦ Конкорд та української мережі кінотеатрів Wizogia. Він депутат міської ради, заступник голови бюджетної комісії.

СОКОЛОВСЬКА ІРИНА ІВАНІВНА

Доктор біологічних наук, професор

Ірина Іванівна народилася 22 (09) лютого 1904 року в м. Полтава в учительській сім'ї. З 1919 року працювала вихователькою в дитячому садку, а потім у дитячому будинку для бездомних дітей. У 1925-1927 рр. навчалася в Полтавському інституті народної освіти. До 1930 року викладала біологію і хімію в середній школі м. Полтави, а потім – в технікумі м. Ейська (Ростовська обл., Росія).

У 1931-1934 рр. навчалася в аспірантурі Інституту зоології Московського університету імені М. В. Ломоносова, де її керівником був відомий генетик професор О. С. Серебровський. Аспірантська робота була присвячена віддаленій гібридизації птахів і виконувалася в зоопарку Асканії Нової. Прекрасні знання генетики і

видатний експериментаторський талант уже в роки аспірантури дозволили Ірині Іванівні з'ясувати причини безплідності гібридів від міжвидових схрещувань птахів, розробити техніку штучного осіменіння птахів, уперше в світі використати метод електроейякуляції для отримання сперми. Практичне значення цієї роботи полягало в тому, що вже в два місяці отримані гібриди досягали 4-х кг ваги.

У 1935 р. захистила кандидатську дисертацію, а з 1936 по 1941 рік була докторантом Інституту генетики Академії наук СРСР, де почала дослідження зі з'ясування імунологічних причин неспарюваності ссавців та птахів.

У перші дні Великої Вітчизняної війни І. І. Соколовська пішла добровольцем на фронт, де працювала медсестрою в медсанчастині Особливої білоруської авіагрупи, а потім служила політпрацівником військово-повітряного флоту. У 1942 році була відкликана з армії для продовження наукової роботи.

Починаючи з 1942 р. до кінця життя працювала у Всесоюзному інституті тваринництва у селищі Дубровиця Подольського району Московської області, де займалася розв'язанням проблем біології відтворення та штучного запліднення сільськогосподарських тварин.

У 1954 р. за матеріалами дослідження захистила докторську дисертацію, яка була видана у вигляді монографії «Проблемы оплодотворения сельскохозяйственных животных». Ця монографія стала настільною книгою студентів, викладачів, наукових співробітників і спеціалістів тваринництва.

Поряд з науковою роботою читала курс «Дарвінізм» в ТСГА.

У 60-х роках Ірина Іванівна започаткувала новий оригінальний напрям дослідження – імунологію відтворення сільськогосподарських тварин. У 1978 році вона очолила першу в СРСР лабораторію з вивчення цієї

проблематики. Одним із результатів досліджень стало видання в 1981 році монографії «Иммунология воспроизведения животных».

Її дослідження цитофізіології репродуктивних органів тварин стало основою багатьох практичних рекомендацій з попередження яловості. Вона зробила значний внесок у вдосконалення роботи установ, що займалися племінною справою, розробила методики асептичного одержання сперми, удосконалила методи її оцінки і розбавлення.

Світовим досягненням стало відкриття можливості практично безкінечного збереження сперми тварин в глибоко замороженому стані, яке стало результатом довготривалих досліджень Ірини Іванівни. Ще в 1946 році їй разом з її чоловіком В. К. Миловановим і його аспірантом І. В. Смирновим удалося вперше в світі отримати потомство у кролів після запліднення розмороженою спермою. Це досягнення було зареєстроване в 1947 році (патент №103). Воно відкрило перспективи для племінної роботи у тваринництві, у результаті чого стала можлива організація великих сховищ і перевезення сперми на будь-які відстані.

Багато сил і часу віддала Ірина Іванівна вивченню ролі імунної системи тварин у процесі відтворення. Нею був сформульований ряд теоретичних положень про механізми регулюючої дії імунної системи на процеси запліднення і ембріонального розвитку, вивчені причини ембріональної смертності у тварин, розроблені пропозиції з її попередження.

І. І. Соколовська була блискучим педагогом і популяризатором наукових знань. Нею створена велика наукова школа. Під її керівництвом стали кандидатами і докторами наук 49 учених в тому числі з Індії, Китаю, Малі, Нігерії, Єгипту, Монголії.

Нею опубліковано 390 наукових робіт, у тому числі 6 монографій і оригінальних посібників з вивчення проблем відтворення. Монографія «Племенное дело и искусственное осеменение животных» перекладена на китайську, англійську та румунську мови. У Румунії також видана монографія «Синтетические среды для разбавления семени хряка».

За заслуги в галузі імунології відтворення І. І. Соколовська в 1970 році була обрана Генеральним секретарем Міжнародного координаційного комітету і Міжнародного товариства імунологів. У складі цих керівних органів вона перебувала майже 20 років.

Нагороджена двома орденами та десятьма медалями, а також медалями ВДНГ СРСР.

43 останніх роки прожила в селищі Биково Подольського району Московської обл. Померла 11 грудня 2003 року, два місяці не доживши до свого 100-ліття.

СТАРОВОЙТОВА МАРИНА ЮРІЇВНА

Кандидат біологічних наук

Марина Юріївна народилася 29 грудня 1984 р. у м. Лубни Полтавської області. Там же у ЗОШ № 10 здобула середню освіту. На стаціонарному відділенні природничого факультету навчалася у 2002-2007 рр. Отримала повну вищу освіту за спеціальністю «педагогіка і методика середньої освіти. Хімія і біологія» та здобула кваліфікацію вчителя хімії, біології, основ екології та безпеки життєдіяльності.

Після закінчення вишу працювала у школі №10 м. Лубни вчителем біології.

У 2009 році Марина Юріївна вступила до аспірантури Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова (м. Київ) на кафедру ботаніки, природничого факультету Інституту природничо-географічної освіти та екології. Тут, в університеті, вона отримала свого першого наукового наставника, яким став кандидат біологічних наук, доцент, завідувач кафедри ботаніки І. Б. Чорний. Під його керівництвом вона розпочала працювати над кандидатською дисертацією «Вища водна рослинність басейну річки Сули: синтаксономія, динаміка, охорона». У 2010 році виконання дисертаційної роботи перемістилося до відділу геоботаніки та екології Інституту ботаніки імені М. Г. Холодного НАН України, де наукове керівництво вже здійснював доктор біологічних наук, професор відділу Д. В. Дубина.

Після закінчення аспірантури у 2012-2013 рр. працювала старшим лаборантом кафедри освіти дорослих факультету перепідготовки та підвищення кваліфікації Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

Кандидатом біологічних наук зі спеціальності «ботаніка» Марина Юріївна стала у червні 2015 року після успішного захисту дисертації на засіданні спеціалізованої вченої ради Національного ботанічного саду імені М. М. Гришка НАН України. У результаті проведеної роботи вивчено сучасний стан вищої водної рослинності басейну річки Сули, виявлено особливості її диференціації, встановлено напрямки та тенденції змін, складено прогноз динаміки рослинного покриву та розроблено заходи щодо його охорони. Завдячуючи соціологічній оцінці раритетних видів та угруповань басейну річки Сули, до регіональної охорони запропоновано 23 види судинних рослин та 10 асоціацій. З метою поліпшення заповідного статусу регіону, обґрунтовано створення перспективної мережі природно-заповідних об'єктів.

Після захисту дисертації Марина Юріївна працювала молодшим науковим співробітником відділу екології Дослідної станції лікарських рослин ІАП НААН України, а з вересня 2016 р. і дотепер – учитель біології та хімії Хорошківської загальноосвітньої школи Лубенського району.

М. Ю. Старовойтова – автор та співавтор понад 50 наукових публікацій, серед яких монографія «Рослинний та тваринний світ пониззя річки Сули» (2016 р.). Марина Юріївна член науково-технічної ради НПП «Нижньосульський».

СТАСІЛЮНАС ОЛЬГА АНТОНІВНА

Кандидат біологічних наук, доцент

Ольга Антонівна народилася 4 червня 1929 року у місті Томську (Росія) у родині лікарів. Дитинство пройшло в м. Кемерово.

У 1944 році родина переїздить спочатку до м. Сміла (тоді Київської області), де Ольга закінчила середню школу № 1, а потім до м. Полтави.

У 1947 році вступила на природничий факультет, який закінчила з відзнакою у 1951 році. Через рік, після роботи на посаді вчителя біології та хімії в чоловічій середній школі № 4 м. Полтави, була обрана секретарем комітету комсомолу Полтавського педінституту і працювала за сумісництвом в середній школі робітничої молоді № 2.

У 1954 році Ольга Антонівна стала асистентом кафедри ботаніки.

У 1965-1968 рр. навчалась у стаціонарній цільовій аспірантурі Всесоюзного інституту рослинництва (ВІР) у Ленінграді за спеціальністю «Фізіологія рослин». Захистила кандидатську дисертацію на тему «Визначення гібереліноподібних речовин у різноманітних сільськогосподарських рослин у зв'язку з їх розвитком». Керував дисертаційним дослідженням член-кореспондент ВАСГНІЛ, доктор біологічних наук, професор В. І. Разумов.

Повернувшись на кафедру ботаніки, О. А. Стасілюнас читала курси «Загальна мікробіологія», «Екологія», «Біогеографія». Вела науково-дослідну роботу з вивчення фізіологічних особливостей люцерни різного рівня плоідності. Під керівництвом свого вчителя Д.С. Івашина брала активну участь в експедиціях з вивчення рідкісних та зникаючих рослин Полтавщини з метою їх охорони. Була співавтором книги «Щоб росли горицвіти».

У 2003 році Ольга Антонівна ініціювала звернення вчених міста Полтави до президента Росії В. В. Путіна на захист від переселення ВІР з історичного корпусу.

У творчому доробку О. А. Стасілюнас 37 друкованих праць.

У 1987 році відділенням загальної біології Академії наук СРСР та Комісією зі збереження і розробки наукової спадщини М. І. Вавилова Ользі Антонівні вручена ювілейна пам'ятна медаль, що випущена на ознаменування 100-річчя від дня народження видатного радянського вченого Миколи Івановича Вавилова.

СТОРОЖЕНКО ВОЛОДИМИР ОЛЕКСІЙОВИЧ

Кандидат хімічних наук, професор

Володимир Олексійович народився 8 квітня 1941 р. у м. Ніжин Чернігівської обл. Середню освіту здобув у Яресківській середній школі Шишацького району Полтавської області.

У 1965 році закінчив стаціонарне відділення природничого факультету зі спеціальності «хімія і біологія».

Уперше почав займатися науковою роботою у 1967 р. під керівництвом доктора хімічних наук, академіка В. Г. Шевчука. У травні 1972 року у Московському обласному педагогічному інституті імені Н. К. Крупської захистив кандидатську дисертацію «Гетерогенна хімічна рівновага в трійних і четверних системах лужних сульфатних солей літію, калію та сірчаної кислоти різних концентрацій при 25°C».

У 1974 р. доцент Стороженко В. О. обраний на посаду завідувача кафедри загальної хімії Полтавського медичного стоматологічного інституту. З квітня 1982 р. по серпень 1985 р. виконував інтернаціональний обов'язок у Республіці Афганістан як викладач-консультант Міністерства охорони здоров'я ДРА при Кабульському медичному інституті. У 1986 р. завідувачу кафедрою В. О. Стороженку Вищою Атестаційною Комісією присуджено вчене звання професора за сукупністю науково-методичних робіт. У 1994-1998 рр. – депутат міської ради м. Полтави.

В. О. Стороженко має біля 100 друкованих праць (з них 50 наукових), був керівником трьох кандидатських дисертацій. Він автор посібника «Загальна хімія» (1974 р.) та підручника для студентів медичних вузів «Аналітична хімія» мовою дарі (1984 р.).

Володимир Олексійович нагороджений Почесною грамотою Верховної Ради України, медаллю імені М. С. Курнакова Академії наук СРСР.

Помер 3 лютого 2013 р.

СТРИЖАК (СУПТЕЛЯ) СВІТЛАНА ВОЛОДИМИРІВНА

Кандидат педагогічних наук, доцент

Світлана Володимирівна народилася 11 лютого 1975 року в місті Столін, Брестської області (Республіка Білорусь) в родині службовців.

У 1982-1992 р. навчалася у середній школі № 4 міста Полтави, яку закінчила із золотою медаллю і вступила на стаціонарне відділення природничого факультету за спеціальністю «Хімія і біологія».

У 1992-1997 рр. Світлана Володимирівна навчалася на природничому факультеті Полтавського державного педагогічного інституту імені В. Г. Короленка (спеціальність – хімія і біологія). На п'ятому курсі (1996-1997 рр.) працювала вчителем хімії й біології середньої школи № 14.

У 1997 році, отримавши диплом з відзнакою, залишається працювати на кафедрі хімії. Тут, у стінах природничого факультету, вона пройшла шлях від асистента кафедри хімії до доцента кафедри хімії та методики викладання хімії. Протягом 1998-1999 навчального року працювала за сумісництвом вчителем хімії у рідній середній школі № 4 м. Полтави.

З жовтня 2001 року по жовтень 2004 року Світлана Володимирівна навчалася в аспірантурі ПДПУ імені В. Г. Короленка. У вересні 2005 року в Інституті педагогіки Академії педагогічних наук України захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти. Тема її дослідження «Науково-методичні основи професійної підготовки майбутніх учителів природничих дисциплін у вищих педагогічних навчальних закладах». Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор М. В. Гриньова.

Світлана Володимирівна здійснює консультаційну та методичну допомогу учителям хімії міста та області, з написання наукових робіт школярів, учасників МАН, була членом журі обласного етапу Всеукраїнського конкурсу «Вчитель року» у номінації «Хімія».

Постійно бере участь у роботі журі обласного етапу олімпіади з хімії. З 2017 року – заступник голови журі III етапу (обласного), член журі IV (2018р.) та експерт II (міського) етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з хімії, член журі обласного конкурсу «Кристали: структура, властивості».

Вона член оргкомітету міжнародних, всеукраїнських та регіональних конференцій, семінарів, студентських та учнівських олімпіад, зокрема, Мелелєєвські читання, Гумбольдтівська конференція «Хімія та життя», XXIV Українська конференція з органічної хімії, Всеукраїнська студентська олімпіада з хімії серед студентів класичних та педагогічних університетів, IV етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з хімії тощо.

Наукові пошуки Стрижак С. В. здійснюються у рамках проблематики кафедри «Шляхи підвищення ефективності навчально-виховного процесу з хімії

у вищій та загальноосвітній школі» (№ державної реєстрації 0116U002586), зокрема розробляється технологія дослідницького навчання хімії.

Світлана Володимирівна виступала офіційним опонентом на захистах кандидатських дисертацій, керує науковою роботою студентів. Під її керівництвом виконуються курсові, дипломні та магістерські роботи. Світлана Володимирівна активно впроваджує проектну технологію навчання хімії.

За її участю проводиться профорієнтаційна робота, зокрема проведення майстер-класів, хімічного експериментаріуму, цікавих дослідів для учнів міста та області.

С. В. Стрижак – гарант освітньої програми «Середня освіта. Хімія» другого рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Хімія) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

Вона бере активну участь у громадському житті колективу факультету, виконує обов'язки секретаря кафедри, куратора академічної групи.

С. В. Стрижак автор та співавтор понад 200 наукових і навчально-методичних праць, монографій, навчальних посібників. Серед них: «Довідник для абітурієнтів і школярів. Хімія», «Опорна школа: шляхи становлення» тощо.

Нагороджена Грамотами Головного управління освіти і науки Полтавської обласної державної адміністрації (2009 р.) та Департаменту освіти і науки Полтавської обласної державної адміністрації (2015, 2016 рр.).

ТЕСЛЮК МАКСИМ ГРИГОРОВИЧ

Кандидат біологічних наук, науковий співробітник

Максим Григорович народився 12 травня 1985 року в м. Карлівка Полтавської області. Там же в гімназії № 5 імені Н. В. Герасименко отримав середню освіту.

На стаціонарному відділенні природничого факультету навчався у 2003-2008 рр. за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти, Біологія. Психологія». У 2009 році отримав кваліфікацію магістра педагогічної освіти, викладача біології.

У листопаді 2009 року вступив до аспірантури Національного ботанічного саду імені М. М. Гришка НАН України. З початку 2010 року навчання в аспірантурі поєднував з роботою на посаді провідного інженера у відділі акліматизації плодкових рослин. На цій посаді залишився після завершення навчання у 2012 р. З липня 2017 р. Максим Григорович науковий співробітник.

Перші кроки в науці М. Г. Теслюк зробив у шкільні роки, досліджуючи сорти і форми *Vitis vinifera* L. під керівництвом учителя біології В. М. Коновала. У 2002 та 2003 рр. брав участь у конкурсі наукових робіт МАН України, отримавши на обласному етапі друге і перше місця відповідно.

З 2003 року, ставши студентом продовжив дослідження *V. vinifera*, а також інших видів родини *Vitaceae* Juss. під науковим керівництвом кандидата біологічних наук, доцента кафедри ботаніки Л. М. Гомлі.

Вступивши до аспірантури у 2009 році, змінив об'єкт досліджень, акцентувавши увагу на представниках родини *Cornaceae* Bercht. & J. Presl.

У грудні 2016 року на засіданні спеціалізованої вченої ради в Національному ботанічному саду імені М. М. Гришка НАН України М. Г. Теслюк захистив дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата біологічних наук на тему «Рід *Synoxylon* Raf. (*Cornaceae* Bercht. & J. Presl) в Україні: інтродукція, біоморфологічні особливості, перспективи використання». Науковий керівник – доктор біологічних наук, професор С. В. Клименко.

Результати проведених досліджень стали суттєвим внеском у розробку теоретичних питань інтродукції рослин та дендрології. Дані щодо біоекологічних особливостей видів роду *Synoxylon* виявилися новими або ж доповнили відомості з біології та екології цих видів у Лісостепу України, є базовими для озеленення і їх селекції. Установлено оптимальні строки насінного та вегетативного розмноження. Посадковий матеріал форм циноксилону передано для закладання колекційних насаджень у дендрологічні парки та ботанічні сади, а також аматорам Вінницької, Дніпропетровської,

Запорізької, Київської, Полтавської та інших областей. Генофонд видів і сортів *Synoxylon* – унікальна колекція в Лісостепу України, яка слугує і використовується в селекційній роботі для виведення нових сортів і впровадження їх у практику садівництва.

Сьогодні наукові інтереси Максима Григоровича пов'язані з дослідженням біоекологічних, морфологічних та біохімічних особливостей, використанням в озелененні, фармакогнозії, плідівництві, селекції нетрадиційних плодових рослин родів *Cornus* (за Q. Xiang, 2005), *Ealeagnus*, *Cydonia*, *Lonicera*, *Castanea*, *Asimina* і ін.

М. Г. Теслюк має 23 наукових публікацій з проблематики інтродукційної ботаніки.

ТИМОХА СЕРГІЙ ІВАНОВИЧ

Кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник

Сергій Іванович народився 15 липня 1952 року в с. Климівка Карлівського району Полтавської області в селянській родині. Восьмирічну освіту отримав у рідному селі, середню – у с. Федорівка Карлівського району Полтавської області.

На стаціонарному відділенні природничого факультету зі спеціальності «біологія і хімія» навчався у 1970-1975 рр. Після закінчення інституту Сергій Іванович працював учителем хімії і біології у Литв'яківській середній школі Лубенського району Полтавської області.

Ще будучи студентом II курсу почав займатися науковою роботою під керівництвом доцента кафедри ботаніки Д. М. Щербини. Для її продовження у 1977 році вступив на стаціонарне відділення аспірантури у знаменитий на весь світ Всесоюзний інститут рослинництва імені М. І. Вавилова. Навчання закінчив лише у 1982 році, через службу в лавах Радянської Армії.

Після закінчення навчання в аспірантурі працював старшим науковим співробітником лабораторії генетики пшениці, завідувачем відділу захисту рослин Миронівського НДІ селекції та насінництва пшениці імені В. М. Ремесла.

Кандидатську дисертацію на тему: «Сравнительное генетическое изучение короткостебельных мутантов сорта озимой мягкой пшеницы Мироновской 808» за спеціальністю «генетика» захистив у Всесоюзному НДІ рослинництва імені М. І. Вавилова у 1984 році. Науковий керівник – доктор біологічних наук, професор Т. Я. Зарубайло.

У творчому доробку С. І. Тимохи 26 наукових праць у галузі генетики і селекції рослин.

У зв'язку з погіршенням стану здоров'я Сергій Іванович залишив наукову діяльність і перейшов на господарську роботу.

Помер 29 жовтня 2016 року. Похований на Харківщині.

ТИТАРЕНКО (СОРОКА) ВАЛЕНТИНА ПЕТРІВНА

Доктор педагогічних наук, професор

Валентина Петрівна народилася 26 листопада 1948 року у с. Великі Сорочинці Миргородського району Полтавської області. Середню освіту здобула у Велико-сорочинській середній школі, яку закінчила із золотою медаллю.

У 1966 р. Валентина стала студенткою природничого факультету, стаціонарне відділення якого закінчила у 1971 р., за спеціальністю «біологія і хімія».

Свій трудовий шлях розпочала у 1971 р., звідтоді жодного разу не змінювала місце роботи: в її трудовій книжці адреса одного навчального закладу – Полтавського державного педагогічного інституту, нині – Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. Тут, у стінах Alma-mater, вона пройшла шлях від старшого лаборанта кафедри хімії до професора, завідувача кафедри теорії та методики технологічної освіти, декана факультету технологій та дизайну.

Уперше почала займатися науковою роботою у 1966 р. на кафедрі хімії, взявши участь у студентській науковій конференції. Першим її науковим керівником була кандидат біологічних наук, доцент кафедри хімії Т. П. Данилюк.

У 1989 році Валентина Петрівна стала кандидатом сільськогосподарських наук. Захист дисертації на тему: «Підвищення продуктивності ячменю та гороху шляхом передпосівної обробки насіння препаратом ДИНУК» відбувся у Харківському науково-дослідному інституті рослинництва. Науковий керівник дисертаційного дослідження – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри рослинництва Харківської сільськогосподарської академії М. А. Бобро.

У 2010 році в Інституті педагогіки НАПН України Валентини Петрівна захистила докторську дисертацію «Теорія і практика формування естетичної культури майбутніх учителів трудового навчання засобами українських народних промислів». Науковий консультант доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПН України, директор Навчально-наукового центру підготовки та атестації наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації В. К. Сидоренко.

Необхідно відзначити В. П. Титаренко як одного з перших ініціаторів проведення в Україні комплексних досліджень та експериментів у галузі декоративно-прикладної творчості, а також методології науково-педагогічних досліджень. Широко відомою і визнаною стала ідея В. П. Титаренко про нові концептуальні підходи залучення студентської молоді до науково-дослідницької діяльності. Розв'язання цієї актуальної проблеми знайшло відображення у принципово нових навчальних дисциплінах та відповідних методичних

посібниках з основ наукових досліджень для вищих педагогічних навчальних закладів.

Велику увагу В. П. Титаренко приділяє дослідженню інтеграційних процесів та закономірностей в освіті. Вона автор ряду принципово нових інтегрованих курсів з циклу «Декоративно-прикладна творчість» та «Народні промисли України» для студентів факультетів технологічної освіти.

Актуальним також є її дослідження проблем нових інформаційних технологій у навчанні учнівської та студентської молоді.

Як фахівець у галузі теорії та методики трудового навчання В. П. Титаренко користується заслуженим авторитетом колег у широких науково-педагогічних колах України та за її межами. Визнанням науково-методичного авторитету стала впродовж десяти років її активна участь у роботі науково-методичної комісії з трудового навчання Міністерства освіти і науки України. За участю В. П. Титаренко започатковано оновлення змісту трудового навчання учнів, що знайшло втілення у проекті стандарту освітньої галузі «Технології»; внесено вклад у розробку нормативних навчально-програмних документів з підготовки вчителя трудового навчання та технологій та підготовку до видання навчально-методичних посібників. Значним внеском стала її участь в організації та забезпеченні роботи із створення концепції галузевого стандарту ступеневої підготовки вчителя трудового навчання.

Валентина Петрівна тривалий час проводить глибокі теоретичні дослідження закономірностей формування естетичної культури майбутніх учителів технологічної освіти засобами українських народних промислів.

Під її керівництвом на кафедрі виконувалися держбюджети і теми «Відродження і розвиток національної традиційної культури українського народу», «Теоретичні основи формування естетичної культури майбутнього вчителя трудового навчання», «Теорія та методика формування естетичної культури майбутнього вчителя технологій у процесі особистісно орієнтованої професійної підготовки».

Валентина Петрівна є ініціатором, автором та умілим організатором створення музею народних промислів, який функціонує більше трьох десятиліть. У музеї відображені традиції українських народних промислів, особливо висвітлені успіхи у вивченні української народної вишивки. У травні 2004 року В. П. Титаренко вперше в Україні ініціювала створення музею українського рушникарства. Вона більше 30 років зі студентами збирає узори старовинних українських рушників, сорочок, замальовуючи орнаменти, відтворюючи їх у нових художньо-естетичних виробках. У музеї представлені унікальні за досконалою виконавчою майстерністю зразки стародавніх і сучасних рушників, сорочок, скатертин.

Разом зі студентами факультету технологій та дизайну Валентина Петрівна проводить активну виставкову діяльність. Лише за період з 2010 р. художньо-творчі роботи її вихованців більше 50 разів демонструвалися на міжнародних, всеукраїнських, обласних, міських та вузівських виставках. З роботами вона знайомила жителів країн Європи – Австрії, Бельгії, Болгарії, Італії, Німеччини, Франції, Швейцарії. Особливо пам'ятною для В. П. Титаренко стала поїздка в складі делегації вишу до Італії (1997). Сам Папа Римський Іоанн Павло II вітав усіх полтавців у своїй резиденції у Ватикані, а Валентина Петрівна з приємністю вручила йому власноруч вишитий прапор Полтави.

Титаренко В.П. успішно та плідно співпрацює з багатьма навчальними закладами Полтавщини, України, ближнього та далекого зарубіжжя.

Вона є головою спеціалізованої вченої ради К 44.053.02 за спеціальністю 13.00.02 – теорія та методика трудового навчання у ПНПУ імені В. Г. Короленка, а також членом редакційної колегії журналу «Трудова підготовка в сучасній школі», збірника наукових праць «Естетика і етика педагогічної дії» та центрального (галузевого) журналу «Українська професійна освіта», «Бібліотека дизайнера», збірника наукових статей Полтавського краєзнавчого музею.

В. П. Титаренко автор і співавтор понад 400 наукових і навчально-методичних праць, монографій, підручників, навчальних посібників. Серед них: «Український рушник: засіб національного виховання і витвір народного декоративно-ужиткового мистецтва (на прикладі Полтавського вишиваного рушника)» (у співавторстві) (1998 р.), «Об'єкти праці з українських народних ремесел: навчально-методичний посібник» (2001 р.), «Традиційні народні ремесла Полтавщини» (2002 р.), «Українські народні промисли: естетичні аспекти» (2004 р.), «Методика викладання декоративно-прикладної творчості» (2004 р.), «Сучасне сільськогосподарське виробництво» (у співавторстві) (2006 р., 2010 р.), «Українська народна вишивка у творах полтавських майстринь» (2008 р.), «Естетична культура сучасної молоді: українські народні промисли» (2011 р.), «Народні промисли України» (2011 р.), «Методика вивчення декоративно-прикладної творчості» (2014 р.), «Трудове навчання (для дівчат): підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закладів (у співавторстві)» (2015 р.).

Професор В. П. Титаренко отримала п'ять свідоцтв про реєстрацію авторського права:

– Полтавська традиційна вишивка: минуле і сучасне (виховний аспект). Навчально-методичний посібник (свідоцтво № 34541, 2010 р.);

– Основи сільського господарства. Практикум: навч. посібник (свідоцтво № 38066, 2011 р.);

– науковий твір «Народні промисли України» (свідоцтво №61064, 2015 р.);

– твір ужиткового мистецтва «Рушник «Дерево життя» (свідоцтво № 66423, 2016 р.);

– твір ужиткового мистецтва «Вишита жіноча сорочка «Весна» (свідоцтво №78479, 2018 р.).

Валентина Петрівна є ініціативним організатором і активним учасником багатьох регіональних, всеукраїнських і міжнародних наукових конференцій з трудового навчання.

В. П. Титаренко відзначено Почесним званням «Відмінник освіти України» (2000 р.), Почесною грамотою Центрального комітету профспілки працівників освіти і науки України (2003 р.), Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України (2004 р.), дипломом лауреата премії імені Панаса Мирного в номінації «Народна творчість» (2005 р.) і дипломом лауреата премії імені В. Г. Короленка (2006 р.), нагрудним знаком «Василь Сухомлинський» (2008 р.), Почесною грамотою Академії педагогічних наук України (2009 р.), Почесною грамотою Президії Федерації профспілок працівників України (2009 р.), дипломом III ступеня за книгу «Сучасне сільськогосподарське виробництво» в номінації «Краще навчальне видання та підручники», грамотою Головного управління освіти і науки Полтавської обласної державної адміністрації (2012 р.), подякою від міського голови (2012 р.), дипломом учасника Всеукраїнського параду

вишиванок (2013 р.), почесним званням «Заслужений працівник освіти України» (2014 р.), почесною грамотою Президії Українського фонду культури (2014 р.), Почесною грамотою Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих Національної академії педагогічних наук України (2014 р.). За творчі здобутки, які утверджують гуманістичні й національні ідеали Батьківщини, духовні та культурні цінності українського народу, вагомий внесок у розвиток національно-культурного життя Полтави та Полтавщини вона стала лауреатом Полтавської міської премії імені Миколи Ярошенка у номінації «Громадська діяльність. Організація і проведення мистецьких акцій» (2016 р.), лауреат премії імені академіка Д. О. Тхоржевського (2017 р.).

ТИТАРЕНКО (КІРОСІР) ОЛЬГА ОЛЕКСАНДРІВНА

Кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Ольга Олександрівна народилася 29 листопада 1975 року в м. Новочеркаську Ростовської області у родині службовців. З 1979 року родина проживає у м. Полтава. Середню освіту здобула у середній школі № 9.

У 1997 році закінчила денне відділення природничого факультету за спеціальністю «Хімія і біологія» й почала працювати на обласній станції юних натуралістів керівником гуртка.

До наукової роботи долучилася ще на студентській лаві під керівництвом доцента кафедри зоології М. М. Саричевої. Брала участь у міжвузівських студентських наукових конференціях. Працювала вчителем біології у школі №6 та валеології у школі-інтернаті № 1 м. Полтави.

У 1998-2001 рр. навчалася в аспірантурі Інституту свинарства імені О. В. Квасницького Української академії аграрних наук за спеціальністю 03.00.13 – фізіологія людини і тварини.

З грудня 2001 р. – асистент кафедри теорії та методики технологічної освіти ПНПУ імені В. Г. Короленка.

У 2008 році в Інституті свинарства імені О. В. Квасницького УААН захистила дисертаційну роботу за спеціальністю 03.00.13 – фізіологія людини і тварин на тему: «Фізіологічні закономірності динаміки вмісту макроелементів у системі мати-плід протягом відтворювального циклу свиноматки», яка була виконана під керівництвом доктора біологічних наук, професора, дійсного члена УААН В. Ф. Коваленка і наукового консультанта Н. А. Мартиненко, доктора біологічних наук.

У 2009 р. Ольга Олександрівна була обрана на посаду доцента кафедри теорії та методики технологічної освіти. У 2011 році їй присвоєно вчене звання доцента цієї ж кафедри. Викладає курси «Перспективи розвитку сучасного виробництва», «Сучасні технології виробництва», «Основи наукових досліджень», «Органічна хімія», «Хімія», «Фізика і хімія полімерів», «Основи виробництва», «Основи аграрного виробництва», до яких розробила навчально-методичні комплекси. У зміст навчальної роботи входить керівництво навчальними й виробничими практиками.

Ольга Олександрівна бере активну участь у багатьох регіональних, всеукраїнських і міжнародних наукових конференціях з технологічної освіти.

О. О. Титаренко має близько 100 друкованих праць, серед яких співавторство у виданнях «Сучасне сільськогосподарське виробництво. Навчально-методичний посібник» (2006 р.), «Основи сільського господарства. Практикум: навчальний посібник» (2008 р.), «Физиологические аспекты метаболизма в системе мать-плацента-плод свиньи» (2012 р.), «Основи наукових досліджень» (2013 р.), «Методика вивчення агровиробництва: навчально-

методичний посібник» (2013 р.), «Практикум з основ виробництва: навчальний посібник для студентів напряму підготовки «Технологічна освіта»» (2014 р.). Два останніх посібники мають свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір. Активно працювала у процесі розробки програми варіативного модуля для учнів 7-9 класів «Основи ландшафтного дизайну», яка опублікована у фаховому журналі «Трудова підготовка в рідній школі» (2013 р., № 5).

Брала участь у розробці та є співавтором патентів:

– композиція прянощів для рибного соусу (деклараційний патент України №28750, 2007 р.);

– спосіб прогнозування термостресстійкості сперміїв кнура (деклараційний патент України №52538, 2010 р.);

– спосіб тестування якості сперми кнура (деклараційний патент України № 54046, 2010 р.);

– спосіб комплексної оцінки племінних молодих кнурців за їх власною продуктивністю (деклараційний патент України № 55695, 2010 р.).

На кафедрі теорії і методики технологічної освіти виконувала держбюджетні теми «Відродження і розвиток національної традиційної культури українського народу», «Теоретичні основи формування естетичної культури майбутнього вчителя трудового навчання», «Теорія та методика формування естетичної культури майбутнього вчителя технологій у процесі особистісно орієнтованої професійної підготовки». Була опонентом кандидатської дисертації за спеціальністю 03.00.13 фізіологія людини і тварин на тему «Фізіологічний вплив емульгованих жирів на стан здоров'я і продуктивність свиней різного віку», виконану Юхно В. М. (2012 рік).

Упродовж п'яти років виконувала обов'язки голови державної екзаменаційної комісії природничого факультету.

Разом зі студентами проблемної групи Ольга Олександрівна працює над розробкою наукової теми «Перспективи екологічної конверсії аграрного виробництва». Результатом такої роботи є участь студентів у регіональних, всеукраїнських і міжнародних студентських та науково-практичних конференціях та їх друковані одноосібні статті. Під керівництвом О. О. Титаренко студенти пишуть і успішно захищають кваліфікаційні роботи, беруть участь у предметних олімпіадах.

Ольга Олександрівна входить до складу журі III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з трудового навчання (технологій). Є членом Всеукраїнської творчої Спілки дизайнерів України.

О. О. Титаренко є лауреатом обласного конкурсу «Краща книга Полтавщини» (диплом III ступеня за навчальний посібник «Сучасне сільськогосподарське виробництво» в номінації «Краще навчальне видання та підручники», 2011 р.), нагороджена дипломом I ступеня X Міжнародного конкурсу молодих дизайнерів «Україна квітуча 2018» як один із керівників проекту студентів факультету технологій та дизайну.

УЛАНОВСЬКА-ЦИБА (УЛАНОВСЬКА) НАТАЛІЯ АРКАДІЇВНА

Кандидат біологічних наук, доцент

Наталія Аркадіївна народилася 18 грудня 1968 року у м. Полтава в родині службовців. Середню освіту отримала в ЗОШ № 2. Після закінчення школи навчалася у Полтавському кооперативному технікумі за спеціальністю «бродильне виробництво», який закінчила з відзнакою. У 1990 році вступила до Київського технологічного інституту. На другому курсі навчання перевелась на заочне відділення природничого факультету ПДП імені В. Г. Короленка (спеціальність «біологія»), яке закінчила у 1996 році.

Трудову діяльність розпочала у 1995 р. на посаді старшого лаборанта кафедри медичної біології Полтавського медичного інституту Української асоціації народної медицини. У 2001 році перевелась на такі ж посаду і кафедру до Української медичної стоматологічної академії.

Науковою роботою почала займатися у 2001 році. У 2002 році вступила до аспірантури своєї кафедри. Тема кандидатської дисертаційної роботи: «Вікові зміни стінки жовчного міхура людини». Науковий керівник – С. І. Дубінін, доктор медичних наук, професор, академік Української академії наук, Лауреат премії I ступеня Української академії наук в галузі біології, хімії і медицини, завідувач кафедри медичної біології ВДНЗУ «УМСА».

Успішний захист дисертації зі спеціальності «нормальна анатомія» відбувся в Луганському державному медичному університеті МОЗ України у 2009 році.

Після захисту дисертації Наталія Аркадіївна залишилася на кафедрі медичної біології, де сьогодні обіймає посаду доцента кафедри. Проводить практичні заняття, консультації, читає лекції з предмету медичної біології.

Її наукові інтереси пов'язані з дослідженням вікових та хронологічних змін стінки жовчного міхура людини та порівнянні анатомічної будови жовчного міхура людини та тварин.

Наталія Аркадіївна автор та співавтор 163 наукових та науково-методичних праць, трьох монографій («Вікові зміни стінки жовчного міхура людини (2011), «Хронобіологічні аспекти морфологічних змін у жовчному міхурі людини» (2012), «Морфо-функціональний стан гепато-біліарної системи в умовах експериментального гострого холецистити» (2013) та двох патентів України на корисну модель:

- спосіб пластики холедоха куксою міхурової протоки (№ 84246, 2013 р.);
- спосіб пластики холедоха сегментом стінки жовчного міхура (№ 100766, 2015 р.).

УСЕНКО (ЧИГРИН) СВІТЛАНА ОЛЕКСІЇВНА

Кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник

Світлана Олексіївна народилася 17 квітня 1976 року в с. Іванівка Кобеляцького району Полтавської області у родині службовців. Середню освіту здобула у Кобеляцькій ЗОШ № 2, яку закінчила із золотою медаллю.

У 1993-1998 рр. навчалась на денному відділенні природничого факультету, де отримала кваліфікацію вчителя хімії та біології.

Трудову діяльність розпочала у цьому ж році на посаді асистента кафедри зоології Полтавського державного педагогічного інституту імені В.Г. Короленка. Упродовж 1998-2001 рр. навчалася в аспірантурі Інституту свинарства УААН (нині Інститут свинарства і агропромислового виробництва НААН України) за спеціальністю

03.00.13 – фізіологія людини і тварин. Цей вибір був зумовлений тим, що ще на студентській лаві Світлана Олексіївна під керівництвом кандидата біологічних наук, доцента М. М. Саричевої працювала над дипломною роботою, яка була присвячена вивченню багатоплідності і великоплідності у свиней.

Після закінчення аспірантури, у грудні 2001 року, С. О. Усенко залишилась працювати в Інституті свинарства на посаді старшого лаборанта лабораторії організації наукових досліджень та маркетингу. У квітні 2002 року переведена на посаду молодшого наукового співробітника цієї ж лабораторії. З січня 2004 р. по серпень 2016 р. обіймала посаду вченого секретаря інституту з виконанням обов'язків завідувача аспірантурою. З вересня 2016 р. й до тепер – професор кафедри технології виробництва продукції тваринництва Полтавської державної аграрної академії.

Кандидатську дисертацію на тему «Гормональний і біохімічний статус сироватки крові свиней різного віку, статі та фізіологічного стану» захистила 19 березня 2004 року на засіданні спеціалізованої вченої ради в Інституті свинарства. Науковий керівник – доктор біологічних наук, професор, академік УААН, заслужений винахідник В. Ф. Коваленко.

У 2009 році їй присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника зі спеціальності «Фізіологія людини і тварин».

За період роботи в Інституті свинарства і агропромислового виробництва НААН України внесла вагомий внесок у розвиток сільськогосподарської науки та практики ведення галузі свинарства. У результаті проведених нею наукових досліджень встановлено особливості динаміки гормонального фону та процесів вільно-радикального пероксидного окиснення у різних тканинах свиней в залежності від віку, статі, генотипу і фізіологічного стану та їх вплив на загальний рівень метаболізму в організмі. Одержані дані використовуються як довідковий матеріал, що характеризує в нормі рівень гормонального та

біохімічного статусу в період статевого дозрівання і протягом відтворювального циклу у свиней з метою відповідної корекції залежно від їх віку та фізіологічного стану. Запропоновано ефективні принципово нові способи підвищення резистентності організму молодняка свиней та покращення якості спермопродукції в кнурців у період становлення статевої функції.

Наразі в коло наукових інтересів Світлани Олексіївни входить розроблення ефективних фізіолого-біохімічних методів підвищення відтворювальної здатності свиней.

Має 63 наукові та навчально-методичні праці, серед яких 4 монографії та 7 навчально-методичних посібників. Вона є співавтором 3 ДСТУ в галузі свинарства та біотехнології розмноження та 3 патентів:

– спосіб диференційованого визначення джерел та вмісту супероксиданіонрадикалу у тканинах тварин (деклараційний патент України № 66518 А, 2004 р.);

– спосіб прискореного визначення вмісту вітаміну С та його ізомерів у спермі кнурів (деклараційний патент України № 67054, 2004 р.);

– спосіб покращення якості спермопродукції кнурів (деклараційний патент України № 46935, 2010 р.).

За сумлінну працю і активну громадську позицію С. О. Усенко нагороджена Подякою Національної академії аграрних наук України (2013 р.), Почесними грамотами Президії Національної академії аграрних наук України (2012 р.), Головного управління агропромислового розвитку Полтавської обласної державної адміністрації (2009 р.), Полтавської районної ради (2015 р.), Дипломом Академії наук вищої освіти України (2013 р.).

ФЕДОРЕНКО ТРОХИМ ПАВЛОВИЧ

Кандидат хімічних наук, доцент

Трохим Павлович народився 27 вересня 1924 року в с. Комиші Кременчуцького району Полтавської області у сім'ї селянина-середняка. Початкову школу закінчив у рідному селі в 1936 році, а потім продовжував навчатися в Омельницькій середній школі. Та закінчити її не вдалося, бо почалася Велика Вітчизняна війна. Під час тимчасової окупації працював на різних роботах. У червні 1943 року був заарештований гестапо за відмову служити в німецькій армії і відправлений на роботу в Німеччину. Працював на лісорозробках в Австрії аж до звільнення Радянською Армією. У 1945 році Т. П. Федоренко перебував у 200-му запасному полку Радянської Армії, а після проходження комісії при Рава-Руському фільтраційному пункті відбув до

Кременчуцького військкомату.

У вересні 1945 року продовжив навчання у 10-му класі Потіцької середньої школи, потім вступив на природничий факультет Полтавського педінституту, який закінчив у 1950 році.

Спочатку Т. П. Федоренко працював лаборантом кафедри хімії, а згодом (з 15.09.1950 р.) – асистентом. У цей період він і розпочав наукову діяльність. Дуже багато уваги приділяв заняттям студентського наукового гуртка, проводив надзвичайно цікаві вечори, брав активну участь у роботі товариства з питань розширення наукових і політичних знань, багато часу приділяв практичній допомозі вчителям міста.

Працюючи на посаді старшого викладача кафедри, Трохим Павлович займався науково-дослідною роботою з проблем тематики кафедри – хімією аценафтену, публікує ряд робіт.

Згодом, у 1962 році, він перейшов працювати на кафедру хімії Полтавського інженерно-будівельного інституту, де він долучився до виконання наукових досліджень цієї кафедри, яку на той час очолював заслужений працівник вищої школи УРСР, доктор хімічних наук, професор В. Г. Шевчук. На той час на кафедрі працювала аспірантура та виконувалися госпдогвірні роботи з різними установами Радянського Союзу та, зокрема, Інститутом загальної та неорганічної хімії АН СРСР. Досліджувалися гетерогенні рівноважні системи сульфатних солей натрію, амонію, алюмінію, кадмію, нікелю, марганцю та ряду інших. Це мало надзвичайно важливе значення як в теоретичному, так і в практичному плані. Ці роботи розширювали можливості фізико-хімічного аналізу, розробленого в працях академіка М. С. Курнакова, а також давали можливість розробляти технологію одержання окремих металів, зокрема, кадмію, нікелю, марганцю.

Свою кандидатську дисертацію на тему: «Исследование солевых равновесий в водных системах из сульфатов кадмия, аммония, алюминия, щелочных и некоторых переходных металлов» Т. П. Федоренко успішно захистив на засіданні спеціалізованої вченої ради Ярославського педагогічного інституту імені К. Д. Ушинського.

Невдовзі він одержав звання доцента кафедри хімії, якою потім і завідував до виходу на наукову пенсію.

Т. П. Федоренко написав посібники «Хімія розкриває чудеса», «Хімічні тематичні вечори», «Цікаві питання з органічної хімії». Разом з К. К. Гряненком видав посібник «Аналітична хімія (якісний аналіз)», яким користуються й нинішні студенти. Має близько 10 наукових праць. Розробки Трохима Павловича неодноразово експонувались на виставці досягнень народного господарства СРСР. Т. П. Федоренко нагороджувався грамотами Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти УРСР.

Закінчилось коротке земне життя Трохима Павловича 27 жовтня 2001 р.

ФІЛАТОВА (ПОДАТЬ) ВАЛЕНТИНА ЛУКІВНА

Кандидат біологічних наук, доцент

Валентина Луківна народилася 14 лютого 1956 року у с. Ново-Іванівка, Хорольського району, Полтавської області у робітничій родині. Середню освіту здобула у середній школі № 9 м. Полтави. Після закінчення школи декілька років безрезультатно вступала до Полтавського медичного стоматологічного інституту (у цей період працювала санітаркою в районній санітарно-епідеміологічній станції, потім старшою піонервожатою в середній школі № 13 м. Полтави). Четверта спроба вступу до вузу виявилася результативною, але ним став Полтавський державний педагогічний

інститут імені В. Г. Короленка, де на природничому факультеті (заочна форма навчання) впродовж 1976-1981 рр. вона здобула кваліфікацію «учитель біології». Одночасно працювала у середній школі № 6, спочатку лаборантом кабінету фізики, а потім, після закінчення інституту, вихователем групи продовженого дня і вчителем біології.

З 1986 р. до 1993 р. перебувала у м. Сєвероморську, Мурманської області за місцем служби чоловіка – військового льотчика.

У 1993 році повернулася до м. Полтави і була прийнята науковим працівником музею імені І. П. Котляревського, а на початку 1994 року переведена старшим інспектором наукового відділу Полтавського державного медичного стоматологічного інституту. У тому ж 1994 році очолила науковий відділ вишу та розпочала займатися науковою роботою під керівництвом заслуженого діяча науки і техніки України, доктора медичних наук, професора В. П. Міщенко.

Кандидатську дисертацію на тему «Взаємозв'язок захисних фізіологічних систем крові (антиоксидантної та фібринолітичної) в організмі людини і тварин» за спеціальністю 03.00.13 – фізіологія людини і тварин захистила у 1997 році у спеціалізованій вченій раді Сімферопольського державного університету імені М. В. Фрунзе.

У результаті виконання дисертаційної роботи було вперше встановлено тісний взаємозв'язок антиоксидантних і фібринолітичних властивостей крові. Виявлено, що при різних шляхах активації перекисного окислення ліпідів у лабораторних тварин та людей відповідно активується процес мікроциркуляторного і коагуляційного гемостазу, але зменшуються антиоксидантні і фібринолітичні властивості крові. На основі отриманих даних можна більш адекватно вирішувати питання як профілактики, так і лікування захворювань, що супроводжуються активацією перекисного окислення ліпідів і зсіданням крові.

У 1999 році Валентина Луківна була призначена на посаду вченого секретаря медичної академії та викладача кафедри загальної гігієни та екології. Сьогодні В. Л. Філатова – доцент цієї кафедри. Викладає загальну гігієну, екологію та охорону праці в медицині, а також безпеку життєдіяльності людини в умовах сучасного суспільства студентам стоматологічного і медичного факультетів.

Входить до складу кафедрального колективу з виконання науково-дослідної тематики, що займається дослідженням і обґрунтуванням дії на організм людини несприятливих чинників виробничого і навколишнього середовища з розробкою, рекомендаціями і впровадженням комплексу заходів цілеспрямованої групової (спричинених характером професійної діяльності) та індивідуальної профілактики, а також підготовкою і вихованням сучасної високоінтелектуальної фізично досконалої, культурно і духовно розвиненої особистості.

В. Л. Філатова – вчений секретар Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія».

За час науково-педагогічної діяльності опубліковано 84 наукових та навчально-методичних праць. Брала участь у розробці та є співавтором патентів на корисну модель:

– спосіб корекції частоти скорочень серця при пароксизмальній формі фібриляції передсердь на фоні ішемічної хвороби серця (декларційний патент України № 69188 (2004 р.);

– спосіб лікування порушень серцевого ритму та артеріального тиску у пульмонологічних хворих з бронхообструктивним синдромом (декларційний патент України №7590 (2005 р.);

– спосіб визначення впливу добової варіабельності серцевого ритму та артеріального тиску на перебіг інфаркту міокарда (декларційний патент України № 10881 (2005 р.).

За особистий внесок у підготовку висококваліфікованих медичних кадрів, плідну науково-практичну діяльність Валентина Луківна нагороджена Грамотою Полтавської обласної ради (2006 р.) та відзначена Подякою міського голови (2016 р.).

ХАННАНОВА ОЛЕСЯ РАВІЛІВНА

Кандидат біологічних наук

Народилася 18 березня 1987 року в с. Бобрівник Зіньківського району Полтавської області в сім'ї робітників. У 2002 році закінчила Бобрівницьку загальноосвітню школу I-II ступенів і вступила до Зіньківської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 2. У 2004 році отримала атестат із відзнакою і нагороджена золотою медаллю «За особливі успіхи в навчанні». Впродовж 2002-2004 рр. навчалася у Очно-заочній біологічній школі при Полтавському обласному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді, де отримала поглиблені знання із біології, екології і виявила інтерес до вивчення природничих наук та набуття педагогічної професії. Із 2004 р. до 2009 р. здобувала вищу освіту у Полтавському державному (нині – національному) педагогічному університеті імені В. Г. Короленка за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти. Біологія». За результатами навчання отримала дипломи із відзнакою за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавр, спеціаліст та магістр.

Із 2014 р. є здобувачем кафедри ботаніки та методики навчання біології (нині – ботаніки, екології та методики навчання біології) Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка за спеціальністю 03.00.05 – ботаніка. Дослідження, започатковані ще в студентські роки і висвітлені у наукових, курсових та магістерській роботах, лягли в основу дисертації, у межах якої здійснюється комплексне вивчення рослинного світу регіонального ландшафтного парку «Гадяцький» – новоствореного поліфункціонального об'єкту природно-заповідної мережі Полтавської області. У 2018 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.215.01 у Національному ботанічному саду ім. М.М. Гришка НАН України відбувся захист дисертації на тему «Флора, рослинність та созологічна цінність регіонального ландшафтного парку «Гадяцький» на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук за спеціальністю 03.00.05 – ботаніка (науковий керівник – кандидат біологічних наук, доцент Наталія Олексіївна Смоляр).

Ще зі студентських років (із 2007 р.) почала працювати старшим лаборантом, а із вересня 2009 р. – асистентом кафедри екології та охорони довкілля Полтавського державного (нині – національного) педагогічного університету імені В. Г. Короленка. Із 2015 р. – асистент кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології.

У колі наукових інтересів – ботаніка, екологія, фітосозологія, заповідна справа, еколого-валеологічне просвітництво.

ХАРЧЕНКО (ВАКУЛЕНКО) СВІТЛАНА ВОЛОДИМИРІВНА

Кандидат біологічних наук, доцент

Світлана Володимирівна народилася 15 червня 1971 р. у смт. Решетилівка Полтавської обл. у робітничій родині. У 1988 році закінчила середню школу зі срібною медаллю.

У 1988-1993 рр. навчалася на стаціонарному відділенні природничого факультету за спеціальністю «біологія та хімія».

Навчаючись на останньому курсі інституту, працювала вчителем біології та хімії Абазівської середньої школи Полтавського району.

З 1994 року – викладач-стажист кафедри біохімії Української медичної стоматологічної академії. З цього ж року почала активно займатися науковою роботою під керівництвом доктора медичних наук, професора, дійсного члена Нью-Йоркської Академії Наук Л. М. Тарасенко.

У 1995 році Світлана Володимирівна стала асистентом кафедри біохімії УМСА і почала працювати над кандидатською дисертацією. Тема роботи «Особливості активності гідролітичних ферментів підшлункової залози при гострому стресі та при введенні тимопентину і контрикалу».

Кандидатську дисертацію захистила у вересні 1998 року в Національному аграрному університеті (нині Національний університет біоресурсів і природокористування України (НУБіП України)). З 2005 року Світлана Володимирівна старший викладач, а з 2010 року – доцент кафедри.

З 2007 року і нині С. В. Харченко завідує курсом медичної, фізико-колоїдної, біоорганічної хімії стоматологічної академії. У 1995-2010 рр. – член і секретар Полтавського відділення Українського біохімічного товариства.

Світлана Володимирівна автор та співавтор 42 наукових праць, довідника «Біохімічні показники обміну речовин та їх діагностичне значення» (2004 р.), базового підручника «Медична хімія» (2013 р.) для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації (напрями «Лікувальна справа» та «Стоматологія») та ін.

ХОМЕНКО ПАВЛО ВІТАЛІЙОВИЧ

Доктор педагогічних наук, професор

Павло Віталійович народився 14 лютого 1979 року в селищі міського типу Оржиця Оржицького р-ну Полтавської області у родині медпрацівників.

Після закінчення Оржицької середньої школи імені І.Я. Франка вступив на стаціонарне відділення природничого факультету зі спеціальності «Педагогіка і методика середньої освіти. Хімія і біологія». Після завершення навчання у 2001 р. отримав диплом з відзнакою і кваліфікацію вчителя хімії, біології, основ екології і безпеки життєдіяльності. У 2002 році закінчив магістратуру ПДПУ імені В. Г. Короленка та здобув кваліфікацію магістра педагогічної освіти, викладача хімії.

У 2013 р. П. В. Хоменко здобув другу вищу освіту за спеціальністю «Фізичне виховання» і отримав кваліфікацію вчителя фізичного виховання.

Трудову діяльність розпочав у 2001 р. на посаді викладача кафедри медико-біологічних основ фізичного виховання Полтавського педагогічного університету. У 2010 р. отримав звання доцента кафедри. З 2015 р. – декан факультету фізичного виховання.

У 2003-2006 рр. Павло Віталійович навчався на заочному відділенні аспірантури Інституту педагогіки АПН України. У 2007 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Формування функціональних знань старшокласників з хімії в середніх загальноосвітніх навчальних закладах» за спеціальністю 13.00.02 – теорія і методика навчання хімії у Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова. Науковим керівником дисертаційного дослідження була доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач лабораторії хімічної і біологічної освіти Інституту педагогіки НАПН України Л. П. Величко.

У 2014 р. захистив докторську дисертацію на тему «Теоретичні і методичні основи природничо-наукової підготовки майбутніх фахівців фізичної культури у вищому педагогічному навчальному закладі». Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор Л. М. Кравченко.

П. В. Хоменко має у своєму доробку понад 100 друкованих праць серед яких дві монографії, 45 статей у фахових наукових виданнях (з них 6 – у зарубіжних), 45 статей в інших виданнях, матеріалах міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій, навчальні посібники, один патент на корисну модель, три авторських свідоцтва на комп'ютерні навчальні програми.

У 2017 році обраний академіком Української технологічної академії.

ЦЕБРЖИНСЬКИЙ ОЛЕГ ІГОРОВИЧ

Доктор біологічних наук, професор

Олег Ігорович народився 19 березня 1947 р. у м. Москва в родині фронтовиків. У середині 50-х років родина переїхала до Полтави. У 1964 році закінчив середню школу № 6 і рік працював препаратором відділу біохімії Полтавського НДІ свинарства. Тут вперше почав займатися науковою роботою під керівництвом кандидата біологічних наук Д. І. Паливоди.

На стаціонарному відділенні природничого факультету навчався у 1965-1970 рр. Після закінчення інституту з відзнакою викладав хімію і біологію у сільських школах Полтавського району (села Жуки і Руновщина).

З 1974 р. Олег Ігорович працював у Полтавському медичному стоматологічному інституті (сьогодні «Вищий навчальний заклад України» Українська медична стоматологічна академія – УМСА). Спочатку читав біологію і хімію на підготовчих курсах, потім біологію з генетикою людини та паразитологією на кафедрі біології, а ще пізніше – займав посаду старшого лаборанта на кафедрах фармакології і біохімії. У 1980 році обраний на посаду асистента кафедри біохімії, де спочатку читав органічну хімію, а з 1980 по 2004 р. – біологічну хімію для студентів 2 курсу стоматологічного і медичного факультетів. З 1995 р. – доцент кафедри біохімії. Одночасно у 2002-2004 рр. викладав екологію та екологічну токсикологію у Полтавському національному технічному університеті імені Юрія Кондратюка, а також у 2002-2007 рр. – біохімію, антропологію, екологію, біометрію в Кременчуцькій філії Міжнародного університету розвитку людини «Україна».

У 1987 році О. І. Цебржинський брав участь в організації Центральної науково-дослідницької лабораторії (ЦНДЛ) в УМСА і був її першим керівником. Потім по 2001 р. був керівником відділу біохімії, вільнорадикальної біології і антиоксидантного захисту. Тематикою проблем прооксидантно-антиоксидантної системи завдячує завідувачу кафедри фармакології УМСА, доктору медичних наук, професору О. М. Воскресенському (потім заввідділом Інституту стоматології АМН України в Одесі).

У 1992 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Сімферопольського державного університету Олег Ігорович захистив кандидатську дисертацію на тему «Влияние фторида натрия на процессы свободнорадикального окисления и антиоксидантную систему организма животных и человека» зі спеціальності 03.00.13 – фізіологія людини та тварин і 03.00.04 – біохімія. Наукові керівники дисертаційного дослідження: П. П. Бачинський – завідувач кафедри біохімії Дніпропетровського медичного університету (раніше працював в УМСА), доктор медичних наук, професор; В. П. Міщенко – завідувач кафедри нормальної

фізіології УМСА, заслужений діяч науки і техніки України, доктор медичних наук, професор.

У 2001 році у Белгородській державній сільськогосподарській академії (Росія) О. І. Цебржинський захистив докторську дисертацію «Прооксидантно-антиоксидантний гомеостаз животнох в норме и при различных воздействиях» за спеціальністю 03.00.13 – фізіологія людини і тварин та 03.00.04 – біохімія. Науковими консультантами були: В. Ф. Коваленко – завідувач відділу фізіології та біохімії Інституту свинарства імені О. В. Квасницького, заслужений винахідник України, дійсний член Національної академії аграрних наук України, доктор біологічних наук, професор; В. П. Міщенко – завідувач кафедри нормальної фізіології УМСА, заслужений діяч науки і техніки України, доктор медичних наук, професор.

У 2004 р. з успіхом пройшов переекстацію докторської дисертації у спеціалізованій вченій раді у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка на ступінь доктора біологічних наук України за спеціальністю 03.00.13 – фізіологія людини і тварин.

З 2005 р. затверджений професором кафедри біології.

Під його керівництвом успішно захищено 8 кандидатських дисертацій (біологічні, медичні, сільськогосподарські науки), консультував виконання більш 30 дисертацій. Він є членом двох спеціалізованих вчених рад з захисту кандидатських дисертацій – у Інституті Свинарства імені О. В. Квасницького (фізіологія людини та тварин, розведення) та у Херсонському державному університеті (фізіологія людини та тварин, біохімія). Був близько 30 разів опонентом кандидатських та докторських дисертацій з біологічних, медичних, сільськогосподарських наук за фахом фізіологія людини та тварин. Є членом редакційних рад двох наукових журналів «Світ медицини та біології» і «Вісник проблем біології та медицини» (обидва – УМСА, Полтава).

З серпня 2004 р. Олег Ігорович – завідувач кафедри біології Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського, а потім після реорганізації вузу з 2009 р. – завідувач кафедри фізіології та біохімії Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Читав лекції, вів практичні, семінарські та лабораторні курси з дисциплін: «Загальна біологія», «Біохімія», «Фізіологія людини та тварин».

З грудня 2012 р. – завідувач кафедри біології і основ здоров'я людини Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Основні здобутки в науковій діяльності:

1. Створив концепцію хімічних механізмів дії надлишку фторид-іону на метаболізм організму.

2. Висунув гіпотезу та довів, що в організмі людини і вищих тварин головна руйнівна неферментативна дія та ініціація пероксидації притаманна дихальному вибуху нейтрофілів у крові і тканинах, а в меншій мірі викиду активних форм кисню з мітохондріального та мікросомального окиснень у тканинах.

3. Показав роль прооксидантно-антиоксидантної системи у нормі онтогенезу, розмноження та в сім'яниках і спермі.

4. Установив джерело та роль змін балансу прооксидантно-антиоксидантної системи у розвитку типових патологій (запалення, стрес, радіоопромінення гамма- та УФ квантами, інфекції, запалення, особливо в органах ротової порожнини, ішемій та гіпоксії).

5. Виявив джерело та роль змін прооксидантно-антиоксидантної системи при різноманітних інтоксикаціях (аніонами фториду, нітрату, пероксиборату, ортованадату, вольфрамату; катіонами нікелю, талію, марганцю, свинцю; а також етанолом, барбітуратами, тетрахлорметаном, надлишком вітаміну Д).

6. Установив факт зниження можливостей дихального вибуху фагоцитів при цукровому діабеті, туберкульозі та у віддалені періоди після радіоопромінення.

7. Виявив генні ефекти (вміст мінорних основ ДНК, патології мітозу) активних форм кисню при посиленні неферментативного перекисного вільнорадикального окиснення та антимутагенну роль антиоксидантного захисту.

8. Показав вплив цитомединів на прооксидантно-антиоксидантну систему в рамках доклінічних випробувань їх та глюкозаміну.

9. Розробив методи визначення концентрації фторид-іону та концентрації і джерел супероксиданіонрадикалу у тканинах.

10. Показав, що прооксидантно-антиоксидантні ефекти трансплантації плаценти не суттєві.

11. Установив зі своїми співробітниками ефекти надлишку та нестачі мелатоніну на різні органи, що дало основу для критики перебільшених антиоксидантних можливостей мелатоніну.

12. Запропонував еволюційно-системну концепцію основ теоретичної біології: провідна роль генної регуляції в життєвому циклі клітин, рецепторної в онтогенезі організмів, есенціальної в екологічній сукцесії.

13. Запропонував філософську та біологічну концепцію творчості (як єдності соціального та біологічного в людині), її роль для психології та педагогіки.

У більше ніж 400 друкованих працях Олега Ігоровича відображені сучасні проблеми біохімії, молекулярної біології, фізіології, токсикології, фармакології, патологічної гістології і фізіології, теоретичної біології, філософії, педагогіки. Серед них «Посібник з експериментально-клінічних досліджень в біології та медицині» (1997 р.), «Біохімічні показники обміну речовин та їх діагностичне значення. Довідник» (2003 р.), «Перекисное окисление липидов, антиоксиданты и гемостаз» (2005 р.), «Теоретическая биология и философия» (2008 р.), «Прооксидантно-антиоксидантная система семенников и спермы» (2008 р.), «Токсикология (выбранные лекции)» (2010 р.), «Психогенетика» (2011 р.).

О. І. Цебржинський у співавторстві має авторські свідоцтва і патенти на винаходи. Серед них «Спосіб діагностики ураження ствольних клітин червоного кісткового мозку несприятливими факторами зовнішнього та внутрішнього середовища» (Патент № 10182А від 30.05.1994), «Препарат тканинних біологічно активних речовин, який має регенераторну дію, та спосіб його одержання» (Патент № 5743, А61К37/02 від 30.05.1994), «Спосіб профілактики дії іонізуючого опромінення» (Патент України № 7396 від 25.06.1996), «Спосіб лікування та профілактики фтористої інтоксикації» (Патент України від 25.06.1996 № 10763А, А61К31/375), «Спосіб оцінки фагоцитарно метаболічного потенціалу гранулоцитів крові (Патент України № 16770 від 04.09.1996), «Спосіб лікування цукрового діабету та його судинних ускладнень у осіб, які зазнали впливу радіаційного опромінення» (Патент України № 10764 А от 22.01.97), «Спосіб діагностики стафілококової інфекції» (Патент від 30.01.1997), «Спосіб отримання резорбтивного хірургічного шовного матеріалу» (Патент від 16.05.1998), «Спосіб отримання резорбтивного біологічно-активного шовного

матеріалу» (Патент № 98074100 від 14.10.1998), «Спосіб профілактики та лікування вперше виявленого атеросклерозу, що включає трансплантацію фрагмента кріоконсервованої тканини, який відрізняється тим, що як кріоконсервовану тканину використовують кріоконсервований екстракт плаценти, з одночасним введенням кріоконсервованого препарату екстракту гепатоцитів» (Декларативний патент № 7 А61К31/00 09.07.2004), «Спосіб диференційованого визначення джерел та вмісту супероксиданіонрадикалу у тканинах тварин» (Декларативний патент на винахід № 66518А (46) від 17.05.2004).

Олег Ігорович нагороджений Міністерством освіти та науки України знаками «Відмінник освіти України» (2002 р.) та «За наукові досягнення» (2007 р.).

Помер після тяжкої хвороби 28 квітня 2016 р.

ЧЕМИСОВА (ПІЛЬГУК) ТЕТЯНА СЕРГІЇВНА

Кандидат психологічних наук

Тетяна Сергіївна народилася 24 серпня 1991 року в с. Василівка Чутівського району Полтавської області. У 2009 році закінчила Василівську середню школу I-III ступенів. З 2009 року навчалася в Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка на природничому факультеті за спеціальністю «Біологія. Екологія. Практична психологія». У 2014 році здобула повну вищу освіту (спеціальність «Біологія», кваліфікація «Вчитель біології та екології, практичний психолог у навчальних закладах». Освітньо-кваліфікаційний рівень – спеціаліст).

У 2014 році працювала вчителем біології в Полтавській загальноосвітній школі «Здоров'я» № 14. З 2014 по 2017 рік навчалася в аспірантурі Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка за спеціальністю «Педагогічна та вікова психологія». Тема кандидатської дисертації «Психологічні умови розвитку творчої компетентності вчителя у процесі професійного становлення». Кандидатську дисертацію захищено у 2018 р. (м. Київ) зі спеціальності 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія. Науковий керівник – доктор психологічних наук, професор С. П. Яланська.

Коло наукових інтересів – психологічні умови розвитку творчості, творча компетентність вчителів у процесі професійного становлення.

Тетяна Сергіївна автор понад 25 наукових та навчально-методичних праць. Має одне свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір: «Психологія розвитку педагогічної творчості» (№ 71414 від 14.04.2017 р.).

Активний учасник міжнародних, всеукраїнських, регіональних науково-практичних конференцій.

ЧЕРНЕЙ (КІБАЛЬНИК) ЛЮБОВ СЕРГІЇВНА

Кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник

Любов Сергіївна народилася у 1949 році в хуторі Горянщина поблизу Диканьки Полтавської області в селянській родині.

На стаціонарному відділенні природничого факультету навчалася у 1967-1972 рр. зі спеціальності «біологія і хімія».

На початку трудової діяльності працювала вчителькою біології і хімії в школах Диканського району та завідуючою відділом шкіл Диканського райкому комсомолу Полтавської області.

У 1980-1983 роках навчалась в очній аспірантурі в Інституті зоології імені І. І. Шмальгаузена Національної академії наук України (м. Київ), де 25 березня 1984 року захистила зі спеціальності «ентомологія» кандидатську дисертацію на тему «Жуки-чернотелки (Coleoptera, Tenebrionadae) Лесостепи, Степи и Горного Крыма Украины».

Після закінчення аспірантури по теперішній час Любов Сергіївна працює в Інституті зоології імені І. І. Шмальгаузена НАН України спочатку у відділі загальної та прикладної ентомології, тепер – у відділі наукових фондів колекцій на посаді старшого наукового співробітника.

У творчому доробку Л. С. Черней більше 50 наукових праць. Серед них такі монографії як «Фауна України. Т. 19. Жесткокрылые. Вып. 10. Жуки-чернотелки (Coleoptera, Tenebrionadae) (2005 р.), «Определитель жуков-чернотелок (Coleoptera, Tenebrionadae) фауны Украины» (2006 р.).

У видавництві «Долобіг» вийшла книга Черней Л. С. для дітей «Мій дім – моя планета». Це віршовані казки, бувальщини та вірші (обсяг 90 с.), що присвячені головним чином вивченню тваринного світу та охороні навколишнього середовища. У цій книзі поміщена розроблена та перевірена на практиці «Методика навчання дітей читанню з тих пір, як вони починають говорити».

Значне місце в теперішній трудовій діяльності займає праця як головного куратора наукових зоологічних фондів колекцій, що формуються в 10 відділах Інституту зоології та включень до «Державного реєстру наукових об'єктів, що складають національне надбання України».

За значні наукові здобутки Любов Сергіївна відзначена дипломом лауреата премії імені І. І. Шмальгаузена, яку їй вручив Б. Є. Патон – Президент НАН України у квітні 2008 року.

ШАПАРЕНКО (ЗАСЕНКО) ІННА ЄВГЕНІВНА

Кандидат біологічних наук, старший викладач

Інна Євгенівна народилася 18 грудня 1978 року в с. Королівка Карлівського району Полтавської області. Середню освіту здобула в Полузирській загальноосвітній школі Новосанжарського району, яку закінчила в 1996 році. Того ж року вступила на денне відділення природничого факультету за спеціальністю «Біологія, практична психологія». У 2001 році закінчила навчання з відзнакою, здобувши кваліфікацію «вчитель біології, практичний психолог у закладах освіти».

Після закінчення університету, Інна Євгенівна почала працювати спочатку на посаді старшого лаборанта кафедри медико-біологічних основ фізичного виховання, потім – асистента, а з 2011 року і дотепер – старшого викладача кафедри медико-біологічних дисциплін і фізичного виховання факультету фізичного виховання ПНПУ.

Наукою почала займатися ще в студентські роки, досліджуючи родину Осокових в околицях біостанціону «Лучки» під керівництвом доцента кафедри ботаніки В. В. Буйдіна.

З 2008 року стала здобувачем кафедри екології та охорони довкілля природничого факультету ПНПУ й почала працювати над дисертаційним дослідженням на тему: «Біоекологічні особливості рідкісних видів рослин зональних екосистем басейну річки Ворскли». Науковий керівник – доктор біологічних наук, професор О. М. Смоляр.

У квітні 2015 році на засіданні спеціалізованої вченої ради Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління (м. Київ) І. Є. Шапаренко захистила дисертацію і отримала науковий ступінь кандидата біологічних наук за спеціальністю 03.00.16 – екологія. Нею вперше на території басейну р. Ворскла закладено експериментальні ділянки й отримано позитивні результати з реінтродукції у природні екосистеми шести рідкісних видів рослин: *Adonis vernalis* L., *Allium ursinum* L., *Astragalus dolichophyllus* Pall., *Clematis integrifolia* L., *Iris pumila* L. та *Pulsatilla pratensis* (L.) Mill.

Основні навчальні дисципліни, які викладає І. Є. Шапаренко – «Гігієна», «Екологічна гігієна у фізичній культурі та спорті», «Основи медико-екологічної безпеки», «Біологічні аспекти спортивного відбору та орієнтації» та інші.

Сфера наукових інтересів Інни Євгенівни – екологічна гігієна, рідкісні види рослин, флоросоціологія, екологія рослин, популяційні дослідження, реінтродукція рідкісних видів. У її творчому доробку близько 60 друкованих наукових та навчально-методичних праць.

ШИНКАРЕНКО ВАЛЕНТИН ІВАНОВИЧ

Кандидат хімічних наук, доцент

Валентин Іванович народився 18 жовтня 1957 року у м. Новгород-Сіверському Чернігівської області в сім'ї робітника. У 1964-1974 рр. навчався у школі, після закінчення якої вступив на природничий факультет. Починаючи з другого курсу, займався науковою роботою під керівництвом доцента кафедри хімії Г. Ф. Джурки. Наукові інтереси були зосереджені на електрохімії органічних сполук, зокрема похідних нафтостирилу. Закінчивши інститут, В. І. Шинкаренко отримав кваліфікацію вчителя біології та хімії і з вересня 1979 року по травень 1980 року працював на кафедрі хімії педагогічного інституту старшим лаборантом. Строкову військову службу в лавах Радянської армії проходив на Далекому сході в 1980-1982 рр.

З січня 1987 року Валентин Іванович працював асистентом кафедри хімії. З 1987 року навчався в аспірантурі Українського заочного політехнічного інституту, де науковим керівником роботи був доктор хімічних наук, професор В. Д. Безуглий. У 1989 році на засіданні спеціалізованої вченої ради Харківського державного університету імені В. Н. Каразіна відбувся захист кандидатської дисертації на тему «Полярографія і реакційна здатність 2-бензаліденаценофтенону та його похідних» за спеціальністю 02.00.03 – органічна хімія.

У 1990 р. В. І. Шинкаренко одержав диплом кандидата хімічних наук і з 1991 р. працює доцентом кафедри хімії ПДПУ. Має понад 90 друкованих праць.

У 1996-2009 роках був заступником декана природничого факультету.

Валентин Іванович нагороджений Грамотою головного управління освіти і науки Полтавської обласної державної адміністрації, (2009 р., 2012 р.), Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України (2009 р.), Подякою міського голови (2014 р.), Почесною грамотою Полтавської обласної ради (2017 р.).

ШИЯН (ЯРІЗ) НАДІЯ ІВАНІВНА

Доктор педагогічних наук, професор

Надія Іванівна народилася 30 квітня 1957 року в с. Березова Лука Гадяцького району Полтавської області. У 1974 році, після закінчення Березоволуцької середньої школи з золотою медаллю, вступила на стаціонарне відділення природничого факультету. Навчання в інституті у такого відомого вченого як А. П. Каришин, вплинуло на вибір майбутньої професійної діяльності Надії Іванівни. Майже всі роки своєї роботи вона присвятила хімії.

Свою трудову діяльність розпочала вчителем хімії і біології Краснознаменської, а потім Березоволуцької середньої школи Гадяцького району Полтавської області ще будучи студенткою п'ятого курсу. Отримавши у 1979 році диплом з відзнакою, працювала викладачем хімії Хорольського технікуму механізації та електрифікації сільського господарства (1979 – 1982 рр.), директором Котелевської районної станції юних натуралістів (1982-1985 рр.), методистом Кобеляцького районного методичного кабінету Полтавської області (1986-1990 рр.) та методистом Ленінського районного методичного кабінету м. Полтави (1990 р.), працюючи також учителем хімії загальноосвітньої школи.

З 1990 року – старший викладач кафедри хімії Полтавського державного педагогічного інституту імені В. Г. Короленка. Працювала над науковою проблемою впровадження сучасних освітніх технологій у навчальний процес вищої педагогічної школи. У 1999 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Харківського державного педагогічного інституту імені Г. С. Сковороди захистила кандидатську дисертацію «Технологія модульно-рейтингового навчання у вищій педагогічній школі». Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПН України А. М. Бойко.

У 2001-2004 рр. навчалася в докторантурі Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

У квітні 2005 року на засіданні спеціалізованої вченої Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди захистила докторську дисертацію «Дидактичні засади профільного навчання в загальноосвітній школі сільської місцевості» за спеціальністю 13.00.09 – теорія навчання. Науковий консультант – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПН України А. М. Бойко. З 1 вересня 2005 року – завідувач кафедри хімії Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. З 1 листопада 2005 року кафедру хімії перейменовано на кафедру хімії та методики викладання хімії. У 2011-2012 рр. одночасно з завідуванням кафедрою хімії та методики викладання хімії виконувала обов'язки проректора з наукової роботи ПНПУ імені В. Г. Короленка.

Наукові інтереси Надії Іванівни пов'язані з дослідженням дидактичних засад профільного навчання в загальноосвітній школі сільської місцевості, методики навчання хімії у закладах вищої та загальної середньої освіти. Вона була науковим керівником спеціальної дослідницької групи вчителів хімії Полтавської області, яка працювала над проблемою «Методичний супровід профільного навчання хімії в сучасній школі» та творчої групи вчителів хімії м. Полтави, що досліджували проблему «Результативність елективного профільного навчання хімії в загальноосвітній школі».

Має понад 250 опублікованих наукових праць.

Н. І. Шиян була головою журі ІІ (обласного, м. Полтава, 2002 р., 2006 р.) і ІІІ (заклучного, м. Ужгород, 2006 р., м. Харків, 2010 р., м. Миколаїв, 2014 р.) турів Всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у номінації «Хімія», та членом журі ІІІ (заклучного, м. Луганськ) туру Всеукраїнського конкурсу «Учитель року-2002» у номінації «Хімія». Постійно бере участь у роботі журі ІІІ етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з хімії. З 2006 року – голова журі ІІІ етапу (обласного) та експерт ІІ (міського) етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з хімії. У 2005-2014 рр. – голова журі ІІ (обласного) етапу конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів територіального відділення МАН України. У 2006-2008 роках – голова журі, а з 2009 р. – член журі ІІ етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з хімії серед студентів класичних та педагогічних університетів. З 2006 по 2011 роки – член експертної ради ВАК України з педагогічних наук. У 2007 році – член робочої групи з розроблення стандартів вищої освіти (ОКХ, ОПП, засобів діагностики якості вищої освіти) з галузі знань Природничі науки за напрямом підготовки 6.040101 Хімія*, а в 2016 р. – член робочих груп МОН України з розроблення стандартів вищої освіти України першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів освіти галузі знань 01 Освіта спеціальності 014.06 Середня освіта (Хімія). У 2011-2013 рр. – член комісії з хімії Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. Член спеціалізованих вчених рад Д 44.053.01 у Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка та Д 64.053.04 у Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди. З 2008 по 2011 рр. – вчений секретар спеціалізованої вченої ради К 44.053.01 у Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка.

Надія Іванівна керує науковими роботами аспірантів зі спеціальностей 13.00.02 – теорія і методика навчання (хімія), 13.00.09 – теорія навчання та 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. Виступає офіційним опонентом на захисті докторських та кандидатських дисертацій. Під її керівництвом захищено 10 кандидатських дисертацій (Момот Ю. В., Нізовцев А. В., Буйдіна О. О., Тесленко М. М., Мороз С. Е., Когут І. В., Криворучко А. В., Мамон О. В., Зайцева Ю. В., Лобач Н. В.).

Нагороджена Почесною грамотою Академії педагогічних наук України (2006 р., 2009 р.), Подякою Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського (2007 р., 2011 р., 2015 р.), Грамотами Головного управління освіти і науки Полтавської обласної державної адміністрації (2008 р., 2009 р., 2010 р., 2011 р.), Почесною Грамотою Міністерства освіти і науки України (2009 р.), знаком «Відмінник освіти України» (2011 р.), Подякою міського голови (2013 р.), Знаком НАПН України

«К.Д. Ушинський» (2014 р.), Знаком ПНПУ імені В.Г. Короленка «За особистий вагомий внесок у розбудову університету» (2014 р.), почесним званням «Заслужений працівник освіти України» (2014 р.), Грамотою Департаменту освіти і науки Полтавської обласної державної адміністрації (2015 р.), Грамотою Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка (2016 р.), Грамотою Полтавської обласної ради (2016 р.), Почесною грамотою Полтавської обласної ради (2017 р.).

ШКУРА (КРИВОРУЧКО) ТЕТЯНА ВОЛОДИМИРІВНА

Кандидат біологічних наук, доцент

Тетяна Володимирівна народилася 11 січня 1982 року у с. Тахтаулове Полтавського району в родині службовців. У 1988-1999 рр. навчалася у середній школі № 11 м. Полтави, яку закінчила із золотою медаллю.

На природничому факультеті за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти. Біологія» навчалася упродовж 1999-2004 рр. Одержавши диплом з відзнакою, здобула кваліфікацію «вчитель біології, основ сільськогосподарського виробництва, валеології та основ екології». Починаючи з четвертого курсу працювала старшим лаборантом кафедри екології та охорони довкілля за сумісництвом.

Науковою роботою почала займатися з 2002 р., працюючи над курсовою роботою «Еколого-біологічні особливості первоцвітів Диканського регіонального ландшафтного парку» під керівництвом доктора біологічних наук, професора О.М. Байрак.

Із вересня 2004 по вересень 2007 років Т. В. Шкура навчалася в аспірантурі ПДПУ та за сумісництвом працювала асистентом кафедри екології та охорони довкілля. У жовтні 2008 року у спеціалізованій вченій раді при Національному ботанічному саду імені М. М. Гришка НАН України захистила кандидатську дисертацію на тему «Рідкісні степові ефемероїди Лівобережного Придніпров'я (стан популяцій та наукові основи охорони)» за спеціальністю 03.00.05 – ботаніка. Науковий керівник дисертаційного дослідження – доктор біологічних наук, професор О. М. Смоляр.

Із грудня 2008 р. Тетяна Володимирівна – старший викладач кафедри екології та охорони довкілля, згодом – доцент. Забезпечувала викладання лекційних курсів «Біологія», «Основи біологічних знань», «Екологія міських систем», «Нормування антропогенного навантаження на природне середовище», «Екологічна експертиза».

З 2008 по 2012 рр. виконувала обов'язки заступника декана з наукової роботи.

Коло наукових інтересів Т.В.Криворучко: ботаніка, фітоекологія, фітосозологія, урбоекологія, біоіндикація.

Вона автор понад 40 публікацій, у тому числі й у фахових виданнях, та монографії «Ботанічний заказник «Драбинівка», (2006 р.) (у співавторстві).

Тетяна Володимирівна нагороджена Грамотою Полтавської обласної державної адміністрації, головного управління освіти і науки (2009, 2012 рр.), дипломом міністерства освіти і науки України (2010 р.).

ШОСТЯ АНАТОЛІЙ МИХАЙЛОВИЧ

Доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник

Анатолій Михайлович народився 26 квітня 1971 року у м. Полтава в родині службовців. Середню освіту здобув у ЗОШ № 26.

У 1988 році вступив на стаціонарне відділення природничого факультету, яке закінчив у 1993 році здобувши кваліфікацію «учитель біології і хімії».

Ще в студентські роки почав займатися науковою роботою, яка була присвячена вивченню взаємозв'язку структури райдужної оболонки ока з роботою внутрішніх органів (науковий керівник доц. М. М. Саричева). Це стало поштовхом для вступу одразу після закінчення інституту до аспірантури лабораторії фізіології відтворення і трансплантації ембріонів Інституту свинарства УААН імені О. В. Квасницького (нині Інститут свинарства і агропромислового виробництва НААН України).

Кандидатську дисертацію на тему «Особливості динаміки вмісту вітамінів антиоксидантної дії в різних тканинах свиноматок та плодів» захистив 11 березня 1998 року на засіданні спеціалізованої вченої ради в Інституті свинарства УААН. Науковий керівник – доктор біологічних наук, професор, академік УААН, заслужений винахідник В. Ф. Коваленко.

З лютого 1999 року Анатолій Михайлович завідувач лабораторії біохімічних і зоотехнічних досліджень Інституту свинарства. У 2002 році без відриву від виробництва навчався у Полтавській державній аграрній академії та отримав кваліфікацію зооінженера. У цьому ж році йому присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника зі спеціальності «Фізіологія людини і тварин». З червня 2003 року був зарахований до докторантури Інституту свинарства імені О. В. Квасницького УААН. У лютому 2004 року його призначено на посаду заступника директора з наукової роботи цієї ж установи, а у лютому 2014 року – переведено на посаду завідувача відділу фізіології відтворення та годівлі, де він пропрацював до лютого 2016 р.

З березня 2016 р. й до тепер Анатолій Михайлович завідувач кафедри технології виробництва продукції тваринництва Полтавської державної аграрної академії.

Докторську дисертацію на тему «Прооксидантно-антиоксидантний гомеостаз у свиней» захистив 9 липня 2015 року на засіданні спеціалізованої вченої ради в Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. Наукові консультанти – доктор біологічних наук, професор, академік НААН, заслужений винахідник В. Ф. Коваленко; доктор ветеринарних наук, професор В. Г. Стояновський.

А. М. Шостя вніс вагомий внесок у розроблення фундаментальних основ формування та регуляції репродуктивної функції у тварин. Ним встановлено ряд нових функціональних закономірностей метаболізму в системі «мати – плід» та особливості формування прооксидантно-антиоксидантного гомеостазу у різних тканинах свиней в залежності від віку, статі, генотипу та фізіологічного стану, які визнані світовою спільнотою і мають вагоме значення не тільки для галузі свинарства, але й вирішують ряд методологічних проблем загальної біології та медицини.

Створені та впроваджені А. М. Шостею наукові розробки – методи та прилади для штучного осіменіння, дозволяють суттєво підвищити відтворювальну здатність поголів'я та рентабельність галузі свинарства в сільськогосподарських підприємствах. Пріоритет наукових розробок закріплений 15 патентами України. Дані розробки стали основою для підготовки низки інструкцій, монографій, державних програм та стандартів України.

Анатолій Михайлович є науковим керівником науково-дослідної роботи «Розробити технологію інтракорпорального штучного осіменіння свинок» в рамках Програми наукових досліджень Національної академії аграрних наук України «Свинарство».

Він член спеціалізованої вченої ради Д 35.826.01 Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького, входить до складу редколегії Міжвідомчого науково-тематичного збірника «Свинарство», є членом Відділення зоотехнії Національної академії аграрних наук України.

А. М. Шостя має 118 наукових публікацій, з яких 15 патентів та 4 монографії. Є співавтором 7 ДСТУ в галузі свинарства та біотехнології розмноження. Під його науково-методичним керівництвом здійснюється підготовка аспірантів та докторантів.

Анатолій Михайлович нагороджений Почесними грамотами Міністерства аграрної політики України (2005 р.), Виконавчого комітету Полтавської міської ради (2005 р.), Академії наук вищої освіти України (2013 р.), Подякою Національної академії аграрних наук України (2015 р.).

У 2016 році йому присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

ЩЕРБАНЬ ТАМІЛА ПЕТРІВНА

Кандидат хімічних наук, доцент

Таміла Петрівна народилася 1 липня 1972 року в м. Лубни Полтавської області в сім'ї службовців. Загальну середню освіту здобувала в СШ № 2, яку закінчила зі срібною медаллю. Після школи вступила на стаціонарне відділення природничого факультету за спеціальністю «Хімія і біологія».

Уперше почала займатися науковою роботою в студентські роки, а продовжила у 1998 р. в Полтавському відділенні Академії наук технологічної кібернетики України. Після закінчення педагогічного інституту в 1996р трудова діяльність пов'язана з кафедрою загальної та біологічної хімії Полтавської державної аграрної академії, де вона працювала на посадах лаборанта, старшого лаборанта, асистента. Нині працює доцентом кафедри.

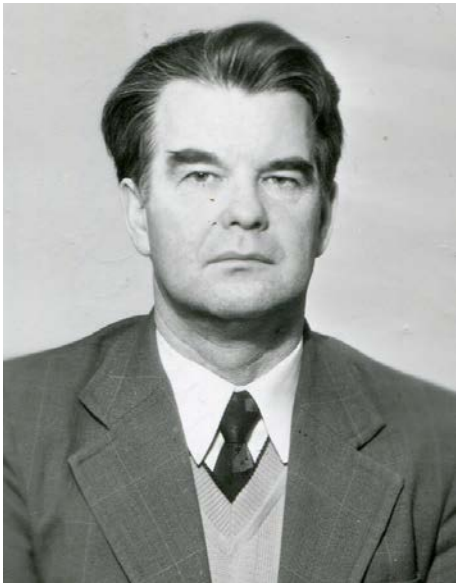
Кандидатську дисертацію на тему «Спектральні властивості конформаційно мобільних в електронно-збудженому стані діамінобензофенонів, фталімідвмісних біхромофорів та ексимерів пірену» за спеціальністю 02.00.04 – фізична хімія захистила 22 березня 2005 року у спеціалізованій вченій раді Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського НАН України. Керівник дисертаційного дослідження – доктор хімічних наук, старший науковий співробітник Т. В. Сахно.

Вчене звання доцента кафедри загальної та біологічної хімії було присуджено у жовтні 2007 року. На даний час викладає дисципліни «Хімія», «Біологічна хімія з основами фізикоїдної хімії».

Тамілою Петрівною опубліковано близько 70 наукових та навчально-методичних праць, зокрема, у міжнародних наукових журналах, у вітчизняних фахових виданнях, що реферуються міжнародними базами даних, а також тези доповідей міжнародних та міжрегіональних конференцій.

ЩЕРБУХА АНАТОЛІЙ ЯКОВИЧ

Кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник

Анатолій Якович народився 1 січня 1935 року в хуторі Гуньки Омельницької сільської ради Кременчуцького району Полтавської області в селянській родині. Тут він закінчив три класи початкової школи. Четвертий клас Анатолій закінчував у Демидівській неповній середній школі, а далі навчався в Омельницькій неповній середній школі, яку закінчив у 1951 р.

Навчаючись протягом 1951-1955 рр. у Гадяцькому педагогічному училищі Міністерства освіти УРСР, одержав спеціальність «учитель початкової школи». Після завершення навчання в училищі вступив на стаціонарне відділення природничого факультету, яке закінчив у 1960 році зі спеціальності «Біологія, хімія і основи сільськогосподарського виробництва». Працював учителем у Гадяцькій школі-інтернаті.

Долучення Анатолія Яковича до наукової роботи відбулося ще під час навчання у семирічній школі, коли вчитель біології і хімії В. К. Курінний давав завдання дітям збирати насіння (гледичія, берест, в'яз, карагана жовта, тополя пірамідальна тощо) для вирощування у шкільці кущів і дерев з метою озеленення села чи висаджування у полезахисних смугах; проводити спостереження за розвитком екзотичних рослин на навчально-дослідній ділянці і оформляти наслідки цього спостереження; готувати реферати про заповідники, шкідників саду; брати участь у районних конкурсах учнівських робіт-рефератів; проводити спостереження у природі за тритонами і рибами. Значення цього досвіду Анатолієм Яковичем було усвідомлено значно пізніше, коли навчався у пединституті і брав участь у роботі студентського наукового товариства і товариства «Знання». Все це сприяло тому, що А. Я. Щербуха обрав творчу наукову працю, як стиль життя.

Прологом для навчання в аспірантурі Інституту гідробіології АН УРСР була студентська наукова робота, яку Анатолій Якович виконував під керівництвом відомого вченого М. І. Гавриленка. Результати її були опубліковані в 1959 р. у збірнику праць студентів природничого факультету під назвою «Матеріали до іхтіофауни Дніпровського басейну. Короткий огляд іхтіофауни річки Псьол».

З 1964 року Анатолій Якович працював на посаді молодшого наукового співробітника Інституту гідробіології АН УРСР. У березні 1966 року він захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук «Промислові риби пониззя Південного Бугу», яка була виконана під керівництвом доктора біологічних наук, професора П. Й. Павлова.

З 1969 р. А. Я. Щербуха – молодший науковий співробітник, а з 1974 р. – старший науковий співробітник Інституту зоології АН УРСР. З 1996 р. – на цій же посаді у Зоологічному музеї Національного науково-природничого музею НАН України.

Основна наукова, навчально-педагогічна та виробнича діяльність А. Я. Щербухи зосереджувалась на таких проблемах:

- різноманітність, екологія, біологія, систематика та українське називництво риб водойм України;

- характер використання рибних ресурсів водойм України в умовах їх різногалузевого використання та заходи щодо ресурсно-ощадливого використання і охорони іхтіофауни;

- організація та функціонування природно-заповідних об'єктів з метою охорони живої природи України та її іхтіофауни зокрема;

- формування і наукова систематизація фондів колекцій риб Зоологічного музею ЦНПМ АН України;

- наукова організація експозицій акваріумних риб як зарубіжної, так і української (аборигенної) іхтіофауни Зоологічного музею ЦНПМ АН України;

- забезпечення своєчасної підготовки і наукового рівня публікацій іхтіологічного спрямування у журналі «Весник зоологии» як член його редколегії;

- виконання відповідної науково-організаційної роботи як учений секретар секції «Наукові основи збереження біологічної різноманітності та заповідної справи» Наукової Ради НАН України з проблем навколишнього середовища і розвитку;

- участь у заходах щодо організації та функціонування заповідно-заказних територій як член секції природно-заповідних територій Українського товариства охорони природи, у розробці наукових засад формування постійної експозиції акваріумних риб Київської міської організації Українського товариства охорони природи як її науковий консультант;

- популяризація наукових біологічних знань та досягнень біологічної науки й іхтіології, зокрема веденням лекційної пропаганди з використанням експозицій ЦНПМ АН України та постійної виставки акваріумних риб Київської міської організації Українського товариства охорони природи («Київський міський Будинок природи»), а також через наукові та науково-популярні періодичні видання («Лісовий і мисливський журнал», «Рідна природа», «Мисливець і рибалка», «Світ рибалки», «Полювання та риболовля», «Рыболовный мир», «Рыболов Украины», «Паросток», «Країна знань» тощо).

У 2000 році Анатолій Якович завершив офіційні трудові відносини. Проте й після виходу на пенсію наукову діяльність не припинив, працюючи як член редколегії журналу «Вестник зоологии», експерт у національних та міжнародних проектах щодо ресурсно-ощадливого ведення рибальства та охорони різноманіття іхтіофауни водойм України, опонент у роботі спеціалізованих вчених рад, як автор і співавтор наукових та науково-популярних праць і статей тощо.

Основні наукові розробки викладені у наукових та науково-популярних статтях і книгах, що опубліковані у різних періодичних виданнях та

видавництвах. Загальна кількість наукових робіт та науково-популярних публікацій сягає за 200. З них найважливішими є такі індивідуальні та колективні монографічні видання: «Любительское рыболовство» (1977 і 1985 р.р.), «Риби наших водоем» (1981 і 1987 рр.), «Фауна України. В 40-а т. Т. 8. Риби. Вип. 4. Окунеподібні: окуневидні, губаньовидні, драконовидні, собачковидні, піщанковидні, ліровидні, скумбрієвидні» (1982 р.), «Українська номенклатура іхтіофауни України» (2003 р.), «Каталог коллекций Зоологического музея ННПМ НАН Украины. Круглоротые и рыбы» (2003 р.).

ЮДИНА (ДЗЮБА) КСЕНІЯ ЄВГЕНІЇВНА

Кандидат історичних наук

Ксенія Євгеніївна народилась 7 червня 1981 р. у м. Полтава. Середню освіту здобувала в полтавській гімназії № 9.

На стаціонарному відділенні природничого факультету навчалася у 1998-2003 рр. Отримала повну вищу освіту зі спеціальності «Педагогіка і методика середньої освіти. Біологія. Психологія» та здобула кваліфікацію вчителя біології, валеології та основ екології, практичного психолога у закладах освіти.

У 2004 році закінчила магістратуру Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка зі спеціальності «Педагогіка і методика середньої освіти. Біологія» і здобула кваліфікацію «магістр педагогічної освіти. Викладач біології».

З 2004 року навчалась в аспірантурі Інституту свинарства та АПВ НААН України за спеціальністю 03.00.13 – фізіологія людини і тварин, де виконувала дисертаційне дослідження під керівництвом її першого наукового керівника доктора біологічних наук, професора, академіка НААН, завідувача лабораторії фізіології Інституту свинарства та АПВ Національної академії аграрних наук України В. Ф. Коваленка. За сімейних обставин, пов'язаних з виконанням материнського обов'язку, перебування в аспірантурі тривало 9 років, що негативно вплинуло на актуальність і наукову новизну роботи і врешті-решт привело Ксенію Євгеніївну до аспірантури Інституту історії аграрної науки, освіти і техніки Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН України, яку вона закінчила у 2015 році зі спеціальності 07.00.07 – історія науки й техніки. Працювала над дисертаційною роботою «Розвиток вітчизняної дослідної справи з фізіології травлення у свиней у 20-80-х роках ХХ століття». Окрім В. Ф. Коваленка, керував дослідженням В. М. Волощук – доктор сільськогосподарських наук, професор, директор Інституту свинарства та АПВ НААН України. Успішний захист кандидатської дисертації відбувся 25 червня 2015 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Інституту історії аграрної науки, освіти і техніки Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН України.

Сьогодні К. Є. Юдіна працює викладачем кафедри фізіології Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія». Активно проводить наукову та навчально-методичну роботу, відповідає за виховну роботу на кафедрі.

Ксенія Євгеніївна має понад 30 друкованих праць. Готує до друку монографії «Науково-організаційні засади в системі розвитку вітчизняної зоотехнічної науки з проблем фізіології травлення свиней у 20-80-х роках ХХ століття» та «Напрями наукової діяльності з вивчення питань травних і

обмінних функцій шлунково-кишкового апарату свиней у 20-80-х роках ХХ століття». Брала участь та є співавтором деклараційного патенту на винахід:

– спосіб внутрішньоматкового осіменіння свиноматок (деклараційний патент України № 72852, 2005 р.).

ЯЛАНСЬКА (ПЕСКУН) СВІТЛАНА ПАВЛІВНА

Доктор психологічних наук, кандидат педагогічних наук, професор

Світлана Павлівна народилася 15 серпня 1980 року в м. Полтава у родині учителя хімії та біології. Закінчила Халтурінську середню школу I-III ступенів із золотою медаллю. На стаціонарне відділення природничого факультету за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти. Біологія, психологія» вступила у 1997 р. і закінчила його з відзнакою у 2002 році. Отримала кваліфікацію вчителя біології, валеології та основ екології, практичного психолога у закладах освіти. На останньому році навчання працювала старшим лаборантом, а після закінчення була обрана на посаду асистента кафедри екології та охорони довкілля, де працювала до вересня 2006 р.

У 2003-2006 рр. навчалася в аспірантурі ПДПУ імені В. Г. Короленка, де під керівництвом доктора педагогічних наук, професора М. В. Гриньової працювала над кандидатською дисертацією за спеціальністю 13.00.09 – теорія навчання на тему «Дидактичні умови творчого розвитку старшокласників у процесі вивчення предметів природничого циклу загальноосвітньої школи». Захист дисертації відбувся у лютому 2006 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради у Волинському державному університеті імені Лесі Українки в м. Луцьку.

З вересня 2006 р. Світлана Павлівна – доцент кафедри ботаніки. На стаціонарному та заочному відділенні природничого факультету веда навчальні курси «Методика викладання шкільного курсу біології», «Загальна цитологія», «Вибрані питання з біології» та ін. Керувала підготовкою курсових, бакалаврських та магістерських робіт з методики викладання біології.

У 2008-2012 рр. була науковим кореспондентом Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. Там же у 2012 р. захистила докторську дисертацію «Психологія розвитку творчої компетентності майбутніх учителів» зі спеціальності 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія. Науковий консультант – академік НАПН України, доктор психологічних наук, професор С. Д. Максименко.

У 2013 році Світлана Павлівна спочатку стає професором кафедри психології педуніверситету, а згодом очолює кафедру загальної, вікової та практичної психології. Викладає курси: «Психологія», «Вікова психологія», «Етнопсихологія», «Психологія праці», «Психологія творчості», «Організація та методологія наукових досліджень», «Психологія вищої школи», «Психологія учіння та розвитку людини».

Коло наукових інтересів С. П. Яланської – психологічні засади розвитку творчості, толерантності особистості, розвиток особистості в освітньому просторі. Вона є розробником концептуальної моделі розвитку творчої

компетентності майбутніх учителів, зміст та структура якої базується на основних компонентах професійної компетентності, інтеграція яких на найвищому рівні забезпечує ефект педагогічної творчості: особистісно-розвивальному; діяльнісно-розвивальному; комунікативному; фаховому; опануванні досвіду.

Світлана Павлівна автор понад 130 наукових праць, у тому числі навчально-методичних, навчальних посібників для середньої та вищої школи, серед яких чотири з грифом Міністерства освіти і науки України. Автор монографії «Психологічні засади розвитку творчості майбутніх учителів біологічних дисциплін: теорія і практика» (2010 р.).

Наукові дослідження виконуються в рамках державної науково-дослідної теми «Психологія розвитку особистості в освітньому просторі» (державний реєстраційний номер 0114U002501). Має три свідоцтва про реєстрацію авторського права на твори: «Психологія творчості»; «Психологічні засади розвитку творчості майбутніх учителів біологічних дисциплін: теорія і практика»; «Формування творчості старшокласників у процесі вивчення курсу «Біологія 10-12» (№№ 60243, 60244, 60245 від 23.06.2015 р.).

С. П. Яланська активний учасник міжнародних, всеукраїнських, регіональних науково-практичних конференцій. Бере участь в опонуванні докторських, кандидатських дисертацій, рецензуванні наукових видань, посібників, монографій, магістерських робіт тощо. З 2018 року член спеціалізованої вченої ради Д 48.125.03 Національного університету «Острозька академія».

За сумлінну працю нагороджена грамотою Полтавської обласної державної адміністрації (2010 р.), почесною грамотою Виконавчого комітету Полтавської міської ради (2013 р.), грамотою Полтавської обласної ради (2015 р.). У 2013 р. – стипендіат Верховної ради України для найталановитіших молодих учених. У 2017 р. – лауреат премії імені Івана Андрійовича Зязюна.

З 2010 р. С. П. Яланська є членом-кореспондентом Міжнародної педагогічної академії наук. Вона член підкомісії з психології НМК «Соціальні науки та журналістика» науково-методичної ради МОН України (з 2016 р.) та член фахової комісії науково-методичної ради Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені М. В. Остроградського для розгляду методичних розробок претендентів на присвоєння (на відповідність раніше присвоєного) педагогічного звання «практичний психолог-методист» (з 2017 р.).

ЯРОШЕНКО (ДАВИДЕНКО) ОЛЬГА ГРИГОРІВНА

Доктор педагогічних наук, професор

Ольга Григорівна народилася 22 вересня 1950 року в с. Харсіки Чорнухинського району Полтавської області в селянській родині. Батько Григорій Іванович Давиденко працював комбайнером, мати Ганна Панкратівна Давиденко, – бухгалтером.

У 1957 р. стала ученицею 1 класу Харсіцької восьмирічної школи, а в 1965 році після її закінчення продовжила навчання в Чорнухинській середній школі імені Г. С. Сковороди, яку закінчила з золотою медаллю у 1967 році. У цьому ж році стала студенткою природничого факультету Полтавського державного педагогічного інституту імені В. Г. Короленка. У 1972 році отримала диплом з відзнакою зі спеціальності біологія і хімія з присвоєнням кваліфікації учителя біології і хімії середньої школи.

Педагогічну діяльність розпочала у 1972 р. згідно призначення у Київській середній школі № 175, де працювала до 1979 року, перебуваючи на посадах вчителя природознавства, біології, вчителя хімії, заступника директора школи з навчально-виховної роботи. З 1979 по 1983 рік працювала вчителем хімії Київської середньої школи № 44.

У 1983 році вступила до аспірантури (очна форма навчання) Науково-дослідного інституту педагогіки УРСР. 10 квітня 1987 року успішно захистила кандидатську дисертацію «Формування у вчителів загальноосвітніх шкіл готовності до освоєння передового педагогічного досвіду» зі спеціальності 13.00.01 – теорія та історія педагогіки.

Наукову діяльність розпочала в Науково-дослідному інституті педагогіки УРСР на посаді молодшого наукового співробітника. У 1988 році була обрана вченою радою інституту на посаду старшого наукового співробітника, а в 1989 році – провідного наукового співробітника. Весь цей час поєднувала наукову діяльність з роботою вчителя хімії у Київських середніх школах № 178 (1986-1988 рр.), № 272 (1989-1992 рр.) з викладацькою діяльністю у КДПІ ім. О. М. Горького (1988-1990).

З 1990 року працює у Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова на посадах старшого викладача (1990-1991), доцента (1991-1992, 1997-1998), завідувача кафедрою методики викладання природничо-географічних дисциплін та охорони природи (1992-1994), з 1998 й до 2013 року – професор цієї ж кафедри. Перебуваючи на посаді викладача вищого педагогічного навчального закладу, продовжувала працювати за сумісництвом – вчителем хімії у Київській середній школі № 272, Київському ліцеї бізнесу, Київській середній школі № 200. Її стаж роботи вчителем – близько 30 років.

З 1994 по 1997 рік навчалася в докторантурі НПУ імені М. П. Драгоманова. 12 березня 1998 року захистила докторську дисертацію на тему «Педагогічні основи групової навчальної діяльності школярів (на матеріалі вивчення хімії)» і здобула науковий ступінь доктора педагогічних наук за двома спеціальностями 13.00.01 – теорія та історія педагогіки, 13.00.02 – теорія та методика навчання хімії. З теорії та методики навчання хімії це був перший захист в незалежній Україні.

У 1999 році Ользі Григорівні було присвоєно вчене звання професора кафедри методики викладання природничо-географічних дисциплін та охорони природи.

О. Г. Ярошенко активно співпрацює з Міністерством освіти і науки України. У 1993 році очолювала авторський колектив розробників тестів з хімії для перевірки знань, умінь і навичок випускників загальноосвітніх шкіл, за якими проводилось тестування в межах усієї держави. У 1994 році була одноосібним автором тестів того ж призначення. У 1993 році у складі творчої групи розробляла концепцію неперервної хімічної освіти в Україні; у 2000 р. – критерії оцінювання навчальних досягнень школярів з хімії; у 2002 р. – Проект стандартів шкільної хімічної освіти; у 2003-2004 рр. – навчальні програми з природознавства (5-6 кл.) та з хімії (7-11 кл.). У 1998 році була головою журі першого Всеукраїнського конкурсу «Учитель року» (номінація хімія), а в 2002 – заступником голови такого ж конкурсу. Учасники конкурсу завжди залишали вдячні відгуки Ользі Григорівні:

Тривалий час працювала в комісії Науково-методичної ради (хімія) з питань освіти Міністерства освіти і науки України, виконуючи обов'язки заступника голови цієї комісії. З 1999 по 2003 рік виконувала обов'язки відповідального секретаря Фахової ради з ліцензування та акредитації вищих навчальних закладів України за напрямом 0101 «Педагогічна освіта». У 2002 році увійшла до складу експертної комісії з освіти, культури і мистецтва ДАК України, у 2005 році – до Міжвідомчої ради з координації наукових досліджень з педагогічних і психологічних наук в Україні.

Рішенням ученої ради Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка у 2005 році Ярошенко Ользі Григорівні присвоєно звання Почесного професора університету. Рішенням загальних зборів АПН України від 16 листопада 2006 року Ярошенко Ольга Григорівна обрана членом-кореспондентом Академії педагогічних наук України по відділенню загальної середньої освіти..

Ольга Григорівна здійснює підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації через докторантуру та аспірантуру. У складі її наукової школи є 28 осіб, з яких 24 вже захистили результати проведених педагогічних досліджень); з 2004 по 2016 рр. забезпечувала діяльність (була головою) першої в Україні спеціалізованої вченої ради К 26.053.11 з правом захисту дисертацій за спеціальностями 13.00.02 – теорія і методика навчання (біологія, географія, хімія), у якій захищено близько 100 дисертацій; пропагує і сприяє поширенню досягнень педагогічної науки у шкільну практику, проводячи майстер-класи, вебінари для вчителів, виступаючи на конференціях, семінарах учителів тощо; налагодила зв'язки і співпрацює з науковими установами та навчальними закладами зарубіжних країн (Білорусія, Казахстан, Латвія, Росія), створила 2 спільні з білоруськими авторами посібники з хімії; її

науковий доробок презентовано у посібнику Пак М. С. «Дидактика химии: становление и развитие» (Санкт-Петербург, 2015).

У 2013 році постійним місцем роботи для Ольги Григорівни став Інститут вищої освіти НАПН України, перебуває на посаді завідувача відділу інтеграції вищої освіти і науки, з 2016 року обрана головою вченої ради Інституту.

Список наукових праць О.Г. Ярошенко налічує понад 300 одиниць друкованої продукції, у тому числі 8 монографій, 42 підручники, 70 посібників.

Ярошенко О. Г. – досвідчений учитель, висококваліфікований викладач і науковий працівник, автор сучасних підручників природознавства і хімії для учнів, відомий широкому педагогічному загалу розробник дидактичної концепції групової навчальної діяльності школярів та навчально-методичного забезпечення групової роботи учнів на заняттях з хімії, фахівець в галузі дидактики середньої і вищої школи. Коло її наукових інтересів становлять: зміст хімічної освіти і методики навчання хімії та природознавства школярів, професійна підготовка майбутніх учителів в умовах імплементації Закону України про вищу освіту, проблеми інтеграції вищої освіти і науки; методика реалізації діяльнісного і компетентнісного підходів у навчанні учнів і студентів; структура і зміст навчально-методичних комплектів з природознавства та хімії.

За наукові досягнення, високий творчий потенціал, невтомність і наполегливість у роботі член-кореспондент НАПН України О. Г. Ярошенко відзначена нагородами: у 1992 р. – значком «Відмінник народної освіти УРСР»; у 1998 р. – Грамотою МО України за виконання обов'язків голови журі Всеукраїнського конкурсу «Учитель року» (номінація хімія), у 2000 р. – Грамотою МО України за плідну науково-викладацьку діяльність та з нагоди 50-річчя; у 2003 р. – Почесною грамотою Академії педагогічних наук та Почесною грамотою Київського міського голови. У 2003 році 30-літню невтомну працю О. Г. Ярошенко відзначено високим почесним званням – Заслуженого працівника освіти України, у 2005 р. – орденом святих Кирила і Мефодія, Подякою ректора НПУ імені М. П. Драгоманова, у 2008 р. – Почесною грамотою МОН України, у 2010 р. – Почесною грамотою Співки жінок України. До 175-річчя НПУ імені М. П. Драгоманова О. Г. Ярошенко нагороджена Орденом святої великомучениці Варвари (2010 р.). У 2015 р. – медаллю «Григорій Сковорода».

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
Андрієнко (Цибульська) Олена Дмитрівна.....	5
Байбара Тетяна Миколаївна	6
Баклан Володимир Федорович	8
Баташова Марія Євгенівна	9
Баштовенко (Вовк) Оксана Анатоліївна	10
Бездудний Андрій Васильович	11
Беседа (Лада) Наталія Анатоліївна	12
Беседіна (Рогозіна) ірина сергіївна	13
Беляєва (Горобець) Наталія Вячеславівна	15
Беляєва Олена Георгіївна	16
Білаш Сергій Михайлович	18
Біленька Валентина Іванівна	20
Бобрицька (Гирич) Валентина Іванівна	21
Боловацька Юлія Ігорівна	23
Бондаренко Ілона Володимирівна	25
Бублик Іван Михайлович	27
Буйдін Валерій Васильович.....	28
Буйдін Юрій Валерійович	30
Буйдіна (Марченко) Олена Олександрівна.....	32
Булавенко (Аніскіна) Руслана Вікторівна.....	34
Василевська (Шестакова) Олена Вікторівна	35
Ваценко (Боднарчук) Анжела Володимирівна	36
Верещака Іван Григорович	38
Вернигорова (Бернацька) Юлія Валентинівна	40
Віфлянцев В'ячеслав Володимирович	41
Власенко (Орлова) Наталія Олександрівна	43
Власюк Іван Віталійович	44
Волошко (Гиль) Лариса Борисівна	45
Ганжа Ростислав Васильович	46
Гапон (Горбань) Світлана Василівна	48
Гаркович Олексій Леонтійович.....	50
Гомля (Реміга) Людмила Миколаївна	51
Горобець Василь Федорович	52
Горобець (Фролова) Світлана Олександрівна	55

Гриньова Марина Вікторівна	56
Гуменюк (Скалозуб) вікторія Олексіївна.....	59
Давидова (Севрюк) Оксана Володимирівна.....	60
Давидов Денис Анатолійович.....	62
Данилюк Тамара Павлівна	63
Двірна Тетяна Сергіївна	65
Денисовець (Жовта) Тамара Михайлівна	67
Дерев'янку (Панасенко) Тетяна Василівна	68
Джурка Григорій Федорович	70
Дикань Костянтин Володимирович	72
Дмитренко Вікторія Іванівна	73
Дудар (Гребеннікова) Валентина Пилипівна	75
Дяченко-Богун Марина Миколаївна	76
Закалюжний Віктор Маркович	77
Замулко (Донченко) Катерина Анатоліївна	79
Звягольська (Педченко) Ірина Миколаївна	80
Зінов'єв Сергій Георгійович	82
Зубко Яків Пантелеймонович	84
Іващенко (Сидорова) Олена Дмитрівна.....	86
Іллічевський Сергій Олімпійович	87
Ільченко (Овчаренко) Олена Юріївна.....	89
Іщенко Володимир Іванович.....	91
Капустін Євген Георгійович	92
Каришин Андрій Потапович.....	93
Качарова (Кучевська) Лілія Миколаївна	96
Квак Ольга Вікторівна	98
Кленчу (Сизоненко) Аліна Миколаївна.....	99
Коваленко (Грицай) Ірина Анатоліївна	100
Коваленко (Постольник) Нінель Павлівна	101
Ковальчук (Дивоняк) Юлія Ігорівна	103
Козетова Любов Григорівна	105
Козуб-Птиця (Птиця) Вікторія Вікторівна.....	107
Колеснікова Лариса Анатоліївна	109
Корінний Сергій Миколайович.....	110
Коротченко Ірина Андріївна	112
Кращенко Юрій Петрович.....	114
Криворучко Аліна Валеріївна.....	117
Кривошапка (Обрізан) Неоніла Григорівна.....	119

Крикунова (Макаренко) Валентина Юхимівна	120
Кудрик (Карлінська) Маргарита Арнольдівна	122
Кузнєцова Тетяна Юріївна	123
Лисаченко (Кузуб) Ольга Дмитрівна	124
Лобченко Віктор Олексійович	126
Лушакова Алла Миколаївна	127
Лютенко Наталія Василівна	128
Лядський Ігор Костянтинівич	129
Магда Віктор Іванович.....	131
Мазепа Іван Ілліч.....	132
Малаканова (Вівчаренко) Лариса Василівна	134
Мамонтова (Коваль) Тетяна Василівна	135
Манжос (Резвєцова) Світлана Борисівна.....	137
Мельничук (Кец) Валерія Антонівна	138
Мироненко (Заритовська) Світлана Георгіївна	140
Мірошніченко Валерій Олександрович	141
Момот Юлія Вікторівна	142
Нагорна (Шершова) Світлана Вікторівна.....	143
Ніжніченко Дмитро Олександрович	145
Нікозять (Дацун) Юлія Борисівна	146
Новописьменний Сергій Анатолійович	147
Нор Віктор Юрійович	148
Омелян (Твердохлєб) Валентина Іванівна.....	149
Оніпко (Страшко) Валентина Володимирівна	150
Павленко (Баришева) Валерія Сергіївна.....	152
Петренко Андрій Андрійович	153
Петренко Геннадій Павлович.....	155
Петрик Микита Іванович	157
Пилипенко Сергій Володимирович	158
Піщаленко Марина Анатоліївна	160
Попельнюх Віктор Васильович	161
Райда Олена Володимирівна.....	163
Рибалка (Пономаренко) Олена Яківна	164
Рибалко Ліна Миколаївна.....	165
Рогожа Михайло Миколайович	167
Салієнко Василь Сергійович	169
Самусенко Юрій Васильович	170
Серединська (Козак) Наталія Григорівна	173

Сіра (Папроцька) Наталія Василівна.....	174
Скляров Яків Павлович	175
Смоляр (Байрак) Олена Миколаївна	177
Смоляр (Стецюк) Наталія Олексіївна	181
Согоконь Олена Анатоліївна	184
Соколенко Валентина Миколаївна.....	185
Соколов Андрій Борисович	187
Соколовська Ірина Іванівна.....	188
Старовойтова Марина Юріївна.....	190
Стасілюнас Ольга Антонівна	192
Стороженко Володимир Олексійович	193
Стрижак (Суптеля) Світлана Володимирівна	194
Теслюк Максим Григорович	196
Тимоха Сергій Іванович	198
Титаренко (Сорока) Валентина Петрівна	199
Титаренко (Кіросір) Ольга Олександрівна	203
Улановська-Циба (Улановська) Наталія Аркадіївна.....	205
Усенко (Чигрин) Світлана Олексіївна	206
Федоренко Трохим Павлович	208
Філатова (Подать) Валентина Луківна	210
Ханнанова Олеся Равілівна	212
Харченко (Вакуленко) Світлана Володимирівна	213
Хоменко Павло Віталійович	214
Цебржинський Олег Ігорович	215
Чемісова (Пільгук) Тетяна Сергіївна	219
Черней (Кібальник) Любов Сергіївна	220
Шапаренко (Засенко) Інна Євгенівна.....	221
Шинкаренко Валентин Іванович	222
Шиян Надія Іванівна	223
Шкура (Криворучко) Тетяна Володимирівна	226
Шостя Анатолій Михайлович	227
Щербань Таміла Петрівна	229
Щербуха Анатолій Якович	230
Юдіна (Дзюба) Ксенія Євгенівна	233
Яланська (Пескун) Світлана Павлівна	235
Ярошенко Ольга Григорівна	237

**ВИПУСКНИКИ
ПРИРОДНИЧОГО ФАКУЛЬТЕТУ
ПОЛТАВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ В.Г. КОРОЛЕНКА – НАУКОВЦІ УКРАЇНИ**

До 100-річчя природничого факультету

Підписано до друку 20.04.2019 р.
Формат: 60x84/16. Друк офсетний.
Гарнітура «Times New Roman»
Ум. друк. арк. 14,2. Зам. № 2475. Наклад 100 прим.

Видавництво «Сімон»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції
скринька ПЛ № 17 від 23.03.2004 р.
36011, м. Полтава, вул. Стрітенська, 37.
www.simon.com.ua
E-mail: simon@simon.com.ua
(0532) 50-24-01, (05322), 2-76-95, факс (05322) 7-05-87.